



วารสารอนาคตวิทยาทางการศึกษา
Journal of Education Futurology (JEF)

เจ้าของ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก
เลขที่ ข4 – 390 ถ.สุวรรณศร อ.เมือง จ.นครนายก 26000
โทรศัพท์ 037-321590 ต่อ 6445-6 โทรสาร 037-321591

บรรณาธิการบริหาร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยศ ขาวระนอง

กองบรรณาธิการ
ว่าที่ร้อยตรีหญิง ดร.ขวัญใจ จริยาทัศน์กร
ธารารัตน์ วรรณรัตน์
ชุดิสา นาคสัมฤทธิ์
ฉัตรชัย ตันมงคลวัฒนา

พิมพ์ที่
ศูนย์สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก
เลขที่ ข4 – 390 ถ.สุวรรณศร อ.เมือง จ.นครนายก 26000
โทรศัพท์ 037-321590 ต่อ 6445-6 โทรสาร 037-321591

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ “วารสารอนาคตวิทยาทางการศึกษา”

ศาสตราจารย์ ดร. ชัยยงค์ พรหมวงศ์	มหาวิทยาลัยบูรพา
ศาสตราจารย์ ดร. วิรุณ ตั้งเจริญ	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ศาสตราจารย์ ดร. ผดุง อาระวิญญู	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริยุภา พูลสุวรรณ	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์
รองศาสตราจารย์ ดร. ไพรัตน์ วงศ์นาม	มหาวิทยาลัยบูรพา
รองศาสตราจารย์ ดร. สำราญ มีแจ้ง	มหาวิทยาลัยนเรศวร
รองศาสตราจารย์ ดร. ปกรณ์ ประจันบาน	มหาวิทยาลัยนเรศวร
รองศาสตราจารย์ ดร. ปรัชญนันท์ นิลสุข	มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
รองศาสตราจารย์ ดร. ทิพาพร พิมพิสุทธิ์	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
รองศาสตราจารย์ ดร. นันทิยา น้อยจันทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
รองศาสตราจารย์ ดร. อภินันท์ จันตะนี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร. เสรี วงษ์มณฑา	มหาวิทยาลัยพะเยา ศูนย์กรุงเทพมหานคร
รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ชมชัยยา	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
รองศาสตราจารย์ ดร. โกศล มีคุณ	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรเทพ เมืองแมน	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพศาล วรคำ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาตรี ดร. พงศ์เทพ จิระโร	มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เจริญ แสงภักดี	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุยธยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภักตรา ประเสริฐวงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิรมิต คุณานุวัฒน์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรณวิภา จิตชัย	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุทธิพรรณ อีระพงศ์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปรีศนา มัชฌิมา	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญศรี ศรีสวัสดิ์	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุพรรณบุรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปวีณา สปิเลอร์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมศักดิ์ เจริญพูล	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกตุร วงศ์ก้อม	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง	มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรญาณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร ถาวรธวัช	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรวิภา หงษ์งาม	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ดร. บวร ประพฤติดี	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ดร. สมชัย พุทธา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ดร. กระพัน ศรีงาน	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ดร. สุพัฒนา หอมบุปผา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ดร. วิโรจน์ พรหมสุด	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ดร. พลธิษฐ์ โสภณพงศ์พัฒน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
ดร. ปัญญา ประดิษฐ์บาท	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
ดร. ธีรรัตน์ จันทะหิน	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ดร. รรินทร์ วสุนันท์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ดร. ศรีณย์ ธิติลักษณ์	มหาวิทยาลัยรังสิต
ดร. จุฬพร กะเทศ	กระทรวงสาธารณสุข
ดร. วิจิตรา จันทรศิริ	โรงเรียนวัดระเบาะไผ่
ดร. นาทยา บุญเรือง	มหาวิทยาลัยนครพนม
ดร. ภาณุภัชร ปุณณะศิริ	โรงเรียนบุรีรัมย์วิทยาคม

บทบรรณาธิการ

วารสารอนาคตวิทยาทางการศึกษา (Journal of Education Futurology :JEF) ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (มกราคม – ธันวาคม 2559) ฉบับปฐมฤกษ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ในเชิงวิชาการเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ในทางการศึกษานำมาเสนอในรูปแบบของบทความทางวิชาการ บทความทางวิจัยและบทความปริทัศน์หนังสือต่าง ๆ เป็นการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านวิชาการของบุคลากร อาจารย์และนักศึกษา โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Reviewers) ให้คำแนะนำและตรวจสอบมาตรฐาน องค์ความรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานการเผยแพร่ผลงานวิจัย โดยบทความที่คัดเลือกมานำเสนอในแต่ละเล่มจะเน้นบทความที่เป็นแนวคิด องค์ความรู้ วิธีการรวมทั้งเทคนิควิธีการทางการวิจัยที่มีอยู่ในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาด้านองค์ความรู้ต่อไป

ในวารสารฉบับนี้กองบรรณาธิการได้รับเกียรติจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารและคณาจารย์จากหลายสถาบัน รวมทั้งคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิตของมหาวิทยาลัยสวนดุสิตและมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ที่ร่วมส่งบทความตีพิมพ์ในครั้งนี้วารสารฉบับนี้ประกอบไปด้วย 3 ส่วนได้แก่บทความทางวิชาการจำนวน 4 บทความ บทความทางการวิจัยจำนวน 7 บทความและบทความปริทัศน์หนังสือ จำนวน 1 บทความ ในเบื้องต้นมีเป้าหมายกำหนดตีพิมพ์เผยแพร่ปีละ 1 ฉบับ และสามารถดาวน์โหลดบทความในรูปแบบของไฟล์ pdf. ได้ที่เว็บไซต์ www.nakhonnayok.dusit.ac.th โดยดำเนินการเผยแพร่ให้แก่สถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการเผยแพร่องค์ความรู้หรือเป็นเอกสารอ้างอิงทางวิชาการ

บทความวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอนาคตวิทยาทางการศึกษา (JEF) ถือเป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก ห้ามนำเสนอข้อความทั้งหมดหรือส่วนใดส่วนหนึ่งไปพิมพ์ซ้ำ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากกองบรรณาธิการ บทความและข้อคิดเห็นจากบทความถือเป็นความรับผิดชอบของเจ้าของบทความ ทั้งนี้ไม่รวมความผิดพลาดอันเกิดจากเทคนิคการพิมพ์

สุดท้ายนี้กองบรรณาธิการขอขอบคุณทุกท่านที่ให้การสนับสนุนและส่งบทความตีพิมพ์ลงในวารสารฉบับนี้

ด้วยความปรารถนาดียิ่ง
บรรณาธิการ

สารบัญ

หน้า

บทความวิชาการ

เด็กยุคดิจิทัลภายใต้สังคมแห่งสื่อออนไลน์และการเรียนรู้ทางสังคม

วิไลภรณ์ จิรวัดนเศรษฐ์

1

การประมาณค่าความสามารถของผู้สอบจากเวลาที่ใช้ในการตอบข้อสอบของ
การทดสอบแบบปรับเหมาะด้วยคอมพิวเตอร์

ชัยยศ ขาวระนอง

13

กลวิธีการสอนการคิดเชิงสังคมสำหรับเด็กปฐมวัยออกัสติก

ทรรศนัย โกวิทยากร

27

บุคลิกภาพด้านท่วงท่าและอิริยาบถ สำหรับครูปฐมวัย

ชัชรี สุนทราภักย์

35

บทความวิจัย

กลวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพผ่านกิจกรรมในชั้นเรียน

วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์

สาขาการศึกษาปฐมวัย ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก

รวี ศิริปริชยากร พรชูลี ลังกา จุฬินทิพา นพคุณ และ ชนม์ธิดา ยาแก้ว

45

การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ

ยุทธพงษ์ จำปาแก้ว

61

การศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ในรายวิชาการออกแบบและการพัฒนาหลักสูตร ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2

จิราภรณ์ ยกอินทร์ นิศารัตน์ อัสระมโนรส ปนรรฐพร คำหาญสุนทร และ เอื้ออารี จันท

75

การศึกษาศาภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

สุรนาท มีศิลป์

85

ผลของการใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบเพลงที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และ

ความพึงพอใจต่อการพัฒนาสุนทรียภาพของนักศึกษาในรายวิชาสุนทรียศึกษากับ

การพัฒนาทักษะทางอารมณ์

อัญชิษฐา ปิยะจิตติ กุลธิดา มีสมบุรณ์ มุทิตา ทาคำแสน และ สุดา เชิดเกียรติกุล

99

สารบัญ (ต่อ)

การพัฒนารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครนายก เอมิกา รัตนมาลา และ สุทธิพร บุญส่ง	115
โมเดลความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต :วิเคราะห์กลุ่มพหุ ธารรัตน์ วรรณรัตน์	123
บทความปริทัศน์หนังสือ วิธีวิทยาการวิจัยสำหรับเด็กปฐมวัย พัฒน์พงศ์ ตันเจริญ	135

เด็กยุคดิจิทัลภายใต้สังคมแห่งสื่อออนไลน์และการเรียนรู้ทางสังคม

The Digital Generation Children within Social Media Society and Social Learning

วิไลภรณ์ จิรวินศรชัย

อาจารย์พิเศษ, คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
E-mail: wilaiphorn31@gmail.com

บทคัดย่อ

เด็กยุคใหม่ที่เรียกว่าเด็กเจนเนอเรชั่นแซดหรือดิจิทัลเจนเนอเรชั่นเป็นกลุ่มเด็กที่ชีวิตเกิดมาท่ามกลางความเจริญของสื่อออนไลน์ แต่มีความน่าเป็นห่วงด้านแนวคิด พฤติกรรมและบรรทัดฐานทางสังคมที่เกิดปัญหาต่าง ๆ ในสังคมมากขึ้นทุกวัน เพราะเขาอยู่ท่ามกลางเทคโนโลยีที่สามารถสร้างประโยชน์และโทษได้ในเวลาเดียวกัน ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นสำหรับเด็กในเจนเนอเรชั่นก็คือ การใช้สื่อออนไลน์ในด้านลบมากกว่าด้านบวก เช่น ติดเฟซบุ๊ก ไลน์ ติดเกมออนไลน์ ชีวิตดำรงอยู่กับอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ทโฟนและแท็บเล็ต มากกว่าสนใจการเรียนรู้ ดังนั้นกระบวนการทำงานภายใต้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม จึงต้องเป็นการทำงานแบบ 3 ประสานคือ ผู้ปกครอง ครูและเด็ก เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ทัศนคติซึ่งกันและกัน อันจะเป็นการปกป้องเด็ก ๆ จากผลกระทบด้านลบทั้งหลายที่เกิดจากสื่อออนไลน์ เช่น การวางแผนเพื่อทำงานร่วมกันระหว่างผู้ปกครอง ครู และเด็ก โดยการเปิดใจยอมรับในกระแสของสื่อออนไลน์ พร้อมทั้งจะพูดคุยและใช้สื่อร่วมกันในลักษณะของเวลาคุณภาพของครอบครัว และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเด็ก ๆ รวมทั้งการสอนให้เด็กรู้เท่าทันสื่อออนไลน์ รวมทั้งสอดแทรกเนื้อหาเข้าไปในบทเรียนต่างๆ เป็นต้น

คำสำคัญ: เจนเนอเรชั่นแซด, ดิจิทัลเจนเนอเรชั่น, สื่อสังคมออนไลน์, การเรียนรู้ทางสังคม

Abstract

Children in Generation Z or Digital Generation are born in the society of social media. The most concern regarding to opinion, behaviour and social norm that have much more negative effects and social problems. Due to their lives are surrounding by lots of social media that could influence them both positive and negative effect. On the other hand, kids in the Digital Generation spend their time with social media in the negative side much more than the positive one. For examples chatting on Facebook or Line all day, playing Online Games, Using internet, Smartphone and tablet much more than study. Thus, 3 elements in the process of Social Learning Theory are parents, teachers and kids must work together for integrating their knowledge and opinion to protect the negative effects from social media. Such as, parents and teachers work together, open their mind to adopt social media, communicate with their kids regularly, together using social media for the family's quality time, advise them to understand both positive and negative effect and discuss all problems in the classroom.

Keywords: digital generation, generation z, social media, social learning

บทนำ

ในสังคมปัจจุบันนี้ปฏิเสธไม่ได้ว่า มีหลากหลายสื่อออนไลน์ (social media) และเทคโนโลยีการสื่อสาร (telecommunication technology) ที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของทุกคนในสังคมทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ตั้งแต่ต้นจนจบ เช่น โทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ตโฟน (smartphone) แท็บเล็ต (tablet) การสื่อสารผ่านเฟซบุ๊ก (facebook) ไลน์ (line) และหลากหลายแอปพลิเคชัน (applications) เป็นต้น หลาย ๆ คนก็กังวลว่าสิ่งเหล่านี้จะให้โทษมากกว่าคุณ แต่เมื่อเราอยู่ในยุคและสังคมของการคิดค้นนวัตกรรม โดยเฉพาะนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีการสื่อสารจึงเป็นที่มาว่าเราจะทำอย่างไรกับรูปแบบการใช้ชีวิตและการเรียนรู้ของเด็กๆ ทุกวันนี้ ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นเด็กยุคดิจิทัล (digital generation) หรือเจนเนอเรชันแซด (generation z) เกิดมาพร้อมกับสื่อออนไลน์ที่หลากหลาย ชีวิตจึงผูกพันอยู่กับสื่อและเทคโนโลยี ผู้ปกครองและครูจะช่วยให้เขาอยู่กับสื่อได้อย่างสร้างสรรค์และได้รับประโยชน์ทางการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลได้อย่างไร

สังคมยุคดิจิทัลกับสื่อใหม่

คำที่ได้ยินเสมอควบคู่กับคำว่าสังคมยุคดิจิทัลก็คือคำว่า “สื่อใหม่” เพราะมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการดำรงชีวิต พฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็กยุคดิจิทัล ซึ่งกาญจนา แก้วเทพ และนิคม ชัยขุนพล (2544) ได้แบ่งประเภทของ “สื่อใหม่” ไว้ 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (computer technology) อันหมายถึง เทคโนโลยี ทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับการใช้คอมพิวเตอร์
2. เทคโนโลยีทางด้านการสื่อสารคมนาคม (telecommunication technology) ได้แก่ เครื่องมือเพื่อการสื่อสารโทรคมนาคมต่าง ๆ ได้แก่ โทรศัพท์เคลื่อนที่ (mobile phone) เครื่องโทรสาร (fax) เป็นต้น

3. เทคโนโลยีระบบสื่อสาร (communication system technology) หมายถึง ระบบการสื่อสารและ / หรือเครือข่ายที่เป็นส่วนเชื่อมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบข้อมูลดิจิทัล เช่น เครือข่ายโทรศัพท์ดิจิทัล ระบบสื่อสารเครือข่ายเคเบิลใยแก้ว (fibre optic system) ระบบดาวเทียม เป็นต้น

กาญจนา แก้วเทพ และนิคม ชัยขุนพล (2544) อธิบายว่า “สื่อใหม่” (new media) เป็นนวัตกรรมที่มีความหลากหลาย มีคุณสมบัติทั้งในเชิงเทคนิค ในเชิงสังคม และมีคุณสมบัติที่ช่วยส่งเสริมให้การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนสะดวก ง่าย รวดเร็ว เนื่องจากเป็นรูปแบบการสื่อสารสองทาง (two – way communication) มีความสามารถเคลื่อนที่ได้สูง (mobility) ทำให้สะดวกต่อการพกพาไปในที่ต่างๆ (compactable) สามารถดัดแปลงเปลี่ยนรูปได้ (convertibility) สามารถเชื่อมต่อกันได้ง่าย (connectivity) สามารถใช้ประโยชน์ได้ในทุกที่ (ubiquity) มีความรวดเร็วในการสื่อสาร (speed of communication) มีลักษณะที่ไร้พรมแดน (absence of boundaries) และมีความเป็นดิจิทัล (digitalization)

สื่อใหม่ (new media) มีความสามารถในการปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้ได้ เพื่อใช้ส่งข้อมูลข่าวสารไปยังกลุ่มเป้าหมายทั้งเฉพาะบุคคลและเครือข่ายอื่น ๆ และเป็นเครื่องมือสำคัญในการเข้าถึงผู้เรียนในรูปแบบการเรียนการสอนแบบสมัยใหม่ช่วยสร้างความน่าสนใจให้กับบทเรียน สร้างเครือข่ายความรู้แลกเปลี่ยนระหว่างกัน โดยการสื่อสารต้องอาศัยเทคโนโลยีเข้ามาช่วยทำให้การสื่อสารนั้น ๆ สามารถกระทำได้สะดวก รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ชีวิตเด็กยุคดิจิทัล

จุฑา ภักติกุล (2559) อธิบายว่า “เด็กยุคดิจิทัล” (digital generation) หมายถึง เด็กที่เกิดในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา (ตั้งแต่ปี ค.ศ.1995) โดยเฉพาะเด็กที่เกิดตั้งแต่ปี ค.ศ.2000 จนถึงปัจจุบันซึ่งเป็นช่วงที่มีการพัฒนาของสื่อดิจิทัลอย่างรวดเร็ว จึงเรียกเด็กกลุ่มนี้

อีกอย่างว่า digital native (ชนพื้นเมืองดิจิทัล) หมายถึง เด็กที่เติบโตและคุ้นเคยกับเทคโนโลยียุคดิจิทัลมาตั้งแต่เกิด

ในอีกมุมมองหนึ่ง จูฑา ภักดีกุล (2559) ได้อ้างอิงแนวคิดของ เอียน จูคส์ นักการศึกษาชาวแคนาดา ผู้แต่งหนังสือเรื่อง “understanding the digital generation” เกี่ยวกับเด็กในยุคดิจิทัล ว่าลักษณะของเด็กยุคดิจิทัลเป็นผลจากวิธีการเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยีและอุปกรณ์ดิจิทัลตั้งแต่วัยเด็ก นั่นคือเด็กยุคนี้จะมีความจำเกี่ยวกับภาพ (visual memory) และการประมวลผลข้อมูลจากภาพได้ดีกว่าข้อความตัวหนังสือสามารถแยกแยะข้อมูลภาพและเสียงได้ดีกว่าคนยุคก่อน ชอบมองภาพที่มีสีสันสดใสที่กระตุ้นให้เกิดความสนใจมากกว่า สีมืด ๆ ทึม ๆ นอกจากนั้นลักษณะการกวาดสายตาเมื่อหาข้อมูลบนหน้าจอคอมพิวเตอร์ของเด็กยุคนี้ก็จะแตกต่างกับลักษณะการกวาดสายตาในการอ่านหนังสือ นั่นคือ เมื่ออ่านหนังสือเราจะค่อย ๆ กวาดสายตาจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง ในขณะที่ลักษณะคล้ายตัวอักษร z เรียกว่า การกวาดสายตาแบบ “z pattern” แต่ในเด็กที่มองหน้าจอคอมพิวเตอร์เขาจะกวาดสายตาจากบนลงล่างเมื่อเจอเรื่องที่สนใจจึงจะสแกนจากซ้ายไปขวา เป็นการมองแบบสแกนหาข้อมูลแทนการอ่านเนื้อหาทั้งหมด คือมีลักษณะคล้ายตัวอักษร f หรือที่เรียกว่าการกวาดสายตาแบบ “f pattern”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจาก นิพนธ์ ชาญอัมพร และ ธาตรี ใต้ฟ้าพูล (2558) ในการศึกษาเรื่องรูปแบบการดำเนินชีวิตและความคิดเห็น ต่อรายการโทรทัศน์ของเด็กเจนเนอเรชั่นแซด นั่นคือ กลุ่มคนที่เกิดในช่วงกลางทศวรรษที่ 90 ถึง ค.ศ.2010 เรียกว่า digital natives และเป็นกลุ่มคนที่อยู่ในเจนเนอเรชั่นแซด (generation z) ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่เกิดมาในช่วงที่โลกกำลังเผชิญกับความท้าทาย เช่น การก่อการร้ายและความตระหนักเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นกลุ่มคนที่ผูกพันกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีอย่างอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ และสื่อสังคมออนไลน์ มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี เชื่อมต่อกับสังคมทั่วโลกในรูปแบบของโลกเสมือน ยึดหยุ่น ฉลาดและอดทนต่อวัฒนธรรมที่แตกต่างได้

การพัฒนาทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดทำให้เจนเนอเรชั่นแซดมีความแตกต่างจากเจนเนอเรชั่นอื่น ๆ การแพร่หลายของอินเทอร์เน็ตได้สร้างโลกที่ไร้ขอบเขตของเจนเนอเรชั่นแซด ทำให้เด็กในเจนเนอเรชั่นนี้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้เร็วกว่าเจนเนอเรชั่นอื่น ๆ รสนิยมของพวกเขาจึงสามารถเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้โทรศัพท์สมาร์ทโฟน สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตมีอิทธิพลต่อการเปิดรับสื่อของเจนเนอเรชั่นแซดมากขึ้นทุกวัน จนส่งผลให้ในปัจจุบันเจนเนอเรชั่นแซดเริ่มปฏิเสธสื่อโทรทัศน์แบบดั้งเดิมมากขึ้น ความสำคัญของโทรทัศน์เริ่มลดน้อยลงอย่างมีนัยสำคัญ และเห็นว่าการรับชมโทรทัศน์มีความสำคัญน้อยกว่าการเล่นเฟซบุ๊ก (นิพนธ์ ชาญอัมพร และ ธาตรี ใต้ฟ้าพูล (2558) จากงานวิจัยเรื่องรูปแบบการดำเนินชีวิตและความคิดเห็นต่อรายการโทรทัศน์ของเด็กเจนเนอเรชั่นแซด ของนิพนธ์ ชาญอัมพร และ ธาตรี ใต้ฟ้าพูล (2558) ได้นำเสนอรูปแบบการดำเนินชีวิตของเด็กเจนเนอเรชั่นแซด โดยแบ่งออกเป็น 7 รูปแบบ คือ

1. **กลุ่มเด็กสมัยนิยม (modern kid)** เป็นกลุ่มเด็กที่ชื่นชอบเทคโนโลยีและกิจกรรมเพื่อความสนุกสนานบันเทิงต่างๆ
2. **กลุ่มเด็กกระตือรือร้น (active kid)** เป็นกลุ่มเด็กที่ชื่นชอบการทำกิจกรรมกลางแจ้ง เล่นกีฬา และอ่านหนังสือเรียน
3. **กลุ่มเด็กชอบสังคม (sociable kid)** เป็นกลุ่มเด็กที่ให้ความสำคัญกับเพื่อนและครอบครัว ชอบทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัว
4. **กลุ่มเด็กช่างฝัน (dreamy kid)** เป็นกลุ่มเด็กที่ชื่นชอบกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์และส่งเสริมจินตนาการ มีโลกส่วนตัวสูง
5. **กลุ่มเด็กฉลาด (smart kid)** เป็นกลุ่มเด็กที่ชื่นชอบกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาไหวพริบสติปัญญา
6. **กลุ่มเด็กเมือง (urban kid)** เป็นกลุ่มเด็กที่ใช้ชีวิตแบบเด็กทั่วไปที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง
7. **กลุ่มเด็กอยากรู้อยากเห็น (curious kid)** เป็นกลุ่มเด็กที่ชื่นชอบการเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้กับตนเอง

ปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันสำหรับเด็กเจนเนอเรชั่นแซตหรือดิจิทัลเจนเนอเรชั่นไม่ได้มีเพียงแค่ว่าเขาเหล่านั้นถูกจัดอยู่ในกลุ่มประเภทใด แต่คือปัญหาที่เด็ก ๆ และผู้ปกครองในเจนเนอเรชั่นนี้ตกอยู่ในสภาวะของการเสพติดมากเกินไปและใช้สื่อใหม่ที่ถูกคิดค้นและนำเสนอไปในด้านที่ส่งผลลบต่อชีวิตมากกว่าผลดี ดังที่แพง ชินพงศ์ (2559) ได้เขียนบทความถึงสถานการณ์การติดสื่อดิจิทัลของเด็กรุ่นใหม่ว่า เมื่อลูกวัย 7 ขวบ ร้องที่จะเล่นเกมหรือดูการ์ตูนในแท็บเล็ตหรือสมาร์ทโฟนของผู้ปกครองอยู่ตลอดเวลา หากลูกวัย 10 - 12 ขวบ สายตาจ้องอยู่กับแท็บเล็ตหรือสมาร์ทโฟนที่อยู่ในมือได้เป็นวัน ๆ โดยที่ไม่สนใจจะทำกิจกรรมอื่นเลย นั่นแสดงว่าลูกของคุณกำลังเสพติดการเล่นแท็บเล็ตหรือสมาร์ทโฟนเข้าแล้ว สัญญาณเตือนว่าลูกเสพติดแท็บเล็ตหรือสมาร์ทโฟน คือ

1. เริ่มดื้อและร้องไห้งอแงเมื่อถึงเวลาที่ต้องทำกิจกรรมอื่น
2. ไม่อยากไปโรงเรียนแต่ต้องการอยู่บ้านเพื่อเล่นแท็บเล็ต หรือขอเอาแท็บเล็ตหรือสมาร์ทโฟนติดไปโรงเรียนด้วย
3. ไม่สามารถจะนั่งนิ่ง ๆ เมื่อเวลาออกไปรับประทานอาหารนอกบ้าน โดยขอมีแท็บเล็ตหรือสมาร์ทโฟนเป็นตัวช่วยวางไว้ตรงหน้าเสมอ นั่นคือ สัญญาณเริ่มต้นที่บอกให้รู้ว่าลูกของเราติดแท็บเล็ตและสมาร์ทโฟนแล้ว

ปัญหาด้านพฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็กยุคดิจิทัล

เบรน วอลเลซ (Brain, 2013) ผู้บริหารของบริษัทด้านการตลาดและสื่อต่าง ๆ ในอเมริกา ชื่อ newsourcing, inc., ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากสื่อออนไลน์ ที่เกิดขึ้นกับเด็กอเมริกัน (the effects of media and technology on young children in the u.s) โดยข้อมูลที่นำคิดคือ แม้แต่ประเทศที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้นำทางด้านการศึกษาด้านเทคโนโลยีและการเมือง ก็เกิดปัญหาสังคมที่กระทบกับพัฒนาการของเด็กที่เกิดจากการใช้สื่อดิจิทัลที่ผิดแนวทางและใช้เวลาอยู่ในโลกของสื่อออนไลน์เช่นกัน โดยปัญหา

ต่าง ๆ ที่เกิดกับเด็ก อาทิเช่น การเสียเวลาไปกับสื่อต่าง ๆ มากเกินไป ซึ่งพบว่า 42 % ของเด็กอเมริกันที่อายุตั้งแต่ 8 ปีและต่ำกว่านั้นมีโทรทัศน์ในห้องนอน จำนวน 29% มีเครื่องเล่นดีวีดีในห้องนอน เด็ก 11% มีเครื่องเล่นวิดีโอเกมในห้อง และ 4% มีคอมพิวเตอร์ในห้องนอน ซึ่งส่งผลให้เด็กใช้เวลาในการชมรายการโทรทัศน์ถึง 53 นาทีต่อวัน แต่กลับใช้เวลาในการอ่านหนังสือเพียง 23 นาทีต่อวัน

ในอเมริกาต่างตระหนักและกังวลมากต่อปัญหาที่จะเกิดขึ้นจากสื่อและเทคโนโลยีที่จะเกิดขึ้นกับเด็ก ๆ โดย 73 % ของผู้ปกครองบอกว่า เขาจะใส่ใจให้มากขึ้นต่อการใช้เวลาในการดูโทรทัศน์ของเด็ก รวมไปถึงผลกระทบด้านลบทั้งหลายที่จะเกิดจากโซเชียลมีเดีย อาทิ การละเมิดความเป็นส่วนตัว ปัญหาพฤติกรรมทางเพศ ความรุนแรงในโลกไซเบอร์ การขโมยข้อมูลส่วนตัว ความก้าวร้าว และสองในสามของผู้ปกครองบอกว่า ลูก ๆ ของเขา คือกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อผลกระทบด้านลบจากสื่อออนไลน์

Brain Wallace (2013) ยังนำเสนออีกว่า สิ่งที่ชัดเจนมากของผลกระทบด้านลบจากสื่อและเทคโนโลยี ก็คือ ผลกระทบต่อสมาธิและการเรียนรู้ของเด็ก โดย 42 % ของผู้ปกครองเห็นตรงกันว่า ในปี 2020 คนรุ่นใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีมาก ๆ จะมีปัญหาต่อระบบสมาธิและทักษะทางความคิดในระดับลึก ทำให้ไม่สามารถใส่ใจทำอะไรนาน ๆ ได้ และครูชาวอเมริกันก็เชื่อว่าสื่อและเทคโนโลยีส่งผลอย่างมากต่อระดับสมาธิของเด็ก ทำให้เป็นเด็กที่มีสมาธิสั้น

สำหรับในประเทศไทย มีข้อมูลจากกรมกิจการเด็กและเยาวชน (2556) ซึ่งนำเสนอผลการสำรวจสุขภาพเด็กไทยใน ปีพ.ศ. 2556 พบว่า กลุ่มผู้ที่มีอายุระหว่าง 6-25 ปี มีปัญหาการติดเกมเป็น 1 ใน 3 ของปัญหาใหญ่ในสังคมไทยที่มีผลกระทบทางเศรษฐกิจสูงมาก โดยพบว่า เด็ก 1 คน มีค่าใช้จ่ายในการเล่นเกมนาน 1,160 บาท ต่อเดือน และจากผลสำรวจของสถาบันเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต พบว่า ในปี พ.ศ. 2556 มีเด็กติดเกมมากถึง 2.5 ล้านคน จากจำนวนเด็ก 18 ล้านคน จึงถือได้ว่า

ปัญหาเด็กติดเกมในปัจจุบันกำลังอยู่ในขั้นวิกฤติและทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นทุกปี

แบบสำรวจของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดร่วมกับสถาบันสุขภาพจิตและวัยรุ่น ซึ่งสำรวจในปี 2556 เรื่อง “เด็กไทยกับไอที” (2556) โดยเก็บข้อมูลเด็กและเยาวชน พบว่าในจำนวนตัวอย่างเป็นเด็กติดเกม ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15 เล่นเกมออนไลน์ (online game) ไลน์ (line) เฟซบุ๊ก (facebook) และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับสถิติจำนวนเยาวชนที่มีอยู่ในปี 2556 จำนวน 18 ล้านคน ทำให้ทราบว่า มีเด็กไทยติดเกมแล้วมากกว่า 2.7 ล้านคน โดยพฤติกรรมของเด็กที่ติดเกม คือ

1. จะมีพฤติกรรมก้าวร้าว รุนแรง จนถึงขั้นทำร้ายพ่อแม่ผู้ปกครอง หรือพยายามฆ่าตัวตายเมื่อถูกห้ามไม่ให้เล่นเกม

2. หนีเรียน เก็บตัวอยู่แต่ในบ้านเพื่อเล่นเกมและไม่นอนในเวลากลางคืน

3. มีปัญหาการเรียนตกต่ำ ไม่เข้าร่วมกิจกรรม อารมณ์แปรปรวนง่าย ซึ่งเด็กกลุ่มนี้ถือว่าเข้าข่ายติดเกมรุนแรงต้องเข้าบำบัดรักษา ซึ่งในความเป็นจริงมีเด็กที่เข้ามารักษามีจำนวนน้อยมาก เฉลี่ยปีละ 30-40 คนเท่านั้น

อีกข้อมูลที่น่าสนใจจากการสำรวจในโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กในหัวข้อ “1 วันในชีวิตเด็กไทย” สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน โดย อมรวิชช์ นาครทรรพ พบว่าสิ่งแรกที่เด็กส่วนใหญ่ร้อยละ 51.1 ทำหลังตื่นนอน คือ การอ่านข้อความในโทรศัพท์มือถือ เช่นเดียวกับสิ่งสุดท้ายที่เด็กร้อยละ 35 ทำก่อนนอน คือ ใช้โทรศัพท์มือถือ เล่นเฟซบุ๊ก (facebook) และ ไลน์ (line) ทั้งนี้ เพราะปัจจุบันเด็กไทยอยู่กับสื่อมากขึ้น โดยตัวเลขเด็กที่ใช้โทรศัพท์มือถือสูงขึ้น 2 – 3 เท่าใน 1 ปี เพราะในโทรศัพท์มือถือมีทุกสิ่งที่เด็กต้องการ ทั้งอินเทอร์เน็ต เฟซบุ๊ก ไลน์ กล้องถ่ายรูปและเกมต่าง ๆ โดยเด็กร้อยละ 75.7 ใช้สื่อออนไลน์บ่อยจนถึงประจำ ซึ่งนักเรียนหญิงจะใช้สื่อออนไลน์มากกว่านักเรียนชาย และยังพบเด็กร้อยละ 20.3 ใช้มือถือระหว่างคาบเรียนบ่อยถึงประจำ เด็กร้อยละ 42.5 รู้สึกละอายถ้าอยู่คนเดียวโดยไม่มีโทรศัพท์ และเด็กร้อยละ 28.7 โดยเฉพาะเด็กชาย

ระบุว่าเคยถูกคุกคามทางเพศจากเพื่อนใหม่ที่รู้จักกันทางสื่อออนไลน์

การรวบรวมผลการวิจัยของสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ได้นำเสนอผลการวิจัยเรื่อง “ใครเป็นใครบนเครือข่ายสังคมออนไลน์: ความหลากหลายทางคุณลักษณะและพฤติกรรม” ของ ดร.ปิยวัฒน์ เกตุวงศา อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า กลุ่มประชากรที่ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ส่วนใหญ่ยังคงเป็นกลุ่มเยาวชน (อายุ 15 – 24 ปี) แต่มีการขยายตัวของจำนวนผู้ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ไปสู่กลุ่มอื่นๆ อีกด้วย โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและผู้สูงอายุ

โดยผลการวิจัยพบว่า ตั้งแต่เทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาอย่างก้าวล้ำ สื่อออนไลน์กลับส่งผลไปในด้านลบต่อชีวิตประจำวันและความสัมพันธ์ของคนในสังคมอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น จนกลายเป็นประเด็นทางสังคมที่ทั้งสื่อ กฎหมายและประชาชนเองจะต้องให้ความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเหล่านี้ โดยเฉพาะกับกลุ่มวัยรุ่นที่ใช้เวลาไปกับสื่อออนไลน์วันละหลายชั่วโมง จนอาจนำไปสู่ความขัดแย้ง ทะเลาะวิวาท จนถึงขั้นทำร้ายร่างกายตามมา อีกทั้ง “การที่ไม่มีตัวตน หรือมีตัวตนซ่อนเร้นในโลกออนไลน์ ทำให้คนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นหรือแสดง “ความรุนแรง” ออกมาในสังคมมากขึ้น โดยเฉพาะในสังคมวัยรุ่นสมัยนี้ที่มีการสื่อสารห้วนสั้น สั้นๆ แรงๆ หรือวัฒนธรรมแบบสามคำสี่พยางค์ อย่างเวลาที่เราพูดห้วนๆ จะมีความแรงอยู่ด้วย ซึ่งจะนำไปสู่การวิวาทง่ายขึ้น” การทะเลาะวิวาท ในสังคมออนไลน์มีหลายกรณี เช่น “ทะเลาะในเฟซบุ๊กแล้วไปต่อในไลน์ หรือทะเลาะในไลน์แล้วไปต่อในเฟซบุ๊ก แล้วออกมาเคลียร์กันตัวต่อตัว” จากความรุนแรงทางความสัมพันธ์ในการสื่อสาร กลายเป็นความรุนแรงทางกายภาพ (สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์, 2558)

นายแพทย์อภิชาติ จริยาวิลาศ จิตแพทย์โรงพยาบาลศรีธัญญา กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2558) ให้คำแนะนำว่า เพื่อป้องกันปัญหาที่ตามมา ควรระวังบุคคลที่จะสื่อสารด้วย เพราะอาจมีอาชญากรรมแฝงตัว และไม่ควรหมกมุ่น

ในการใช้สื่อมากขึ้นไป ดังนั้นสิ่งที่เราสามารถทำได้ในการป้องกันภัยที่มาจากสื่อออนไลน์ ก็คือการรู้เท่าทันสื่อ (media literacy) โดยต้องเข้าใจสภาพของสื่อออนไลน์ว่าเป็นสังคมที่มีทั้งพื้นที่ส่วนตัวและพื้นที่สาธารณะ อีกทั้งเรียนรู้การสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์บนโลกออนไลน์กับชีวิตจริง เพราะความรอบคอบและมีสติทุกครั้งในการสื่อสารและแสดงความคิดเห็นต่างๆ บนโลกออนไลน์ คือวิธีป้องกันภัยร้ายได้อย่างดี

งานวิจัยของ วิไลลักษณ์ ทองคำบรรจง และคณะ (2554) เรื่องปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ผลตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการติดสื่อออนไลน์ของเด็ก ก็คือปัจจัยสภาพแวดล้อมในครอบครัว และปัจจัยสภาพแวดล้อมในกลุ่มเพื่อน โดยพฤติกรรมติดเกมออนไลน์ได้รับอิทธิพลทางลบโดยตรงจากอิทธิพลของเพื่อนในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสม ซึ่งการแก้ปัญหาให้พฤติกรรมมีผลในทางบวกโดยตรงด้วยการควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ต ก็คือ การใส่ใจของครอบครัว นั่นเพราะปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมติดเกมออนไลน์ของเด็กก็คือ อิทธิพลโดยตรงจากความเหงา

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมและการรู้เท่าทันสื่อกับสถานการณ์เด็กยุคดิจิทัล

ในทางสังคมศาสตร์และการสื่อสาร มีทฤษฎีที่มักนำมาใช้ในการศึกษาความเป็นไป การเปลี่ยนแปลง หรือหาผลที่จะเกิดขึ้นกับการเรียนรู้และบรรทัดฐานที่เปลี่ยนไปในสังคม นั่นคือ “ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม” (social learning theory)

อดีตนั้นทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมถูกนำมาใช้มากในการศึกษาอิทธิพลของสื่อกระแสหลักที่มีต่อพฤติกรรมหรือการเรียนรู้ของคนในสังคม ซึ่งสื่อกระแสหลักก็คือ วิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ ดังที่ กาญจนา แก้วเทพ (2544) กล่าวว่า ในทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม สื่อมวลชนจะได้รับมอบหมายบทบาทหลักให้เป็น “ผู้บ่มเพาะ” ให้สมาชิกในสังคม โดยในทางจิตวิทยามองว่า มนุษย์เกิดมามีแต่แรงขับเคลื่อนตามธรรมชาติ แต่เมื่อต้อง

มาอยู่ร่วมกันในสังคมก็ต้องผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (socialized) เพื่อกำหนดรูปแบบการแสดงออกในการตอบสนองแรงขับเคลื่อนตามธรรมชาติว่าทำอะไรจึงจะเหมาะสม เช่น เมื่อหิวก็ต้องทำมาหากิน เป็นต้น

ส่วนในสาขาสังคมวิทยา กระบวนการอบรมบ่มเพาะ เป็นการเตรียมปัจเจกบุคคลให้พร้อมที่จะเข้ามาใช้ชีวิตอยู่ในกลุ่มด้วยการให้ความรู้ความเข้าใจไม่ว่าจะเป็นกลุ่มที่บุคคลต้องมีชีวิตอยู่ร่วมด้วยจริง ๆ ที่เรียกว่า “กลุ่มปฐมภูมิ” นั่นคือ พ่อ แม่ เพื่อนที่โรงเรียน เพื่อนร่วมงาน เป็นต้น หรือกลุ่มที่บุคคลไม่ได้ใช้ชีวิตอยู่ร่วมด้วยตลอดเวลา ไม่ได้ผูกพัน แต่มีเหตุที่ต้องใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน เช่น โรงพยาบาล เมื่อเราเจ็บป่วย เป็นต้น (กาญจนา แก้วเทพ, 2547)

แต่เมื่อมองดูสังคมในยุคปัจจุบัน จะพบว่า การอบรมบ่มเพาะ การแสดงออกทางพฤติกรรมบรรทัดฐานต่าง ๆ ในสังคมไม่ได้เกิดจากสื่อกระแสหลักเพียงเท่านั้น แต่สื่อกระแสรองกลับมีแนวโน้มว่าจะทรงอิทธิพลนำสื่อกระแสหลักมากขึ้นทุกวัน อย่าง “สื่อออนไลน์” ที่ประกอบไปด้วยแพลตฟอร์ม (platform) และแอปพลิเคชัน (application) มากมาย จากการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ก็เริ่มส่งผลต่อการบ่มเพาะในสังคมที่เปลี่ยนไปและไร้ขีดจำกัดของเวลาและสถานที่ (time and space)

เพื่อเป็นการคุ้มครองและให้ความรู้เพื่อให้ประชาชนรู้เท่าทันสื่อ รัฐบาลจึงมีพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ในปี 2558 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรณรงค์ ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาสื่อ ปลอดภัย และ ส ร ้าง ส ร ร ค์ ส่ง เสริม ให้ มี การ พัฒนาศักยภาพของผู้ผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนโดยเฉพาะเด็ก เยาวชน และ ค ร อ บ ค ร าว มี ท ัก ข ะ ใน ก าร ร ู้ เ ท าท ัน ส ื่อ เฝ้าระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ สามารถใช้สื่อในการพัฒนาตนเอง ชุมชนและสังคม ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย อบรม พัฒนาองค์ความรู้และสร้างนวัตกรรมด้านสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ส่งเสริมบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรสาธารณะประโยชน์ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่ดำเนิน

กิจกรรมเกี่ยวกับสื่อให้มีการผลิตและพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และดำเนินการส่งเสริมให้มีสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างทั่วถึง (กรมกิจการเด็กและเยาวชน, 2559)

ในความเป็นจริงกฎหมายหรือพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่ออกมา ก็คงยากที่จะเป็นผลหากผู้ปกครองไม่คำนึงถึงผลกระทบของสื่อที่มีต่อเด็กและเยาวชน ดังผลการสำรวจของเว็บไซต์ the Asian parent ภาณูญา แก้วเทพ, 2547) ซึ่งเป็นเว็บเกี่ยวกับแม่และเด็กได้เปิดเผยผลรายงานการสำรวจ “การใช้สมาร์ทโฟนและแท็บเล็ตของเด็ก: กรณีศึกษาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” โดยสำรวจความคิดเห็นตัวอย่างของผู้ปกครอง 2,714 คน ที่มีลูกในช่วงวัย 3-8 ปีอย่างน้อย 3,900 คน ในอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย โดยผลการสำรวจระบุว่า ผู้ปกครองมากถึง 98% ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ เอเชียอาคเนย์ อนุญาตให้ลูกเล่นสมาร์ทโฟนและแท็บเล็ต และ 80% อนุญาตให้เด็กได้ใช้อุปกรณ์สื่อสารต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเป็นอันดับ 1 รองลงมา คือต้องการให้ลูกได้เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีตั้งแต่ยังเด็ก 68 %, ให้ใช้เพื่อความสนุกสนานของลูก 57% และเพื่อให้ลูกเจียบหรืออยู่หนึ่ง ๆ 55%

แม้ผู้ปกครองจะอนุญาตให้ลูกเล่นสมาร์ทโฟนและแท็บเล็ตได้ แต่ก็ยังคงกังวลเกี่ยวกับผลเสียต่าง ๆ ที่ตามมา อันได้แก่ ผลเสียต่อสุขภาพของเด็ก ๆ 92% ความเสี่ยงที่เด็ก ๆ จะเสพติดการใช้สมาร์ทโฟนและแท็บเล็ต 90% และการเข้าถึงเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม 88% นอกจากนี้ ผู้ปกครองยังกังวลเรื่องการซื้อแอปพลิเคชันและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่มาจากแอปพลิเคชัน 67% และกังวลว่าเด็ก ๆ จะทำให้อุปกรณ์เสียหายด้วย 60% โดยผลการสำรวจยังระบุว่า 41% ของเด็ก มีแนวโน้มที่จะเล่นอุปกรณ์ทั้งแท็บเล็ตและสมาร์ทโฟนนานกว่า 1 ชั่วโมงต่อหนึ่งครั้ง เด็กส่วนใหญ่ใช้เพื่อการเล่นเกม ดูวิดีโอ และแอปพลิเคชันการศึกษา (เดลินิวส์, 2558)

จุดประสงค์ในการใช้ก็แตกต่างกันไปตามช่วงอายุของเด็กด้วย เด็กวัย 3-5 ปีส่วนมากจะใช้แอปพลิเคชัน

การศึกษา ดูวิดีโอและเล่นเกม ในขณะที่เด็กวัย 6-8 ปี จะใช้อุปกรณ์สื่อสารในการเล่นเก้มนมากกว่า ซึ่งตรงข้ามกับความต้องการของผู้ปกครองที่ต้องการให้ลูกใช้สมาร์ทโฟนและแท็บเล็ตเพื่อส่งเสริมด้านการศึกษา

ภายใต้การศึกษาเรื่องการเรียนรู้ทางสังคม เพื่อให้การเรียนรู้นั้นเกิดประสิทธิผลทางบวก จึงมีการศึกษาควบคู่กับทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อ (media literacy) นั้นเพราะการเป็นผู้บริโภคสื่อในปัจจุบัน ไม่ใช่แค่การรับมาและใช้ตามที่ผู้ผลิตสื่อต้องการเท่านั้น เราต้องรู้ให้เท่าทันว่าสื่อต่างๆ จะสร้างผลกระทบทั้งด้านลบและด้านบวกอย่างไร โดยเฉพาะสื่อออนไลน์ที่ส่งผลโดยตรงต่อเด็กและเยาวชนในยุคดิจิทัล

การรู้เท่าทันสื่อออนไลน์

เอกสารของกรมกิจการเด็กและเยาวชน อธิบายถึง การรู้เท่าทันสื่อออนไลน์ ว่าหมายถึงความสามารถของบุคคลในการเข้าถึงสื่อออนไลน์เพื่อการใช้งานตามวัตถุประสงค์ ความสามารถวิเคราะห์แยกแยะข้อมูล ตรวจสอบข้อเท็จจริงและความคิดเห็น ความสามารถในการตีความเชิงคุณค่า ประเมินสาระประโยชน์และโทษ ผลกระทบเนื้อหาของสื่อออนไลน์ ความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์และมองเห็นบริบททางสังคมอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับสื่อ โดยที่ไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลสื่อหรือเป็นทาสของสื่อและเทคโนโลยี ความสามารถในการเลือกรับและใช้ประโยชน์จากสื่อในทางสร้างสรรค์สังคม อาทิเช่น การแนะนำจากผู้ปกครอง หรือครูควรจะสอดแทรกเนื้อหาของประเด็นต่างๆ ที่เป็นกระแสในสื่อออนไลน์เพื่อเป็นแบบฝึกหัดหรือกรณีตัวอย่างในชั้นเรียน

แพง ชินพงศ์ นำเสนอเทคนิคเพื่อให้ผู้ปกครองรู้เท่าทันสื่อ ด้วยเทคนิคการแยกลูกออกจากเครื่องมือสื่อสาร ดังนี้

1. เป็นแบบอย่างที่ดี เด็กเรียนรู้จากการมองดูมากกว่าการพูด ดังนั้น การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีของคุณพ่อคุณแม่จะทำให้ลูกซึมซับพฤติกรรมเหล่านั้น เมื่อลูกเห็นตัวอย่างว่าคุณพ่อคุณแม่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือ หรือทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีประโยชน์มากกว่าการเล่นแท็บเล็ตหรือสมาร์ทโฟนตลอดทั้งวัน ลูกก็จะเลียนแบบและทำตาม ดังนั้นในทุกช่วงเวลาของครอบครัว

คุณพ่อคุณแม่ควรจำกัดเครื่องมือสื่อสารออกไปและใช้เวลาพูดคุยทำกิจกรรมร่วมกับลูกจะดีกว่า

2. ทำกิจกรรมร่วมกับลูก ส่งเสริมให้ลูกได้ร่วมทำกิจกรรมกับโรงเรียน เช่น การเล่นกีฬา การเข้าร่วมชมรมศิลปะ ซึ่งนอกจากจะเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์แล้วยังดีและมีคุณค่ากว่าการปล่อยให้ลูกใช้เวลาจมอยู่กับเล่นแท็บเล็ตหรือสมาร์ทโฟนทั้งวันโดยไม่ได้ทำอะไรเลย

3. ออกกฎของบ้านและกำหนดเวลาชัดเจน คุณพ่อคุณแม่เป็นผู้ดูแลบ้านและสร้างกฎระเบียบต่าง ๆ ภายในครอบครัว โดยควรมีกฎชัดเจนว่าทุกคนในครอบครัวจะไม่เล่นแท็บเล็ตหรือสมาร์ทโฟนตลอดเวลา โดยคุณพ่อคุณแม่ควรกำหนดเวลาว่าลูกสามารถเล่นแท็บเล็ตหรือสมาร์ทโฟนได้เวลาไหนและมากน้อยเท่าไร ตัวอย่างเช่น ก่อนเวลาทานอาหารเย็นเราต้องเตือนลูกล่วงหน้าว่าจะถึงเวลาทานอาหารเย็นแล้ว อีก 10 นาที ให้วางแท็บเล็ตลง การเตือนล่วงหน้าจะทำให้ลูกรู้จักการวางแผนและเรียนรู้การเคารพสิทธิส่วนบุคคลด้วย

4. ทำรหัสผ่าน เครื่องคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต และสมาร์ทโฟน คุณพ่อคุณแม่ควรตั้งรหัสไว้เพื่อที่จะป้องกันไม่ให้ลูกเข้าไปเล่นหรือดาวน์โหลดโปรแกรมต่าง ๆ ได้ตามอำเภอใจ

ผลการวิจัยของ วิลเลียม ทอมป์สัน และคณะ (2554) ซึ่งสามารถอ้างอิงสนับสนุนแนวคิดของ แพง ชินพงศ์ ด้วยเรื่องของการเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ปกครองเพื่อให้ลูกไม่เสพติดสื่อตลอดเวลา นั่นคือแบบอย่างของผู้ปกครองในการรับสื่อมีอิทธิพลทางลบโดยตรงต่อพฤติกรรมติดสันทนาออนไลน์ และแบบอย่างของผู้ปกครองในการรับสื่อมีอิทธิพลทางบวกโดยอ้อมต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมโดยผ่านพฤติกรรมติดสันทนาออนไลน์ ดังนั้น ผลที่ได้ชี้ให้เห็นว่า หากนักเรียนได้รับการเป็นแบบอย่างที่ดีของบิดามารดาในการรับสื่อมากเท่าไรก็จะส่งผลต่อการที่นักเรียนจะมีพฤติกรรมติดสันทนาออนไลน์น้อยลง และมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมมากขึ้น จากผลการวิจัยที่พบในการศึกษาคั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า การเรียนรู้จากตัวแบบถือเป็นการเรียนรู้พฤติกรรมในกระบวนการถ่ายทอดทางสังคม บิดามารดาถือเป็นตัวแบบที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะ

เป็นสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ ตัวเด็ก ถ้าบิดา มารดาเป็นแบบอย่างที่ดี เด็กก็จะซึมซับสิ่งที่เห็นไปในจิตใจจนนำไปสู่การปฏิบัติและมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในอนาคต และห่างไกลจากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

ซึ่งสอดคล้องกับ งามตา วรินทร์านนท์ (อ้างถึงใน วิลเลียม ทอมป์สัน และคณะ, 2554) ที่ได้กล่าวถึง การที่ผู้ปกครองปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก ว่าเป็นการปลูกฝังอบรมเด็กด้วยการทำให้เห็น ซึ่งถือเป็นวิธีการปลูกฝัง ถ่ายทอดลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมที่ให้ผลดีมากกว่าการสั่งสอนโดยตรง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ koolstra & lucassen ที่พบว่าเด็กจะเลียนแบบผู้ปกครองในการเปิดรับสื่อมวลชนทั้งแบบอย่างที่เป็นพฤติกรรมเหมาะสมและไม่เหมาะสม

งานวิจัยของ บุปผา เมฆศรีทองคำ และอรุณาสิงห์สงบ (2552) ศึกษาสภาพการณ์ใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของเด็กและเยาวชนไทยตามช่วงพัฒนาการแห่งวัย ผลการศึกษาข้อมูลภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึกกลุ่มตัวอย่างในประเด็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตคือผู้ปกครองควรดูแลบุตรหลาน พร้อมให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ดังที่ว่า “พ่อแม่ต้องคอยสอดส่องดูแลว่าตอนนี้ลูก ๆ กำลังทำอะไรอยู่ แต่ไม่ควรถึงขั้นจับผิด เผื่อสังเกตการณ์ พูดคุยกับลูก ๆ อย่างเข้าใจถึงการ เล่นเน็ต พวกเขาจะได้ไม่รู้สึกอึดอัดและไม่ปิดบังเรื่องที่เขาคิด เขาทำ” และงานวิจัยของ ตะวัน เศรษฐ์เสนนันท์ (2549) พบว่าผู้ติดเกมออนไลน์บางรายไม่สนใจ หรือให้ความสำคัญกับคำตักเตือนของผู้ปกครองมากนัก อาจจะประจบประชันด้วยการฝืนคำสั่ง หรือจงใจเล่นเกม นาน ขึ้น กว่า เดิม อย่างไรก็ตาม ในบางรายอาจใช้วิธีแก้ปัญหโดยหลีกเลี่ยงการให้ผู้ปกครองเห็น แต่ไปหาเวลาเล่นเกมที่ร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่หรือเล่นเกมในเวลาที่ผู้ปกครองไม่ทราบแทน

จึงสรุปได้ว่า งานวิจัยที่ศึกษาส่วนใหญ่ พบว่า ผลการวิจัย แบบอย่างพฤติกรรมของผู้ปกครองที่แสดงออกในเรื่องการบริโภคข้อมูลข่าวสาร จากสื่อมวลชนมีความสำคัญกับการเป็นแบบอย่างให้กับลูกเป็นอย่างยิ่ง และส่งผลต่อการมีพฤติกรรมการบริโภคสื่อที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในต่างประเทศ โดยพบว่าเด็กจะเลียนแบบพฤติกรรมการชมโทรทัศน์ของผู้ปกครอง ทั้ง

จากการเลือกประเภทของรายการโทรทัศน์ และเวลาที่ใช้ไปกับการชมรายการโทรทัศน์ (วิไลลักษณ์ ทองคำบรรจง และคณะ, 2554)

การจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อใหม่: พลิกวิกฤตเป็นโอกาสใช้สื่อให้เด็กเรียนรู้อย่างเท่าทัน

ถึงแม้ว่าจะเป็นเรื่องยากมากที่จะแยกเด็กกับสื่อดิจิทัลและสื่อออนไลน์ออกจากกันโดยสิ้นเชิง แต่ประเด็นสำคัญคือ ทำอย่างไรให้เด็ก ๆ อยู่กับสื่อใหม่เหล่านี้ได้อย่างเกิดประโยชน์ในชีวิตและการเรียนรู้

สถาบันสื่อเด็กและเยาวชนจัดทำแผนงานสื่อสร้างสุขภาวะเยาวชน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาระบบการสร้างสรรค์สื่อและการเผยแพร่สื่อที่มีคุณภาพต่อเด็กเยาวชน ครอบครัว และสังคมผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนด้วยวิธีการพัฒนาช่องทางเผยแพร่สื่อสร้างสรรค์ สนับสนุนการผลิตสื่อเด็กและเยาวชนที่มีเนื้อหาในการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การพัฒนาศักยภาพผู้ผลิตสื่อ การสร้างกระแสสังคมและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อ การผลักดันนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กรมกิจการเด็กและเยาวชน นำเสนอว่า ผู้ปกครองควรตั้งคอมพิวเตอร์ไว้ในที่ที่ทุกคนสามารถจะมองเห็นได้ เพื่อจะทราบว่าลูกกำลังทำอะไรอยู่และสามารถจะกำหนดเวลาได้ว่าลูกควรจะเล่นเวลาใดและนานแค่ไหน อีกทั้งควรเสริมกิจกรรมอ่านและอื่นๆ เช่น อ่านหนังสือนิทานด้วยกัน ทำอาหารด้วยกัน ปลูกต้นไม้ เลี้ยงสัตว์ด้วยกัน ออกไปท่องเที่ยวด้วยกัน ล้วนเป็นกิจกรรมที่เด็ก ๆ ชื่นชอบ อีกทั้งช่วยให้ลูกหยุดและลดการเล่นแท็บเล็ต หรือสมาร์ทโฟนได้อย่างไม่ยากเลย

ผลการวิจัยของ วิไลลักษณ์ ทองคำบรรจง และคณะ(2554) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรศึกษาตัวแปรกิจกรรมเหมาะสมที่เด็กทำร่วมกับเพื่อน โดยศึกษาเฉพาะกิจกรรมที่ไม่สามารถกระทำผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตเปลี่ยนเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการของเด็กแทน เช่น การเล่นกีฬา การออกกำลังกาย การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม การซ่อมดนตรี ฯลฯ เพื่อดูว่านักเรียนที่ทำกิจกรรมดังกล่าวมากขึ้นจะส่งผลให้มีพฤติกรรมการติดอินเทอร์เน็ตมากขึ้นหรือน้อยลง

การแก้ปัญหาเรื่องการใช้สื่อใหม่หรือสื่อสังคมออนไลน์และเทคโนโลยีการสื่อสารมากเกินไปในเด็กและเยาวชน ควรจะเป็นการทำงานร่วมกันอย่างจริงจังทั้งผู้ปกครองและโรงเรียน ดังข้อเสนอแนะจากงานวิจัยของ วิไลลักษณ์ ทองคำบรรจง และคณะ(2554) นำเสนอเพิ่มเติมไว้ดังนี้

1. โรงเรียนควรส่งเสริมกิจกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในทางสร้างสรรค์ให้นักเรียนและเพื่อนได้กระทำความร่วมมือกัน อย่างไรก็ตามนอกจากจะส่งเสริมกิจกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์ ควรหากิจกรรมที่เหมาะสมอื่น ไม่เฉพาะส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตเท่านั้น เช่น การแข่งขันกีฬา การแข่งขันตอบปัญหาวิชาการ ทั้งนี้การใช้งานอินเทอร์เน็ตมากเกินไปอาจนำมาซึ่งผลกระทบด้านอื่นได้
2. ผู้ปกครองและโรงเรียนควรอบรมและปลูกฝังให้นักเรียนเป็นผู้มีความสามารถในการควบคุมตนเอง หรือมีวินัยในตนเองและเห็นคุณค่าในตนเอง
3. ผู้ปกครองควรให้ความเอาใจใส่และควรมีการส่งเสริมการทำกิจกรรมร่วมกันภายในครอบครัว เพื่อให้เกิดความรัก ความเข้าใจและความผูกพันในครอบครัว
4. ในการใช้งานอินเทอร์เน็ต ผู้ปกครองควรเอาใจใส่ดูแล ทำความเข้าใจพูดคุย ใช้เหตุผลและให้คำแนะนำ การใช้อินเทอร์เน็ตของเยาวชน มากกว่าการเข้าไปควบคุมและจำกัดการใช้งานอย่างเข้มงวด

อมรรัตน์ แซ่ก๊วง (2016) ได้แนะนำแนวทางการเรียนการสอนโดยผ่านแนวคิดเรื่องเส้นทางครูจาก “ยุคเก่า” สู่ “ยุคใหม่” ในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูที่กำลังผลักดันให้เป็นชุมชนการเรียนรู้ เพื่อเป็นเส้นทางพัฒนาการสอนในยุคการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคศตวรรษที่ 21 ที่ต้องใช้ทักษะการเรียนรู้ ทักษะชีวิต และทักษะการสื่อสารด้วยเทคโนโลยี ครูจะต้องพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้มีคุณภาพ มีความสามารถ เหมาะกับการเป็นครูยุคใหม่ สื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากเป็นตัวกลางที่ช่วยให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายในเนื้อหาบทเรียนได้ตรงตามที่คุณครูต้องการ บทบาทของครูไทยในศตวรรษที่ 21 จึงต้องเปลี่ยนแปลง งานสำคัญของครู คือ

การช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรู้และมีทักษะตามที่หลักสูตรที่วางไว้ ซึ่งได้มีการกำหนดให้เป็นยุทธศาสตร์การทำงานเพื่อการจัดการศึกษาเรียนรู้ในยุคใหม่นี้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบมัลติมีเดีย เพื่อนำเสนอข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

ก็มีความจำเป็นมากขึ้นต่อการให้บริการการศึกษาผ่านอินเทอร์เน็ต หรือ เรียกว่าอีเลิร์นนิง (e - learning) โดยมีการพัฒนาสื่อใหม่ (new media) ให้เป็นช่องทางเทคโนโลยีการสื่อสารหรืออินเทอร์เน็ต และการพัฒนาสื่อทางสังคม (social media) เป็นเครื่องมือที่นำมาใช้ในเชิงบูรณาการของเนื้อหาผ่านการถ่ายทอดจากการเขียนและการส่งผ่านข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์หรือเว็บเพจ โดยสื่อประเภทดังกล่าวสามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนของครูได้หลากหลายรูปแบบ วิวัฒนาการของสื่อทางการศึกษาจากอดีตสู่ปัจจุบัน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาแบบไปอย่างรวดเร็ว ล้วนมีคุณค่าแก่การปรับใช้ในวงการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ทางสังคมในปัจจุบัน

บทสรุป 3 ประสานเพื่อคุณภาพเด็กยุคดิจิทัล

ในกระบวนการการเรียนรู้ทางสังคมเพื่อให้เด็ก ๆ รู้เท่าทันสื่อ และสามารถอยู่ในสังคมที่เต็มไปด้วยเทคโนโลยีและสื่อมากมายที่พร้อมจะดึงเขาไปทางที่ไม่ถูกต้องดีงาม ควรประกอบไปด้วยการทำงานร่วมกันในลักษณะ 3 ประสาน คือผู้ปกครอง ครู และเด็ก ๆ เพื่อคุณภาพของเด็กยุคดิจิทัล

1. ผู้ปกครอง แม้จะไม่ใช่คนที่เกิดในยุคของเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยเหมือนทุกวันนี้ แต่การหาเวลาศึกษาทำความเข้าใจและเข้าใจระบบต่าง ๆ ของสื่อออนไลน์และเทคโนโลยีการสื่อสาร เพื่อใช้ในการสื่อสารและให้คำแนะนำกับลูก ๆ ได้ โดยไม่ใช้ความกลัวของตนเองไปปิดกั้นการเรียนรู้ที่ถูกต้อง ก็จะเป็นหนึ่งในเกราะป้องกันผลกระทบในด้านลบจากสื่อออนไลน์และเทคโนโลยีการสื่อ และผู้ปกครองควรหาเวลาพูดคุยใช้สื่อต่างๆ ร่วมกับลูกเพื่อเวลาที่มีคุณภาพของครอบครัว

2. ครู คืออีกกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้และบ่มเพาะความรู้ ความคิดและพฤติกรรม

ต่าง ๆ ให้แก่เด็ก การสอดแทรกเนื้อหาสาระในชั้นเรียน นำเอาประเด็นและตัวอย่างต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม อันเป็นผลของสื่อออนไลน์และเทคโนโลยีการสื่อสาร ทั้งด้านลบและด้านบวก

3. เด็ก เปิดใจและเข้าใจความห่วงใยของผู้ปกครองและครู โดยให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ให้เท่าทันสื่อ

ดังนั้น ปัจจัยสำคัญของการส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมให้รู้เท่าทันสื่อออนไลน์และเทคโนโลยีต่าง ๆ ของเด็กในยุคดิจิทัลจึงไม่ใช่การปฏิเสธสื่อและเทคโนโลยี แต่สำคัญที่ว่าผู้ปกครองและครูจะเรียนรู้และรู้เท่าทันสื่อได้อย่างไร เพื่อปลูกฝังให้เด็กตระหนักถึงทั้งคุณและโทษของการใช้ชีวิตอยู่กับสื่อและเทคโนโลยีได้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อชีวิตทั้งการเรียน การดำรงชีวิต แนวคิดและพฤติกรรมต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ และนิคม ชัยขุนพล. (2544). *ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอดิสันเพรสโปรดักชั่น.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2547). *การศึกษาสื่อมวลชนด้วยทฤษฎีวิพากษ์*. กรุงเทพฯ: แบรนต์เอด.
- กรมกิจการเด็กและเยาวชน (ม.ป.ป). *การรู้เท่าทันสื่อออนไลน์ของเด็กและเยาวชน*. สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2559. <http://www.dcy.go.th/webnew/upload/news/news_th>
- จุฑา ภักติกุล. (2015) *เด็กยุคดิจิทัลอล. สารานุกรมศึกษาศาสตร์*. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2559. <http://ejournals.sw u.ac.th/index.php/ENEDU/article/download>
- เดลินิวส์. (2558). *เผยพ่อแม่ในเอเชียอาคเนย์เลี้ยงลูกด้วยสมาร์ทโฟน-แท็บเล็ต*. สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2559. <<http://www.whaf.or.th/?p=3490>>

- ตะวันเศรษฐ์ เชื้อนนท์. (2549). พฤติกรรมและผลกระทบของการเสพติดเกมออนไลน์ของกลุ่มผู้เล่นเกมในระดับ นักเรียนนักศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
<http://www.dcy.go.th/webnew/upload/news/news_th>
- นิพนธ์ ชาญอัมพร และ ธาตรี ใต้ฟ้าพล.(2558). รูปแบบการดำเนินชีวิตและความคิดเห็นต่อรายการโทรทัศน์ของเด็กเจนเอเรชั่นแซด วารสารการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา 8.
- บุบผา เมฆศรีทองคำ และอรรยา สิงห์สงบ. (2552). สภาพการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของเด็กและเยาวชนไทยตามช่วงพัฒนาการแห่งวัย. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช).
- แพง ชินพงศ์. (2559). 4 วิธีช่วยให้ลูกเลิกเสพติดแท็บเล็ต/สมาร์ทโฟน. สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2559.
<<http://www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx?NewsID=9590000044026>>
- วิไลลักษณ์ ทองคำบรรจง และคณะ. (2554). ปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมติดอินเทอร์เน็ตของ นักเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2559. วารสารพฤติกรรมศาสตร์ 17 (2)
<<http://ejournals.swu.ac.th/index.php/jbst/article/view/1577>>
- สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน). (2558) สื่อออนไลน์ ประโยชน์เยอะ ภัยร้ายเยอะ. สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2559.<<https://www.ega.or.th/th/content/890/1904/>>
- อมรรัตน์ แซ่ก๊วง. (2016) การจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อใหม่. วารสารมนุษยและสังคมศาสตร์ 8(1) สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2559.<<http://www.ir.sru.ac.th/bitstream>>
- Wallace, Brain. (2013). *The effect of media and technology on young children in the U.S.* viewed 20 October2016.
<<http://www.socialmediatoday.com/content/effects-media-and-technology-young-children-us-infographic>>

การประมาณค่าความสามารถของผู้สอบจากเวลาที่ใช้ในการตอบข้อสอบของ
การทดสอบแบบปรับเหมาะด้วยคอมพิวเตอร์
The Estimation Examiner's ability from The Respond Time Testing of The Computer
Adaptive Testing

ชัยยศ ขาวระนอง

ผู้อำนวยการ, มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก
Email: chaoranong@hotmail.com

บทคัดย่อ

การทดสอบแบบปรับเหมาะกับความสามารถของผู้สอบให้ผลการวัดที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพเหนือการทดสอบแบบดั้งเดิม (CCT) โดยเฉพาะเมื่อนำไปใช้กับกลุ่มผู้ทดสอบที่มีความสามารถระดับสูงและต่ำแตกต่างกันและนอกจากนี้การทดสอบแบบปรับเหมาะกับผู้สอบยังมีความคล่องตัว ใช้เวลาน้อย แต่ทำให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับผู้สอบได้ดีกว่าและมีความคลาดเคลื่อนจากการวัดต่ำกว่าและยังพบว่าระยะเวลาในการทำข้อสอบมีความสัมพันธ์กับความสามารถของผู้สอบรวมทั้งค่าความยากง่ายและลักษณะของข้อสอบที่มีความซับซ้อน การทดสอบในอนาคตเป็นการบูรณาการการวัดสมัยใหม่กับความทันสมัยของเทคโนโลยียังผลให้ได้สารสนเทศที่ตอบสนองความต้องการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างสมบูรณ์และเที่ยงธรรม

Abstract

The computer adaptive testing with the competency of examiners give a remarkable achievement for the results beyond computerized classification test (CCT). Especially, computer adaptive testing apply to examiners who have considerable ability and row ability differently. Moreover, the computer adaptive testing is very stable testing system; taking an instant, and having an agility as well as it is discovered that taking exams have a relationship with ability of examiners and complexity of examination. Accordingly, future examination is the new integration with high technology to result in development of human resource with completeness.

แนวคิดเกี่ยวกับการทดสอบแบบปรับเหมาะกับความสามารถของผู้สอบโดยใช้คอมพิวเตอร์(Computer Adaptive Testing หรือ CAT) เป็นการจัดการทดสอบที่ง่าย สะดวก ผ่านการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยปกติจะนำไปใช้สำหรับการทดสอบเป็นรายบุคคล ซึ่งสามารถควบคุมข้อสอบให้มีความเหมาะสมกับผู้สอบได้ การทดสอบและการวัดมีความถูกต้องแม่นยำจากทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม ค่าสารสนเทศของแบบสอบจะมีความแตกต่างกันตามระดับความสามารถของ

ผู้สอบ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า การทดสอบด้วยแบบสอบฉบับเดียวกันเมื่อนำมาใช้ในการทดสอบ ความถูกต้องแม่นยำของคะแนนที่ได้จะไม่เหมือนกันสำหรับผู้สอบแต่ละคน บางคนอาจได้คะแนนที่มีความคลาดเคลื่อนน้อย แต่บางคนอาจมีความคลาดเคลื่อนมาก เพื่อให้มีความถูกต้องมากขึ้น ดังนั้นการทดสอบในอนาคตควรเป็นการทดสอบเฉพาะบุคคล โดยทำการคัดเลือกข้อสอบที่เหมาะสมกับความสามารถของผู้สอบ (Tailored) เพื่อให้

การประมาณค่าความสามารถของผู้สอบทำได้ถูกต้องแม่นยำ

การทดสอบแบบปรับเหมาะกับความสามารถของผู้สอบ (Adaptive Testing) มีความแตกต่างที่สำคัญจากการทดสอบแบบดั้งเดิมตรงที่การทดสอบแบบดั้งเดิมเป็นการสร้างแบบสอบขึ้นมาชุดเดียวให้ครอบคลุมองค์ประกอบของคุณลักษณะหรือเนื้อหาที่ต้องการวัดมีค่าความยาก-ง่าย (difficulty) ของข้อสอบที่หลากหลายโดยไม่มีการกำหนดสัดส่วนของค่าความยากที่แน่นอนโดยทั่วไปนิยมให้มีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.2-0.8 สำหรับนำไปใช้สอบกับผู้สอบกลุ่มใดก็ได้ ไม่ว่าผู้สอบจะมีความสามารถสูง ปานกลาง หรือต่ำ ทุกคนจะต้องทำข้อสอบชุดเดียวกันนั้น มีจำนวนข้อเท่ากันและเหมือนกันหมดทุกข้อ แต่การทดสอบแบบปรับเหมาะกับความสามารถของผู้สอบเป็นการใช้ข้อสอบจากคลังข้อสอบมาสร้างแบบสอบ ซึ่งแบบสอบแต่ละชุดมีการออกแบบให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้สอบแต่ละคน การทดสอบแบบปรับเหมาะกับความสามารถของผู้สอบจะช่วยลดจำนวนข้อสอบและเวลาของการสอบ นอกจากนี้ยังช่วยผ่อนคลายความเครียดของการสอบอีกด้วย เช่น ในกรณีของผู้สอบที่มีความสามารถต่ำไม่จำเป็นต้องเครียดกับการทำข้อสอบที่ยากเกินความสามารถ ในขณะที่ผู้สอบที่มีความสามารถสูงก็ไม่จำเป็นต้องทำข้อสอบที่ง่ายเกินไปจนอาจมีผลให้เกิดการขาดความระมัดระวังในการทำข้อสอบข้อที่ยากขึ้นเป็นต้น ข้อสอบข้อที่ง่ายเกินไปหรือยากเกินไปเมื่อเทียบกับระดับความสามารถของผู้สอบย่อมไม่ก่อให้เกิดสารสนเทศ (information) ที่เป็นประโยชน์มากนักสำหรับผู้สอบ ในขณะที่การคัดเลือกข้อสอบที่มีระดับความยากพอเหมาะกับผู้สอบตามทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ (IRT) ย่อมให้สารสนเทศที่สำคัญเกี่ยวกับความสามารถที่แท้จริงของผู้สอบ ดังนั้นข้อสอบแต่ละข้อจากคลังข้อสอบที่นำมาใช้แต่ละคนจึงถูกเลือกหรือเสมือนเป็นการปรับให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้สอบขณะที่ทำการทดสอบ ผู้สอบแต่ละคนจึงทำข้อสอบแตกต่างกัน และจำนวนข้อของการสอบไม่จำเป็นต้องเท่ากัน ในการทดสอบแบบปรับเหมาะกับความสามารถของผู้สอบหลักการคัดเลือกข้อสอบสำหรับแต่ละบุคคลอยู่บนพื้นฐาน

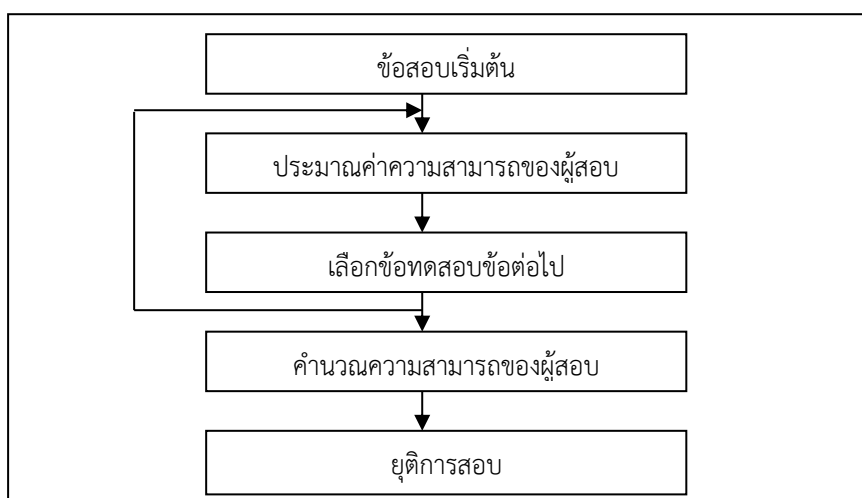
ของผลการตอบข้อสอบข้อที่ผ่านมาของผู้สอบเมื่อผู้สอบทำข้อสอบข้อเริ่มต้นหรือชุดแรก (ขึ้นอยู่กับวิธีการออกแบบ) จากคลังข้อสอบแล้ว จะมีการวิเคราะห์ระดับความสามารถหรือประเมินความสามารถของผู้สอบเบื้องต้น เพื่อคัดเลือกข้อสอบข้อต่อไปที่มีค่าความยากและอำนาจจำแนกเหมาะสมที่จะใช้วัดระดับความสามารถของผู้สอบ ประเมินระดับความสามารถของผู้สอบใหม่จากนั้นก็เลือกข้อสอบที่เหมาะสมข้อต่อไป โดยอาศัยหลักที่ว่า ถ้าการทำข้อสอบที่ผ่านมาถูก ข้อถัดไปจะง่ายลง แต่ถ้าทำข้อสอบที่ผ่านมาผิด ข้อถัดไปจะง่ายลง กระบวนการนี้จะดำเนินการต่อไปเรื่อย ๆ จนสามารถประมาณระดับความสามารถของผู้สอบได้อย่างน่าเชื่อถือ (ความคลาดเคลื่อนต่ำ) ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ การทดสอบก็จะยุติลง (ศิริชัย กาญจนวาสี. 2545, น.177)

ขั้นตอนในการดำเนินการทดสอบแบบปรับเหมาะ

การทดสอบแบบปรับเหมาะกับความสามารถของผู้สอบแบบสอบถามที่มีการคัดเลือกข้อสอบจากคลังให้มีความยากเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้สอบเพื่อให้ได้สารสนเทศสูงสุดสำหรับการประมาณค่าความสามารถของผู้สอบ ซึ่งสามารถจัดข้อทดสอบต่างชุดกันให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้สอบแบบสอบถามแต่ละคนได้ พร้อมทั้งสามารถประมาณค่าความสามารถของผู้สอบ โดยมีความคลาดเคลื่อนต่ำ และผลการประมาณค่าสามารถนำมาเปรียบเทียบได้อย่างเที่ยงธรรม การทดสอบในลักษณะนี้จึงมีความยืดหยุ่นและประสิทธิภาพสูง สำหรับการทดสอบในอนาคต รวมทั้งการจัดชุดแบบสอบที่ครอบคลุมลักษณะของแบบทดสอบ และผลของการทำข้อทดสอบหรือแบบสอบซ้ำที่มีต่อการประมาณค่าความสามารถของผู้สอบ

ในการทดสอบแบบปรับเหมาะกับความสามารถของผู้สอบ หลักการคัดเลือกข้อทดสอบสำหรับแต่ละบุคคลอยู่บนพื้นฐานของผลการตอบข้อทดสอบข้อที่ผ่านมาของผู้สอบผู้นั้น เมื่อผู้สอบทำข้อทดสอบข้อเริ่มต้นหรือชุดแรกจากคลังข้อทดสอบแล้ว จะมีการวิเคราะห์ระดับความสามารถหรือประเมินความสามารถของผู้สอบเบื้องต้น เพื่อคัดเลือกข้อทดสอบข้อต่อไปที่มีค่าความยากเหมาะสมที่จะใช้วัดความสามารถของผู้สอบ ประมาณ

ระดับความสามารถของผู้สอบใหม่ จากนั้นก็จะเลือกข้อทดสอบที่เหมาะสมต่อไป โดยอาศัยหลักการที่ว่า ถ้าการทำข้อทดสอบที่ผ่านมาก ข้อถัดไปจะยากขึ้น แต่ถ้าทำข้อทดสอบที่ผ่านผิด ข้อถัดไปจะง่ายลง กระบวนการนี้จะดำเนินการต่อไปเรื่อยๆ จนถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ การทดสอบจึงจะยุติลง ซึ่งแนวคิดดังที่กล่าวมาสามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้



ภาพที่ 1 แนวคิดการทดสอบแบบปรับเหมาะกับความสามารถของผู้สอบ

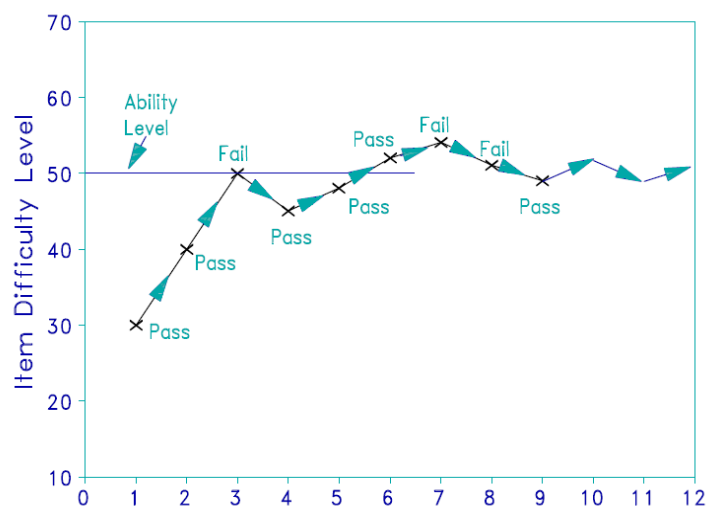
มีข้อสอบอยู่ 2 ประเภทที่ถูกนำมาใช้กับการทดสอบแบบปรับเหมาะโดยใช้คอมพิวเตอร์ ประเภทแรกเป็นข้อสอบให้คะแนน 0 และ 1 (Dichotomous items) และประเภทที่สองเป็นข้อสอบที่ให้ผลคะแนนมากกว่า 1 ค่า (polychomous items) ซึ่งคะแนนก็จะเป็นไปตามกฎเกณฑ์ของการให้คะแนนสอบ

1. ลักษณะของการดำเนินการของข้อสอบที่ให้คะแนนแบบ 0,1 ซึ่งข้อสอบจะถูกเก็บไว้ในธนาคารข้อสอบ (Items Bank) เช่น ข้อสอบแบบเลือกตอบโดยที่ตอบถูกให้คะแนนเป็น 1 ตอบผิดให้คะแนนเป็น 0 ข้อสอบทุกข้อมีค่าที่แสดงระดับความยากง่ายของข้อสอบ สมมติให้ระดับความสามารถในคลังข้อสอบมีพิสัยอยู่ระหว่าง 0-100 แต่ละช่วงมีระยะความสามารถเท่ากัน

ในการจัดการขั้นตอนของการทดสอบ เริ่มต้นด้วยการให้นักเรียนนั่งอยู่หน้าจอคอมพิวเตอร์ ทดสอบทำ

ข้อทดสอบประมาณ 2 – 3 ข้อ เพื่อให้สามารถใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ได้ถูกต้องและเพื่อให้คอมพิวเตอร์ได้ประมาณค่าความสามารถเบื้องต้นสำหรับผู้ทดสอบ หรือให้ครูเป็นคนกำหนดค่าความสามารถให้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ ข้อคำถามแรกอาจจะไม่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวัด แต่จะอยู่ในขอบเขตทางด้านการทดสอบทางจิตวิทยาของผู้ทดสอบ ซึ่งจะเป็นสาเหตุของการคัดเลือกข้อสอบที่ยากหรือง่ายเกินไป ซึ่งอาจจะทำให้เกิดความวิตกกังวลในการทำข้อสอบปิด (Gershon, 1992) ในข้อแรกหรือทุกข้อ

ตัวอย่าง สมมติว่าข้อสอบข้อแรกมีค่าความยากง่ายเท่ากับ 30 หน่วย แต่นักเรียนมีความสามารถ 50 หน่วย นักเรียนก็มีโอกาสที่จะทำข้อสอบข้อแรกได้ถูกต้อง ดูภาพที่ 2



ภาพที่ 2 การดำเนินการลักษณะข้อสอบแบบให้คะแนน 0,1

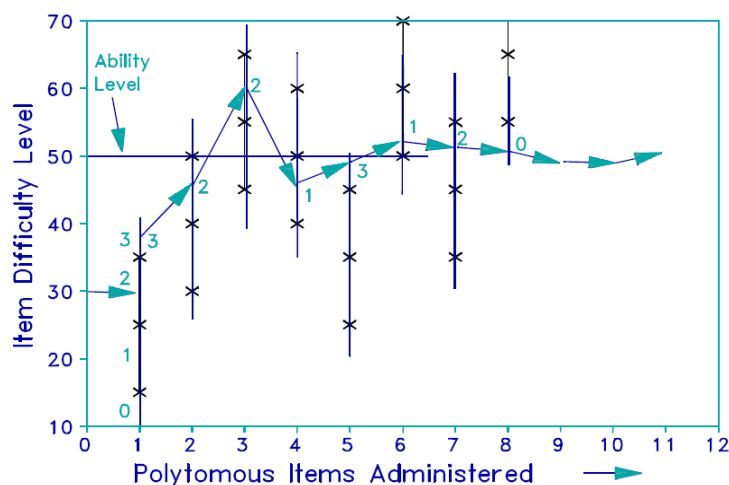
เครื่องคอมพิวเตอร์จะเลือกข้อสอบที่ยากขึ้นที่มีค่าความสามารถใกล้เคียงกับ 30 หน่วย มาในข้อต่อไป ซึ่งอาจจะเป็น 40 หน่วย นักเรียนก็สามารถทำข้อสอบข้อที่สองผ่านอีกครั้ง เครื่องคอมพิวเตอร์ก็จะเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากเพิ่มขึ้นซึ่งเท่ากับ 50 หน่วย ซึ่งอาจจะเท่ากับความสามารถของนักเรียน โอกาสที่นักเรียนจะตอบข้อสอบในข้อนี้ถูกต้องเท่ากับ 50% ถ้าสมมติฐานว่านักเรียนตอบผิด คอมพิวเตอร์ก็จะเลือกข้อสอบที่ง่ายกว่าแต่ใกล้เคียงกับค่าความยากง่ายในระดับ 50 หน่วย แต่มากกว่า 40 หน่วย ที่ทดสอบในข้อที่ 2 อาจจะเป็น 45 หน่วย ถ้านักเรียนตอบข้อสอบถูกก็จะเลือกข้อสอบที่มีความยากง่ายมากขึ้น ซึ่งอาจจะเป็น 48 แต่น้อยกว่า 50 หน่วย แสดงว่า นักเรียนมีความสามารถอยู่ระหว่าง 40-48 หน่วย

ในขณะเดียวกัน ถ้านักเรียนตอบในข้อ 3 ได้ถูกต้อง คอมพิวเตอร์ก็จะเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายสูงกว่า 50 ซึ่งเท่ากับ 52 ถ้านักเรียนตอบได้ถูกเครื่องคอมพิวเตอร์ก็จะเพิ่มความยากขึ้นเป็น 54 หน่วย ซึ่งถ้านักเรียนตอบผิดคอมพิวเตอร์ก็จะลดลงมาที่ 51 หน่วย ถ้าตอบผิดอีกคอมพิวเตอร์ก็จะลดลงมาที่ 43 หน่วย ขั้นตอนจะถูกดำเนินการดังนี้อย่างต่อเนื่องจนกระทั่งเครื่องคอมพิวเตอร์หยุดการทดสอบตามกฎการหยุด (Stopping

rules) เป็นการเสร็จสิ้นการทดสอบและรายงานผลการสอบโดยคอมพิวเตอร์และเริ่มทดสอบในนักเรียนคนต่อไป

2. โดยลักษณะของการดำเนินการข้อสอบที่มีคำตอบหลายค่าจะมีลักษณะเช่นเดียวกับข้อสอบที่ให้ผลการตอบแบบ 0 และ 1 ถ้าการทดสอบแบบปรับเหมาะด้วยคอมพิวเตอร์มีความ มุ่งหมายเพื่อวัดทัศนคติ การเลือกข้อคำถามที่มีคำตอบหลายคำตอบมีความน่าสนใจกว่าข้อสอบแบบให้คำตอบ 0 และ 1 เพราะไม่แสดงค่าความยากง่ายในแต่ละคำถามแต่ละข้อแต่จะแสดงโดยใช้ตัวเลขต่อเนื่อง เช่น การสำหรับการสำรวจทัศนคติโดยใช้มาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert scales) แสดงความหมายว่า เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วย เห็นด้วยปานกลาง ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จะเห็นว่าทุกๆ คำตอบที่มีค่าทางคณิตศาสตร์ที่มีคำตอบไม่ถูกต้องที่สุดและไม่ผิดมากที่สุดภายใต้กรณีนี้จะเป็นลักษณะของทัศนคติที่แท้จริงหรือผู้ทดสอบสามารถแสดงความรู้สึกจริงได้อย่างสมบูรณ์ไม่ขาดตอน

ดังนั้น การเลือกข้อคำถามที่สามารถเลือกตอบได้หลายระดับ ต้องเตรียมไว้โดยกำหนดพิสัยของการวัดหรือระดับมาตรวัดเป็นส่วนๆ หรือแสดงเป้าหมายให้ผู้ทดสอบทราบทุกระดับการวัด ตัวอย่าง ดูภาพที่ 3



ภาพที่ 3 การดำเนินการลักษณะข้อสอบแบบให้คะแนนหลายค่า

ซึ่งธนาคารข้อสอบได้เก็บข้อสอบแบบมาตรวัดที่มีระดับการวัดสี่ระดับ โดยให้คะแนนเท่ากับ 0, 1, 2 และ 3 ซึ่งมีโครงสร้างในการวัดเหมือนกับในการทดสอบโดยใช้ธนาคารข้อสอบอาจมีการผสมระดับของการวัดและสลับกับแบบทดสอบแบบคำตอบเป็น 0 และ 1 ก็ได้ อนึ่งผู้ทดสอบมีความสามารถเท่ากับ 50 หน่วย ข้อสอบข้อแรกมีขนาดง่ายแต่มีบางส่วนที่ระดับการวัดความสามารถเท่ากับ 30 หน่วย โดยเจาะจงไปที่คะแนนเท่ากับ 2 บนข้อคำถาม ถ้าผู้ทดสอบสามารถตอบได้ถูกต้องและได้รับคะแนนเท่ากับ 3 หรืออยู่ในช่วง 2 และ 3 จะได้รับเท่ากับ 35 หน่วย ซึ่งผู้ทดสอบจะได้รับการประมาณค่าเข้าใกล้ 38 ดังนั้น คำตอบข้อแรกจะสรุปค่าที่ง่ายสำหรับผู้ทดสอบสำหรับคำถามในข้อที่ 2 ก็จะได้คำถามที่มีความยากขึ้น โดยคำถามข้อที่ 2 จะถูกเลือกสำหรับคำตอบที่มีคะแนนเท่ากับ 1 และคะแนนของผู้สอบเท่ากับ 2 สำหรับข้อที่ 3 เพิ่มความยากแต่คำตอบอยู่ที่คะแนนเท่ากับ 2 อีกครั้ง สำหรับคำถามข้อที่ 4 พยายามหาค่าสูงสุดที่ผู้ตอบสามารถที่จะบรรลุเงื่อนไขได้อย่างสมบูรณ์ ผู้ทดสอบตกจะได้คะแนนเท่ากับ 1 สำหรับข้อที่ 5 และข้ออื่นๆ พยายามจะหาระดับความสามารถของผู้ทดสอบที่สูงที่สุด ซึ่งง่ายต่อการทำข้อสอบโดยผู้ทดสอบสามารถเลือกคะแนนสูงสุดได้เท่ากับ 3 โดยพยายามจะค้นหาข้อสอบข้อที่ยากที่สุดก่อน ผู้ทดสอบจะตก ข้อที่ 6 ต้องยากกว่า ผู้ทดสอบได้คะแนนเท่ากับ 1 ซึ่งอาจทำให้ผู้ทดสอบท้อใจ สำหรับสิ่งที่เกิดขึ้น

ในข้อที่ 7 ผู้ทดสอบได้รับคะแนนเท่ากับ 2 ดังนั้นถ้าต้องเพิ่มให้ยากขึ้นในข้อที่ 8 ผู้ทำข้อสอบก็จะได้คะแนนเท่ากับ 0 การดำเนินการต่อไปในการประมาณค่าความสามารถก็จะอยู่นอกระดับความยาก เครื่องคอมพิวเตอร์ก็จะหยุดการทดสอบ

ด้วยข้อทดสอบแบบคำตอบหลายระดับ ได้บอกเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ทดสอบมากกว่าข้อสอบแบบให้คะแนน 0 และ 1 ในการดำเนินการทดสอบแบบปรับเหมาะด้วยคอมพิวเตอร์ โดยปกติประกอบด้วยข้อคำถามเพียงเล็กน้อย ซึ่งต้องใช้เวลาในการพัฒนาให้สอดคล้องกับผู้ตอบ ดังนั้น คลังข้อสอบขนาดใหญ่ก็จะรวมลักษณะของข้อสอบทั้งสองแบบไว้ด้วยกัน

การหยุดการทดสอบ

ในการตัดสินใจเกี่ยวกับเวลาในการทดสอบแบบปรับเหมาะโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นเรื่องสำคัญมาก ถ้าการทดสอบสั้นเกินไปในการประมาณค่าความสามารถก็จะคลาดเคลื่อน ถ้าการทดสอบยาวเกินไปก็จะเสียเวลาและใช้ข้อสอบที่ไม่เกิดประโยชน์และเป็นการเปิดเผยข้อสอบเกินความจำเป็น ผู้ทำการทดสอบก็เหนื่อยล้าและหยุดการทดสอบ ซึ่งจะทำให้ผลลัพธ์ของการทดสอบไม่ตรงกับความสามารถจริง เพราะฉะนั้น การทดสอบแบบปรับเหมาะด้วยคอมพิวเตอร์จะหยุดเมื่อ

1. ข้อสอบหมดจากคลังข้อสอบ กรณีนี้เกิดจากการที่มีคลังข้อสอบขนาดเล็ก และข้อสอบถูกนำมาทดสอบโดยผู้สอบหมดแล้ว

2. กำหนดจำนวนข้อให้กับผู้ทดสอบ ได้มีการกำหนดจำนวนข้อสอบให้ผู้ทำข้อสอบไว้ก่อนสอบซึ่งจะมีจำนวนข้อสอบคล้ายกับการทดสอบ โดยใช้แบบกระดาษคำตอบ

3. การประมาณค่าความสามารถของผู้ทดสอบ เทียบตรงเพียงพอ การตอบข้อสอบแต่ละข้อนำมาซึ่งค่าสารสนเทศทางสถิติเกี่ยวกับความสามารถในการวัดที่เพิ่มขึ้น โดยการลดลงของค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัด (Standard error of measurement) เมื่อการวัดมีความเที่ยงตรงเพียงพอ การทดสอบจะหยุดลงเมื่อค่าผิดพลาดมาตรฐานเท่ากับ 0.2

4. การวัดความสามารถมีจำนวนเพียงพอที่จะบอกได้ตามเกณฑ์ผ่านหรือตกสำหรับการทดสอบแบบปรับเหมาะโดยใช้คอมพิวเตอร์เพื่อประเมินผู้สอบว่าสอบได้หรือสอบตก โดยที่การทดสอบจะหยุดในด้านใดด้านหนึ่งโดยใช้ค่าสถิติจะเกิดขึ้นเมื่อการประมาณค่าความสามารถโดยดูจากค่าความผิดพลาดมาตรฐานของทั้งสองระดับความสามารถที่กำหนด

5. ผู้ทดสอบแสดงพฤติกรรมที่หยุดสอบในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการทดสอบแบบปรับเหมาะสามารถหยุดการทดสอบได้โดยมีตัวเลือกที่นอกเหนือจากการตอบ โดยที่ผู้ทดสอบสามารถเลือกเพื่อบอกให้โปรแกรมควบคุมการทดสอบทราบว่าเป็นการตัดสินใจเลือกข้อสุดท้ายและหยุดตอบหรือออกจากกาทดสอบได้

พฤติกรรมของผู้ทดสอบโดยวิเคราะห์จากเวลาในการตอบสนองข้อสอบ

มีประโยชน์หลายอย่างในการทดสอบแบบปรับเหมาะกับความสามารถของผู้สอบโดยใช้คอมพิวเตอร์ที่มากกว่าการใช้การทดสอบโดยการเขียนกระดาษคำตอบ (paper and pencil testing) โดยจะทำให้การประมาณค่าความสามารถดีขึ้นและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของข้อคำถามในการทดสอบ ซึ่งสามารถนำเสนอคะแนนความสามารถของผู้ทดสอบโดยทันที แต่สำหรับการทดสอบแบบดั้งเดิมมีข้อตกลงว่าในการทดสอบจะต้อง

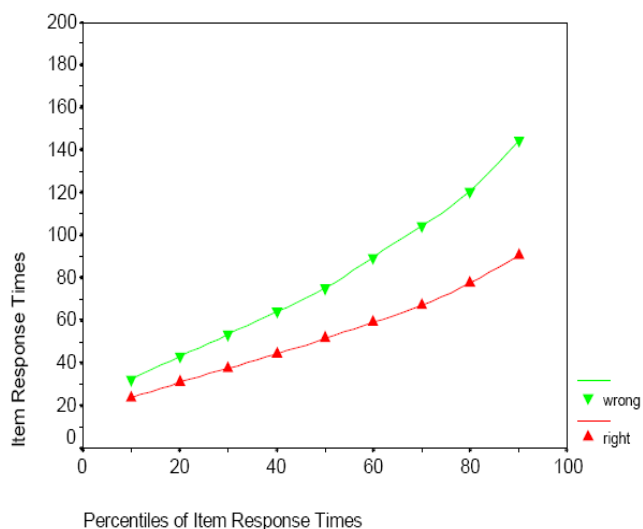
จัดการทดสอบที่มีความยุติธรรมสำหรับทุกคน ซึ่งการทดสอบจะให้ผลสอบที่มีความเที่ยงตรงกับความสามารถของผู้ทดสอบ โดยอยู่ในเงื่อนไขว่าผู้ทดสอบต้องมีเวลาที่เพียงพอที่จะสามารถทำข้อสอบได้เสร็จสมบูรณ์ ถ้าการทดสอบมีความแตกต่างในเรื่องความเร็วจะทำให้ไม่เกิดความยุติธรรม แต่สำหรับการทดสอบแบบปรับเหมาะ (tailored) ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้ทดสอบ ในความหมายโดยทั่วไป ผู้ทดสอบที่มีความสามารถสูงจะจัดการข้อคำถามหรือทำข้อสอบได้รวดเร็วกว่าผู้ที่มีความสามารถต่ำซึ่งบางครั้งข้อคำถามอาจมีความซับซ้อนในการได้มาซึ่งคำตอบ บางคนต้องใช้เวลานานในการทดสอบ ซึ่งจะเป็นปัญหาใหญ่เมื่อการทดสอบที่มีการจำกัดเวลา โดยเฉพาะผู้ทดสอบต้องใช้เวลานานในการทำข้อสอบในข้อที่ตนเองตอบผิด ซึ่งจะถูกรวมอยู่ในเวลาที่กำหนดไว้ในการทดสอบ ดังนั้นการกำหนดเวลาจึงเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อการประมาณค่าความสามารถที่ละเอียดลออ (accuracy ability) ของผู้ทดสอบในการจัดการทดสอบแบบปรับเหมาะ

ในยุคแรกๆ ของการทดสอบความถนัดและการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักวิจัยเชื่อว่าความเร็วและความถูกต้องแม่นยำเป็นการวัดที่อยู่ในองค์ประกอบเดียวกัน (spearman, 1927) ไม่ได้แสดงนัยเกี่ยวกับความสามารถของผู้ทดสอบบนมาตรวัดความสามารถสูงสุด (power test) และ มาตรวัดความเร็ว (speed test) หรือรวมกันทั้งสองมาตรวัด ดังนั้นบ่อยครั้งในการทดสอบมีแนวโน้มเพื่อทดสอบความสามารถสูงสุด (power test) และมีการกำหนดเวลาเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการทดสอบ (Morrison, 1960) ถ้าการวัดความเร็วและความถูกต้องแม่นยำอยู่ในองค์ประกอบเดียวกัน ดังนั้น สเปียร์แมนและคนอื่นๆ มีความเชื่อว่าการกำหนดเวลาไม่จำเป็นต้องดำเนินการ

มีความแตกต่างกันระหว่างข้อสอบวัดความสามารถสูงสุดกับข้อสอบวัดความเร็ว ถึงแม้ว่าระดับความยากง่ายของข้อสอบทั้งสองชนิดจะเริ่มจากการทดสอบข้อสอบที่ง่ายก่อน แต่ในความเป็นจริงข้อสอบวัดความสามารถสูงสุด ได้รับการออกแบบมาเพื่อประมาณค่าระดับความสามารถของผู้ที่ตอบข้อสอบได้ถูกต้อง ดังนั้น

การตอบข้อสอบจึงไม่มีการจำกัดเวลาแต่ข้อสอบแบบวัดความเร็วโดยปกติวัดความสามารถในการตอบของผู้ทดสอบที่ตอบถูกต้องรวดเร็ว โดยทั่วไปมองว่าเวลาที่มีความเกี่ยวข้องกับการทำข้อสอบวัดความเร็ว มากกว่าข้อสอบวัดความสามารถสูงสุด (Bridgeman and Cline, 2000) ระยะเวลาที่ใช้ในการทำข้อสอบกลายเป็นสิ่งที่น่าสนใจของ นักทดสอบทางจิตวิทยาซึ่งสนใจความแตกต่างระหว่างบุคคล (Schnipke and Scrams, 1998) โดยสนใจความน่าจะเป็นในการตอบคำถามได้ถูกต้อง ซึ่งขึ้นอยู่กับเวลาที่จำเป็นต้องใช้ ในขณะที่เดียวกันมุ่งศึกษาความแตกต่างของความสามารถของผู้ทดสอบที่ใช้เวลาในการตอบข้อคำถามที่ต่างกันอย่างน้อยมีนัยสำคัญ (Smith, 2000) อย่างไรก็ตามที่ผ่านมาเวลาที่ใช้ในการทดสอบแต่ละข้อในการทดสอบแบบเขียนตอบไม่สามารถทดสอบได้แน่นอน ซึ่งการทดสอบแบบปรับเหมาะกับความสามารถของผู้สอบโดยใช้คอมพิวเตอร์สามารถกำหนดเวลาได้ บริดจ์และไคลน์ (2000) พบว่าผู้ทดสอบร้อยละ 20 ไม่สามารถทำข้อสอบ GRE ได้ทันเวลาและมากกว่าร้อยละ 35 ไม่สามารถทำข้อสอบส่วนที่เป็นวิเคราะห์ได้สมบูรณ์ ในขณะเดียวกันทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ (IRT) จะสนับสนุนขั้นตอนในการเลือกข้อทดสอบที่มีระดับความยากง่ายที่ต่างกันสำหรับผู้ทดสอบที่มีการประมาณค่าความสามารถของผู้ทำข้อสอบในข้อที่ถูกและในข้อที่ผิด สำหรับผู้ที่มีระดับความสามารถที่ต่างกัน ข้อจำกัดของเวลาสำหรับการทดสอบแบบปรับเหมาะด้วยคอมพิวเตอร์ ทำให้ผู้รับการทดสอบทำข้อสอบได้เสร็จยากขึ้น การทดลองจากการทดสอบแบบทดสอบ GRE โดยผู้

เข้าสอบจำนวน 10,000 คนพบว่าผู้เข้ารับการทดสอบต้องเดาใน 6 ข้อสุดท้ายของการทดสอบ ถ้าผู้เข้ารับการทดสอบทำข้อสอบให้เสร็จก่อนเวลาหมดก็จะเพิ่มความสามารถของผู้สอบซึ่งต่างกัน มีหลายประเด็นที่ซ่อนอยู่ในการตอบข้อสอบที่ถูกและการข้อสอบตอบผิด วง และ แฮนสัน(Wong and Hanson,2005) ได้นำเสนอการประมาณค่าพารามิเตอร์ตัวที่ 4 ในสมการโลจิสติกส์ด้วยเวลา (Four-Parameter Logistics Response Time) 4 PLRT โดยสมการใช้ในการประมาณค่าตามลำดับแบบ EM จากผลการสรุปโดยการตอบสนองเวลามีผลต่อการตอบแบบทดสอบไม่ได้ถูกออกแบบเพื่อรองรับการเดา สำหรับการหาค่าความผิดพลาดของการประมาณค่าความสามารถทำได้โดยการจำกัดเวลา นอกจากนี้ผู้ทดสอบสามารถจัดการเวลาที่ไม่เหมาะสมที่ทำให้คะแนนของผู้ทดสอบต่ำลงเมื่อเปรียบเทียบกับความสามารถ ซึ่งการจัดการถูกจำกัดด้วยข้อสอบที่ต้องตอบคำถามให้เร็วขึ้น ถึงแม้ว่าประเด็นนี้จะมีความซับซ้อนเพราะมีความสัมพันธ์กันของเวลาและความยากง่ายของข้อสอบ และข้อสอบแบบหลายมิติ สำหรับการกำหนดเวลาเพื่อควบคุมความแตกต่างของความเร็วในการทดสอบแบบปรับเหมาะโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นการศึกษาเพื่อแก้ผลของความแตกต่างจากการจำกัดเวลาของคะแนนการทดสอบบนพื้นฐานทางสถิติที่ใช้ในการแจกแจงผลของเวลาจากข้อสอบในคลังข้อสอบโดยการเปลี่ยนแปลงเวลาในการจัดการข้อสอบความยาวของข้อสอบพบว่าส่งผลต่อการประมาณค่าความสามารถของผู้ทดสอบตัวอย่างภาพประกอบที่ 4



ภาพที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ในการตอบข้อสอบที่ถูกและข้อสอบที่ตอบผิด

นักวิจัยพบว่า อย่างไรก็ตามความเร็วและความแม่นยำเป็นสิ่งที่วัดยากไม่สามารถวัดในองค์ประกอบเดียวกันได้ ตัวอย่างเช่น ความเร็วสามารถวัดโดยเวลาที่ทำการสอบเสร็จเรียบร้อย ซึ่งไม่สัมพันธ์กับคะแนนการทดสอบกับข้อสอบที่ไม่จำกัดเวลา (Baeter, 1941; Bridges, 1985; Foos, 1989) และคะแนนของเวลาที่จำกัด ซึ่งหมายถึง คะแนนที่ถูกต้องหลังจากรวมเวลาในการทดสอบ จะประกอบด้วย ความเร็วและระดับขององค์ประกอบ (Davidson & Carroll, 1945) โดยที่ความเร็ววัดจากเปอร์เซ็นต์การตอบข้อสอบเสร็จในแต่ละหน้าของการทดสอบ สำหรับความแม่นยำทดสอบโดยวัดจากจำนวนข้อที่ตอบถูก ซึ่งเป็นผลมาจากคะแนนการทดสอบ

มากกว่านั้น นักทดสอบทางจิตวิทยายังระบุว่าความแม่นยำจากทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิมและทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบก็ให้ความสำคัญเรื่องของความแม่นยำ จนกระทั่งเมื่อไม่นานมานี้มีแนวโน้มในการให้ความสนใจเกี่ยวกับการตอบสนองเวลาในการทดสอบ ซึ่งปัจจุบันการทดสอบส่วนมากจะใช้คอมพิวเตอร์มันเป็นไปได้ในการรวบรวมสถิติของเวลาในการตอบสนองข้อสอบของกลุ่มผู้ทดสอบขนาดใหญ่และใช้เวลาในการตอบสนอง

ข้อสอบเป็นตัวแปร ซึ่งต่อไปนี้จะกล่าวถึงการใช้เวลาการตอบสนองข้อสอบสำหรับการทดสอบ

ความสนใจเกี่ยวกับเวลาในการตอบสนองข้อสอบเป็นวิธีที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการของสมองที่เก่าแก่กว่าสาขาจิตวิทยา ในปี 1968 ดอนเดอร์ (donders) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการเวลาในกระบวนการทางสมองและเวลาในการตอบสนองข้อสอบได้รับการยอมรับว่าขึ้นอยู่กับตัวแปรจิตวิทยาเกี่ยวกับความรู้ ตั้งแต่กลางคริสต์ศตวรรษที่ 1950 (Luce, 1968) นักวิจัยยุคแรกได้ทำการทดสอบโดยใช้เวลาตอบสนองข้อสอบโดยที่บลูมเมอร์ (Blommers) ได้หาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการอ่านและความเข้าใจโดยการอ่านหัวข้อบทความและตอบคำถามพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างระดับความเข้าใจ การอ่านโดยดูจากค่าเฉลี่ยของการตอบถูกและพลังของความเข้าใจ (power comprehension) โดยบลูมเมอร์ พบว่า ความเข้าใจในการอ่านที่ดีโดยการอ่านช้าเมื่อความยากของเรื่องที่อ่านยากขึ้น ในขณะที่ความเข้าใจในการอ่านที่ไม่ดีต้องพิจารณาที่ความยากง่าย

ถึงแม้ว่าการวิเคราะห์เวลาการตอบสนองข้อสอบได้ดำเนินการมานาน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการทดลองกับความรูความสามารถทางสมองสำหรับการทดสอบคงมีข้อจำกัดเพราะว่าความยากในการบันทึกเวลาในการ

ตอบสนองข้อสอบในการดำเนินการสอบในระยะเริ่มต้น การจับเวลาในการตอบสนองการทดสอบดำเนินการโดยวิธีที่ลำบาก โดยให้ผู้ทดสอบเขียนเวลาในการเริ่มทำข้อสอบและเสร็จสิ้นการทำข้อสอบแต่ละข้อหรือหาค่าเฉลี่ยของข้อสอบทั้งหมดในแต่ละข้อ ซึ่งเป็นวิธีที่ไม่เป็นมาตรฐานในการจัดการสอบ

ในการจัดการทดสอบในปัจจุบัน เริ่มมีการจัดการทดสอบโดยใช้คอมพิวเตอร์ง่ายต่อการบันทึก เวลาที่เป็นมาตรฐานในการดำเนินการทดสอบและการทดสอบเวลาในการตอบสนองข้อสอบ ทำได้ง่ายยิ่งขึ้นซึ่งสามารถดำเนินการด้วยความยุติธรรมและเท่าเทียมกัน ในการรวบรวมกลุ่มของงานวิจัยเกี่ยวกับเวลาตอบสนองข้อสอบ สามารถจัดเป็นกลุ่มได้ดังนี้ รูปแบบของคะแนน (scoring mode) ความสัมพันธ์ระหว่างความเร็วกับความแม่นยำ ความเร็ว (speededness) การทำนายเวลาในการดำเนินงานเสร็จและการกำหนดเวลาในการทดสอบ และความแตกต่างของกลุ่มย่อย ซึ่งในบทความนี้จะนำเสนอเกี่ยวกับการกำหนดเวลาในการทดสอบและความแตกต่างของกลุ่มย่อย

การทำนายเวลาเสร็จสิ้นการทดสอบและการกำหนดเวลา

การศึกษาเกี่ยวกับเวลาในการตอบสนองข้อสอบส่วนใหญ่เพื่ออธิบายหรือทำนายเวลาการทดสอบ รวมทั้งการกำหนดเวลาในการทดสอบโดยใช้คอมพิวเตอร์โดยใช้ผลรวมของเวลา จากนั้นเป็นการศึกษาเพื่อค้นหาความแตกต่างของการจำกัดเวลาบนการทดสอบการปฏิบัติ

การกำหนดเวลาเป็นการกำหนดสิ่งที่เกิดขึ้นกับผู้ทดสอบ (Mollenkopf, 1960) ซึ่งกล่าวได้หลายทางซึ่งเกิดกับพฤติกรรมของผู้ทดสอบ การกำหนดเวลาจะส่งผลต่อความหมายของคะแนน การจำแนกปัจจัยการจัดการภายใต้เงื่อนไขของเวลาและความสามารถ โดยไม่ได้วัดในโครงสร้างเดียวกัน สิ่งที่สำคัญในการสรุปอภิปรายคะแนนจากข้อสอบวัดความเร็ว โดยเฉพาะถ้าระดับความเร็วไม่สามารถกำหนดได้ ในการศึกษาต้องพยายามกำหนดเวลาที่ดียิ่งขึ้นพื้นฐานของเวลาตอบสนองข้อสอบ (Bhola, Plake, Roos, 1993) ในการทำนายเวลาการตอบสนองข้อสอบ โดยใช้สมการรีเกรสชัน (Regression equation) สามารถนำมาทำนายเวลาสิ้นสุดการทดสอบและเป็น

ข้อมูลที่เหมาะสมกับการทดสอบและใช้ข้อมูลจากเวลาในการตอบสนองข้อสอบในการควบคุมการเลือกข้อสอบในการทดสอบแบบปรับเหมาะ (Van der Linden, & Schnipke, 1999)

การทดสอบแบบปรับเหมาะโดยใช้คอมพิวเตอร์ (CAT) จัดหาคะแนนที่ดีไว้สำหรับเวลาในการตอบสนองข้อสอบ อย่างไรก็ตาม ในการค้นหาสิ่งที่เกิดขึ้นรวมทั้งความหมายของผลลัพธ์ที่เกิดจากข้อสารสนเทศของเวลาในการตอบสนองข้อสอบ สำหรับข้อสอบที่ตอบผิด อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยของเวลาการตอบสนองข้อสอบสำหรับการตอบข้อสอบที่ถูกและผิดไม่ได้แสดงความแตกต่างในการสรุปคะแนนซึ่งไม่แสดงความสัมพันธ์โดยทั่วไปของความสามารถในการทดสอบ ตั้งแต่ต้นคริสต์ศตวรรษ 1930 เวลาในการตอบสนองข้อสอบได้รับการพิจารณาเป็นตัวชี้วัดคุณลักษณะของบุคคลโดยดูความแตกต่างจากคะแนน แนวคิดนี้ได้รับการอภิปรายสนับสนุน ซึ่งจะตรงข้ามกับข้อโต้แย้งที่ได้รับการสนับสนุน (Lutf.F.Hornke, eocc p.175-189)

รูปแบบของเวลาในการตอบสนองข้อสอบแบบปกติและเวลาในการตอบสนองข้อสอบใช้เวลาตามของผู้ทดสอบในการทำแบบทดสอบ ได้รับการคิดค้นเป็นรูปแบบโครงสร้างค่าพารามิเตอร์ของข้อมูลแบบต่อเนื่อง 2 พารามิเตอร์ โดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบค่าพารามิเตอร์สำหรับความเร็วของแต่ละบุคคลเหมือนกับค่าพารามิเตอร์สำหรับความเข้มข้นของเวลา (time intensity) และค่าอำนาจการจำแนกของแต่ละข้อคำถาม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าค่าพารามิเตอร์สามารถประมาณค่าได้โดยวิธี มาตรการ เช่น มอนเต คาร์โล (MCMC) วิธีการถูกใช้ในการวิเคราะห์เวลาในการตอบสนองข้อสอบสำหรับการทดสอบแบบปรับเหมาะ การทดสอบความตรงของรูปแบบใช้ในการตรวจสอบการทำนายหลังจากการทดสอบเวลาในการตอบสนองข้อสอบ รูปแบบการใช้เวลาที่ยาวนานแสดงให้เห็นค่าความฟิต (fit) ของข้อมูลที่สูงมากซึ่งรูปแบบการตอบสนองเวลาแบบปกติไม่สามารถนำเสนอคุณลักษณะของความเบ้ (skewness) ในการแจกแจงเวลาในการตอบสนองข้อสอบ รวมทั้งประสิทธิภาพที่คงเส้นคงวาในการจำแนกข้อสอบซึ่งค่าพารามิเตอร์ไม่สามารถนำมาประเมินค่าความฟิตที่สูญหายไปได้

(Win J. van der Linden, 2006)

รูปแบบความยาวนานสำหรับเวลาในการตอบสนองของบุคคล ในข้อคำถามของการทดสอบถูกคิดค้นขึ้นโดยเป็นพารามิเตอร์ สำหรับความเร็วของแต่ละบุคคล ซึ่งดีเท่ากับค่าพารามิเตอร์สำหรับความเข้มของเวลา และอำนาจในการจำแนกของแต่ละข้อคำถาม (Win J. Vn der Linden, 2006 p. 181-204)

ในการทดสอบแบบปรับเหมาะ ผู้ทดสอบแต่ละคนจะได้รับกลุ่มของข้อคำถามที่แตกต่างกันของข้อคำถามที่มีระดับความยากง่ายและข้อจำกัดในเรื่องเนื้อหาซึ่งต้องการเวลาในการตอบคำถาม (ถ้าผู้สอบมีเวลาไม่พอก็จะอาศัยการเดาเพื่อทำข้อสอบให้เสร็จ) แต่ละบุคคลจะได้รับข้อคำถามจากความน่าจะเป็นการใช้เวลานานในการตอบคำถามอาจไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ (Brent Bridgeman & Frederick Cline, 2000) เวลาในการตอบสนองและการวิเคราะห์การทำการตอบเป็นวิธีสำหรับการได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับการเป็นตัวแทนของโครงสร้างและการพัฒนาความเข้าใจที่ดีขึ้นของการรับรู้ของผู้ทดสอบ

(J. Patrick Meyer and Steven L. Wise, 2005)

ขั้นตอนในการคัดเลือกข้อคำถามเป็นการนำมาซึ่งความเป็นกลางของผลความแตกต่างของข้อจำกัดของเวลาของคะแนนการทดสอบแบบปรับเหมาะ โดยใช้คอมพิวเตอร์ วิธีการยังคงอยู่บนพื้นฐานทางสถิติสำหรับการแจกแจงเวลาในการตอบสนองข้อสอบของผู้ทดสอบจากข้อสอบในธนาคารข้อสอบ (Item Bank) ซึ่งได้รับการปรับปรุงเรื่องเวลาในการทดสอบแต่ละครั้ง การทำนายจากรูปแบบใช้ค่าคงที่แบบ 0-1 รูปแบบโปรแกรมสำหรับเส้นตรงสำหรับการทดสอบแบบปรับเหมาะโดยให้ถูกต้องแม่นยำสำหรับผู้ประเมินคุณลักษณะมากที่สุด

(Wim J. vander Linden, David J. S. erams & Deborah L. Schnipke, 1999, p.195-210)

ในการศึกษาข้อมูลจากการดำเนินการทดสอบแบบปรับเหมาะ โดยใช้คอมพิวเตอร์ โดยการทดสอบในการเก็บรวบรวมสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับเวลาที่ใช้ตอบสนองข้อทดสอบในด้านสิ่งแวดล้อมของการทดสอบแบบปรับเหมาะโดยใช้คอมพิวเตอร์ โดยการศึกษาภายใต้ข้อสอบวัดทางภาษาเชิงปริมาณ และการวิเคราะห์เหตุผลแบบเลือกตอบ การวิเคราะห์รวมถึงค่าการทดสอบความ

พิถีพิถันการถดถอย รูปแบบแสดงความสัมพันธ์ของค่าพารามิเตอร์ของข้อสอบ , ความสามารถในการวัดและตัวเลขลำดับของข้อคำถามโดยใช้ระดับของเวลาในการตอบสนองของข้อสอบ ในการวิเคราะห์ทั้งหมดใช้ข้อมูลภายใต้เงื่อนไขความแตกต่าง 2 แบบ เงื่อนไขแรกได้จากผู้ทำการทดสอบต้องการตอบคำถาม 80% ของข้อคำถามที่ได้รับคะแนนและแบบที่สอง ได้มาโดยคะแนนของผู้ทดสอบมาจากสัดส่วนของหัวข้อคำถามที่ถูกตอบ นำผลลัพธ์ของทั้งสองข้อมูลมาเปรียบเทียบกัน แสดงให้เห็นได้ว่าความสามารถทำนายระดับของเวลาในการตอบสนองข้อสอบของข้อสอบวัดทางภาษาของข้อมูลทั้ง 2 ชุด ในขณะที่ค่าความยากง่ายสามารถทำนายระดับเวลาการตอบสนองข้อสอบ สำหรับแบบสอบเชิงปริมาณและข้อสอบแบบการวิเคราะห์ ในแต่ละกรณีสมการถดถอยอธิบายการเปลี่ยนแปลงความสามารถของระดับเวลาในการตอบสนองข้อสอบเพื่อข้อมูลถูกจัดการภายใต้ค่าสัดส่วนในการเปลี่ยนแปลงตามกฎของคะแนน (Kimberly A. Swygert, 2003)

ในการเสนอวิธีใหม่สำหรับการป้องกันการทดสอบความรู้ก่อนข้อสอบในการทดสอบแบบปรับเหมาะ โดยใช้คอมพิวเตอร์บนพื้นฐานของการประมาณค่าประสิทธิภาพของเวลาตอบสนองข้อสอบและข้อประสิทธิภาพของเวลาในการตอบสนองข้อสอบถูกกำหนดโดยเวลาสำหรับผู้ทดสอบโดยเฉพาะในการตอบคำถามที่ถูกต้อง การใช้เวลาที่สั้นมีความสัมพันธ์ในการคาดหวังไว้สำหรับเวลาตอบสนองจะเป็นตัวชี้วัดข้อคำถามก่อนการทดสอบความรู้ วิธีใหม่นี้จะประยุกต์จากข้อมูลมากกว่าทฤษฎี ผลลัพธ์แสดงให้เห็นค่า Type I error สถิติสามารถควบคุมได้

ในการค้นหาความสัมพันธ์ของเวลาในการตอบสนองข้อสอบและรายละเอียดของคะแนนสอบข้อมูลจากการศึกษาใช้กลุ่มขนาดใหญ่ ด้วยการทดสอบแบบปรับเหมาะโดยใช้คอมพิวเตอร์โดยทั่วไปใช้ทดสอบความสามารถทางสมอง เวลาตอบสนองข้อสอบทุกข้อถูกจำกัดโดยค่าต่อเนื่องจำนวน 180 วินาที และข้อสอบเหล่านั้นไม่กำหนดเวลาในการทดสอบ โดยใช้ข้อสอบจำนวน 30 ข้อ ตามทฤษฎีเวลาการทดสอบใช้เวลาทั้งหมด 90 นาที ข้อสอบถูกเตรียมไว้โดยมีคุณลักษณะเฉพาะจาก

ธนาคารข้อสอบขนาดใหญ่จำนวน 456 ข้อ ข้อสอบทุกข้อ ถูกกำหนดโดยค่าเฉลี่ยแบบ 2 พารามิเตอร์ โดยใช้โมเดลรีชีส (Lord and Novich ,1968) โดยค่าพารามิเตอร์ถูกนำเสนอโดยค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ สำหรับการวัดหาข้อสอบจากธนาคารข้อสอบ โดยเตรียมจากสารสนเทศที่ดีที่สุด การหยุดการทดสอบเมื่อค่าการวัดมาตรฐานเท่ากับ .38 หรือต่ำกว่า โดยมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .85 ในแต่ละกรณีและแต่ละระดับคะแนน ข้อคำถามทั้งหมดถูกดำเนินการสอบโดยหน้าจอคอมพิวเตอร์ ผู้ทำการทดสอบจำนวน 5,912 คน

เวลาในการตอบสนองข้อสอบเพิ่มมากขึ้น เมื่อเพิ่มความยาวนานของข้อคำถามและเพิ่มความยากง่ายของข้อสอบ การเรียงลำดับของข้อสอบมีความสัมพันธ์ตรงกันข้ามกับเวลาในการตอบสนองข้อสอบ และขอบเขตของเนื้อหาจะใช้เวลามากกว่าอื่นๆ ผู้ทดสอบใช้เวลามากในการตอบคำถามที่ผิดมากกว่าการตอบคำถามที่ถูกและใช้เวลายาวนานเมื่อคำถามเป็นข้อ A , B , C และ D (Bergsirom, 1994) ซึ่งจากการศึกษานี้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้สอบโดยทั่วไปไม่สัมพันธ์กับเวลาในการตอบข้อสอบแต่ต้องควบคุมเช่น ความยาวข้อสอบ ตำแหน่งและคำตอบที่ถูก และใช้รูปภาพอธิบายการตอบสนองข้อสอบ

ประโยชน์ของการสอบแบบปรับเหมาะโดยใช้คอมพิวเตอร์ (Ruder,1998)

1. การทดสอบแบบปรับเหมาะด้วยคอมพิวเตอร์ จะหลีกเลี่ยงข้อคำถามไม่ได้ใช้

ข้อคำถามต้องไม่ง่ายหรือไม่ยากเกินไปสำหรับผู้ทดสอบ ซึ่งจะทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่ต้องการ เช่น การเดา ความไม่ระมัดระวัง แบบแผนการตอบซึ่งจะถูกกำจัดอย่างมากมาย

2. การทดสอบแบบปรับเหมาะใช้ระยะเวลาสั้น

การทดสอบแบบปรับเหมาะ จะใช้ข้อคำถามน้อยกว่าการทดสอบโดยแบบใช้กระดาษเขียนตอบแบบเดิม ซึ่งจะใช้เวลาน้อยกว่าซึ่งพบว่า จะเวลาน้อยกว่า 50% ของการทดสอบในขณะที่มีขนาดความยาวและความเหมาะสมของข้อสอบเท่ากัน ซึ่งการทดสอบแบบ

ปรับเหมาะจะหยุดเมื่อการประเมินอยู่ในขอบเขตที่สามารถตัดสินใจได้ว่าผ่านหรือตก

3. การทดสอบแบบปรับเหมาะด้วยคอมพิวเตอร์มีความรวดเร็วในการปรับปรุงและส่งผลและรายงานผลการทดสอบสำหรับระดับการทดสอบนั้น การทดสอบสามารถเสร็จสิ้นโดยทันทีในข้อสอบนั้น การรายงานผลการทดสอบเกิดขึ้นทันทีทันใดโดยไม่ต้องรอผลในเวลาต่อมาซึ่งอาจเกิดความผิดพลาดจากการตรวจด้วยเครื่องตรวจข้อสอบ

4. การทดสอบแบบปรับเหมาะด้วยคอมพิวเตอร์มีความยืดหยุ่นอย่างมากในการจัดการทดสอบ

5. การดำเนินการสอบทำได้โดยเฉพาะบุคคล ผู้ทดสอบไม่จำเป็นต้องรอผู้อื่น เมื่อทำเสร็จแล้วสามารถดำเนินการสอบในฉบับต่อไปได้ ซึ่งดำเนินการสอบต่อไปด้วยตนเองตามเวลาเฉพาะที่ตนเองต้องการ ซึ่งจะช่วยลดความวิตกกังวลในการสอบได้ทางหนึ่ง

6. มีความปลอดภัยในการทดสอบเพิ่มขึ้น ไม่สามารถคัดลอกจากหนังสือหรือวิธีการในการทุจริต

7. การทดสอบแบบปรับเหมาะด้วยคอมพิวเตอร์มีเวลาและรูปแบบให้เลือก ดังนั้นสามารถเลือกชนิดข้อคำถามได้ตรงตามสมรรถภาพ เช่น ภาพ เสียง เป็นต้น

8. การทดสอบแบบปรับเหมาะมีความเที่ยงตรงของคะแนน โดยการหาจากพิสัยของความสามารถในขณะทำการทดสอบแบบดั้งเดิมโดยปกติหาความถูกต้องของคะแนนจากค่าเฉลี่ยของผู้ทดสอบ

ข้อควรระวังในการทดสอบแบบปรับเหมาะโดยใช้คอมพิวเตอร์

1. ผู้ทำการทดสอบได้กล่าวถึงคะแนนจากการทดสอบด้วยคอมพิวเตอร์ และคะแนนการทดสอบแบบกระดาษเขียนตอบนั้นเท่ากัน ซึ่งในความเป็นจริง จากการศึกษาวิจัยพบว่า โดยปกติมีความแตกต่างกัน งานวิจัยที่สำคัญแสดงให้เห็นว่ามีคะแนนการทดสอบที่สูงกว่าของการทดสอบแบบกระดาษเขียนตอบ แต่พบว่า มีประโยชน์มากกว่าในการทดสอบโดยใช้คอมพิวเตอร์ ค่าเฉลี่ยของคะแนนปกติจะเปลี่ยนแปลงเฉพาะแบบทดสอบ ผู้ตอบบางคนจะได้รับคะแนนต่ำแม้ว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนจะเพิ่มขึ้น

ดังนั้น สำหรับคำถามบางชนิดจะทำหน้าที่แตกต่างกันกับการทดสอบทั้งสองแบบ (Bugvec and Bernt, 1990)

2. การทดสอบโดยใช้คอมพิวเตอร์ มีข้อจำกัดเมื่อเปรียบเทียบกับ การทดสอบแบบกระดาษเขียนตอบ โดยลักษณะของคอมพิวเตอร์ ผู้ทดสอบไม่สามารถที่จะขีดเส้นใต้ขจัดตัวเลือกที่ไม่สอดคล้องกับปัญหาหรือใช้กลยุทธ์ต่างๆ จากการศึกษาได้ข้อแนะนำว่า จอคอมพิวเตอร์ควรทำให้ยาวขึ้น เพื่อให้สามารถอ่านได้ดีกว่าการพิมพ์ แต่ก็ยากมากขึ้นในการป้องกันการข้อผิดพลาดของจอภาพคอมพิวเตอร์ (Bugbee and Bernt, 1990)

3. สิ่งที่สำคัญที่สุดใน การทดสอบ ด้วยคอมพิวเตอร์ คือ สามารถแสดงข้อสอบบนหน้าจอได้เพียงข้อเดียวในการทดสอบ ซึ่งผู้ทดสอบไม่สามารถตรวจสอบความสำคัญของข้อสอบและแนวทางในการตอบข้อสอบ ซึ่งทั้ง 2 ทักษะเป็นแนวทางที่สามารถช่วยผู้ทดสอบในการสอบได้ หน้าจอควรมีหลายหน้าจอ หลายด้านเพื่อทำการเปรียบเทียบ

4. ผู้ทำการทดสอบที่สามารถปรับตัวเข้ากับระบบคอมพิวเตอร์ได้อย่างรวดเร็ว สามารถตอบและได้เปรียบในการอ่านเนื้อหาหลายๆ หรือการอ่านจากหลายหน้าจอ

5. ผู้ทดสอบอาจจะได้รับการหลีกเลี่ยงในการเปิดเผยข้อมูลการทดสอบด้วยคอมพิวเตอร์ ซึ่งสถาบันการทดสอบจะไม่ได้แสดงให้เห็นถึงการตอบข้อสอบในการสอบเข้า เช่น การสอบเข้ามหาวิทยาลัย

6. การทดสอบด้วยคอมพิวเตอร์จะเกิดความไม่ยุติธรรมในการนำเสนอข้อสอบแบบเลือกตอบระหว่างเพศชายกับเพศหญิง กลุ่มจริยธรรม คนที่มาจากต่างสังคม

7. โรงเรียนที่อยู่ในชุมชนขนาดเล็ก ประชากรรายได้น้อยก็จะขาดแคลนระบบคอมพิวเตอร์ นักเรียนยากจนก็จะไม่มีคอมพิวเตอร์อยู่ที่บ้าน (Urban,1986) นักเรียนผิวขาวก็จะมีความสามารถในการหาคอมพิวเตอร์มาใช้มากกว่านักเรียนในแอฟริกาและยังพบว่า นักเรียนหญิงจะได้รับผลกระทบมากกว่านักเรียนชาย (Moe and Johnson,1988) รวมทั้งความวิตกกังวลในการใช้พบว่า นักเรียนหญิงมีความวิตกในการใช้คอมพิวเตอร์มากกว่า การทดสอบโดยการเขียนตอบ (Legg and Buhr, 1992)

8. ค่าใช้จ่ายในการทดสอบด้วยคอมพิวเตอร์เป็นผลกระทบอย่างมากสำหรับผู้เลือกทดสอบด้วยคอมพิวเตอร์ เพราะในการจัดการทดสอบจะมีค่าใช้จ่ายมากกว่า 2 เท่าของการทดสอบแบบเขียนตอบ

ข้อจำกัดในการทดสอบแบบปรับเหมาะด้วยคอมพิวเตอร์

ลัดเนอร์ (Ludner,1998) ได้เสนอข้อจำกัดของการใช้การทดสอบแบบปรับเหมาะด้วยคอมพิวเตอร์ไว้ ดังนี้

1. การทดสอบแบบปรับเหมาะด้วยคอมพิวเตอร์ไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ทุกสาขา และทุกทักษะ โดยส่วนใหญ่อยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ ถึงอย่างนั้นทฤษฎีตอบสนองข้อสอบไม่สามารถปรับมาใช้รูปแบบได้กับทุกทักษะ และประเภทของการทดสอบ

2. ข้อจำกัดในด้านอุปกรณ์ที่จำกัดในประเภทของข้อสอบ เช่น การบอกรายละเอียดทางศิลปะ กราฟ ความครอบคลุมของบทความที่อ่าน ซึ่งยากต่อการนำเสนอ

3. การทดสอบแบบปรับเหมาะด้วยคอมพิวเตอร์ได้ข้อทดสอบที่มีมาตรฐาน สำหรับการทดสอบแบบเขียนตอบไม่ได้ใช้ค่าพารามิเตอร์เช่นเดียวกับการทดสอบแบบปรับเหมาะ

4. การทดสอบแบบปรับเหมาะสามารถจัดการได้ง่ายถ้ามีอุปกรณ์ทางคอมพิวเตอร์เพียงพอกับกลุ่มผู้ทดสอบขนาดใหญ่และผู้ทดสอบบางส่วนสามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้ซึ่งเป็นข้อจำกัดใหญ่ ซึ่งข้อจำกัดนี้จะขึ้นอยู่กับเหตุผลสำหรับการทดสอบลักษณะของผู้ทดสอบหรือระดับชั้น

5. การจัดการทดสอบขั้นตอนที่แตกต่างกัน ซึ่งจะเป็นปัญหาสำหรับผู้ทดสอบบางคน

6. ผู้ทดสอบแต่ละคนจะได้รับข้อสอบที่แตกต่างกัน ซึ่งจะสามารถรับรู้ได้ถึงความไม่เสมอภาค

7. ผู้ทดสอบไม่สามารถกลับไปทบทวนหรือเปลี่ยนคำตอบได้ ถ้าอนุญาตให้มีการเปลี่ยนคำตอบ ผู้ทดสอบที่มีความเฉลียวฉลาด ก็จะตั้งใจทำข้อสอบข้อแรกๆ ให้ผิด โปรแกรมในการทดสอบแบบปรับเหมาะด้วยคอมพิวเตอร์ก็จะสรุปว่ามีความสามารถต่ำและจะเลือกชุดข้อสอบที่ง่ายๆ ผู้ทดสอบก็จะกลับมาทำและเปลี่ยน

ข้อสอบทั้งหมดให้ถูก ก็จะได้ตอบถูกทุกข้อในการประมาณค่าความสามารถของผู้ทดสอบจะอยู่ในระดับสูงสุดซึ่งเป็นสิ่งเลวร้ายในการวัดผลอย่างยิ่ง

สรุป

การทดสอบแบบปรับเหมาะด้วยคอมพิวเตอร์ (CAT) ได้รับการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง จากการใช้ประโยชน์ของการทดสอบแบบปรับเหมาะซึ่งเริ่มต้นโดยบินเน็ต (Binet) ในปี 1905 การทดสอบแบบปรับเหมาะประกอบด้วย การคัดเลือกข้อคำถามที่เราเก็บรวบรวมไว้หรือที่เรียกว่าธนาคารข้อสอบ ข้อคำถามที่เลือกจะสอดคล้องกับระดับการประมาณความสามารถหรือระดับความถนัดที่แท้จริงของผู้ทำการสอบ ถ้าผู้ทำการสอบทำข้อสอบนั้นได้ก็จะนำเสนอข้อต่อไป ในทางตรงกันข้าม ถ้าผู้ทดสอบทำผิดก็จะทำในระดับความสามารถที่ต่ำกว่า โดยเรียงลำดับข้อสอบไว้อย่างสมดุล ครอบคลุมระดับความสามารถของผู้ทดสอบ การทดสอบจะหยุดลงเมื่อต้องการอธิบายระดับความสามารถของผู้ทดสอบด้วยความถูกต้องแม่นยำและให้ข้อมูลของผู้ทดสอบในทันที ประโยชน์ของการทดสอบแบบปรับเหมาะโดยใช้คอมพิวเตอร์มีหลายประการเช่น ใช้เวลาในการทดสอบน้อย จัดการทดสอบได้รวดเร็ว มีความยืดหยุ่นในการจัดการทดสอบ มีความปลอดภัยในการสอบ สามารถควบคุมการเปิดเผยข้อสอบได้ดีกว่า มีข้อสอบทุกระดับความสามารถของผู้ทดสอบ ปรับปรุงข้อมูลได้รวดเร็วและรายงานผลการสอบได้ทันที สำหรับข้อจำกัดของการทดสอบแบบปรับเหมาะโดยใช้คอมพิวเตอร์ คือ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสูง ข้อจำกัดในเรื่องของตัวโปรแกรมไม่มีความสัมพันธ์เพราะผู้ทดสอบต้องดำเนินการกับคอมพิวเตอร์ ความแตกต่างที่ผู้ทดสอบที่มีระดับความสามารถเดียวกันจะต้องทำข้อสอบต่างกัน ความยากในการจัดการชนิดของข้อสอบ ขึ้นอยู่กับรูปแบบของโปรแกรมของการทดสอบแบบปรับเหมาะโดยใช้คอมพิวเตอร์

เอกสารอ้างอิง

- คณิต ไข่มุกด์. (2534). *การพัฒนาเกณฑ์ในการเลือกตอบที่เหมาะสมกับความสามารถของผู้สอบ*.
วิทยานิพนธ์ ค.ศ., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รังสรรค์ มณีเล็ก. (2540). *ผลของตัวแปรบางตัวต่อความเที่ยงตรงเชิงสภาพและจำนวนข้อสอบที่ใช้ในการทดสอบแบบปรับเหมาะกับความ*
ความสามารถของผู้สอบด้วยคอมพิวเตอร์.
วิทยานิพนธ์ กศ.ด., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2545). *ทฤษฎีการทดสอบแนวใหม่*
(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสฬส สุขานนท์สวัสดิ์. (2545). *การพัฒนาโปรแกรม*
สำหรับการทดสอบแบบปรับเหมาะตาม
ระดับความสามารถของผู้สอบโดยใช้คอมพิวเตอร์.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- Bridgeman, B., & Cline, F. (2004). Effects of differentially time consuming tests on computer- adaptive test scores. *Journal of Educational Measurement*, 41, 137- 148
- Dorans, N. J., Schmitt, N. J., & Bleistein, C. A. (1988). *The standardization approach to assessing differential speededness* (Report No. ETS-RR 88-31). Princeton, NJ: Educational Testing Service.
- Hornke, L.F. (2000). *Item response time in computerized adaptive testing*.
Psychologia - Revista de
Metodologia y Psicología Experimental, 21, 175-189.
- Ma, L., Wise, S. L., Thum, Y. M., & Kingsbury, G. G. (2011, April). *Detecting Response Time Threshold under the Computer Adaptive Testing Environment*. Paper presented at the annual meeting of the National Council on Measurement in Education, New Orleans.

- Lawrence, I. M. (1993). *The effect of test speededness on subgroup performance* (Report No. ETS-RR 93-49). Princeton, NJ: Educational Testing Service.
- Luce, R. D. (1986). *Response times: Their role in inferring elementary mental organization*. New York, NY: Oxford University.
- Oshima, T. C. (1994). The effect of speededness on parameter estimation in item response theory. *Journal of Educational Measurement*, 31, 200–219.
- Schmitt, A. P., Dorans, N. J., Crone, C. R., & Maneckshana, B. T., (1991). *Differential speededness and item omit patterns on the SAT* (Report No. ETS-RR-91-50). Princeton, NJ: Educational Testing Service.
- Schnipke, D. L. (1995, April). *Assessing speededness in computer-based tests using item response times*. Paper presented at the annual meeting of the National Council on Measurement in Education, San Francisco.
- Schnipke, D. L., & Pashley, P. J. (1997, March). *Assessing subgroup differences in item response times*. Paper presented at the annual meeting of the National Council on Measurement in Education, Chicago.
- Schnipke, D. L., & Scrams, D. J. (1996, June). *Modeling response times in testing with a two-state mixture model: A new approach to detect speededness*. Paper presented at the annual meeting of the Psychometric Society, Banff, Alberta, Canada.
- Schnipke, D. L., & Scrams, D. J. (1997). Modeling item response times with a two-state mixture model: A new method of measuring speededness. *Journal of Educational Measurement*, 34, 213–232.
- Scrams, D. J., & Schnipke, D. L. (1997). *Empirical response-time distribution functions: How should response-time information be represented in item banks?*. Paper presented at the annual meeting of the Psychometric Society, Gatlinburg, TN.
- Thissen, D. M. (1983). *Timed testing: An approach using item response theory*. In D. Weiss (Ed.), *New horizons in testing: Latent trait test theory and computerized adaptive testing* (pp. 179–203). New York: Academic Press.
- van der Linden, W. J., Scrams, D. J., & Schnipke, D. L. (2002). *Using response-time constraints in item selection to control for differential speededness in computerized adaptive testing*. (Computerized Testing Report 98-03). Newtown, PA: Law School Admission Council.32
- van der Linden, W. J. (2006). *A lognormal model for response times on test items*. *Journal of Educational and Behavioral Statistics*, 31, 181–204.
- van der Linden, W. J. (2008). Using response times for item selection in adaptive testing. *Journal of Educational and Behavioral Statistics*, 33, 5–20.
- Zhewen Fan, Chun Wang, Hua-Hua Chang and Jeffrey Douglas. (2012). *Journal of Educational and Behavioral Statistics* Vol. 37, No. 5 (October 2012), pp. 655-67

กลวิธีการสอนการคิดเชิงสังคมสำหรับเด็กปฐมวัยออทิสติก

Strategies to teaching social thinking to young children with Autism

พรรณนัย โกวิทย์การ

อาจารย์, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
Email: thasanai_go@hotmail.com

บทคัดย่อ

เด็กออทิสติกส่วนใหญ่ขาดทักษะทางสังคมอันเป็นปัญหาพื้นฐานที่ส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคม ไม่สามารถแสดงพฤติกรรม อารมณ์และความรู้สึกให้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ไม่รู้แบบแผนของการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ตัวอย่างเช่น ไม่รู้ว่าทำไมเราต้องสนทนากัน ทำไมต้องหยุดทักทายกับคนอื่น ด้วยเหตุนี้เด็กออทิสติกจึงมีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะทางสังคม ซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจะประสบความสำเร็จได้นั้นจำเป็นต้องใช้การรับรู้ทางสังคมที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น วิธีการอย่างหนึ่งที่นำมาใช้ได้เป็นอย่างดี คือ กลวิธีการสอนการคิดเชิงสังคมโดยใช้ทฤษฎีของจิตใจ ซึ่งกลวิธีนี้จะช่วยให้เด็กปฐมวัยออทิสติกสามารถปรับตัวในการแสดงออกพฤติกรรมและตอบสนองผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม สามารถเข้าใจในทักษะ อารมณ์ความรู้สึกและสามารถอ่านจิตใจของผู้อื่นได้ อันจะนำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งเด็กปฐมวัยออทิสติกควรได้รับการฝึกคิดเชิงสังคมตามขั้นตอนจนเกิดทักษะความชำนาญ

คำสำคัญ: เด็กออทิสติก, การคิดเชิงสังคม, ทฤษฎีของจิตใจ

Abstract

The most of autistic children lack social skills which is the fundamental problems society. Autistic children cannot express their behavior, emotion, and feeling in the properly situation as well as they do not have the interaction with other people. For example, autistic children do not know why people have to communicate or why people have to greet. Therefore, autistic children must develop the social skill effectively. Moreover, The best solution is the approach strategy of thinking society that is psychology (Science of mind) Psychological strategy help autistic children that they can proficiently express their behavior and have good responsibility with other people. They can understand about attitude, emotion, feeling, and heart of other people. It brings about to behavior development of society that success. Consequently, autistic children should receive practical thinking society, until they have the skill and will be experts.

Keywords: autistic children, social thinking, theory of mind

บทนำ

เด็กออทิสติก หมายถึง เด็กที่มีการพัฒนาทางสมองบางส่วนผิดปกติ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันมาเป็นเวลามากกว่า 70 แล้ว เรียกกันว่า กลุ่มอาการออทิสซึม (autism) เด็กกลุ่มนี้จะแสดงพฤติกรรมที่ผิดปกติกว่าเด็กทั่วไป คือ ความผิดปกติของพัฒนาการทางภาษาและพัฒนาการทางสังคม ซึ่งความบกพร่องทักษะทางสังคมอันเป็นปัญหาพื้นฐานที่ส่งผลให้เด็กมีปัญหาทางสังคม มีพฤติกรรมแปลกๆ ซ้ำๆ นอกจากนี้เด็กออทิสติกจะไม่สามารถแสดงพฤติกรรม อารมณ์และความรู้สึกได้ถูกต้อง เหมาะสมกับสถานการณ์ ไม่รู้แบบแผนของการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ตัวอย่างเช่น ไม่รู้ว่าทำไมเราต้องทักทายคน ทำไมต้องหยุดคุยกับคน ทำไมต้องมีการแบ่งปัน เด็กออทิสติกจะไม่สามารถกระทำกับสิ่งเหล่านี้ได้เหมือนคนปกติ อันเนื่องมาจากความบกพร่องทางการรู้คิดเกี่ยวกับสังคม การเรียนรู้ กฎระเบียบ แบบแผนของการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (สุชีริน เย็นสวัสดิ์. 2553: 68) แต่ถึงแม้ว่าเด็กออทิสติกจะไม่เข้าใจอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของคนอื่นจากการสังเกต สีหน้าและท่าทาง แต่ตัวเด็กเองมีอารมณ์ ความรู้สึกของเขาเอง รู้สึกโกรธ เศร้า เหงา อิจฉา ดีใจ ต้องการความรัก ความสนใจเช่นเดียวกับเด็กทั่วไป(ทวีศักดิ์ สิริรัตนเรขา. 2558)

การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคลให้ประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นต้องมีการเรียนรู้วิธีการมีปฏิสัมพันธ์และใช้การรับรู้ทางสังคมที่มีประสิทธิภาพ การรับรู้ทางสังคม หมายถึง ความเข้าใจความรู้สึกนึกคิดซึ่งเกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางสังคมทั้งของตนเองและผู้อื่น การเรียนรู้เกี่ยวกับจิตใจจะทำให้เด็กออทิสติกสามารถรู้และเข้าใจเกี่ยวกับสถานะของจิตใจ (mental state) ทั้งของตนเองและผู้อื่น โดยรู้ว่าคุณคนมีความรู้ ความเชื่อ ความจำ ความปรารถนาและความมุ่งหมาย รู้ว่าบุคคลแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งด้านการรับรู้ ความคิด และความรู้สึก แม้จะเผชิญกับเหตุการณ์เดียวกัน (ไฉทยา ภีระบรรณ. 2550: 167)

กลวิธีการสอนการคิดเชิงสังคม เป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้แนวคิดสามารถรู้และเข้าใจเกี่ยวกับสถานะของจิตใจเป็นพื้นฐานที่ผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมบางอย่างออกมา สามารถอธิบายหรือทำนายถึงการกระทำของ

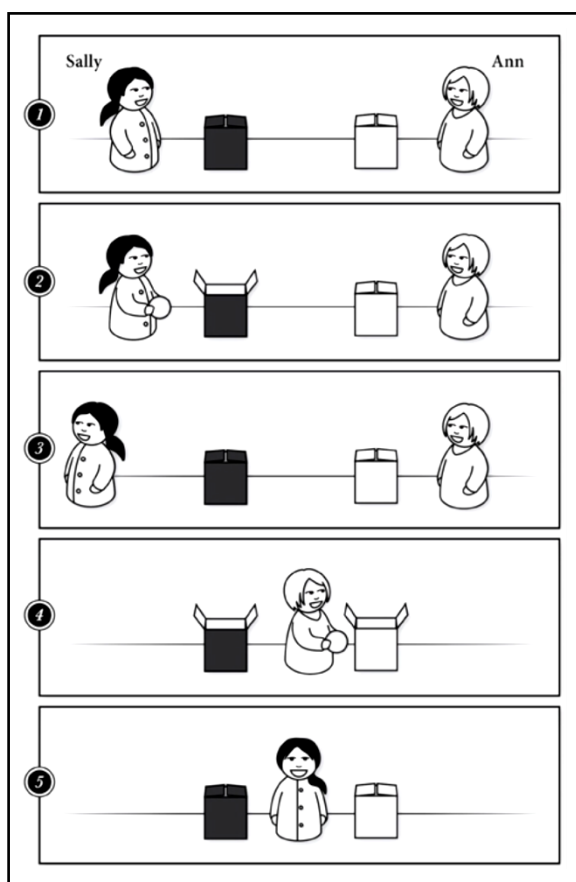
บุคคลอื่นได้ การเรียนรู้สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวในการแสดงออก สามารถเข้าใจในทัศนะของผู้อื่น และยังช่วยให้บุคคลเข้าใจถึงอารมณ์ของบุคคลอื่น อีกทั้งยังช่วยในการติดต่อสื่อสาร สามารถอ่านจิตใจของผู้อื่น และรู้ว่าผู้อื่นมีความรู้ ความตั้งใจและความรู้สึกอย่างไร ทำให้เกิดความเข้าใจในโลกและสังคมที่เขาอาศัยอยู่ได้ดียิ่งขึ้น ผลจากการทดลองสอนกลวิธีการสอนการคิดเชิงสังคมมีผลสัมฤทธิ์ที่ต่อเด็กออทิสติก ทำให้เด็กสามารถพัฒนาการคิดเชิงสังคม และการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม สามารถตอบสนองได้อย่างเหมาะสม (Gevers, Clifford, Mager, & Boer. 2006; Ozonoff et al. 2003 Steememan, Jackson, Pelzer, & Muris. 1996)

ทฤษฎีของจิตใจ (The Theory of Mind) ที่เกี่ยวกับเด็กออทิสติก

ทฤษฎีในเรื่องความรู้สึกนึกคิดคือ ความสามารถในการพิจารณาความคิดและความรู้สึกของบุคคลอื่นและเข้าใจพฤติกรรมของบุคคลอื่น โดยการอ่านจิตใจของผู้อื่น (Baron-Cohen.1989; Baron Cohen, Leslie. & Frith. 1985) Howlin, Baron-Cohen, & Hadwin. 1999) บาออน –โคเฮิน (Baon-Cohen. 1989) รายงานว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางด้านการรับรู้สถานะอารมณ์ของผู้อื่นนี้ มักขาดความสามารถในการคาดเดาพฤติกรรมของคนอื่น ขาดความสามารถในการอ่านความตั้งใจ การรับรู้อารมณ์ หรือการเข้าใจมุมมองของผู้อื่น สิ่งต่างๆ เหล่านี้จึงมักเป็นที่รู้จักกันในชื่อของการบอดทางจิตใจและอารมณ์หรือความบกพร่องทางความรู้สึก นึกคิด (Baron-Cohen. 1995; Howlin et al.. 1999) เป็นผลให้เด็กขาดความสนใจร่วมกับผู้อื่น ไม่เข้าใจว่าผู้อื่นคิดอย่างไร ทำให้เด็กไม่สามารถเข้าใจและตอบสนองผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม เช่น ไม่เข้าใจว่าผู้อื่นกำลังโกรธจากการอ่านสีหน้า แต่ถ้าในคนปกติจะสามารถ “อ่าน” สีหน้าท่าทางพฤติกรรมของบุคคลอื่นได้ เมื่อเราเห็นคนอื่นเราสามารถตั้งสมมติฐานขึ้นในใจได้เองว่าคนๆ นั้นกำลังคิดวางแผนจะทำอะไรและรับรู้ได้ถึงอารมณ์เจตนาที่ซ่อนอยู่ภายใน ซึ่ง อุมภาพร ตรีภคสมบัติ (2550: 20) ได้กล่าวว่า จากรายงานการวิจัยของฮอบสัน และคณะ พบว่า เด็กออทิสติกไม่สามารถอ่านอารมณ์ของคนได้ดีเท่ากับเด็กปกติ ทั้งนี้จากการทดลองโดยให้เด็กจับคู่

ภาพใบหน้าคนที่แสดงอารมณ์ต่างๆ ผลปรากฏว่า เด็กออทิสติกจับคู่อารมณ์กับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องไม่ถูกต้อง กล่าวคือเด็กออทิสติกจะจับคู่โดยดูว่าคนในภาพสวมหมวกแบบใด ต่างจากเด็กปกติที่จับคู่โดยดูว่าใบหน้าคนที่ปรากฏในภาพแสดงอารมณ์อย่างไร ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงเห็นว่าการอ่านจิตใจจึงนับเป็นเรื่องที่สำคัญที่ช่วยให้เราเข้าใจในเรื่องต่อไปนี้

1. ความเข้าใจผิดในการทำเข้าใจถึงความเชื่อ บางสิ่งบางอย่างของเด็กออทิสติก ทั้งๆที่ความจริงแล้วไม่ใช่ ภาพประกอบข้างล่างนี้ แสดงให้เห็นถึงตัวอย่างการ
2. ทดลองชิ้นหนึ่งที่น่ามาใช้ในการอธิบาย ทฤษฎีของจิตใจคือ การทดลองที่ชื่อว่า แซลลี่และแอน (Sally-Anne test) ซึ่งเป็นการสร้างสถานการณ์สมมติผ่านตุ๊กตา 2 ตัวชื่อแซลลี่และแอน



ภาพที่ 1 แซลลี่และแอน (Sally-Anne test)

ที่มา: (Byom and Mutlu, 2013)

สถานการณ์การทดลองนี้คือ แซลลี่เป็นเจ้าของตระกร้า ส่วนแอนเป็นเจ้าของกล่อง เริ่มต้นด้วยการที่แซลลี่เข้ามาในห้องที่มีตระกร้าและกล่องอยู่ ถือลูกหินมาหนึ่งลูกแล้วเอาใส่ตระกร้า (มีฝาปิด) ของตนเอง แล้วแซลลี่ก็เดินออกจากห้องไป หลังจากนั้น แอนเดินเข้ามาในห้อง

หยิบลูกหินจากตระกร้าของแซลลี่มาใส่ในกล่องของตนเอง แอนแล้วเดินออกจากห้อง

เด็กที่ถูกทดสอบสังเกตการณ์ที่เกิดขึ้นโดยตลอด จะถูกถามว่า “เมื่อแซลลี่เดินกลับเข้ามาในห้องจะมองหาลูกหินที่ใด?” ผลการศึกษาพบว่าเด็กส่วนมากที่อายุ 4 ปี

เป็นต้นไป สามารถตอบได้ถูกต้องว่า แชลลี่จะมองหาลูกหินในตะกร้า ขณะที่เด็กกลุ่มออทิสติกส่วนมากตอบไม่ถูกต้อง ผู้วิจัยอธิบายว่า เด็กกลุ่มอาการออทิสติกไม่สามารถเข้าใจความคิดของแชลลี่ ซึ่งไม่เห็นเหตุการณ์ช่วงที่แอนย้ายลูกหิน เด็กมักตอบตามความเข้าใจหรือสิ่งที่ตนเองมองเห็นเท่านั้น (Gloria Origgi. 2002: Online) โดยผลจากงานวิจัยของ Simon Baron-Cohen, Alan Leslie and Uta Frith. (Gravin Cosgrave & Lasairiona Mc Guinness. 2011: Online) พบว่า ร้อยละ 80 ของเด็กออทิสติกตอบไม่ถูกต้อง ซึ่งมีเด็กออทิสติก 4 คน จาก 20 คน เท่านั้นที่ตอบคำถามได้ถูกต้อง จึงเป็นเหตุผลที่ว่าทำไมบางครั้งเด็กจึงมีความยากลำบากในเรื่องทักษะทางสังคมและการสื่อสาร

3. ความเข้าใจผู้อื่น ทำให้เราสามารถทราบว่าจะแปลหรือคาดหมายเหตุการณ์ได้อย่างไร และเขาจะรู้สึกอย่างไรต่อไป

4. การตระหนักรู้ในตัวตน รู้ว่าความเชื่อของตนเองอาจจะผิดและรู้สาเหตุของพฤติกรรมตัวเอง การสอนหรือการทำให้บุคคลเปลี่ยนความคิดโดยผ่านการแนะนำหรือชักชวน

การสอนการคิดเชิงสังคมสำหรับเด็กปฐมวัยออทิสติก

1. หลักการพื้นฐานของวิธีการคิดเชิงสังคม

วิธีการคิดเชิงสังคมจะสอนในเรื่องพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบอดทางจิตใจและอารมณ์ (Gevers, Clifford, Mager, & Boer. 2006; Steerneman, Jackson, Pelzer, & Muris. 1996) วิธีการคิดเชิงสังคมมีหลักการพื้นฐานดังนี้ (Crooke, Hendrix, & Rachman. 2008)

1.1 มีความแตกต่างจากรูปแบบพฤติกรรมนิยม วิธีการคิดเชิงสังคมไม่ใช้การเสริมแรงหรือการให้รางวัลสำหรับพฤติกรรมที่เหมาะสม แต่รูปแบบนี้มุ่งเน้นไปที่ความสำคัญของความเข้าใจความคิดของผู้อื่นและตระหนักถึงความเชื่อมโยงระหว่างความเข้าใจในความรู้เชิงสังคมและการใช้ทักษะทางสังคม นักบำบัดหรือบุคคลที่ให้การช่วยเหลือเด็กจะเป็นผู้ส่งเสริมการตอบสนองโดยใช้คำพูดหรือภาษาภายในช่วงการฝึกทักษะ

1.2 จุดประสงค์ของการคิดเชิงสังคม คือ การสร้างแนวคิดแบบนามธรรมให้เป็นรูปธรรมและชัดเจนมากขึ้น ในการทำเช่นนี้โครงสร้างทางการมองเห็นจะถูกนำมาใช้ในการพัฒนาการสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์

1.3 เมื่อพิจารณาทักษะโดยทั่วไปการสอนการรับรู้ต่อตนเองและเพื่อนมีการนำประสบการณ์ในชีวิตที่คุ้นเคยมาใช้ในการสอนทักษะนี้ อีกทั้งยังเน้นความสำคัญและให้การตอบสนองเพื่อส่งเสริมทักษะโดยทั่วไป

2. ตัวอย่างวิธีการคิดเชิงสังคม

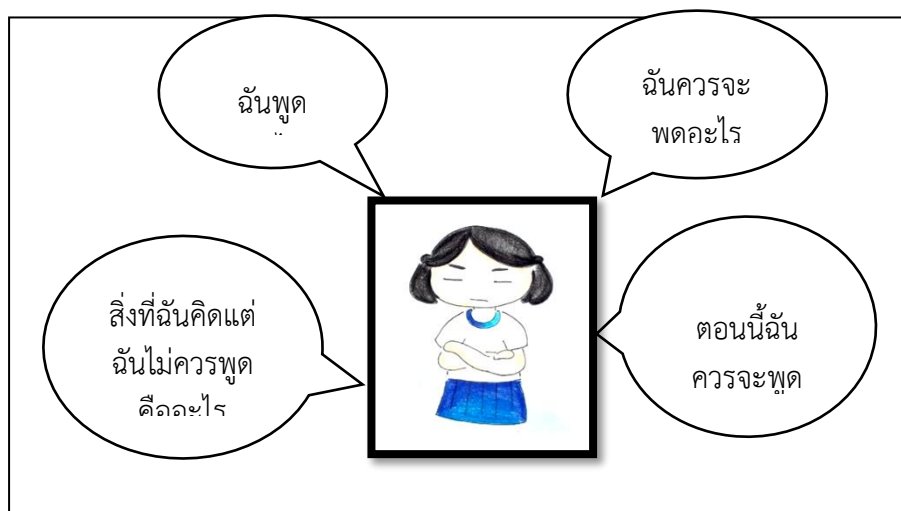
ทักษะทางสังคม เป็นความบกพร่องที่สำคัญของบุคคลออทิสติก ดังนั้น จึงต้องให้มีการฝึกฝนทักษะด้านนี้เป็นพิเศษเพื่อให้เด็กสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมใกล้เคียงกับปกติมากที่สุด ทั้งนี้การฝึกฝนทักษะทางสังคมสามารถทำได้โดยจำลองเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆ ทางสังคมเพื่อให้ทดลองปฏิบัติจนเกิดความชำนาญหรือการสอนโดยจัดจํารูปแบบการสนทนาในสถานการณ์ต่างๆ มาใช้โดยตรง (Ozonoff et al. 2003) สำหรับการฝึกทักษะทางสังคมที่ใช้วิธีการคิดเชิงสังคม สามารถทำได้ดังนี้

1. การใช้ภาพที่แสดงกล่องความคิดเพื่อนำเสนอสิ่งที่ผู้อื่นกำลังคิดอยู่ จากภาพที่ 1.2

2. สอนกลวิธีแก่เด็กออทิสติกแต่ละคนหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเฉพาะ เช่น การรับรู้มุมมองหรือการรับรู้อารมณ์

3. เชื่อมโยงบทเรียนการคิดเชิงสังคมเข้ากับกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการสร้างทักษะ

4. ใช้หลักสูตรการคิดเชิงสังคมมาใช้ในการสอน (Winner. 2005)



ภาพที่ 2 แสดงภาพกล่องความคิด

3. ขั้นตอนการสอนการคิดเชิงสังคัมสำหรับเด็กปฐมวัยออทิสติก

ขั้นตอนต่อไปนี้เป็นตัวอย่างของช่วงเวลาในการฝึกการคิดเชิงสังคัม

1. การเรียกรวม เป็นกิจกรรมการอุ่นเครื่องที่ครูนำมาใช้เพื่อเป็นการเริ่มต้นพูดคุยใช้ระยะเวลาในขั้นนี้ประมาณ 3-5 นาที

2. เรียนเป็นกลุ่มหรือนักบำบัดสอนกลวิธีการรับรู้ทางสังคัมแบบเฉพาะหรือบทเรียนการคิดเชิงสังคัมที่มีการใช้คำอธิบายอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมรวมทั้งยกตัวอย่างประกอบ

3. ฝึกฝน/เวลาแบบไม่มีโครงสร้าง ครูหรือนักบำบัดให้การสนับสนุนโดยใช้ภาพและการตอบสนองผ่านท่าทางหรือการมองเห็นเพื่อพัฒนาการฝึกทักษะ (Crooke et al. 2008)

จากขั้นตอนในการสอนการคิดเชิงสังคัมที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ขั้นตอนในการสอนการคิดเชิงสังคัมควรมีการเริ่มต้นสนทนาพูดคุยในระยะสั้นๆ เพื่อเป็นการอุ่นเครื่องเตรียมความพร้อมในการฝึก ขั้นตอนต่อมาจึงเป็นการเลือกทักษะที่สำคัญที่จะสอน มีการยกตัวอย่างทำให้อู เพื่อให้เด็กสังเกตแล้วเลียนแบบ ขั้นตอนสุดท้ายจึงเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกฝนผ่านภาพจนเกิดทักษะ เนื่องจากการรับรู้ทางสายตา เป็นกระบวนการของสมองในการแปล

ความหมายข้อมูลที่ได้รับจากสายตาซึ่งเป็นลักษณะเด่นของเด็กออทิสติกที่สามารถรับรู้ ความคิดความจำ ความเข้าใจในสิ่งต่างๆที่มีความสัมพันธ์กับภาพโดยการมอง (Visuospatial relationships) เด็กออทิสติกส่วนใหญ่มักจะคิดออกมาเป็นภาพ (Visual thinker) แทนการคิดเป็นภาษา (Grandin. 2015. Online) โดยครูจะเป็นผู้ประเมินผลว่าดีขึ้นหรือต้องปรับปรุงแก้ไข อย่างไร หากเด็กยังทำได้ไม่ดี ครูควรบอกเด็ก พูดให้กำลังใจเด็กว่า “ลองพยายามอีกครั้งหนึ่ง” หรือถ้าเด็กทำได้ดีขึ้นก็ควรบอกเด็กว่า “ดีขึ้นแล้วนะ” และให้แรงเสริมเด็กอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เด็กรักษาทักษะนั้นไว้ให้เป็นพฤติกรรมคงทน ทั้งนี้ครูสามารถบันทึกภาพไว้ดูว่าขั้นตอนใดที่เด็กยังต้องปรับปรุงแก้ไข

4. กรณีศึกษา

เมื่อครูผู้สอนตัดสินใจที่จะเน้นการรับรู้ทัศนคติกับเด็กกลุ่มหนึ่งที่เป็นออทิสติก ครูสามารถปรับใช้หลักการหลายๆ หลักการและขั้นตอนของวิธีการคิดเชิงสังคัม โดยเริ่มบทเรียนจากการแบ่งปันประสบการณ์ทางสังคัมอาจใช้เวลาประมาณ 5 นาทีเพื่อเป็นการอุ่นเครื่องแก่เด็กออทิสติก หลังจากนั้นครูจึงเน้นความสำคัญของความเข้าใจมุมมองของคนอื่นในขณะที่มีปฏิสัมพันธ์หรือการสื่อสารกับคนอื่นๆ ตัวอย่างเช่น หากเด็กอยากแลกเปลี่ยนความสนใจเป็นพิเศษของตนเองกับเพื่อน สิ่ง

สำคัญคือเด็กได้แลกเปลี่ยนความสนใจโดยการใช้ทักษะทางสังคมที่เหมาะสมหรือไม่ เช่น การถามคำถามหรือการอ่านการแสดงออกทางสีหน้า ต่อมาครูควรให้โอกาสแก่เด็กในการฝึกฝนความเข้าใจทัศนคติของผู้อื่นในกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งในระหว่างที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนนั้น ครูควรให้การตอบสนองทางคำพูดและทางสายตาเพื่อส่งเสริมทักษะสังคมที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังต้องเน้นถึงวิธีการสร้างทักษะตามสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงด้วย

5. กลวิธีในการปรับเปลี่ยน

วิธีการคิดเชิงสังคมสามารถนำไปใช้กับเด็กปฐมวัยออทิสติกแบบตัวต่อตัวหรือแบบเป็นกลุ่มก็ได้ ครูผู้สอนเด็กออทิสติกและนักบำบัดสามารถใช้วิธีการคิดเชิงสังคมสำหรับเด็กในแต่ละคนเพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นของเด็กหรือสามารถออกแบบเป็นกิจกรรมกลุ่มเพื่อสอนกลวิธีรับรู้ทางสังคม เช่น การรับรู้ทัศนคติและการเข้าใจอารมณ์ ทั้งนี้การฝึกทักษะทางสังคมสามารถใช้กลวิธีในการปรับเปลี่ยนได้ดังนี้

1. สอนให้เด็กมีความตระหนักเชิงสังคม (Social awareness) และเข้าใจกฎของปฏิสัมพันธ์ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างบุคคล โดยสามารถยกตัวอย่างสถานการณ์บางอย่างที่เกิดขึ้นจริง และสอนว่ามีอะไรบางอย่างที่เกี่ยวข้องและมีอะไรบางอย่างที่ไม่เกี่ยวข้อง มีอะไรบางอย่างที่ตรงประเด็นและมีอะไรบางอย่างที่ไม่ตรงประเด็น อะไรเหมาะสมและอะไรไม่เหมาะสม รวมทั้งสอนว่ามุมมองของตนและบุคคลอื่นเป็นอย่างไร มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

2. สอนอย่างชัดเจนว่าในเหตุการณ์นั้นๆ ว่าพฤติกรรมใดเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้อง อะไรเป็นพฤติกรรมที่ควรทำและมีขั้นตอนอย่างไรบ้าง การสอนที่ชัดเจนเช่นนี้จะช่วยให้เด็กออทิสติกสามารถเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม

3. สอนให้เด็กรู้จักเตรียมตัวก่อนที่จะพบสถานการณ์ต่างๆ รู้จักขั้นตอนในการแก้ปัญหา โดยอาจทำบันทึกรายการของสถานการณ์ที่พบบ่อยๆ หรือที่เกิดปัญหาบ่อยๆ โดยมีรายละเอียดว่าสถานการณ์นั้นเป็นอย่างไร และขั้นตอนการตัดสินใจที่ควรทำหรือวิธีแก้ปัญหาที่เหมาะสมเป็นอย่างไร

4. สอนให้เด็กรู้จักวิเคราะห์เหตุผลทางสังคม เช่น ให้เด็กรู้จักวิเคราะห์ว่าความขัดแย้งเกิดจากอะไร และจะมีวิธีแก้ปัญหาอย่างไร

บทสรุป

การแสดงปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจะดีขึ้นได้เมื่อเด็กออทิสติกโตขึ้น โดยเฉพาะหากเด็กได้รับการฝึกสอนให้ทำหรือได้รับการให้การช่วยเหลือในระยะแรกเริ่มมาก่อน เด็กออทิสติกที่เข้าโรงเรียนแล้วอาจจะสามารถทำกิจกรรมร่วมกับเด็กอื่นได้ถ้ามีการควบคุมกำกับและอาจชอบเล่นกับเพื่อนที่มีความสนใจแบบเดียวกัน อย่างไรก็ตาม เด็กออทิสติกมักจะยังคงมีความบกพร่องในการเข้าใจมุมมองหรือความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น กลวิธีการสอนการคิดเชิงสังคมสำหรับเด็กปฐมวัยออทิสติกจึงเป็นอีกกลวิธีหนึ่งซึ่งจุดประสงค์ของวิธีการคิดเชิงสังคม คือ เพื่อพัฒนาการรับรู้ทางสังคม เช่น การรับรู้ทัศนคติ รูปแบบนี้เน้นการสอนบุคคลออทิสติกให้มีพื้นฐานของการรับรู้ทางสังคมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งวิธีการคิดเชิงสังคมมีอยู่หลายวิธีแต่ไม่ว่าจะใช้วิธีใดก็ตามเด็กก็ควรได้รับการฝึกฝนจนเกิดทักษะความชำนาญ สำหรับขั้นตอนการฝึกการคิดเชิงสังคม ครูควรดำเนินการฝึกตามขั้นตอน โดยเฉพาะในเด็กออทิสติกการใช้ภาพและตอบสนองผ่านท่าทางจะช่วยให้เด็กออทิสติกรับรู้และเรียนรู้ทักษะทางสังคมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตามครูก็ควรสร้างบรรยากาศเชิงบวก โดยมีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความเห็นอกเห็นใจ เพราะความเห็นอกเห็นใจของครูจะส่งไปถึงพัฒนาการทางสังคมและการเรียนของเด็ก รวมไปถึงการมีบุคลิกที่อบอุ่นของครูซึ่งจะช่วยเชื่อมโยงพัฒนาการเกี่ยวกับความเข้าใจตนเองในทางบวกของเด็ก ครูที่อบอุ่นจะทำให้เด็กและผู้คนรอบข้างรับรู้ได้ว่า ครูชอบเขาและคิดดีกับพวกเขา บรรยากาศในลักษณะดังกล่าวนี้อาจจะทำให้ครูสามารถทำงานกับเด็กออทิสติกได้ประสบความสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

- ไฉทยง ภิระบรรณ.(2550). ทฤษฎีเกี่ยวกับจิตใจ (Theory of Mind) ใน ไฉทยง ภิระบรรณ (บก.)*ออทิสติก : ปัญหาที่พบในแต่ละช่วงวัย วิธีการคัดกรอง การประเมิน และการบำบัดรักษาทาง กิจกรรมบำบัด*. เชียงใหม่: ภาควิชากิจกรรมบำบัด คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุชิน เียนสวัสดิ์. (2553). “เปิดโลกออทิสติก ครั้งที่ 4” ศูนย์วิจัยออทิสติก. มหาวิทยาลัยขอนแก่น เอกสารประกอบในการบรรยาย ณ โรงแรม ไชยะ จังหวัดขอนแก่น.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2550). *ช่วยเหลือออทิสติก*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ชันดำการพิมพ์.
- Baron-Cohen, S. (1989). The autistic child's theory of mind: A case of specific developmental delay. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 30, 287-297.
- Baron-Cohen, S. (1995). *Mindblindness: An essay on autism and theory of mind*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Baron-Cohen, S., Leslie, A. M., & Frith, U. (1985). Does the autistic child have a theory of mind? *Cognition*, 21, 37-46.
- Byom, L.J. and Mutlu. B. (2013). “*Theory of mind: Mechanisms, methods, and new directions*.” Cited 2015, August 8, Available from <http://www.integraloptions.blogspot.com/2013/08/theory-of-mind-mechanisms-methods-and.html>.
- Crooke, P. J., Hendrix, R. E., & Rachman, J.Y. (2008). Brief report: Measuring the effectiveness of teaching social thinking to children with Asperger Syndrome (AS) and high functioning autism (HFA). *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 38, 581-591.
- Gevers, C., Clifford, P., Mager, M., & Boer, F. (2006). Brief report: A theory-of-mind-based social-cognition training program for school-aged children with pervasive developmental Disorders: An open study of its effectiveness. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 36, 567-571.
- Gloria, Origgi. (2002). “*Theories of Theory of Mind*.” From Nami, Marco, & Marraffa, Massimo (eds.), “A Field Guide to the Philosophy of Mind.” Cited 2015, September 22, Available from <http://www.host.unironma3.it/progetti/kant/field/to m.htm>.
- Grandin. T. (2015). “Teaching tips for children and adults with autism.” Cited 2015, September 5, Available from <http://www.abilitypath.org/areas-of-development/delays--special-needs/autism/articles/teaching-tips-autism-temple-grandin.html>.
- Gravin Cosgrave & Lasairiona McGuinness. (2011). “*Sally Anne Test*.” Cited 2015, September 12, Available from <http://www.educateautism.com/infographics/sally-anne-test.html>.
- Howlin, P., Baron-Cohen, S., & Hadwin, J. (1999). *Teaching children with autism to mind-read: A practical guide*. London: Wiley.
- Ozonoff, S., Rogers, S. J., and Hendren, R.L. (Editors). (2003). *Autism spectrum disorders: A research review for practitioners*. Washington, DC: American Psychiatric Publishing, Inc.

- Steerneman, P. , Jackson, S. , Pelzer, H. , & Muris, P. (1996). Children with social handicaps: An Intervention program using a theory of mind approach. *Clinical Child Psychology and Psychiatry*, 1, 251-263.
- Winner, M. G. (2005). *Think social! A social thinking curriculum for school-age students*. San Jose, CA: Think Social Publishing.

บุคลิกภาพด้านท่วงท่าและอิริยาบถ สำหรับครูปฐมวัย

Personality in Motion and Appearance for Early Childhood Teacher

ชัชรี สุนทรภักย์

อาจารย์, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

Email: wawe89@windowslive.com

บทคัดย่อ

ครูปฐมวัยนั้นนับวันก็ยิ่งมีความสำคัญต่อประเทศชาติอย่างที่สุด เพราะหากประเทศใดมองเห็นความสำคัญประเทศนั้นจะให้การดูแลและพัฒนาบุคลากรที่มีวิชาชีพครูปฐมวัยให้มีคำว่า “คุณภาพ” มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นที่แห่งใดก็ตามที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับปฐมวัย โดยเฉพาะในสถานศึกษาระดับมหาวิทยาลัยที่เปิดทำการเรียนการสอนในสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ซึ่งเป็นแหล่งหล่อหลอมด้านวิชาการ คุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งบุคลิกภาพที่ดีต่างๆ ตลอดจนได้รับประสบการณ์ชีวิตในขณะที่ได้ศึกษาภายในมหาวิทยาลัยในระยะเวลาถึง 5 ปี ซึ่งถือเป็นกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมอย่างหนึ่งที่มีส่วนหล่อหลอมเกลา ลักษณะบุคลิกภาพให้กับนักศึกษาครูปฐมวัยเหล่านี้เพื่อนำไปสร้างชื่อเสียงเกียรติคุณให้กับมหาวิทยาลัยได้ หากประเทศชาติต้องการเด็กหรือพลเมืองในประเทศเป็นคนที่มีบุคลิกภาพเช่นไรก็ควรที่สร้างพัฒนาและหล่อหลอมครูปฐมวัยให้เป็นคนที่มีบุคลิกภาพเช่นนั้นก่อน เพราะแน่นอนเด็กปฐมวัย ต้องใช้เวลาอยู่กับครูปฐมวัยที่โรงเรียนมากกว่าอยู่ที่บ้านกับพ่อแม่ เด็กจะเกิดการซึมซับบุคลิกภาพต่างๆ ของครูทุกวัน ในด้านท่วงท่า อิริยาบถต่างๆ ประกอบด้วย การเดิน การยืน การนั่ง การไหว้และด้านอื่นๆ สิ่งเหล่านี้เมื่อเด็กมองเห็นครูทุกวัน เด็กจะช่างสังเกตตามวัยของเด็กเอง และเกิดการ “เลียนแบบ” และนำมาเป็น “ต้นแบบ” ในที่สุด ดังนั้นครูจึงควรตระหนักถึงบุคลิกภาพที่ดีเหมาะสมกับวิชาชีพครูเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเด็กและสังคม

คำสำคัญ : บุคลิกภาพครู ท่วงท่าครูปฐมวัย อิริยาบถครูปฐมวัย ครูปฐมวัย

Abstract

Childhood teachers are the most enormous importance for the nation because people can develop and pay attention to Childhood teachers if they recognize the importance in any countries as well as to make the word “quality” abundantly. In the university, there is the faculty of education in early Childhood teachers program that preach about a conventional morality, an engaging personality, and invaluable experience in order to acquire competence of childhood teachers which achieve worldwide fame as the representative of the university. If people actively seek children that have a warm personality, they have to preach the childhood teachers at first. Indeed, it is surely that childhood have to take a lot of time with their teacher so they have to copy personality of their teacher in everyday

to exemplify sitting, walk, and eating. Consequently, the childhood teachers should realize own warm personality for their student as well as society

บทนำ

อาชีพครูปฐมวัย ถือว่าเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญต่อสังคม และประเทศชาติ ครูปฐมวัยจำเป็นต้องสร้างคุณลักษณะ และบุคลิกภาพประจำตน ให้เหมาะสมกับบทบาท หน้าที่ ที่ตนรับผิดชอบ ครูปฐมวัย ต้องปลูกฝังหล่อหลอมคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ให้แก่เด็ก เพราะครูเป็นคนแรกที่เด็กได้พบ สัมผัส มีปฏิสัมพันธ์ เป็นครั้งแรกของเด็กในการมาเรียน ครูปฐมวัยจึงมีความใกล้ชิด ผูกพัน กับเด็ก รองลงมาจาก พ่อ และแม่ของเด็ก เพราะเด็กปฐมวัยจะซึมซับและยึดเป็นหลัก หรือแบบฉบับในการแสดงพฤติกรรม ของครูปฐมวัย และนำไปปฏิบัติตามและหล่อหลอม เป็นคุณลักษณะ บุคลิกภาพของเด็กไปในที่สุด

เด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิต เรื่องราวและประสบการณ์ สิ่งต่าง ๆ ที่เด็กได้รับในวัยเริ่มต้นของชีวิต จะทำให้มีอิทธิพลต่อชีวิตของเด็กจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิตคนเรา เด็กสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว พฤติกรรมการอบรม เลี้ยงดู การดูแลให้ความสนใจสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎี ความเชื่อของอัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) (อ้างถึงใน ชัชวีร์ สุนทรภักย์, 2559, น.9) มีความเชื่อว่า การเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนมากเป็นการเรียนรู้ โดยการสังเกต หรือการเลียนแบบ เนื่องจากมนุษย์ มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ที่อยู่รอบตัวอยู่เสมอ ดังนั้น วัยเด็กปฐมวัยจึงเป็นระยะที่สำคัญที่สุดของชีวิต ของเด็กทุกคน ที่ผู้ใหญ่ จะให้ความสนใจในการพัฒนาบุคลิกภาพ และเป็นระยะในการสร้างพื้นฐาน ของจิตใจ ให้เป็นวัยผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและลักษณะที่พึงประสงค์ของชีวิตต่อไป

ดังนั้นบุคลิกภาพครูปฐมวัยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเด็กปฐมวัย เพราะภาพรวมของบุคลิกภาพครูปฐมวัย

จะเป็นแนวทางพื้นฐานในการที่เด็กจะยึดเป็นต้นแบบทางบุคลิกภาพของเด็กปฐมวัยในช่วงการเติบโตทุกช่วงวัยของชีวิตเด็กต่อไปในอนาคต

บุคลิกภาพด้านท่วงท่า และการเคลื่อนไหวเป็นบุคลิกภาพหนึ่งที่ต้องนำไปประกอบวิชาชีพ และการสอนสำหรับวิชาชีพครูปฐมวัยมากที่สุด เพราะครูต้องจัดกิจกรรมให้กับเด็กทุกวัน ดังนั้นครูปฐมวัยจึงไม่สามารถหลีกเลี่ยงการเคลื่อนไหวที่ต้องใช้อิริยาบถที่หลากหลายอยู่ตลอดเวลา ครูจึงต้องเข้าใจหลักการ การเคลื่อนไหวให้ดูเหมาะสมกับวิชาชีพสำหรับครูปฐมวัยอย่างแท้จริง

บุคลิกภาพ ด้านท่วงท่าและการเคลื่อนไหว ด้านการยืน เดิน นั่ง ไหว้ ของครูปฐมวัย จะเป็นตัวแบบสำคัญทางสังคมของเด็กปฐมวัยกับท่วงท่าอิริยาบถของครูปฐมวัย ต้องมีความสัมพันธ์กับอิริยาบถด้วย

ท่วงท่า (Appearance) หมายถึง ส่วนที่ปรากฏให้เห็นได้ง่ายซึ่งประกอบด้วย สุขภาพร่างกายการเคลื่อนไหว การมีสุขภาพจิตที่ดี การพูดสนทนาตลอดจนการแสดงกิริยา มารยาท ท่วงท่าที่ปรากฏในสายตาของผู้สนทนา (สุทธิพรธรรณิธพงศ์ และคณะ, 2556, น.33)

การปรับท่วงท่าและอิริยาบถของครูปฐมวัย

1. การปรับท่วงท่าในการยืน

การยืนควรเป็นการยืนที่สุภาพ ไม่ว่าจะเป็นการยืนตามลำพัง การยืนเพื่อแสดงความเคารพ หรือปรากฏตัวต่อหน้า และท่ามกลางชุมชน ให้วางไหล่ตามสบาย ยึดอกให้ผึ่งผาย แขนงอเล็กน้อย กระดูกสันหลังตรง วางมือทั้งสองขนานลำตัว หรือประสานมือไว้ด้านหน้า ให้น้ำหนักตัวมาที่ส้นเท้าที่วางอยู่ด้านหลัง



ภาพที่ 1 แสดงท่วงท่าในการยืน

ที่มา: (นักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก, 2560)

ทำยืนตามปกติเน้นลักษณะ ขาชิด วางเท้าใดเท้าหนึ่งให้รับน้ำหนักตามหลักการวางเท้า หน้าตรง แขนวางแนบลำตัวหรือประสานกันไว้ด้านหน้า ตัวตรง ไบหน้าตรง

2. การปรับท่วงท่าในการเดิน

การเดินที่สง่างามควรมีลักษณะศีรษะตั้งตรง ไหล่ผาย แขนแกว่งเล็กน้อย ไม่เดินลากเส้นหรือปลายเท้าแบะ ช่วงก้าวไม่ยาวหรือสั้นจนเกินไป การเดินตามลำพังไม่ควรเดินเหม่อลอย หรือเดินเรียงหน้ากระดาน ไม่เดินส่ายตัวไปมา หรือเดินยักสะโพก (ฉันทนิช อ้วนนท์, 2544)



ภาพที่ 2 แสดงภาพท่วงท่าการเดิน

ที่มา (นักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก, 2560)

การก้าวเดินให้ยืนตัวตรงในท่ายืนปกติ แล้วก้าวเท้าหน้าออกก่อนเสมอ ถ้าย่น้ำหนักตัวไปยังเท้าหน้าที่ก้าวออกไป แกว่งแขนมาข้างหน้า ข้างหลัง ตรงกันข้ามกับเท้าก้าวออกไป

ในการเดินมีการวางแนวระเบียบของร่างกายดังนี้

- 2.1 เท้าชี้ตรงไปข้างหน้า
- 2.2 เข่าหย่อนเล็กน้อยแต่เอวเข้า
- 2.3 หน้าท้องแขม่วเล็กน้อย
- 2.4 ยกเอว ดึงขึ้นจากสะโพก
- 2.5 ไหล่ตรง ขณะเดินไม่โยกไหล่
- 2.6 คอยืดตรง

2.7 คางขนานกับพื้น

2.8 เก็บสะโพก ไม่เดินโยกย้ายสะโพก ไม่ส่ายสะโพก

2.9 หญิงเดินเหยียบเส้นสมมติ ชายเดินขนานเส้นสมมติ

3.0 ไม่เดินโยกตัวโยกไหล่

3. การปรับท่วงทีในการนั่ง

สตรีควรงั่งลงบนเก้าอี้เข้าชิด ตัวตรง ไหล่ตรง ศีรษะตรง มือทั้งสองข้างวางบนตักซ้อนทับกัน วางเท้าตามหลักของการวางเท้า การเข้าสู่ที่นั่ง ควรเตรียมตัวก่อนเข้าที่นั่ง ใช้เวลาเพียงเสี้ยวหนึ่งของวินาทีเท่านั้น



ภาพที่ 3 แสดงภาพท่วงทีการนั่ง

ที่มา (นักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก, 2560)

การหย่อนตัวลงนั่งและการลุกขึ้นจากที่นั่ง การนั่งลงให้ใช้กล้ามเนื้อต้นขาเท่านั้นต้องฝึกปฏิบัติการหย่อนตัวลงนั่งด้วยต้นขาให้แน่ใจว่าทำได้ จนสามารถหย่อนตัวลงนั่งอย่างเต็มที่ โดยค้างอยู่ประมาณหนึ่งถึงสองวินาที

แล้วจึงยกตัวขึ้นให้ตรงโดยไม่ให้เสียการทรงตัว ในการลุกขึ้นเช่นเดียวกับการเดิน กล้ามเนื้อต้นขาจะรับน้ำหนักนี้ และใช้แรงดันจากเท้าช่วยในกรณีที่เก้าอี้เป็นเบาะยุบไปให้เข่ายกสูงขึ้น จะต้องไม่ดันตัวขึ้นจากที่นั่งโดยใช้แขนรั้ง

ตัวขึ้น เอนไหล่ไปข้างหน้าช้า ๆ ให้กระดูกสันหลังยกขึ้น การนั่งและลุกจากที่นั่ง ควรนั่ง 2 จังหวะ และการลุกจากที่นั่ง 2 จังหวะ เช่นกัน กล่าวคือ การนั่งจังหวะที่ 1 หมายถึง การเข้าที่ที่นั่งบนเก้าอี้ ส่วนจังหวะที่ 2 หมายถึง การขยับก้นเพื่อเข้าถึงพื้นที่ที่นั่งบนเก้าอี้ ให้รู้สึกนั่งในสบาย ส่วนการลุกจากที่นั่ง 2 จังหวะ หมายถึง จังหวะที่ 1 คือ การเตรียมลุก ต้องขยับตัวมาด้านหน้า เล็กน้อย และ

เตรียมวางเท้าที่พร้อมจะยืนขึ้นจากเก้าอี้ จังหวะที่ 2 ของการลุกจากเก้าอี้คือ การใช้สะโพกและกล้ามเนื้อต้นขา ดันตัวเพื่อลุกขึ้นยืนให้สวยงาม

ท่วงท่าของครูปฐมวัยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรนั่งให้อยู่ในระดับสายตาของเด็ก เพื่อไม่ให้เด็กไม่ต้องเงยหน้ามองครู ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน



ภาพที่ 4 แสดงภาพท่วงท่าการนั่ง ของนักศึกษาชั้นปีที่ 5 ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับปฐมวัย ที่มา (นักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก, 2560)

4. การปรับท่วงท่าในการไหว้

การไหว้เป็นมารยาทอันสำคัญยิ่งที่ควรกระทำ มือที่ประนมต่อนี้วชิติดกันอยู่ระหว่างกลางอกเป็นกระพุ่มมือให้สวยงามเป็นรูปดอกบัว ให้ปลายนิ้วตั้งตรงขึ้นเบื้องบน ยกมือขึ้นให้ตรงสันจมูก การไหว้มาจากคำว่า “วันทา” หรือ “นมัสการ” โดยปกติการไหว้แบ่งออกเป็น 3 ระดับ สำหรับครูปฐมวัยจะแบ่งการไหว้ เป็น 4 ระดับดังนี้

4.1 การไหว้พระ ใช้เฉพาะทำความเคารพ

พระพุทธรูปหรือพระภิกษุสงฆ์ เมื่อพนมมือแล้วยกขึ้นให้นิ้วหัวแม่มือจรดระหว่างคิ้วปลายนิ้วชี้จรดตีนผม แขนปลายนิ้วชี้กับหน้าผากไม่เอียงซ้ายหรือขวา และการไหว้พระอีกวิธีหนึ่งให้สวยงาม คือ การก้าวเท้าซ้ายออกไปด้านหน้า แล้วย่อเข่าลงเล็กน้อย โดยก้มตัวตั้งแต่นิ้วหัวแม่มือจรดระหว่างคิ้วปลายนิ้วชี้จรดตีนผม



ภาพที่ 5 แสดงภาพท่วงท่าการไหว้พระ

ทีมา (นักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก, 2560)

4.2 การไหว้บิดามารดา ครูอาจารย์ ญาติผู้ใหญ่ หรือผู้มีอาวุโสมาก ให้ประนมมือขึ้นจนนิ้วหัวแม่มือจรด

ปลายจมูก ปลายนิ้วชี้จรดระหว่างคิ้ว และก้มหลังลงตั้งแต่ ส่วนหลังถึงศีรษะ



ภาพที่ 6 แสดงภาพท่วงท่าการไหว้บิดามารดา ครูอาจารย์

ทีมา (นักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก, 2560)

4.3 การไหว้ผู้เคารพนับถือทั่ว ๆ ไป รวมทั้งผู้มีฐานะเสมอกันให้ประนมมือจรดที่ส่วนล่างของหน้าปลาย

นิ้วหัวแม่มือจรดปลายคาง ปลายนิ้วชี้จรดจมูก ก้มหน้าลงเล็กน้อย ไม่ต้องก้มตัวทั้งหญิงและชาย



ภาพที่ 7 แสดงภาพท่วงท่าการไหว้ผู้เคารพนับถือทุกๆ ไป
ที่มา (นักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก, 2560)

4.4 การไหว้แบบรับไหว้ รับไหว้ผู้ที่เด็กกว่า หรือลูกศิษย์ ให้ประนมมือ อยู่ระหว่างอก พร้อมกับยิ้มแย้มในการ
รับไหว้ โดยไม่ต้องก้มตัวลง



ภาพที่ 8 แสดงภาพท่วงท่าการไหว้แบบรับไหว้
ที่มา (นักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก, 2560)

5. การสะพายกระเป๋าถือ

การสะพายกระเป๋าถือ ถ้าเป็นกระเป๋าสะพายสายสั้น ควรสะพายระดับใต้รักแร้ ข้างไหนก็ได้ โดยใช้มือจับสายกระเป๋าด้านนอก จะดูสวยงามเหมาะสม ไม่ควรสะพายไว้ด้านหลัง ดูไม่สวยงาม ยกเว้นกระเป๋าแบบเป้

อาจสะพายด้านหลังได้ หรือถ้าสะพายเป้ที่ไหล่ข้างใดข้างหนึ่งให้สะพายสายข้างเดียว โดยสะพายสายเส้นนอกจากลำตัวจะดูดี ถ้าเป็นกระเป๋าสายยาวความยาวของกระเป๋าควรอยู่ในระดับสะโพก ขณะสะพายกระเป๋าให้มือจับตรงสายกระเป๋าด้านนอกเช่นกัน (กันตยา เพิ่มผล, 2552, น. 168)



ภาพที่ 9 แสดงภาพท่วงท่าการสะพายกระเป๋า

ที่มา (นักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก, 2560)

บทสรุป

บุคลิกภาพมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของของบุคคลเป็นอย่างมาก ดังนั้นเมื่อต้องการให้เกิดการพัฒนาบุคลิกภาพไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีท่วงท่าและอริยาบถเช่นเดียวกันก็สามารถกระทำได้ด้วยวิธีการต่างๆ การให้การศึกษา การกล่อมเกลา หรือการฝึกอบรม จึงเป็นวิธีการหนึ่งซึ่งจะมีผลทำให้เกิดการหล่อหลอมหรือเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพให้เหมาะสมยิ่งขึ้น สอดคล้องกับคำกล่าวของ รัสโซ (ชนิตา รักษ์พลเมือง , 2532 ; 1อ้างอิงจาก Rousseau) พืชงอกงามโดยการปลูก ด้วยการเพาะใน

บุคลิกภาพให้สง่างามทั้ง การเดิน การยืน การนั่ง การไหว้ให้มีอริยาบถทั้งงดงามเพื่อที่เด็กปฐมวัยจะนำไปเป็นต้นแบบในการปฏิบัติตาม ในสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อให้สมกับเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับที่กล่าวว่า วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงในสังคมของประเทศ

เอกสารอ้างอิง

กันตยา เพิ่มผล.(2552). *การพัฒนาบุคลิกภาพ*.

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

ชัยรี สุนทรากัย และคณะ. (2559). *ทักษะชีวิต*. กรุงเทพฯ

: มหาวิทยาลัยสวนดุสิต. เอกสารประกอบการเรียน.

ชนิตา รัชพลเมือง. (2532). *การศึกษาเพื่อพัฒนา*

ประเทศ. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.เพ้นต์ติ้งเฮาส์

ฉันทนิช อัครนนท์. (2544). *การพัฒนาบุคลิกภาพ*.

กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

สุทธิพรรณ ชีรพงศ์.(2556). *บุคลิกภาพและสรีระ*

สำหรับครูปฐมวัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสวน

ดุสิต.เอกสารประกอบการสอน.

Russell, G.W.(1971). "*the personality of Zambian*

students Teachers in Relation to their

Social Behavior and Teaching Ability

"Teachers Education In new Countries.

กลยุทธ์การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพผ่านกิจกรรมในชั้นเรียน
วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาชั้นปีที่ 1
คณะครุศาสตร์ สาขาการศึกษาปฐมวัย ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก
Strategies to improve English speaking skill through effective classroom activities
in English for communication course for freshman students
at Suan Dusit University NakhonNayok Off-Campus

รวี ศิริปริชยากร¹, พรชูลี ลังกา², จุฬินทิพา นพคุณ³, ชนม์ธิดา ยาแก้ว⁴

1, 2, 3, 4 อาจารย์, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

¹Email: ra-vee@hotmail.com, ²Email: wawe89@windowsslive.com,

³Email: Pound40@hotmail.com, ⁴Email: chulin30@hotmail.com,

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่ควบคู่ไปกับการใช้กลยุทธ์การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพจำนวน 3 กลวิธีผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding และเปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาในชั้นเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายกที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร รหัสวิชา 1500110 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ห้อง NB จำนวน 31 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบฝึกหัดสนทนาความสามารถในด้านการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และแบบสังเกตพฤติกรรมการสนทนา/ตอบคำถามภาษาอังกฤษในชั้นเรียน สถิติที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t – test dependent)

ผลการวิจัยมีดังนี้ นักศึกษาที่เข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding โดยภาพรวมมีการฝึกก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนวิชา ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร คณะครุศาสตร์ การศึกษาปฐมวัย ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.71 คะแนน และ 12.77 คะแนน ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาก่อนและหลังการฝึกพบว่า หลังการฝึกนักศึกษาสามารถพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ดีขึ้น โดยมีความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสารหลังการฝึกสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ($t = 14.80$)

คำสำคัญ: ทักษะการพูดภาษาอังกฤษ, การเสริมต่อการเรียนรู้, Scaffolding

Abstract

This research objectives were to develop English-speaking skill lesson plans and 2) to compare English-speaking skill through effective classroom activities in English for communication course for freshman students at Suan Dusit University NakhonNayok Off-Campus. The lesson plans were designed with three learning strategies of Scaffolding technique. A total of 31 students were obtained by the purposive sampling method or one – group pretest-posttest design. The tools used in this study were the English-speaking pre-test and post-test including observation forms of speaking in the classroom. The data was analyzed using mean, standard deviation and t-test. The research found that the students who learned by using effective classroom activities with three learning strategies of Scaffolding technique showed higher English speaking skills. The average before the treatment was 9.17 and after the treatment was 12.77. The students who learned by using effective classroom activities with three learning strategies of Scaffolding technique showed higher English speaking skills than before at the .05 level of statistical significance ($t = 14.80$).

Keywords: English speaking skills, freshman students, Scaffolding

บทนำ

ในปัจจุบันภาษาอังกฤษมีความสำคัญที่เป็นเครื่องมือในการสื่อสารเพื่อการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อการประกอบอาชีพและสามารถนำความรู้ที่มีไปใช้ในการพัฒนาประเทศและประชากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันและอนาคตให้เจริญ ตลอดจนสามารถถ่ายทอดเอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทยที่ดงามไปสู่ประชาคมโลก (กรมวิชาการ, 2545) การเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อให้ผู้เรียนนั้นเกิดการเรียนรู้ที่ได้ผล จำเป็นต้องมีการฝึกฝนการพูดเพื่อให้ การสื่อสารภาษาอังกฤษนั้นสัมฤทธิ์ผล และเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียนทั้งยังมีความต้องการพัฒนาทักษะการพูดของตนเองตามสถานการณ์หรือตัวกำหนดที่ได้รับมอบหมายได้ กุณขลีย์ ไวทยะวนิช (2545) กล่าวว่าทักษะการพูดเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ จากทั้ง 4 ทักษะ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เนื่องจากเป็นทักษะเบื้องต้นที่ใช้ในการสื่อสารและการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งเออร์ (Ur, 1981) ยังได้กล่าวว่า ทักษะการพูดเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดในการสื่อสารอีกด้วย ดังนั้นการปฏิบัติภารกิจต่างๆ รวมทั้งการติดต่อสื่อสารทั้งในแบบทางการและไม่เป็นทางการ การพูดเป็นวิธีที่ทำให้

ผู้ฟังเข้าใจถึงความคิด ความรู้สึกและจุดประสงค์ของผู้พูดได้เป็นอย่างดี

ทักษะการพูด จึงเป็นทักษะที่ผู้เรียนภาษาอังกฤษทุกคนมีความมุ่งหวังที่จะประสบความสำเร็จ เพราะหากสื่อสารด้วยการพูดสนทนาในชีวิตประจำวันได้ ก็ถือว่าเป็นการใช้ประโยชน์จากการเรียนภาษาได้อย่างแท้จริง แต่จากการสังเกตในชั้นเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก ยังพบว่ามึนักศึกษาจำนวนมากที่ไม่มีพื้นฐานการเรียนวิชาภาษาอังกฤษมาเป็นระยะเวลาหลายปี ก็ยังไม่สามารถพูดหรือสนทนากับครูผู้สอนหรือตอบคำถามเป็นภาษาอังกฤษในชั้นเรียนได้อย่างคล่องแคล่ว

จากปัญหาการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก ซึ่งผู้เรียนต้องมีความสามารถด้านการพูด ภาษาอังกฤษในระดับที่สามารถโต้ตอบและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่นได้นั้น พบว่า ทักษะการพูดของผู้เรียนยังอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง เพราะผู้เรียนยังขาดประสิทธิภาพในการสื่อสารภาษาอังกฤษ (ศศิลักษณ์ เกตุจรุง, 2543) ซึ่งมีผลต่อความ

เชื่อมั่นในการใช้ภาษาอังกฤษ เจคติในการเรียนภาษาอังกฤษ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน (สุจิตรา สวัสดิวงศ์, 2539)

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเจนจิรา ชัยปาน, ทรายขวัญ พรหมแก้ว และ สิทธิ ศรีนาค (2556) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการพูดภาษาอังกฤษ และเพื่อศึกษาระดับความวิตกกังวลในการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสาขาสถาษาภาษาต่างประเทศ ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2556 พบว่า นักศึกษามีความวิตกกังวลหากสอบไม่ผ่านรายวิชาการพูดภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) ซึ่งระดับความวิตกกังวลในการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ พนิดา ตาสี (2552) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ ที่พบว่า ความวิตกกังวลในการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาอยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้พบว่านักศึกษามีความเห็นว่าการประเมินการพูดที่ต่ำเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดความวิตกกังวลมากกว่าความวิตกกังวลในการสื่อสารและความกังวลเกี่ยวกับการสอบนอกจากนี้ยังพบว่ามีความแตกต่างกันของความวิตกกังวลในการพูด เพศของนักศึกษาด้านการรับรู้ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษและด้านบุคลิกภาพของ นักศึกษาโดยพบว่านักศึกษาเพศหญิงมีความวิตกกังวลในการพูดมากกว่านักศึกษาเพศชาย นักศึกษาที่รับรู้ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของตนเองระดับต่ำมีความวิตกกังวลในการพูด มากกว่าผู้ที่รับรู้ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของตนเองในระดับสูงและนักศึกษาที่มีบุคลิก แบบแสดงตัวมีความวิตกกังวลในการพูดมากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว

กระทรวงศึกษาธิการ (2539) กล่าวถึงเทคนิควิธีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่าการฝึก พูดเพื่อเน้นการสื่อสาร Communicative Drills) เป็นการฝึกเพื่อมุ่งเน้นการสื่อสารโดยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้จินตนาการควบคู่ไปกับการนำความรู้ทางภาษาอังกฤษมาใช้ในการฝึกพูด ได้แก่พูดบรรยายภาพตามสถานการณ์ที่กำหนดให้การสอนทักษะการพูดโดยใช้วิธีพูดบรรยายภาพจะช่วยเสริมสร้าง คุณภาพทักษะการพูดของผู้เรียนให้พัฒนาขึ้นและมีความมั่นใจในการใช้ภาษามากขึ้นและ

จะนำมาซึ่ง จากความถูกต้อง (Accuracy) และคล่องแคล่ว (Fluency) ได้ตามระดับการเรียนรู้และศักยภาพของผู้เรียน

ในการส่งเสริมความสามารถทางภาษาของผู้เรียน โดยการพัฒนาขอบเขตการเรียนรู้และความสามารถของผู้เรียนไปจนประสบความสำเร็จนั้น แนวคิดหนึ่งซึ่งเป็นที่นิยมรับในวงกว้างคือ ทฤษฎีวัฒนธรรมทางสังคมของ Vygotsky และวิธีการเรียนการสอนแบบ Scaffold (Scaffolded instruction) หรือการเสริมต่อการเรียนรู้ เป็นการประยุกต์แนวคิดของ Vygotsky มาสู่การเรียนการสอนซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการเรียนให้แก่ผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ โดยการให้การช่วยเหลือ สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยการสาธิต ปฏิบัติหรือทำให้ดู การใช้คำถามกระตุ้นเตือน การให้ข้อมูลป้อนกลับ โดยมีครูผู้สอนคอยให้การช่วยเหลือ หรือผู้เรียนให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป้าหมายของการช่วยเหลือคือการให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานที่ผู้เรียนไม่สามารถทำให้สำเร็จด้วยตนเอง ให้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยตนเอง โดยการช่วยเหลือจะค่อยๆ เปลี่ยนแปลงและลดลงในขณะที่ผู้เรียนค่อยๆ เพิ่มความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยตนเอง (Rosenshine & Guenther, 1992) การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้การเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และรับรู้ด้วยตนเอง เพราะ ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติ ตัดสินใจ และแก้ปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้

Vygotsky (1986) ได้กล่าวไว้ว่า ภาษาจึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความคิด และในขณะเดียวกันเราก็พัฒนาภาษาโดยผ่านทางการคิดด้วยเช่นกัน ความสัมพันธ์ที่เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันนี้ ทำให้เกิดความเชื่อที่ว่า พฤติกรรมทางสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา สามารถนำไปสู่การเพิ่มพัฒนาการทางความคิดได้ ดังนั้นการสอนแบบ Scaffolding ตามแนวคิดของ Vygotsky ในการมาประยุกต์ใช้ในการสอนภาษาสำหรับผู้เรียนภาษาอังกฤษ จึงเป็นการช่วยเหลือสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการพูดให้สำเร็จ เมื่อผู้เรียนต้องเรียนรู้คำศัพท์ใหม่หรือประโยคที่ยาก ผู้เรียนอาจจะต้องการความช่วยเหลือ

มากขึ้น และเมื่อผู้เรียนเริ่มจะพัฒนาทักษะการพูดนั้นได้สำเร็จ การช่วยเหลือสนับสนุนนั้นจะค่อย ๆ ลดลง จนกระทั่งผู้เรียนสามารถพูดโต้ตอบเป็นภาษาอังกฤษในสถานการณ์ตัวอย่างต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง การช่วยเหลือก็จะยุติลง

การพูดหรือตอบคำถามเป็นภาษาอังกฤษไม่ว่าจะผิดหรือถูก ก็เป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและจดจำในตัวบทเรียนและการสื่อสารในภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี การจัดการเรียนการสอนรวมทั้งปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษโดยเฉพาะในช่วงระหว่างที่ผู้สอนใช้คำถามนำไปสู่ลำดับการตอบคำถาม (teacher led question and answer sequences)

Igoa (1995) ได้กล่าวเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษสำหรับผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองว่า ผู้เรียนจะมีภาวะของความนิ่งเฉยหรือนิ่งเงียบ (a period of silence) ในห้องเรียน หรือพฤติกรรมการไม่พูดโต้ตอบในห้องเรียน ซึ่งนักเรียนแต่ละคนมีช่วงเวลาของความเงียบที่แตกต่างกัน บางคนอาจใช้เวลาไม่กี่สัปดาห์ในการพูดโต้ตอบเป็นภาษาอังกฤษ ขณะที่คนอื่นอาจใช้เวลาหลายเดือน ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความสามารถทางภาษาและบุคลิกภาพของเด็กแต่ละคนด้วย ครูสามารถช่วยนักเรียนที่มีพื้นฐานทางภาษาน้อย โดยการส่งเสริมให้พวกเขามีส่วนร่วมในกิจกรรมและเลือกใช้กลวิธีพัฒนาทักษะทางภาษาที่หลากหลาย (Mohr, 2007)

การใช้การเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding มาพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษา จำเป็นต้องมีเครื่องมือหรือกลวิธีที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะทางภาษา จากศึกษาพบว่า กลวิธีที่เหมาะสมในการพัฒนาไปสู่การพูดภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ

1. การให้เวลาที่เพียงพอแก่ผู้เรียนในการสนทนา/ตอบคำถาม

Mohr, A. J. & Mohr, E. S. (2007) กล่าวว่าสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนภาษาอังกฤษมีทักษะการพูดที่พัฒนาขึ้นคือ ผู้สอนควรให้เวลาที่เพียงพอแก่ผู้เรียนและควรหยุดรอฟังคำตอบด้วยความอดทน เนื่องจากผู้เรียนภาษาอังกฤษ

ต้องการเวลาในการแปลคำถามและเวลาในการประมวลคำตอบจากภาษาที่หนึ่งที่ตนใช้อยู่มาเป็นภาษาอังกฤษด้วยเหตุผลนี้เอง ผู้สอนจึงควรให้เวลาที่เพียงพอแก่ผู้เรียนภาษาอังกฤษในการสนทนา/ตอบคำถาม

2. การกระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียนมาใช้ในการสนทนา/ตอบคำถาม

Young (1996) ระบุว่ากลวิธีประสบการณ์ตรงทางภาษานั้นเป็นการพัฒนาทางภาษาที่ดีที่สุดสำหรับผู้เรียน ความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนนั้นมีความจำเป็นในการใช้สำหรับการเรียนในโรงเรียน การกระตุ้นความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนสามารถให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและประสบการณ์ของผู้เรียน ซึ่งช่วยในการพัฒนาทักษะการพูดได้ กลวิธีนี้เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง เนื่องจากความแตกต่างของวัฒนธรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อความเข้าใจและแนวความคิดในการเรียนภาษาที่สอง (Watts-Taffe & Truscott, 2000)

3. การแนะนำคำศัพท์ที่หลากหลายแก่ผู้เรียนเพื่อใช้ในการสนทนา/ตอบคำถาม

Watts-Taffe & Truscott (2000) กล่าวถึงการแนะนำคำศัพท์ใหม่ให้แก่ผู้เรียนว่าควรได้รับการส่งเสริมในการรวมคำศัพท์ภาษาอังกฤษให้เข้ากับภาษาที่ผู้เรียนคุ้นเคยในการสนทนาโต้ตอบ นอกจากนี้ Sibold (2011) ยังระบุถึงผู้เรียนภาษาอังกฤษที่มีปัญหาด้านการอ่านว่ามันเชื่อมโยงกับความไม่เข้าใจในคำศัพท์ ดังนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาคำศัพท์ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง เพื่อประสบความสำเร็จในการเรียน

ซึ่งทั้ง 3 กลวิธีที่ผู้วิจัยเลือกมาพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียน นั้นเมื่อนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding ตามแนวคิดของ Vygotsky (1986) ก็จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนพูดภาษาอังกฤษได้เต็มตามศักยภาพ รับรู้ความสามารถของตนในการพูดภาษาอังกฤษ และสร้างเจตคติที่ดีในการพูดภาษาอังกฤษให้แก่ผู้เรียน ผู้วิจัยจึงมีความตั้งใจที่จะสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ควบคู่ไปกับการใช้กลวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มี

ประสิทธิภาพจำนวน 3 กลวิธี ผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding ดังที่กล่าวมา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่ควบคู่ไปกับการใช้กลวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพจำนวน 3 กลวิธี ผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding ในชั้นเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ สาขาการศึกษาปฐมวัย ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก ด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ควบคู่ไปกับการใช้กลวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพจำนวน 3 กลวิธีผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding ในชั้นเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎีเพื่อการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ

1. บทบาทครูกับความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ

Richards (2006) ได้กล่าวถึงบทบาทครู (teacher's role) ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ว่าเป็นผู้เตรียมและดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อการสื่อสาร ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ภาษาให้มากที่สุด ครูจะควบคุมการเรียนในช่วงที่มีการฝึกรูปแบบภาษาเท่านั้น แต่ในช่วงที่ให้ผู้เรียนใช้ภาษา ครูจะลดบทบาทลงเป็นเพียงผู้กำกับรายการคอยให้ความสะดวก ตลอดจนให้ความช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนต้องการเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการจัดการเรียนการสอนด้วยการเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding ที่ครูจะกระตุ้นให้กำลังใจ ช่วยเหลือสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สามารถปฏิบัติงานที่ผู้เรียนไม่สามารถทำได้ด้วยตนเองจนสำเร็จได้ และการช่วยเหลือของครูจะค่อยๆ ลดลง ในขณะที่ผู้เรียนจะค่อยๆ เพิ่มความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยตนเองได้

ซึ่งบทบาทของครูในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น Richards (2006) ยังกล่าวอีกว่าเพื่อให้ได้ความหมายและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ อันเป็นการเชื่อมช่องว่างระหว่างความสามารถทางไวยากรณ์ (grammar competence) และความสามารถทางด้านการสื่อสาร (communicative competence) ของผู้เรียน ซึ่งครูจะไม่ขัดจังหวะในขณะที่ผู้เรียนกำลังใช้ภาษาถึงแม้ว่าผู้เรียนจะใช้ภาษาไม่ถูกต้องก็ตาม แต่ครูจะช่วยอธิบายและให้ความช่วยเหลือก็ต่อเมื่อการสื่อสารของผู้เรียนจะกั้นกัน อย่างไรก็ตาม ครูผู้สอนยังคงเป็นแหล่งความรู้ (Resource) ให้ผู้เรียนเมื่อเขาต้องการเป็นผู้เตรียมผู้เรียนให้พร้อมก่อนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นผู้ให้ข้อมูลทางภาษาแก่ผู้เรียน ครูผู้สอนต้องพยายามใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในห้องเรียนให้มากที่สุด เป็นผู้สร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ นอกจากนี้ ครูผู้สอนยังเป็นผู้ประเมินผลการเรียนรู้ และให้ข้อมูลสะท้อนกลับแก่ผู้เรียนอีกด้วย

2. เจตคติและการเปลี่ยนแปลงเจตคติกับความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ

ในการเรียนรู้ทางภาษานั้นเจตคติมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการเรียนภาษาจะประสบความสำเร็จได้ก็ขึ้นอยู่กับเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อภาษาด้วย

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540) กล่าวถึงเจตคติว่าเป็นความรู้สึกของบุคคล ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่างๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง อาจเป็นในทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้

Krashen (1987) กล่าวว่า เจตคติและความถนัดทางภาษามีความเกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้เรียนแต่ไม่ขึ้นต่อกันและกัน ทั้งนี้เพราะผู้เรียนอาจจะมีความถนัดต่ำและมีเจตคติที่ดีหรือมีความถนัดสูงแต่มีเจตคติในทางลบ ซึ่งเจตคตินั้นไม่ว่าจะเป็นประเทศใดก็มีส่วนในการกำหนดความสำเร็จในการเรียนได้ทั้งนั้นเพราะผู้เรียนบางคนอาจไม่มีความต้องการที่จะเป็นเหมือนเจ้าของภาษาแต่มีความเห็นว่าเป็นภาษาต่างประเทศนั้นมีประโยชน์ในด้านต่างๆ เช่น ทำให้ได้รับรู้แนวคิดใหม่ๆ วิธีการดำเนินชีวิตสมัยใหม่ให้เป็น

ประโยชน์ในการทำงาน ดังนั้น เจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศย่อมมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหรือสัมฤทธิ์ผลในการเรียนภาษาของผู้เรียนอย่างแน่นอน

เจตคติ (Attitude) ต่อการจัดการเรียนรู้ผ่านแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีที่ใช้การเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding เพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร นั้นเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในกระบวนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เพราะเป็นส่วนที่ช่วยให้การเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับที่ Klein (1990) กล่าวไว้เกี่ยวกับเจตคติของการเรียนรู้ภาษาที่สองว่า หากผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาที่สองนั้นๆ จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จมากกว่าผู้เรียนที่มีเจตคติไม่ดี

3. ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคมของ Vygotsky

ทฤษฎีการเรียนรู้ในพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ เป็นหนึ่งในทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคมของ Vygotsky (Vygotsky's social constructivism, 1978) ซึ่งเน้นในเรื่องบทบาทสำคัญของการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่อพัฒนาการการเรียนรู้ Vygotsky มีความเชื่อว่าพฤติกรรมทางสังคมนำไปสู่พัฒนาการการใช้ภาษาและเป็นการเพิ่มพัฒนาการทางความคิดได้ด้วย Vygotsky อธิบายว่าในการจัดการเรียนรู้สิ่งสำคัญที่จะต้องคำนึงถึงคือระดับพัฒนาการ 2 ระดับ อันได้แก่ ระดับพัฒนาการที่เป็นจริง (Actual Development Level) และระดับพัฒนาการที่สามารถจะเป็นไปได้ (Potential Development Level) ระยะห่างระหว่างระดับพัฒนาการที่เป็นจริงและระดับพัฒนาการที่สามารถจะเป็นไปได้นั้นเรียกว่า พื้นที่รอยต่อพัฒนาการ (Zone of Proximal Development) ตามข้อมูลที่ปรากฏใน Wink & Putney (2002) Vygotsky เปรียบเทียบการเรียนรู้กับพัฒนาการไว้ว่า การเรียนรู้ในอดีต (Past learning) คือ ระดับพัฒนาการที่เป็นจริง ส่วนการเรียนรู้ในปัจจุบัน (Present learning) คือพื้นที่รอยต่อพัฒนาการสำหรับการเรียนรู้ในอนาคตนั้น (Future learning) คือระดับพัฒนาการที่สามารถจะเป็นไปได้

4. การเสริมต่อการเรียนรู้หรือ Scaffolding

กลวิธีการสอนแบบ Scaffolding หรือการเสริมต่อการเรียนรู้ (Vygotsky, L.S. 1986) เป็นเทคนิคการสอนแบบ

หนึ่ง ที่มาจากแนวคิดของ Lev Semenovich Vygotsky เรื่องพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ ซึ่งได้อธิบายเกี่ยวกับทฤษฎีทางสังคมวัฒนธรรมและความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้และพัฒนาการที่มีชื่อเสียงเป็นอย่างมาก Vygotsky (1978) เชื่อว่า การชี้แนะหรือการช่วยเหลือ เป็นการร่วมมือทางสังคม (social collaborative) ที่สนับสนุนให้เกิดพัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจ และก่อให้เกิดความงอกงามทางความรู้ โดยจำเป็นต้องมีผู้ที่เชี่ยวชาญกว่าให้ความช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น โดย Vygotsky ได้เปรียบเทียบความช่วยเหลือดังกล่าวเสมือนเป็น “นั่งร้าน” หรือ Scaffold ที่ทำหน้าที่ในการเสริมต่อการเรียนรู้นั่นเอง

การเสริมต่อการเรียนรู้ (scaffolding) หมายถึง บทบาทเชิงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ที่ให้การช่วยเหลือด้วยวิธีการต่างๆ ตามสภาพปัญหาที่เผชิญอยู่ในขณะนั้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองได้ โดยเป็นการจัดเตรียมสิ่งที่เอื้ออำนวย การให้การช่วยเหลือ แนะนำ สนับสนุน ขณะที่ผู้เรียนกำลังแก้ปัญหาหรือกำลังอยู่ในระหว่างการเรียนรู้เรื่องใด เรื่องหนึ่ง (ผู้เรียนกำลังอยู่ในพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ) ทำให้ผู้เรียนต้องสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาอย่างเป็น ขั้นตอน และปรับการสร้างความรู้ความเข้าใจภายในตน (internalization) ให้กลายเป็นความรู้ความเข้าใจใหม่ภายในตนเอง ซึ่งจะส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนให้ก้าวไปสู่ขั้นหรือระดับพัฒนาการที่สูงขึ้นไป ทำให้ผู้เรียนสามารถกำกับตนเองในการเรียนรู้ และมีความเชื่อมั่นในตนเองในการเรียนรู้ที่เพิ่มมากขึ้น

ในมโนทัศน์ของ Vygotsky การเรียนรู้ของผู้เรียนได้รับอิทธิพลอย่างสูงมาจากการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งเกิดขึ้นในบริบทที่มีความหมาย (Bodrova & Leong, 2007) การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในบริบททางสังคมและภาษาก็เป็นเครื่องมือสำคัญที่ในการตอบสนองวัตถุประสงค์ ผู้คนพูดคุยเพื่อที่จะเข้าใจซึ่งกันและกัน ในการปฏิสัมพันธ์แต่ละครั้ง ผู้ใหญ่สามารถให้คำแนะนำซึ่งจำเป็นในการเสริมต่อความรู้ของเด็กในแต่ละขั้นภายในพื้นที่รอยต่อพัฒนาการของผู้เรียน (Neumann, Hood & Neumann 2009)

พื้นที่รอยต่อพัฒนาการจะอยู่ระหว่าง ระดับของทักษะและการแสดงพฤติกรรมโดยได้รับการช่วยเหลือ กับการทำงานที่ผู้เรียนทำอย่างอิสระตามลำพัง พื้นที่รอยต่อของพัฒนานี้ไม่คงที่ และจะแปรเปลี่ยนไป สิ่งที่ผู้เรียนทำได้ในวันนี้ด้วยความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่จะมีผลต่อความสามารถของผู้เรียนในอนาคต ซึ่งทำให้เด็กกลายมาเป็นผู้ที่มีความสามารถในการเรียนรู้มากขึ้นและมีความเข้าใจในความซับซ้อนของมโนทัศน์และทักษะต่างๆ มากยิ่งขึ้น และเมื่อเผชิญกับสถานการณ์การเรียนรู้ใหม่ จากที่เคยทำงานอย่างอิสระตามลำพัง ก็จะกลับกลายมาเป็น

การทำงานที่ต้องได้รับความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญกว่า วงจรนี้ก็จะเกิดขึ้นต่อเนื่องซ้ำไปซ้ำมา เพื่อการได้มาซึ่งความรู้ ทักษะ กลวิธี หรือพฤติกรรมการเรียนรู้อื่นๆ ที่มีคุณภาพสูงขึ้นทุกครั้งที่คุณเรียนมีการพัฒนา

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ ผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้หรือ Scaffolding ได้กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ควบคู่ไปกับการใช้กลวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพจำนวน 3 กลวิธีผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding คือ

1. การให้เวลาที่เพียงพอแก่ผู้เรียนในการสนทนา/ตอบคำถาม
2. การกระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียนมาใช้ในการสนทนา/ตอบคำถาม
3. การแนะนำคำศัพท์ที่หลากหลายแก่ผู้เรียนเพื่อใช้ในการสนทนา/ตอบคำถาม

ตัวแปรตาม

ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการใช้กลวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพจำนวน 3 กลวิธี ผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding มีประสิทธิภาพสูงกว่าก่อนทำการฝึก
2. นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ควบคู่ไปกับการใช้กลวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพจำนวน 3 กลวิธี ผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการพูดเพื่อการสื่อสารภายหลังทำการฝึกสูงกว่าก่อนทำการฝึก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก ที่เรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จำนวน 66 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย

สวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายกที่เรียน
รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จำนวน 31 คน

ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบของการทดลองที่มี
1 กลุ่ม และมีการสอบก่อนเรียน และหลังเรียน หรือแบบ
One – group pretest-posttest design

กลุ่ม	เวลา 		
EXP	O	T	O

ภาพที่ 2 รูปแบบการทดลอง One-group pretest-posttest design

สัญลักษณ์ที่ใช้

EXP แทน กลุ่มทดลอง (Experimental Group)

T แทน การทดลองหรือใช้นวัตกรรม (Treatment Condition)

O แทน การสังเกตหรือการวัดผลอย่างอื่น (Observational or Other type of Measure)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ควบคู่ไปกับการใช้กลวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพจำนวน 3 กลวิธี ผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้หรือ Scaffolding วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 31 คน จำนวน 9 แผน รวม 27 ชั่วโมง และค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 80.53/82.11

2.2 แบบฝึกบทสนทนาความสามารถในด้านการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ควบคู่ไปกับการใช้กลวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มี

ประสิทธิภาพจำนวน 3 กลวิธี ผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้หรือ Scaffolding คือ 1. การให้เวลาที่เพียงพอแก่ผู้เรียนในการสนทนา/ตอบคำถาม 2. การกระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียนมาใช้ในการสนทนา/ตอบคำถาม และ 3. การแนะนำคำศัพท์ที่หลากหลายแก่ผู้เรียนเพื่อใช้ในการสนทนา/ตอบคำถาม มีทั้งหมด 3 บท คือ บทที่ 1 Nice to meet you จำนวน 3 ชุด บทที่ 2 What do you do? จำนวน 3 ชุด และบทที่ 3 Asking and Giving Directions จำนวน 3 ชุด โดยค่าความยากง่าย (p) มีค่าระหว่าง 0.34-0.73 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าระหว่าง 0.24-0.78 และค่าความเชื่อมั่นของแบบฝึกทั้งฉบับมีค่า 0.74

ตารางที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกบทสนทนาที่ควบคู่ไปกับการใช้กลวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพจำนวน 3 กลวิธี ผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding

กลวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ	แบบฝึกบทสนทนา	วันที่ทำการทดลอง
กลวิธีที่ 1 การให้เวลาที่เพียงพอแก่ผู้เรียนในการสนทนา/ตอบคำถาม	Nice to meet you (ชุดที่ 1)	2 ตุลาคม 2558
	Nice to meet you (ชุดที่ 2)	7 ตุลาคม 2558
	Nice to meet you (ชุดที่ 3)	9 ตุลาคม 2558
กลวิธีที่ 2 การกระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียนมาใช้ในการสนทนา/ตอบคำถาม	What do you do? (ชุดที่ 1)	14 ตุลาคม 2558
	What do you do? (ชุดที่ 2)	16 ตุลาคม 2558
	What do you do? (ชุดที่ 3)	20 ตุลาคม 2558
กลวิธีที่ 3 การแนะนำคำศัพท์ที่หลากหลายแก่ผู้เรียนเพื่อใช้ในการสนทนา/ตอบคำถาม	Asking and Giving Directions (ชุดที่ 1)	22 ตุลาคม 2558
	Asking and Giving Directions (ชุดที่ 2)	28 ตุลาคม 2558
	Asking and Giving Directions (ชุดที่ 3)	30 ตุลาคม 2558

2.3 แบบสังเกตพฤติกรรมการสนทนา/ตอบคำถามภาษาอังกฤษ ประเมินด้านความถูกต้องในการออกเสียง ด้านความคล่องแคล่วในการพูด และด้านการแสดงท่าทาง/น้ำเสียงประกอบการพูด โดยอิงจากแบบประเมินทักษะการพูดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) และเกณฑ์การประเมินทักษะการพูดตามคู่มือการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแนวใหม่ตามกรอบมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เป็นสากล The Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) ของสถาบันภาษาอังกฤษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558) ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 0.97 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสังเกตเท่ากับ 0.85

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ก่อนการฝึก ผู้วิจัยวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง

3.2 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ควบคู่ไปกับการใช้กลวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพจำนวน 3 กลวิธีการเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ

Scaffolding และให้ฝึกการพูดโดยให้นักศึกษาฝึกจากแบบฝึกการสนทนา เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ

3.3 ทำการวัดความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาหลังการฝึกจากใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ควบคู่ไปกับการใช้กลวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพจำนวน 3 กลวิธี ผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding ด้วยแบบฝึกการสนทนาภาษาอังกฤษโดยใช้เกณฑ์ประเมินความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษ

3.4 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดสนทนาของนักศึกษา ก่อน และ หลังการฝึกโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้ครบถ้วนและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแล้ว ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ดังนี้ คือ

4.1 วิเคราะห์สถิติพื้นฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยก่อนและหลังแผนการจัดการเรียนรู้ที่ควบคู่ไปกับการใช้กลวิธีการพัฒนาทักษะ

การพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพจำนวน 3 กลวิธี ผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

4.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ควบคุมไปกับการใช้กลวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพจำนวน 3 กลวิธีการเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding

4.2.1.1 หาค่าความ สอดคล้อง(IOC)

4.2.1.2 หาค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ (E1/E2)

4.2.2 แบบฝึกบทสนทนาความสามารถในด้านการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

4.2.2.1 หาค่าความสอดคล้อง (IOC)

4.2.2.2 หาค่าความยากง่าย โดยใช้เทคนิค 27% ของจุง เตห์ฟาน

4.2.2.3 หาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้เทคนิค 27% ของจุง เตห์ฟาน

4.2.2.4 หาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ โดยใช้ KR20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน

4.2.3 แบบสังเกตพฤติกรรมการสนทนา/ตอบคำถามภาษาอังกฤษ

4.2.3.1 หาค่าความสอดคล้อง (IOC)

4.2.3.2 หาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ โดยใช้ KR20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน

4.3 เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยก่อนและหลังแผนการจัดการเรียนรู้ที่ควบคุมไปกับการใช้กลวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพจำนวน 3 กลวิธี ผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding ด้วยการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลคะแนนของนักศึกษาก่อนและหลังการทดลอง

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการทดสอบการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนวิชา ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร คณะครุศาสตร์ การศึกษาปฐมวัย ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก ก่อนและหลังการทดลองการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ควบคุมไปกับการใช้ 3 กลวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding

การทดสอบ	$\bar{X}$	SD	D	t	Sig.(1-tailed)
ก่อนเรียน	9.71	2.10	3.06	14.80*	0.0000
หลังเรียน	12.77	2.75			

จากตารางที่ 1 พบว่า การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนวิชา ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร คณะครุศาสตร์ การศึกษาปฐมวัย ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก มีคะแนนเฉลี่ย

เท่ากับ 9.71 คะแนน และ 12.77 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=14.80$)

ตอนที่ 2 ผลคะแนนก่อนและหลังการทดลองของนักศึกษามาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามระดับค่าเฉลี่ย

ตารางที่ 2 แสดงค่าความถี่และร้อยละของจำนวนนักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนและหลังการฝึก โดยวิเคราะห์เกี่ยวกับเกณฑ์ตามระดับค่าเฉลี่ยการพัฒนาทักษะการสื่อสารด้านการพูดของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนวิชา ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร คณะครุศาสตร์ การศึกษาปฐมวัย ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง นครนายก ก่อนและหลังใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ควบคู่ไปกับการใช้ 3 กลวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ที่มีประสิทธิภาพผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding

ก่อนการทดลอง Pre-Test				หลังการทดลอง Post-Test			
กลุ่มคะแนน	จำนวน	ร้อยละ	เกณฑ์ระดับคุณภาพ	กลุ่มคะแนน	จำนวน	ร้อยละ	เกณฑ์ระดับคุณภาพ
1.00-2.00	9	29	น้อย	1.00-2.00	0	0	น้อย
2.01-3.00	19	61.30	ปานกลาง	2.01-3.00	17	54.84	ปานกลาง
3.01-4.00	3	9.70	มาก	3.01-4.00	10	32.26	มาก
4.01-5.00	0	0	มากที่สุด	4.01-5.00	4	12.90	มากที่สุด
รวม	31	100		รวม	31	100	

จากตารางที่ 2 พบว่า ก่อนการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ควบคู่ไปกับการใช้ 3 กลวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding ไม่มีนักศึกษาค้นใดเลยมีระดับความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารก่อนการทดลองอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ที่ระดับค่าเฉลี่ย 4.00-5.00 คิดเป็นร้อยละ 0 ส่วนนักศึกษาที่มีคะแนนรองลงมาอยู่ในเกณฑ์มากที่สุดที่ระดับค่าเฉลี่ย 3.01-4.00 มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 9.70 นักศึกษาที่มีคะแนนรองลงมาอยู่ในเกณฑ์ปานกลางที่ระดับค่าเฉลี่ย 2.01-3.00 มีจำนวน 19 คนคิดเป็นร้อยละ 61.33 และ นักศึกษาที่มีคะแนนรองลงมาอยู่ในเกณฑ์น้อยที่ระดับค่าเฉลี่ย 1.00-2.00 มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 29 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อค้นพบที่เกิดจากการศึกษาการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ควบคู่ไปกับการใช้ 3 กลวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding อภิปรายผลได้ ดังนี้

หลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ควบคู่ไปกับการใช้ 3 กลวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding พบว่า นักศึกษาในเกณฑ์มากที่สุด ที่ระดับค่าเฉลี่ย 4.00-5.00 มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 12.90 ส่วนนักศึกษาที่มีคะแนนรองลงมาอยู่ในเกณฑ์มากที่สุดที่ระดับค่าเฉลี่ย 3.01-4.00 มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 32.26 นักศึกษาที่มีคะแนนรองลงมาอยู่ในเกณฑ์ปานกลางที่ระดับค่าเฉลี่ย 2.01-3.00 มีจำนวน 17 คนคิดเป็นร้อยละ 54.84 และ ไม่มีนักศึกษาค้นใดเลยที่มีคะแนนรองลงมาอยู่ในเกณฑ์น้อยที่ระดับค่าเฉลี่ย 1.00-2.00 คิดเป็นร้อยละ 0 ตามลำดับ

1. การใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ควบคู่ไปกับการใช้ 3 กลวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding เพื่อการสื่อสารมีความหลากหลาย เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ ที่คล้ายคลึงกับประสบการณ์ในชีวิตจริง ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกรูปแบบภาษาที่สมจริงในการสื่อสาร

สถานการณ์ต่างๆ ทั้งหมด 3 บท คือ บทที่ 1 Nice to meet you จำนวน 3 ชุด บทที่ 2 What do you do? จำนวน 3 ชุด และบทที่ 3 Asking and Giving Directions จำนวน 3 ชุด ซึ่งแต่ละบทเป็นเหตุการณ์ที่นักศึกษา มีความคุ้นเคยในชีวิตประจำวัน และอาจเคยมีประสบการณ์ แต่ละกิจกรรมเปิดโอกาสให้ นักศึกษาได้ฝึกการใช้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารกับเพื่อนในชั้นเรียน ให้เวลาที่ เพียงพอในการโต้ตอบสนทนา เรียนรู้คำศัพท์ที่หลากหลาย และนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง จาก การสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาพบว่า มีคะแนนเฉลี่ย ก่อนและหลังเรียน เท่ากับ 9.71 คะแนน และ 12.77 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนน ก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนหลังเรียนของนักเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 14.80$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับฐพร ตันตระกูล (2557) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการพูด ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันโดยใช้บทฝึกการสนทนา ภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาปีที่ลงทะเบียนรายวิชา ภาษาอังกฤษที่ใช้ในชีวิตประจำวัน (ENG111) ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2555 มหาวิทยาลัยศรีปทุม จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม นักศึกษาที่เข้าร่วม กิจกรรมการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมี ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษา ก่อน และหลังการทดลอง พบว่าหลังการทดลองนักศึกษา สามารถพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ดีขึ้น โดยมี ความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสารหลังการทดลองสูง กว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การที่นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เรียนโดยใช้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ควบคู่ไปกับการใช้ 3 กลวิธีการ พัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพผ่าน การเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding มีความสามารถ ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสูงขึ้นหลัง เรียน โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนกับหลังเรียนคือ 9.71 และ 12.77 เนื่องจากผู้วิจัยใช้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ควบคู่ ไปกับการใช้ 3 กลวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ที่มีประสิทธิภาพผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding คือ 1. การให้เวลาที่เพียงพอแก่ผู้เรียนในการ สนทนา/ตอบคำถาม 2. การกระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียน

มาใช้ในการสนทนา/ตอบคำถาม และ 3. การแนะนำ คำศัพท์ที่หลากหลายแก่ผู้เรียนเพื่อใช้ในการสนทนา/ตอบ คำถาม จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและแสดง ความสามารถโดยการพูดได้อย่างมั่นใจ เกิดความเข้าใจใน ข้อมูลภาษาและมองเห็นประโยชน์ในการนำไปใช้ได้ อย่าง ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูล ทางภาษาหรือ The Input Hypothesis ของ Krashen (1987) ที่กล่าวว่า ข้อมูลทางภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอน ควรเป็นข้อมูล que ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ เป็นข้อมูลที่มี ความหมาย มีเนื้อหาที่น่าสนใจและเกี่ยวข้องกับ ผู้เรียน ซึ่ง เนื้อหาของข้อมูลภาษาต้องมีความหรือเพิ่มระดับความรู้ ในลักษณะ $i + 1$ ขึ้นไปเรื่อยๆ และสอดคล้องกับการใช้การ เสริมต่อความรู้หรือ Scaffolding ที่ผู้สอนใช้องค์ประกอบ ทางสังคมของการเรียนรู้ และให้ความสำคัญต่อ ความสามารถของนักเรียนอย่างมากในการทำงานในวิชา ภาษาอังกฤษ Scaffolding อาจเกิดขึ้นในระหว่างการ เรียนการสอนเกี่ยวกับคำศัพท์ที่ผู้เรียนคุ้นเคยหรือระหว่าง การทำกิจกรรมร่วมกันในชั้นเรียน ผู้เรียนจะได้รับการ ชี้แนะและการสนับสนุนผ่านกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่ง เปรียบเสมือนตัวเชื่อมไปสู่ระดับความรู้ที่สูงขึ้นให้แก่ ผู้เรียน และในที่สุดความเข้าใจของผู้เรียนก็จะย้ายไป ใน ระดับที่สูงขึ้น โดยผ่านการสนับสนุนและช่วยเหลือของ ผู้สอน จนกระทั่งไม่จำเป็นต้องใช้การ Scaffolding อีก ต่อไป ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถกำกับตนเองในการเรียนรู้ และมีความเชื่อมั่นในตนเองในการเรียนรู้ที่เพิ่มมากขึ้น

2. การพัฒนาทักษะการพูดด้วยการใช้แผนการ จัดการเรียนรู้ที่ควบคู่ไปกับการใช้ 3 กลวิธีการพัฒนา ทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพผ่านการเสริม ต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding เนื่องจากบทฝึกสนทนา ทั้ง 3 บท คือ บทที่ 1 Nice to meet you จำนวน 3 ชุด บทที่ 2 what do you do? จำนวน 3 ชุด และบทที่ 3 asking and giving directions จำนวน 3 ชุด ที่ผู้สอนให้ เวลาเพียงพอสำหรับการรอคอยคำตอบเพื่อให้ผู้เรียนได้ พัฒนาการตอบคำถามเป็นรายบุคคล กระตุ้นความรู้เดิม ของผู้เรียน แนะนำคำศัพท์ที่หลากหลาย ตลอดจนให้ กำลังใจผู้เรียนในการฝึกฝนทักษะการใช้ภาษาจากงาน ต่างๆที่กำหนดให้ โดยการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติกิจกรรม ส่งผลให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง

ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในขณะปฏิบัติกิจกรรม โดยพบว่า หลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ควบคู่ไปกับการใช้ 3 กลวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding ไม่มีนักศึกษาค้นใดเลยที่มีคะแนนอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุดที่ระดับค่าเฉลี่ย 1.00-2.00 แต่มีนักศึกษากำหนด 4 คน ที่มีคะแนนอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ที่ระดับค่าเฉลี่ย 4.00-5.00 คิดเป็นร้อยละ 12.90 และมีนักศึกษากำหนด 17 คนอยู่ในเกณฑ์ปานกลางที่ระดับค่าเฉลี่ย 2.01-3.00 คิดเป็นร้อยละ 54.84 ตามลำดับ ซึ่งส่งผลให้นักศึกษามีผลทางด้านทักษะทางด้านการพูดดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิลักษณ์ เกตุจรัส (2543) ที่ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมเพื่อการสื่อสารในการพัฒนาทักษะทางด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนในระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์ วิทยา จังหวัด ชลบุรี ซึ่งกิจกรรมเพื่อการสื่อสารคือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนสื่อสารภาษาอังกฤษแบบไม่รู้ตัว เนื่องจากขณะที่ใช้ภาษาอยู่นั้นนักเรียนจะมุ่งความสนใจไปที่เนื้อหามากกว่ารูปแบบของภาษา จึงทำให้การสื่อสารเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริง โดยครูทำหน้าที่เป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) ให้นักเรียน และจากผลการทดลองพบว่ากิจกรรมเพื่อการสื่อสารช่วยพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยทางสถิติระดับ .01 ซึ่งให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมทางภาษา เพื่อการสื่อสารทำให้ทักษะการพูดของนักเรียนดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1.1. ผู้สอนควรจัดเตรียมสื่อการสอนที่หลากหลาย ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย และเอื้อต่อการทำกิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสาร เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและแสดงความสามารถโดยการพูดได้อย่างมั่นใจ เกิดความเข้าใจในข้อมูลภาษาและมองเห็นประโยชน์ในการนำไปใช้ได้อย่างชัดเจน

1.2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding เป็นกิจกรรมที่ใช้เวลา ผู้สอนสามารถยืดหยุ่นเวลาได้ตามความเหมาะสม ต้องคอยชี้แนะ และแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่อาจเกิดขึ้นได้นอกจากนี้ครูผู้สอนจะต้องควบคุมชั้นเรียนดูแลการทำกิจกรรมอย่างใกล้ชิด

1.3 การจัดกิจกรรม ผู้สอนควรพยายามกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น สร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง ไม่เคร่งเครียด สนุกสนาน คอยเสริมแรง ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกิดประสิทธิภาพในการสื่อสาร

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เพื่อเป็นการส่งเสริมกลวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding ในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษต่อไปควรทำการวิจัยเรื่องนี้กับผู้เรียนในระดับชั้นอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบกับผลการวิจัยครั้งนี้

2.2 ควรมีการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ผ่านการเสริมต่อการเรียนรู้ หรือ Scaffolding ในตัวแปรอื่นๆ เช่น เจตคติและความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). *หลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กุนทลีย์ ไวยะวงนิช. (2545). *หลักการพูด*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เจนจิรา ชัยปาน, ทราชนัญ พนมแก้ว และ สิริณี ศรีนาค (2556). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตร สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ชั้นปีที่4. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย*.
- ธวัชพร ตันตระกูล. (2557). *การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันโดยใช้บทฝึกการสนทนาภาษาอังกฤษ*. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- พนิดา ตาสี. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศศิลักษณ์ เกตุจรุง. (2543). *การใช้กิจกรรมเพื่อการสื่อสารพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. สารนิพนธ์ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุจิตรา สวัสดิวงษ์. (2539). *การจัดกิจกรรมเพื่อการสื่อสารในแนวคิดและเทคนิควิธีการสอนภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bodrova, E., & D.J. Leong. 2007. *Tools of the mind: The Vygotskian approach to early Childhood education*. 2nd ed. Upper Saddle River, NJ: Pearson Education/Merril
- Klein, W. (1990). *Second Language Acquisition*. London: Cambridge University Press.
- Krashen, S. (1987). *School libraries, public libraries, and the NAEP reading scores*. School Library Media Quarterly.
- Igoa, C. (1995). *The world of immigrant child*, Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Likert, Rensis. (1967). "The Method of Constructing and Attitude Scale". In Reading in Fishbein, M (Ed.), *Attitude Theory and Measurement* (pp. 90-95). New York: Wiley & Son.
- Marx-Talarczyk, J. (n.d.). *Five strategies to use with English language learners. Inside the school*. Retrieved From http://www.russell.kyschools.us/Staff/Teacher_&_Staff_Resources/reports/5-Strategies-to-Use-with-English-Language-Learners-JMT.pdf
- Mohr, A. J., & Mohr, E. S. (2007). Extending English-language learners' classroom interactions using the Response protocol. *Reading Teacher*, 60(5), 440-450.
- Neumann M., Hood M. & Neumann D. L. (2009). The scaffolding of emergent literacy skills in the home environment: A case study. *Early Childhood Education Journal*, 36 (4), 313-319.

- Richards, J. C. (2006). *Communicative Language Teaching Today*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Rosenshine, B. & Guenther, J. (1992). *Using scaffolds for teaching higher level cognitive strategies*. In J.W.
- Keefe, and H.j. Walberg (eds.), *Teaching for teaching*, pp. 35-48. Virginia: National Association of Secondary School.
- Sibold, C. (2011). Building English language learners' academic vocabulary strategies & tips. *Multicultural Education*, 18(2), 24 -28.
- Ur, P. (1981). *Discussion that Work; Task-centered fluency practice*. New York: Cambridge University Press
- Vygotsky, L.S. (1978). *Mind in society: the developmental of higher psychological process*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Vygotsky, L. S. (1986). *Thought and language (revised edition)*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Watts-Taffe, S., & Truscott, D. M. (2000). Using what we know about language and literacy development for ESL students in the mainstream. *Language Arts*, 77(3), 258.
- Wing, J.; & Putney, L. (2002). *A vision of Vygotsky*. Boston: Allyn & Bacon.
- Young, M. W. (1996). English (as a second) language arts teachers: The key to mainstreamed ESL student success. *English Journal*, 85(8), 17.

การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ
The Satisfaction of Students toward Administration
of Chaiyaphum Technical College, Chaiyaphum

ยุทธพงษ์ จำปาแก้ว

บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Email: graduate@nsru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ นักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 346 คน ใช้แบบสอบถามศึกษาข้อมูลทั่วไปและความพึงพอใจของนักศึกษา 6 ด้าน เป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.95 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรแบบอิสระต่อกัน จำแนกตามเพศ หลักสูตรวิชาชีพ ประเภทวิชาชีพ และระบบการศึกษา การวิเคราะห์เปรียบเทียบ ค่าความแปรปรวนทางเดียว โดยจำแนกตามอายุ และการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธี Scheffe ผลการศึกษา พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน มีระดับความพึงพอใจมาก รองลงมา คือ งานแผนกวิชา มีระดับความพึงพอใจมาก งานวัดและการประเมินผล มีระดับความพึงพอใจมาก และผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักศึกษา พบว่า เพศชาย มีความพึงพอใจในงานวิทยบริการและห้องสมุด แตกต่างจาก เพศหญิงกลุ่มอายุ 18-19 ปี และ 20-21 ปี มีความพึงพอใจโดยภาพรวมมากกว่า กลุ่มอายุ 16-17 ปีหลักสูตรวิชาชีพ ปวส. มีความพึงพอใจในงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน แตกต่างจาก หลักสูตรวิชาชีพ ปวช.ประเภทวิชาชีพและอุตสาหกรรม มีความพึงพอใจในงานวิทยบริการและห้องสมุด แตกต่างจาก ประเภทวิชาชีพ วิชาชีพกรรม/บริหารธุรกิจ และระบบการศึกษาทวิภาคี มีความพึงพอใจในงานวิทยบริการและห้องสมุด แตกต่างจาก ระบบการศึกษาปกติ

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ, การบริหารงานวิชาการ

Abstract

This study aims to study the satisfaction of students toward academic administration of Chaiyaphum Technical College, Chaiyaphum. The samples in this study include 346 Chaiyaphum Technical College students. The 5-level rating scale questionnaires with the reliability of 0.95 were used to study information and satisfaction of students in six aspects. The statistics used were percentages, averages, standard deviation. Statistical hypothesis testing includes a comparative analysis of the independent variables by sex, curriculum professional category and educational system. A comparative analysis of variance by age and by way of comparison in pairs with Scheffe was also used. The results showed that the satisfaction of students toward academic administration of Chaiyaphum Technical

College, Chaiyaphum. province as a whole was at a high level. When considered aspect by aspect, development of course of instruction was at the highest, followed by work of the departments at a high level, and also measurement and evaluation at a high level. In comparison the difference in the satisfaction of the students revealed that among the male students satisfaction in the library services is different from that of the female in age group 18-19 years while that of age group 20-21 years were satisfied overall more than the age group 16-17 years. Higher vocational courses students' satisfaction in curriculum development was different from that of vocational certificate students'. Satisfaction of the Industrial program student toward library services was different from that of the and Business Trade Administration students. And bilateral study system students' satisfaction in the library services was different from that of the regular education system students.

Keywords: satisfaction, academic administration

บทนำ

สถานศึกษาได้ปรับโครงสร้างหลักสูตรและเปิดหลักสูตรใหม่ในแต่ละแผนกวิชา เพื่อให้ให้นักศึกษามีทักษะและประสบการณ์ด้านวิชาชีพในสาขาที่เรียนตรงกับต้องการของสถานประกอบการและสอดคล้องกับโครงสร้างด้านประกอบอาชีพในสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน สถานศึกษาจึงได้เน้นความสำคัญกับงานฝ่ายวิชาการเป็นหลัก เพื่อให้ทราบทัศนคติของนักศึกษาในด้านการบริหารงานวิชาการและการรับบริการด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนางานวิชาการให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป

ผู้ศึกษาจึงได้ศึกษาเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและมองเห็นความสำคัญของการบริหารงานวิชาการดังกล่าวในการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย งานแผนกวิชา งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานวิทยบริการและห้องสมุด งานอาชีพศึกษาระบบทวิภาคี และงานสื่อการเรียนการสอน ซึ่งงานด้านวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาโดยตรงและมีความสำคัญมากสำหรับนักศึกษา และได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุง พัฒนาการบริหารงานวิชาการและการพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตาม เพศ อายุ หลักสูตรวิชาชีพ ประเภทวิชาชีพและระบบการศึกษา

แนวคิด การบริหารงานวิชาการ

รุจิร ภูสาระและจันทราณี สงวนนาม (2545) ได้ให้ความหมาย การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจ สำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญ อย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงานด้านอื่นๆ นั้นแม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ก็ยังเป็นเพียงส่วนส่งเสริม สนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการบริหาร จะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร

นงนุช อสมภินวงศ์ (2542) ได้ให้ความหมาย การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานทุกชนิด ในโรงเรียนซึ่งเกี่ยวกับการปรับปรุงการพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพบรรลุผลตาม จุดมุ่งหมาย

ของหลักสูตรการเรียนการสอนตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการไม่ว่าจะเป็น กิจกรรมภายในหรือภายนอกห้องเรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ได้ให้ความหมาย การบริหารงานวิชาการหมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

โกศล ศรีทอง (2543) ได้ให้ความหมาย การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ทางด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนการปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนต้องบริหารงานวิชาการร่วมกับบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตามที่ต้องการ

ทองทิพภา วิริยะพันธ์ (2549) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า กระบวนการจัดกิจกรรมการทำงานอย่างเป็นระเบียบ ด้วยเทคนิคและวิธีปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม โดยการใช้ทรัพยากรมนุษย์ (human resource) เงินทุน (money) วัสดุอุปกรณ์ (material) และระยะเวลาในการดำเนินงาน (critical moment) ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานด้วยจิตรับผิดชอบเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพิ่มศักดิ์ บัวส่อง (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนของนักศึกษาจากประเทศกัมพูชาที่ศึกษาในอาชีวศึกษา ศรีสะเกษ ผลการศึกษา โดยสรุป นักศึกษาจากประเทศกัมพูชา มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนของสถานศึกษา และเห็นว่าสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการเอาใจใส่ของครูอาจารย์อยู่ในระดับเหมาะสมมาก

อชิพล พชรพงศ์พลิน (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้เรียนในวิทยาลัยชุมชนราธิวาส เปรียบเทียบระหว่างหลักสูตรอนุปริญญาและหลักสูตร

ระยะสั้น ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากและผลการวิจัยระดับความพึงพอใจ ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่าระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

จรินทร์ยา ยวงนาค (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการบริหารการศึกษาของวิทยาลัยพัฒนการบางนา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่อายุ 17-19 ปี ศึกษาในระดับ ปวช. 1 สาขาวิชาพัฒนการ ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการบริหารการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางโดยความพึงพอใจในด้านครูผู้สอน ด้านครูที่ปรึกษาอยู่ในระดับมาก

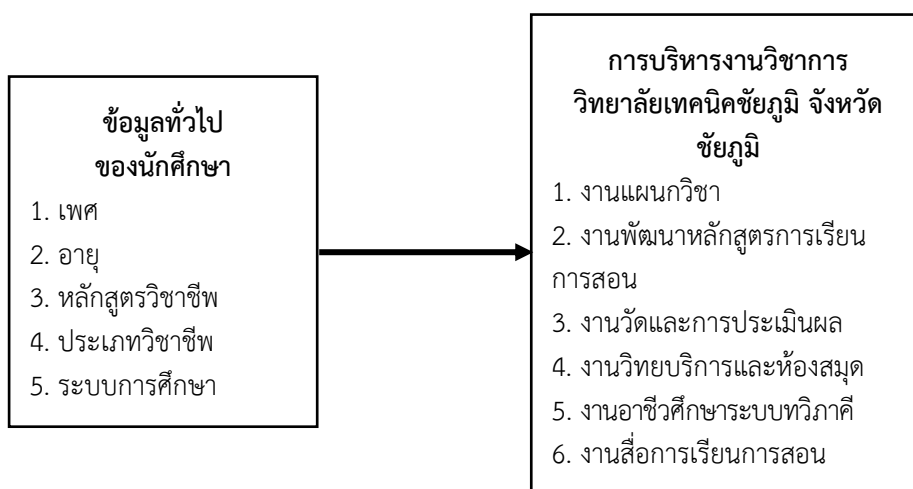
จารุวรรณ เทวกุล (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียนที่เรียนชั้นปีต่างกัน มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) นักเรียนที่เรียนสาขางานต่างกัน มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจในการเรียนการสอนโดยรวม รายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สว่าง สัตย์ธรรม (2557) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสภาพการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับ มาก 2) การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาค ตะวัน

ออกเฉียงเหนือ พบว่า ครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกัน ประสบการณ์สอนแตกต่างกัน และสอนสาขาวิชาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และรายด้านพบว่า ทุกด้านก็ไม่แตกต่างกัน อีกทั้ง ครูผู้สอนที่มี

ตำแหน่งแตกต่างกัน ประสบการณ์สอนแตกต่างกัน และสอนสาขาวิชาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งโดยรวมไม่แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน
2. นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน
3. นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิที่มีหลักสูตรวิชาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน
4. นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิที่มีประเภทวิชาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

5. นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิที่มีระบบการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ นักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประชากรทั้งหมด 3,068 คน และกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ นักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 346 คน โดยกำหนดขนาดตัวอย่าง จากการเปิดตารางของ krejcie,

and morgan (1970, pp. 607-610) และทำการสุ่มแบบ
ชั้นภูมิ (stratified sampling)

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ลำดับ	รายการ	ระบบการศึกษา		จำนวนกลุ่ม	
		ปกติ	ทวิภาคี	ประชากร	ตัวอย่าง
1.	นักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)				
	1.1 ประเภทวิชาชีพ อุตสาหกรรม	-	-	-	-
	1.1.1 ยานยนต์	239	78	317	36
	1.1.2 เครื่องมือกล	131	168	299	34
	1.1.3 เชื่อมโลหะ	29	-	29	3
	1.1.4 ไฟฟ้ากำลัง	199	-	199	22
	1.1.5 อิเล็กทรอนิกส์	116	-	116	13
	1.1.6 ก่อสร้าง	21	-	21	2
	1.1.7 โยธา	78	-	78	9
	1.1.8 สถาปัตยกรรม	41	-	41	5
	1.1.9 เทคโนโลยีสารสนเทศ	33	-	33	4
	1.2 ประเภทวิชาชีพ พณิชยกรรม	-	-	-	-
	1.2.1 การบัญชี	209	-	209	24
	1.2.2 การขาย	38	-	38	4
	1.2.3 คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	271	-	271	30
	รวม ปวช.	1,405	246	1,651	186

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

ลำดับ	รายการ	ระบบการศึกษา		จำนวนกลุ่ม	
		ปกติ	ทวิภาคี	ประชากร	ตัวอย่าง
2.	นักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)				
	2.1 ประเภทวิชาชีพ อุตสาหกรรม	-	-	-	-
	2.1.1 เทคนิควานยนต์	152	68	220	25
	2.1.2 เครื่องมือกล	94	156	250	28
	2.1.3 เทคนิคการเชื่อม	-	34	34	4
	2.1.4 ติดตั้งไฟฟ้า	151	36	187	21
	2.1.5 เครื่องทำความเย็นฯ	-	13	13	1
	2.1.6 อิเล็กทรอนิกส์	76	40	116	13
	2.1.7 เทคนิคการก่อสร้าง	18	-	18	2
	2.1.8 โยธา	74	-	74	8
	2.1.9 สถาปัตยกรรม	29	-	29	3
	2.1.10 เทคโนโลยีสารสนเทศ	59	-	59	7
	2.2 ประเภทวิชาชีพ พณิชยกรรม	-	-	-	-
	2.2.1 การบัญชี	211	-	211	24
	2.2.2 การตลาด	45	-	45	5
	2.2.3 คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	57	28	85	10
	2.2.4 พัฒนาโปรแกรม	41	-	41	5
	2.2.5 เทคโนโลยีสำนักงาน	35	-	35	4
	รวม ปวส.	1,042	375	1,417	160
	รวมทั้งหมด	2,459	621	3,068	346

ที่มา : งานฝ่ายทะเบียนวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ 2558

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

จากการศึกษาครั้งนี้ ได้เก็บและรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตามขั้นตอนดังนี้

2.1 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence-IOC) ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์พบว่า ข้อคำถาม มีค่า ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

และนำเครื่องมือไปทดสอบค่าความเชื่อมั่น (reliability) และทดลองใช้ (try out) กับประชากร ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95

2.2 ผู้ศึกษาทำหนังสือถึงสำนักบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3 ผู้ศึกษานำแบบสอบถามพร้อมด้วยหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ออก

โดยสำนักบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ส่งไปยังวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

2.4 หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาตรวจสอบจำนวน ความสมบูรณ์ และความถูกต้องของแบบสอบถามมาบันทึกค่าคะแนนและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ จัดระเบียบข้อมูล ลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใน ตอนที่ 1 โดยวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ของข้อมูล

3.2 วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการ วิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของข้อมูลในแต่ละด้าน แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยใช้เกณฑ์ ประเมินค่าของ ประคองกรรมสูตร (2542, น. 78) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 - 5.00	มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	มีความพึงพอใจในระดับมาก
2.50 - 3.49	มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	มีความพึงพอใจในระดับน้อย
1.00 - 1.49	มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

3.3 การทดสอบค่าที (t-test) ของตัวแปรแบบอิสระต่อกัน (independent sample) จำแนกตามเพศ หลักสูตรวิชาชีพ ประเภทวิชาชีพ และระบบการศึกษา

3.4 การทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว (one-way anova) โดยจำแนกตาม อายุ

3.5 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี scheffe

3.6 นำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ต่อไป

ผลการศึกษา

เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์สามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมา คือ งานแผนกวิชา มีระดับความพึงพอใจมาก และ งานวัดและการประเมินผลมีระดับความพึงพอใจมาก

2. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ รายด้าน

2.1 งานแผนกวิชา โดยภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลเป็นรายด้าน พบว่า การจัดตารางเรียนและตารางสอนแต่ละภาคเรียนในสาขาวิชาชีพให้นักศึกษาเป็นปัจจุบัน มีระดับความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน โดยภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลเป็นรายด้าน พบว่า หลักสูตรมีความหลากหลาย นักศึกษาสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสนใจ และสอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงาน มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2.3 งานวัดและการประเมินผล โดยภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลเป็นรายด้าน พบว่า ปฐมนิเทศนักศึกษา ก่อนเข้าเรียนให้เข้าใจวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามโครงสร้างหลักสูตรในสาขาวิชาชีพ มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

2.4 งานวิทยบริการและห้องสมุด โดยภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลเป็นรายด้าน พบว่า สื่อ อุปกรณ์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

มีเพียงพอต่อการให้บริการนักศึกษา มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2.5 งานอาชีพศึกษาระบบทวิภาคี โดยภาพรวม มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลเป็นรายด้าน พบว่า การบันทึกข้อมูล การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาเป็นปัจจุบัน และผู้ปกครองสามารถตรวจสอบได้มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

2.6 งานสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวม มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

3. การวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษา จำแนกตาม เพศ อายุ หลักสูตรวิชาชีพ ประเภทวิชาชีพ และระบบการศึกษา

3.1 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการ วิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตาม เพศ โดยภาพรวม มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับรายข้อ พบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ความพึงพอใจในงานวิทยบริการและห้องสมุด โดยเพศชาย มีความพึงพอใจในงานวิทยบริการและห้องสมุดแตกต่างจากเพศหญิง ความพึงพอใจในงานแผนกวิชาโดยเพศชายมีความพึงพอใจในงานแผนกวิชาแตกต่างจากเพศหญิง ความพึงพอใจในงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน โดยเพศชาย มีความพึงพอใจในงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนแตกต่างจากเพศหญิง และความพึงพอใจในงานวัดและการประเมินผล โดยเพศชาย มีความพึงพอใจในงานวัดและการประเมินผลแตกต่างจากเพศหญิงตามลำดับ

3.2 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตาม อายุ พบว่า อายุต่างกัน มีความพึงพอใจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ scheffe ในภาพรวม จำแนกตาม อายุ เป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารงาน

วิชาการวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ คู่ที่ 1 คือ กลุ่มอายุ 16-17 ปี กับ 18-19 ปี และกลุ่มอายุ 16-17 ปี กับ 20-21 ปี มีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมมากกว่า กลุ่มอายุ 16-17 ปี

3.3 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตาม หลักสูตรวิชาชีพโดยภาพรวม มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับรายข้อ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ความพึงพอใจในงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน โดยหลักสูตรวิชาชีพ ปวส. มีความพึงพอใจในงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนแตกต่างจาก หลักสูตรวิชาชีพ ปวช. ความพึงพอใจในงานวิทยบริการและห้องสมุด โดยหลักสูตรวิชาชีพ ปวส. มีความพึงพอใจในงานวิทยบริการและห้องสมุดแตกต่างจากหลักสูตรวิชาชีพ ปวช. ความพึงพอใจในงานสื่อการเรียนการสอน โดยหลักสูตรวิชาชีพ ปวส. มีความพึงพอใจในงานสื่อการเรียนการสอนแตกต่างจากหลักสูตรวิชาชีพ ปวช. ความพึงพอใจในงานวัดและการประเมินผล โดยหลักสูตรวิชาชีพ ปวส. มีความพึงพอใจในงานวัดและการประเมินผลแตกต่างจากหลักสูตรวิชาชีพ ปวช. และความพึงพอใจในงานแผนกวิชา โดยหลักสูตรวิชาชีพ ปวส. มีความพึงพอใจในงานแผนกวิชา แตกต่างจากหลักสูตรวิชาชีพ ปวช. ตามลำดับ

3.4 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตาม ประเภทวิชาชีพ โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับรายข้อ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ความพึงพอใจในงานวิทยบริการและห้องสมุด โดยประเภทวิชาชีพ อุตสาหกรรม มีความพึงพอใจในงานวิทยบริการและห้องสมุดแตกต่างจากประเภทวิชาชีพ พณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ ความพึงพอใจในงานแผนกวิชา โดย ประเภทวิชาชีพอุตสาหกรรมมีความพึงพอใจในงานแผนกวิชาแตกต่างจากประเภทวิชาชีพพณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ

ความพึงพอใจในงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน โดยประเภทวิชาชีพอุตสาหกรรมมีความพึงพอใจในงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนแตกต่างจาก ประเภทวิชาชีพพณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ และความพึงพอใจในงานอาชีพศึกษาระบบทวิภาคี โดยประเภทวิชาชีพอุตสาหกรรม มีความพึงพอใจในงานอาชีพศึกษาระบบทวิภาคีแตกต่างจากประเภทวิชาชีพพณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ ตามลำดับ

3.5 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตาม ระบบการศึกษา โดยภาพรวม มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับรายข้อ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ความพึงพอใจในงานวิทยบริการและห้องสมุด โดยระบบการศึกษาทวิภาคีมีความพึงพอใจในงานวิทยบริการและห้องสมุด แตกต่างจากระบบการศึกษาปกติ ความพึงพอใจในงานแผนกวิชาแตกต่างจากระบบการศึกษาปกติ ความพึงพอใจในงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน โดยระบบการศึกษาทวิภาคีมีความพึงพอใจในงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนแตกต่างจากระบบการศึกษาปกติ ความพึงพอใจในงานสื่อการเรียนการสอน โดยระบบทวิภาคีมีความพึงพอใจในงานสื่อการเรียนการสอนแตกต่างจากระบบการศึกษาปกติและความพึงพอใจในงานวัดและประเมินผล โดยระบบการศึกษาทวิภาคีมีความพึงพอใจในงานวัดและประเมินผลแตกต่างจากระบบการศึกษาปกติ ตามลำดับ

สอดคล้องกับสมมติฐาน จำแนกตาม เพศ อายุ หลักสูตรวิชาชีพ ประเภทวิชาชีพ และระบบการศึกษา มาวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการศึกษา

ผู้ศึกษามีประเด็นที่นำมาอภิปรายจากผลการศึกษาได้ ดังนี้

ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการวิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวม มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา ค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกรายการ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน มีระดับความพึงพอใจมาก ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดการศึกษาสายอาชีพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลด้านการศึกษา ประกอบด้วย การเปลี่ยนค่านิยมอาชีพของผู้ปกครองและนักเรียนให้หันมาเข้าสู่ระบบอาชีวศึกษามากยิ่งขึ้น และความสำคัญของการจัดการศึกษา มีส่วนช่วยสร้างกำลังคนที่มีคุณภาพ มีทักษะและสมรรถนะด้านอาชีพ ที่จะเสริมสร้างการพัฒนาประเทศ ให้มีความมั่นคงและเจริญก้าวหน้าและสอดคล้องกับมาตรา 6 ในพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้น และความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะ สามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อชิพล พชรพงศ์พลิน (2553) ได้วิจัย เรื่อง ความพึงพอใจของผู้เรียนในวิทยาลัยชุมชนราธิวาส เปรียบเทียบ ระหว่างหลักสูตรอนุปริญญาและหลักสูตรระยะสั้น ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากและผลการวิจัยระดับความพึงพอใจด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่าระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุวรรณ เทวกุล (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทวิชา พาณิชยกรรม ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3

วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร รวมทั้งผลงานวิจัยของ สว่าง สัตย์ธรรม (2557) ที่ได้วิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสภาพการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก อย่างไรก็ตามงานวิจัยของ จรินทร์ ยวงนาค (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการบริหารการศึกษาของวิทยาลัยพณิชยการบางนา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุ 17-19 ปี ศึกษาในระดับ ปวช. 1 สาขาวิชาพณิชยการ ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการบริหารการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และพิจารณาจำแนกเป็นรายด้านพบว่า

1. งานแผนกวิชา โดยภาพรวม มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลเป็นรายด้านพบว่า การจัดตารางเรียนและตารางสอนแต่ละภาคเรียนในสาขาวิชาชีพให้นักศึกษาเป็นปัจจุบัน มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากงานแผนกวิชา มีการวางแผนการเรียนการสอนในแต่ละภาคเรียนนั้น มีการเตรียมความพร้อม ประชุมและวางแผนการปฏิบัติงานตามปฏิทินที่ได้กำหนดไว้ของงานฝ่ายวิชาการ จึงทำให้การจัดตารางเรียนและตารางสอนแต่ละภาคเรียนในสาขาวิชาชีพให้นักศึกษาเป็นปัจจุบัน และนักศึกษาสามารถวางแผนการเรียนในภาคเรียนนั้นๆ ได้อย่างมีลำดับขั้นตอน สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน เพื่อให้นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามความถนัด ความสนใจ และความต้องการของสถานประกอบการในการเสริมสร้างอาชีพ และมีรายได้เป็นกำลังในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศชาติต่อไป (สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ, 2558)

2. งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน โดยภาพรวม มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลเป็นรายด้าน พบว่า หลักสูตรมีความหลากหลาย นักศึกษาสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสนใจ และสอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงาน มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรต่างๆ ได้แก่ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีส่วนช่วยในการเลือกประกอบอาชีพและมีส่วนช่วยสร้างกำลังคนที่มีคุณภาพ มีทักษะและสมรรถนะด้านอาชีพ ที่จะเสริมสร้างการพัฒนาประเทศ ให้มีความมั่นคงและเจริญก้าวหน้า สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อผลิตกำลังคน ในระดับช่างกึ่งฝีมือ ช่างฝีมือ และช่างเทคนิค ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และสนองความต้องการของตลาดแรงงานรวมทั้งการประกอบอาชีพอิสระ (พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา, 2551) และสอดคล้องกับ มาตรา 8 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดได้ 3 รูปแบบ ดังต่อไปนี้ 1) การศึกษาในระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลัก โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลา การวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน 2) การศึกษานอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบวิธีการศึกษา ระยะเวลา การวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม 3) การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่าง สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมของประเทศและเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา และความต้องการของตลาดแรงงาน (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ของ อชิพล พชรพงศ์พลิน (2553) ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยระดับความพึงพอใจ ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่าระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

3. งานวัดและการประเมินผล โดยภาพรวม มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลเป็นรายด้าน พบว่า ปฐมนิเทศนักศึกษา ก่อนเข้าเรียนให้เข้าใจวิธีการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนรู้ตามโครงสร้างหลักสูตรในสาขาวิชาชีพ มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าชั้นเรียนและที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนพัฒนากระบวนการและการใช้สื่อการสอน การประเมินผล การวัดผล และการนิเทศการสอน และส่งเสริม สนับสนุน ให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มุ่งให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ นงนุช อสัมภินวงศ์ (2542) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับขอบข่ายของงานวิชาการไว้ 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ โกศล ศรีทอง (2543) ได้สรุปแนวคิดไว้ว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการที่จะก่อให้เกิดคุณภาพการบริหารงานวิชาการนั้น ประกอบด้วยงานทั้งหมด 6 งาน คือ การวางแผนงานวิชาการ การบริหารหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนา และส่งเสริมทางด้านวิชาการ การวัดผลและประเมินผลการเรียน และการประเมินผลการจัดงานวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อชิพล พชรพงศ์พลิน (2553) ได้วิจัย พบว่า ระดับความ พึงพอใจอยู่ในระดับมาก ด้านการวัดและประเมินผล

4. งานวิทยบริการและห้องสมุด โดยภาพรวม มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลเป็นรายด้าน พบว่า สื่อ อุปกรณ์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีเพียงพอต่อการให้บริการนักศึกษา มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากการศึกษาในโลกสมัยใหม่

ต้องพัฒนาความฉลาดทางปัญญา คือต้องพัฒนาความฉลาดหรือความสามารถของผู้เรียน 3 ด้าน ไปพร้อมกัน ได้แก่ ความฉลาดทางปัญญา (IQ) ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) และความฉลาดทางสังคม (SQ) ควบคู่กันไป ไม่ควรเน้นแค่การพัฒนาความรู้เชิงวิชาการและความรู้ทักษะเชิงวิชาชีพ เพื่อการสอบแข่งขันเท่านั้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559) ดังนั้น สื่อ อุปกรณ์ และเอกสาร ต่างๆ ประกอบการเรียนรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศ มีเพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนจะเกิดการ พัฒนา ทักษะ กระบวนการ ได้อย่างเป็นระบบและถูกต้องในการเรียนสายอาชีพที่ถนัดและสนใจ สอดคล้องกับแนวคิดของ นงนุช อสัมภินวงศ์ (2542) ได้สรุปแนวคิดการบริหารงานทุกชนิด ในโรงเรียนซึ่งเกี่ยวกับการปรับปรุง การพัฒนาการเรียน การสอนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพ บรรลุผลตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการเรียนการสอน ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกังานวิชาการไม่ว่าจะเป็น กิจกรรมภายในหรือภายนอกห้องเรียน นอกจากนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ได้สรุปแนวคิด การจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อชิพล พชรพงศ์พลิน (2553) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจมากที่สุด เรื่องสื่อการสอนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาวิชาได้มากยิ่งขึ้นร้อยละ 75.0

5. งานอาชีพศึกษาระบบทวิภาคี โดยภาพรวม มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลเป็นรายด้าน พบว่า การบันทึกข้อมูล การฝึกประสบการณ์ วิชาชีพของนักศึกษาเป็นปัจจุบัน และผู้ปกครองสามารถตรวจสอบได้ มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนั้น จะเกิดการ เรียนรู้ และทักษะฐานความรู้ด้านช่างเทคนิคที่มีฝีมือ หรือนักเทคโนโลยีที่เชี่ยวชาญ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ แห่งชาติที่กำหนดไว้ โดยเน้นการปฏิบัติ ในสัดส่วน มากกว่าทฤษฎีและการเรียนรู้งานอาชีพ ขยายการศึกษา ระบบทวิภาคี สหกิจศึกษาและการฝึกงานให้มากขึ้น

พัฒนาระบบเตรียมความพร้อม การแนะแนวการศึกษา และอาชีพ พัฒนาหลักสูตร ฐานวิชาชีพต่อยอดจากการศึกษาภาคบังคับ เพื่อให้ผู้จบการศึกษามีทักษะ ความรู้ ด้านอาชีพ สามารถออกไปประกอบอาชีพได้ หากไม่ศึกษาต่อ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญศักดิ์ บัวส่อง (2553) พบว่า นักศึกษา จากประเทศกัมพูชาที่มาศึกษาใน อาชีวศึกษาศรีสะเกษ มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนและสถานศึกษา ความคิดเห็นจากสถาน ประกอบการต่อนักศึกษาจากประเทศกัมพูชาที่ศึกษา ในอาชีวศึกษาศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสม มาก

6. งานสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวม มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูล เป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา อุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน มีระดับความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ และส่งเสริมการมีส่วนร่วม ส่งผลให้เรียนรู้ด้วยตนเอง มีนิสัยใฝ่รู้ตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร และคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม สามารถทำงาน เป็นทีม ความชำนาญในการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ ด้านต่างๆ ทันต่อการพัฒนาของประเทศที่มีวิวัฒนาการ อย่างรวดเร็ว (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559) สอดคล้องกับแนวคิดของ ทองทิพภา วิริยะพันธ์ (2549) ได้สรุปแนวคิด กระบวนการจัดกิจกรรมการทำงานอย่าง เป็นระเบียบ ด้วยเทคนิคและวิธีปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม โดยการใช้ทรัพยากรมนุษย์ เงินทุน วัสดุอุปกรณ์ และ ระยะเวลาในการดำเนินงาน ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงาน ด้วยจิตรับผิดชอบเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญศักดิ์ บัวส่อง (2553) พบว่า นักศึกษาจากประเทศ กัมพูชาที่มาศึกษาในอาชีวศึกษาศรีสะเกษ มีความพึงพอใจ ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสถานศึกษา การใช้เทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอนและการสอนของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1.1 ด้านงานแผนกวิชา ควรส่งเสริมให้ นักศึกษาสามารถแสดงออกในกิจกรรมด้านต่างๆ และมีโครงการจัดอบรม สัมมนา ด้านระเบียบวินัย พัฒนา วิธีการกำกับ ติดตาม ในการดูแลนักศึกษา และส่งเสริมให้ ครูมีสื่อหรือวิทยากรในการแนะแนววิชาชีพและให้ คำปรึกษาในการประกอบอาชีพให้นักศึกษาในช่วงเรียน

1.2 ด้านงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ควรส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการ เรียนรู้ในชั้นเรียนและจัดทำแผนการสอนรายวิชาฐาน สมรรถนะวิชาชีพด้านทฤษฎี และปฏิบัติ ปรับปรุงและ พัฒนาระบบการบริการและให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่ งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน และวางแผนการ การปฐมนิเทศ นักศึกษาก่อนเข้าเรียนให้เข้าใจโครงสร้าง ของหมวดวิชาและกิจกรรมเสริมหลักสูตรในสาขาวิชาชีพ

1.3 ด้านงานวัดและการประเมินผล ควร พัฒนาระบบการจัดทำปฏิทินให้นักศึกษาได้สืบค้นข้อมูล สารสนเทศ ด้านเวลาเรียน คะแนนเก็บ และผลการเรียน ในแต่ละภาคเรียน และพัฒนาระบบสารสนเทศในการ สืบค้นข้อมูลผลการเรียนมีความสะดวกและทันสมัยยิ่งขึ้น ปรับปรุงและพัฒนาการบริการและให้คำปรึกษาของ เจ้าหน้าที่งานวัดผลและประเมินผล

1.4 ด้านงานวิทยบริการและห้องสมุด ควรปรับปรุงสภาพแวดล้อมของห้องสืบค้นและห้องสมุด ให้เอื้ออำนวยต่อการใช้บริการและมีการจัดเตรียมเอกสาร วารสาร หนังสืออ้างอิงของห้องสมุด มีเพียงพอต่อการ ให้บริการนักศึกษา ปรับปรุงและพัฒนาการบริการและให้ คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่งานวิทยบริการและห้องสมุด

1.5 ด้านงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ควรจัดสรรงบประมาณในการนิเทศ ติดตาม นักศึกษาฝึก ประสบการณ์ และรายงานการฝึกประสบการณ์ของ นักศึกษา มีความต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และมีข้อมูล สอดคล้องกับสถานประกอบการ พัฒนาการบริการและ ปรับปรุงระบบการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่งาน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และพัฒนาระบบสารสนเทศให้ สถานประกอบการมีวิธีการ กำกับ ดูแลนักศึกษาอย่าง ทัวถึง โดยเฉพาะด้านระเบียบวินัยในการฝึกประสบการณ์

และให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

1.6 ด้านงานสื่อการเรียนการสอน ควรส่งเสริมให้มีการจัดอบรม สัมมนาให้ความรู้นักศึกษาในการผลิตสื่อ นวัตกรรม และพัฒนาสื่อด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยการนำความรู้ด้านวิชาชีพมาประยุกต์ใช้ และเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการใช้และปรับปรุง พัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอน โดยเฉพาะด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และส่งเสริมการจัดอบรม สัมมนาให้ความรู้นักศึกษาในกระบวนการวิจัย และประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องด้านวิชาชีพ โดยคัดกรองวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพหรือมีประสบการณ์มาช่วยพัฒนาและฝึกประสบการณ์งานวิจัย หรืองานโครงการก่อนสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา

2. ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารงานพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

2.2 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ภาครัฐและเอกชน

เอกสารอ้างอิง

โกศล ศรีทอง. (2543). *คุณลักษณะของผู้บริหารที่สัมพันธ์กับคุณภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา5. ปริญญาโททางการศึกษา* มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.

จิรินทร์ยา ยวงนาค. (2554). *ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการบริหารการศึกษาของวิทยาลัยพณิชยการบางนา กรุงเทพมหานคร. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การจัดการทั่วไป).* มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, กรุงเทพฯ.

จารุวรรณ เทวกุล. (2554). *ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ชั้นปีที่ 1 ชั้น ปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา.* สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (ธุรกิจศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ทองทิพภา วิริยะพันธ์. (2549). *มนุษย์สัมพันธ์กับการบริหาร.* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สหธรรมมิก.

นงนุช อัมมทินวงศ์. (2542). *ความต้องการพัฒนาวิชาการของครูโรงเรียนเบญจมานูสรณ์จังหวัดจันทบุรี.* วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

ประคอง กรรณสูตร. (2542). *การวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2542). *การบริหารงานวิชาการ.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สมมิตรออฟเซต.

เพิ่มศักดิ์ บัวส่อง. (2553). *การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนของนักศึกษาจากประเทศกัมพูชาที่ ศึกษาในอาชีวศึกษาศรีสะเกษ.* วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (การวิจัยการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

รุจิรี ภูสาระ, และจันทราณี สงวนนาม. (2545). *การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา.* กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2551). *พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551.* กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555-2559.* กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). *ปฏิรูปการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน นโยบายด้านการศึกษาของนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. (2558). *คู่มือการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอาชีวศึกษา (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2558)*. กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ.
- อชิพล พชรพงศ์พลิน. (2553). *ความพึงพอใจของผู้เรียนในวิทยาลัยชุมชนนราธิวาส เปรียบเทียบระหว่างหลักสูตรอนุปริญญาและหลักสูตรระยะสั้น. การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.*
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining sampling size for research activities. *Journal of Education and Psychological Measurement*, 30 (3), 607 - 610.

**การศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
ในรายวิชาการออกแบบและการพัฒนาหลักสูตร ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2**
**The study of using cooperative learning model in curriculum designs
and development course for the second year students**

จิราภรณ์ ยกอินทร์¹, นิศารัตน์ อิศระมนโรส², ปณรรฐพร คำหาญสุนทร³, เอื้ออารี จันทร⁴

^{1, 2, 3, 4} อาจารย์, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

¹Email: qponeung.jiraporn@hotmail.com, ²Email: i_nisararat@hotmail.com,

³Email: poky_won@hotmail.com, ⁴Email: Uaaree18@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาการออกแบบและการพัฒนาหลักสูตร ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ทั้งก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ และศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่ได้รับการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 สาขาการศึกษา ปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 40 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน 2) แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า 1) ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาการออกแบบและการพัฒนา หลักสูตร ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ พบว่า หลังการเรียนนักศึกษามี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ 0.05 2) ความพึงพอใจ ของนักศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่า ความพึงพอใจโดยภาพรวมทุกข้อมีความพึงพอใจมาก

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการเรียนรู้, การเรียนรู้แบบร่วมมือ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The research objectives were 1) to study academic achievement in curriculum designs and development path of second year students earlier and later on using cooperative learning model and 2) to study the students' satisfaction towards cooperative learning activities. The sample was a group of second year students at Suan Dusit University, Nakhonnayok campus majoring in early childhood education who enrolled in the curriculum designs and development course during the first semester of 2016. A total of 40 students was obtained by the purposive sampling method. The tools employed in this study were 1) pre-test and post-test, and 2) students' satisfaction questionnaire. The data were analyzed using mean, standard deviation and t-test. The research found that 1) the academic achievement in curriculum designs and development course for second year students who learned by using cooperative learning model showed higher scores than before the experiment at a statistically

significant level.05. 2) Overall, the students expressed high satisfaction with learning by using cooperative learning activities.

Keywords: teaching learning model, cooperative learning, achievement

บทนำ

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติงานเป็นกลุ่มย่อย ซึ่งสมาชิกแต่ละคนจะมีความสามารถที่แตกต่างกัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ของแต่ละคน ให้สนับสนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จนสามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้ ส่งเสริมกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม การแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันทำให้นักศึกษามีวิสัยทัศน์ และมุมมองที่กว้างขึ้น ส่งเสริมทักษะทางสังคม เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก การอยู่ร่วมกับผู้อื่นทำให้รู้การปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ตลอดจนการส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยจากการรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับ Imel Susan (1991, อ้างถึงใน วิชา เพ็ชรเจริญรัตน์, 2555) กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือมีข้อดีหลายประการในการพัฒนาผู้เรียน ดังนี้คือ ช่วยพัฒนาความเชื่อมั่นของผู้เรียน พัฒนาความคิดของผู้เรียน เกิดเจตคติที่ดีในการเรียน ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ช่วยส่งเสริมบรรยากาศในการเรียน สร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนสมาชิก ส่งเสริมทักษะในการทำงานร่วมกัน ฝึกให้รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ทำให้นักเรียนมีวิสัยทัศน์ หรือมุมมองกว้างขึ้น ส่งเสริมทักษะทางสังคม

ซึ่งปัจจุบันการเรียนการสอนในรายวิชาการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรได้พบปัญหานักศึกษาขาดพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม ที่จะทำให้นักศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักการ วิธีการ และขั้นตอนในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและจากการวิจัยนี้จะทำให้นักศึกษาเกิดความพึงพอใจในการเรียนการสอนและสามารถออกแบบและพัฒนาหลักสูตรได้หลากหลายรวมทั้งประยุกต์ใช้ได้จริง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ยึดนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง โดยการแบ่งนักศึกษาออกเป็น

กลุ่ม เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ร่วม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้บรรลุถึงเป้าหมายการเรียนรู้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ทั้งก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการเรียนรู้

การเรียนรู้ (learning) คือ กระบวนการของประสบการณ์ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างค่อนข้างถาวร ซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนี้ไม่ได้มาจากภาวะชั่วคราว วุฒิภาวะ หรือสัญชาตญาณ (Klein 1991)

สรุปการเรียนรู้ จึงหมายถึงการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมอย่างถาวร ที่มาจากกระบวนการของประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ ซึ่งส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมแตกต่างกันออกไปตามประสบการณ์ที่ได้รับ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

จอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson & Jonnson, 1994, p.39 -41; อ้างอิงจาก ขวัญตา บุญวาศ. 2547) กล่าวว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ อย่างน้อยประกอบด้วย 3 กลุ่มที่เกี่ยวข้องได้แก่ ทฤษฎีการพึ่งพาทางสังคม ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา และทฤษฎีทางพฤติกรรมโดยมีแนวคิดดังต่อไปนี้

1.ทฤษฎีการพึ่งพากันทางสังคม (social interdependence perspective) อ้างอิงจาก ขวัญตา บุญวาศ (2547) ได้เริ่มขึ้นในช่วงต้นทศวรรษที่ 1900 เมื่อเคิร์ทคาฟคา (kurt kafka) ได้นำเสนอแนวคิด

นี้ว่า กลุ่มมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาเนื่องจากการพึ่งพาซึ่งกันและกันในกลุ่มสมาชิก โดยต่อมาเคิร์ทเลวิน (kurt lewin) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า สิ่งที่สำคัญของกลุ่ม คือ การพึ่งพากันระหว่างสมาชิกในกลุ่มภายใต้การสร้างเป้าหมายร่วมกัน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสภาพการณ์ของสมาชิกในกลุ่มคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มย่อย จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสภาพการณ์ของสมาชิกภายใต้การสร้างเป้าหมายร่วมกัน ซึ่งส่งผลกระทบทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสภาพการณ์สมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มย่อย ๆ ด้วย และความตึงเครียดภายในที่เกิดขึ้นกับสมาชิกในกลุ่มจะกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ มอร์ตัน ดูทซ์ (morton deutsch, 1949) ได้คิดค้นทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือและการเรียนรู้แบบแข่งขัน (theory of cooperation) ต่อมาเดวิด จอห์นสัน ได้ขยายทฤษฎีดังกล่าวออกเป็น ทฤษฎีการพึ่งพากันทางสังคม (social interdependence theory) มุมมองเกี่ยวกับการพึ่งพากันทางสังคมเชื่อว่า วิธีการพึ่งพากันทางสังคมเป็นโครงสร้างที่กำหนดปฏิสัมพันธ์ของบุคคล การกระทำ และการตัดสินใจ ผลลัพธ์ การพึ่งพากันในทางบวก (cooperation) ส่งผลให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ในทางส่งเสริมกันและกัน (promotive interaction) ที่ส่งเสริมผู้เรียนรายบุคคลและเกิดการกระตุ้นความพยายามซึ่งกันและกันในการเรียนรู้ ส่วนการพึ่งพากันในทางลบ (competition) จะส่งผลในปฏิสัมพันธ์ที่ตรงข้ามกัน คือ ผู้เรียนจะท้อแท้หรือเสียกำลังใจและขัดขวางความพยายามไปสู่ความสำเร็จของผู้อื่น

2. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (cognitive developmental perspective) พื้นฐานส่วนใหญ่เป็นทฤษฎีจากเพียเจต์ (Jean Piaget, 1985) และลีฟ เซมิโนวิช ไวโกทสกี (Lev Semenovich Vygotsky, 1978) จากเพียเจต์และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องได้ข้อสรุปว่า เมื่อบุคคลร่วมมือกันในสภาพแวดล้อมที่มีความขัดแย้งทางความคิดจะก่อให้เกิดการขาดดุลยภาพ ซึ่งกระตุ้นให้เกิดพัฒนาทางความคิดและความสามารถในระหว่างสมาชิกพยายามให้เกิดความร่วมมือจะนำไปสู่การอภิปราย ซึ่งการขัดแย้งทางความคิดจะเกิดขึ้นและได้รับการแก้ปัญหา การใช้เหตุผลที่ไม่เพียงพอจะถูกเปิดเผยและได้รับการปรับปรุงงาน ในส่วนของไวโกทสกี (vygotsky) และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเป็น

พื้นฐานของข้อสรุปที่ว่าความรู้ คือสังคมที่สร้างจากความพยายามร่วมมือในการเรียนรู้ทำความเข้าใจ และแก้ปัญหา กลุ่มสมาชิกแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารและเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ค้นพบจุดอ่อนในกลยุทธ์การใช้เหตุผลของกันและกัน การช่วยทำให้เกิดความถูกต้องและปรับความเข้าใจบนพื้นฐานของความเข้าใจผู้อื่น สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการ คือ ทฤษฎีความขัดแย้ง ซึ่งจอห์นสันและจอห์นสัน (johnson & johnson, 1994) ได้ศึกษาพบว่าการเผชิญกับสถานการณ์ที่ขัดแย้งให้เกิดความไม่แน่ใจหรือความขัดแย้งทางความคิด ซึ่งก่อให้เกิดการสร้างแนวคิดใหม่ที่น่าเชื่อว่าข้อมูล ข่าวสารจะถูกเก็บไว้ในความทรงจำและถูกรวบรวมให้คงอยู่ในโครงสร้างทางความคิด ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนในการคิดและสร้างเครื่องมือทางการคิด วิธีการหนึ่งที่มีประสิทธิภาพก็คือการใช้การอธิบายเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ได้แก่ ผู้ร่วมงาน

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางพฤติกรรม (behavioral learning perspective) เน้นในเรื่องผลกระทบของสิ่งเสริมแรงต่อกลุ่มและการให้รางวัลต่อการเรียนรู้ โดยมีข้อสันนิษฐานว่า การให้รางวัลหรือสิ่งเสริมภายนอกจะทำให้เกิดพฤติกรรมซ้ำ โดย สกินเนอร์ (skinner ,1957) เน้นที่การเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม ในขณะที่ แบนดูรา (bandura) เน้นการเรียนรู้จากการเลียนแบบ ส่วนโฮแมนส์ (homans, 1950) ไบบอทและเคลลี (thibaut&kelly, 1959) เน้นที่ความสมดุลระหว่างการให้รางวัลที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมูลค่าในการแลกเปลี่ยนทางสังคมท่ามกลางการพึ่งพาอาศัยกันของสมาชิก สลาบิน (slavin, 1980) ได้เน้นความจำเป็นของการให้รางวัลเป็นกลุ่มทำให้เกิดความพยายามในการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน

สรุปทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ดังนี้ การพึ่งพาทางสังคม เป็นโครงสร้างที่กำหนดปฏิสัมพันธ์ของบุคคล การกระทำ และการตัดสินใจ ผลลัพธ์ การพึ่งพากันในทางบวก ส่งผลให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ในทางส่งเสริมกันและกัน ส่วนการพึ่งพากันในทางลบ จะส่งผลในปฏิสัมพันธ์ที่ตรงข้ามกัน การพยายามขัดขวางความสำเร็จของผู้อื่น แต่เมื่อบุคคลร่วมมือกัน สภาพแวดล้อมที่มีความขัดแย้งทางความคิด จะทำให้เกิดพัฒนาทางความคิดและความสามารถ นำไปสู่การอภิปราย และหาแนวทางการแก้ปัญหาโดยใช้เหตุผลของ

กันและกัน การช่วยทำให้เกิดความถูกต้องและปรับความเข้าใจบนพื้นฐานของความเข้าใจผู้อื่น ทำให้ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนในการคิดและสร้างเครื่องมือทางการคิด โดยเกิดการเรียนรู้ทางพฤติกรรม จากผลกระทบของสิ่งเสริมแรงต่อกลุ่มและการให้รางวัล จะทำให้เกิดพฤติกรรมซ้ำ และทำให้เกิดมีความพยายามในการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน

รูปแบบของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ วิชา เพ็ชรเจริญรัตน์ (2555) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. คิดและคุยกัน (think pares share) เพื่อเรียน (partars) ผลัดกันพูด (say and switch) ทั้งสามรูปแบบเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่คล้ายคลึงกัน คือ ให้นักเรียนจับคู่ในการตอบคำถาม อภิปราย และเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็น สถานการณ์ หรือทำความเข้าใจเนื้อหาที่เป็นความคิดรวบยอดกำหนดให้ นอกจากนี้รูปแบบคิดและคุยกัน นักเรียนจะได้มีโอกาสคิดหาคำตอบด้วยตนเองก่อนเกี่ยวกับคำถาม ประเด็นหรือคำอธิบายจากเพื่อนคู่อื่นที่มีความเข้าใจในเรื่องที่กำหนดให้ นอกจากนี้รูปแบบการคิดและคุยกัน นักเรียนจะได้มีโอกาสคิดหาคำตอบด้วยตนเองก่อนเกี่ยวกับคำถาม ประเด็นหรือคำอธิบายจากเพื่อนคู่อื่นที่มีความเข้าใจในเรื่องที่กำหนดให้อย่างชัดเจนก่อน แล้วจึงตอบคำถาม อภิปรายหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคู่ของตนทั้งรูปแบบคิดคุยกันและเพื่อนเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนนำเสนอที่สำคัญที่ได้รับรู้มาไปเล่าให้เพื่อนฟังสัก 2-3 คู่หรือผู้สอนอาจสุ่มเรียกนักเรียนบางคู่ให้นำเสนอรายงานหน้าชั้น ส่วนรูปแบบผลัดกันพูด นักเรียนจะต้องผลัดกันสุ่มเรียกนักเรียนบางคู่ให้นำเสนอหน้าชั้น ส่วนรูปแบบผลัดกันพูด นักเรียนจะมีสัญญาณเตือนการหมดเวลาในการดำเนินกิจกรรมและในช่วงนี้ยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เสนอแนวคิดหรือประเด็นใหม่เพื่อเกิดการอภิปรายในหัวข้อต่อไป

2. กิจกรรมโต๊ะกลม (roundtable หรือ round robin) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่กลุ่มนักเรียนที่มีมากกว่า 2 คนขึ้นไป และเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มเขียนข้อความความคิดเห็นของแต่ละคนเล่าประสบการณ์ความรู้ สิ่งที่ตนกำลังศึกษาด้วยดินสอหรือปากกาสีลงบนกระดาษแล้วเขียนให้เพื่อนคนถัดไป

โดยเวียนไปทางด้านใดด้านหนึ่งของสมาชิกทุกคนจะใช้เวลาเท่า ๆ กันหรือใกล้เคียงกัน ซึ่งรูปแบบดังกล่าวเรียกว่า roundtable หรืออาจจัดรูปแบบการสอนดังกล่าวจากการเรียนมาเป็นการพูดแทน โดยการให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มเล่าเรื่องไปในทางด้านใดด้านหนึ่งจนครบทุกคน ซึ่งรูปแบบดังกล่าวเรียกว่า round robin

3. คู่ตรวจสอบ (pairs check) มุมสนทนา (corers) ร่วมกันคิด (numbered heads together) เป็นรูปแบบการสอนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันคือ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 2-6 คน โดยให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มต้องคละเทศและความสามารถให้ช่วยกันตอบคำถาม แก้โจทย์ได้แล้วก็เปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนหรือตรวจสอบคำตอบกับนักเรียนในกลุ่มอื่นหรือครูผู้สอนอาจสุ่มเรียกนักเรียนให้ตอบ อย่างไรก็ดีทั้ง 3 รูปแบบก็มีข้อแตกต่างกัน คือ คู่ตรวจสอบส่วนใหญ่เน้นให้สมาชิกจับคู่กันทำงาน แก้ปัญหาและเมื่อเสร็จสิ้นปัญหา 1 ข้อจะต้องมีการสลับหน้าที่กันในกลุ่มสนทนา เน้นวิธีการจัดกลุ่ม นักเรียน โดยให้นักเรียนไปนั่งมุมต่าง ๆ ของห้องเรียน ส่วนรูปแบบร่วมกันคิดจะใช้กับการทบทวนหรือการตรวจสอบความเข้าใจนอกจากนี้ทั้ง 3 รูปแบบอาจมีขั้นตอนเพิ่มขึ้น คือ หลังจากที่ครูเรียกนักเรียนคนใดคนหนึ่งตอบแล้วนักเรียนในกลุ่มอื่นสามารถยกมือแสดงการสนับสนุนหรือคิดตอบหรือถ้าคำตอบนั้นไม่สมบูรณ์ครูผู้สอนให้นักเรียนอื่นช่วยเสริมก็ได้

4. การสัมภาษณ์แบบสามขั้นตอน (three step interview) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบนี้มีสามขั้นตอนและเหมาะสำหรับกลุ่มย่อยที่มีสมาชิกจำนวน 3-4 คน โดยมีครูกำหนดคำถามหรือประเด็นโจทย์ปัญหาให้นักเรียน

5. การแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม (team games tournament หรือ tgt) และการแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (student team achievement division หรือ stad) เป็นรูปแบบการสอนที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่คล้ายคลึงกันทั้ง 2 รูปแบบจะมีความแตกต่างกันเล็กน้อย

6. ปริศนาความรู้ (jigsaw) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่ม ทุกกลุ่มจะได้รับมอบหมายให้ทำกิจกรรมเดียวกันโดยครูผู้สอนแบ่งเนื้อหา ของเรื่องที่จะเรียนออกเป็นหัวข้อย่อยเท่าจำนวนสมาชิก

แต่ละกลุ่มและมอบหมายให้นักเรียนออกเป็นหัวข้อย่อยเท่าที่จำนวนสมาชิกแต่ละกลุ่มต่างกลุ่มมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มค้นคว้าคนละหัวข้อ โดยนักเรียนแต่ละคนจะเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องที่ตนได้รับมอบหมายจากกลุ่มสมาชิกต่างกลุ่มที่ได้รับมอบหมายในหัวข้อเดียวกันจะร่วมกันศึกษา จากนั้นแต่ละคนจะกลับเข้ากลุ่มเดิมของตนเพื่ออธิบายหัวข้อเรื่องที่ตนศึกษาให้เพื่อนร่วมกลุ่มฟังเพื่อให้เพื่อนทั้งกลุ่มได้รู้เนื้อหาครบทุกข้อ ทำให้เพื่อนทั้งกลุ่มได้รับเนื้อหาครบทุกหัวข้อ

7. การสืบสอบเป็นกลุ่ม (group investigation) เป็นการเรียนการสอนที่เน้นบรรยากาศการทำงานร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการเรียนรู้ที่จะดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างเหมาะสม ในการสอนแบบสืบสอบเป็นกลุ่ม (group investigation) ครูผู้สอนจะสอนแบบแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 5 คน หรือน้อยกว่านี้ แต่ละกลุ่มจะวางแผนกันเองว่าจะศึกษาเรื่องอะไร และจะศึกษาอย่างไรสมาชิกแต่ละคนหรือสมาชิกแต่ละคู่ในกลุ่มจะเลือกหัวข้อย่อยจะเลือกวิธีแสวงหาคำตอบในเรื่องนั้น ๆ ด้วยตนเอง หลังจากนั้นแต่ละคนหรือแต่ละคู่จะรายงานความก้าวหน้าและเลือกวิธีแสวงหาคำตอบในเรื่องนั้น ๆ ด้วยตนเอง หลังจากนั้นสมาชิกแต่ละคู่จะรายงานความก้าวหน้าและผลงานให้กลุ่มของตนเองทราบกลุ่ม จะอภิปรายเกี่ยวกับรายงานของสมาชิกและจัดทำรายงานของกลุ่มให้เพื่อนฟังขั้นตอนการจัดกิจกรรม โดยขั้นตอนในการทำกิจกรรมที่สำคัญมี 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 identifying the topic
organizing pupils into groups ผู้สอนเสนอปัญหาให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเสนอสิ่งที่ตนอยากรู้เกี่ยวกับปัญหา ให้ผู้เรียนปรึกษามหาชิกในกลุ่มเพื่อเลือกหัวข้อที่สนใจเพียงหัวข้อเดียว

ขั้นตอนที่ 2 planning the investigation in group

ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันวางแผนกระบวนการดำเนินงาน ภาระงานที่ต้องทำ และเป้าหมายของงาน ได้แก่ สมาชิกในกลุ่มมีใครบ้าง ปัญหาที่กลุ่มสนใจศึกษา ต้องการค้นคว้าอะไร จากแหล่งการเรียนรู้ที่ไหน แบ่งงานกันอย่างไร

ขั้นตอนที่ 3 carrying out the investigation
ผู้เรียนต้องดำเนินการตามแผนที่ได้กำหนดไว้ โดยผู้สอนจะให้ความช่วยเหลือกับกลุ่ม เมื่อสมาชิกในกลุ่มแต่ละคนดำเนินการตามภาระที่มอบหมายเสร็จแล้วจะต้องรายงานกับกลุ่ม เพื่ออภิปรายและหาข้อสรุป

ขั้นตอนที่ 4 preparing final report
ผู้เรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการรวบรวมข้อมูลของสมาชิกในกลุ่ม ช่วยกันสรุปรายงานกลุ่ม และนำเสนอรายงานกลุ่ม โดยผู้สอนให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเตรียมตัวในการนำเสนอ เช่น สารสำคัญ แหล่งข้อมูลหรือวิธีการเปิดโอกาสให้เพื่อนได้ซักถามหรือให้เพื่อนได้ร่วมทำกิจกรรม และวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการนำเสนอ

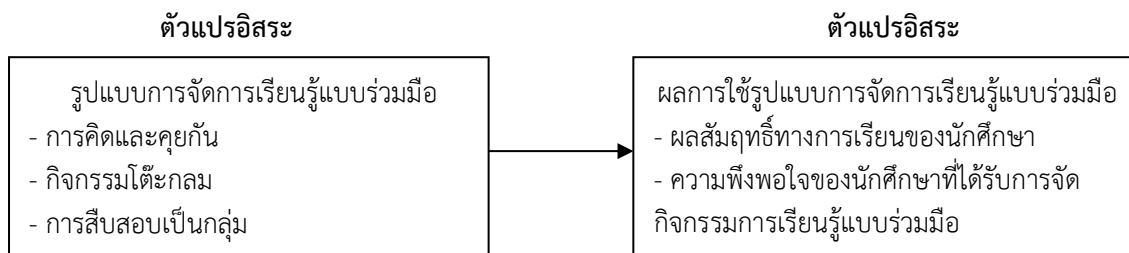
ขั้นตอนที่ 5 evaluating achievement
ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันประเมินผลการรายงานกลุ่มย่อย ประเมินรวมทั้งชั้นเรียน และประเมินเป็นรายบุคคล ได้แก่ ความสามารถในการคิด วิธีในการศึกษา การประยุกต์ใช้ความรู้ การใช้หลักฐานอ้างอิง และการสรุปข้อมูล

ขั้นตอนที่ 6 team assisted individualization

การที่ผู้เรียนเรียนรู้เป็นกลุ่มช่วยเหลือเพื่อนเป็นรายบุคคล โดยการให้ผู้เรียนทำกิจกรรมตามความสามารถของตนและส่งเสริมความร่วมมือภายในกลุ่ม และมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์

สรุปได้ว่ารูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือนี้มีหลากหลายวิธี ซึ่งผู้สอนจะสามารถเลือกนำไปใช้ได้ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งความมีกิจกรรมที่หลากหลายที่สามารถยืดหยุ่นได้ตามเวลา และโอกาส

กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการออกแบบและการพัฒนาหลักสูตร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 79 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการออกแบบและการพัฒนาหลักสูตร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 40 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

2. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ รายวิชาการออกแบบและการพัฒนาหลักสูตร โดยทดสอบเป็นรายบุคคล จำนวน 1 ฉบับ แบบปรนัย 4 เลือก จำนวน 30 ข้อ โดยมีค่าความยาก (p) มีค่าระหว่าง 0.34 – 0.73 และค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่า 0.24 – 0.78 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับมีค่า 0.84

2.2 แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อประเมินความพึงพอใจ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบประเมินความพึงพอใจ และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ซึ่งในตอนี่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 15 ข้อ โดยความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเท่ากับ 0.97 แปลผลว่า ข้อสอบมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยระหว่างการจัดการเรียนรู้ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ดังนี้

1) ให้นักศึกษาทำแบบทดสอบฯ ก่อนการเรียนเป็นรายบุคคล โดยแบบทดสอบมีจำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 60 นาที สัปดาห์ที่ 1

2) ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวน 10 กิจกรรม การจัดการเรียนรู้ เป็นเวลา 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวม 45 ชั่วโมง

3) ให้นักศึกษาทำแบบทดสอบฯ หลังการเรียนเป็นรายบุคคล โดยแบบทดสอบชุดเดิม มีจำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 60 นาที ชุดเดียวกับก่อนการทดลอง สัปดาห์ที่ 12

4) ผู้วิจัยให้นักศึกษาประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสัปดาห์สุดท้ายของการเรียนการสอน

5) นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดไปทำการวิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมตามเกณฑ์ที่กำหนด และศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังทำการทดลองโดยหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) บรรยายเป็นรูปแบบความเรียง

2) การวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) บรรยายเป็นรูปแบบความเรียง

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในรายวิชาการออกแบบและการพัฒนาหลักสูตร ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สรุปผลการวิจัยได้ว่า

ตารางที่ 1 ค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเปรียบเทียบผลคะแนนทั้งก่อนและหลังการทดลอง

การทดสอบ	$\bar{X}$	$S.D.$	$\bar{D}$	$S.D.D$	t	Sig
ก่อนเรียน	13.80	1.51				
หลังเรียน	25.13	1.67	11.33	1.67	42.89*	0.00

จากตารางที่ 1 พบว่าผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ นักศึกษาทำการทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.51 และ

ทำการทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.67 ซึ่งแสดงว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 แสดงผลความพึงพอใจของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ

รายการที่จะประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	สรุปผล
1. กิจกรรมมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาออกแบบและการพัฒนาหลักสูตร	4.35	0.74	มาก
2. กิจกรรมการเรียนเข้าใจง่ายและน่าสนใจ	4.50	0.60	มากที่สุด
3. กิจกรรมส่งเสริมให้ทุกคนได้มีส่วนร่วม	4.40	0.81	มาก
4. กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบ	4.30	0.82	มาก
5. กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง	4.28	0.85	มาก
6. กิจกรรมส่งเสริมการวางแผนการทำงานกลุ่ม	4.33	0.76	มาก
7. กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้	4.25	0.81	มาก
8. กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	4.33	0.76	มาก
9. กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดที่หลากหลาย กล้าตัดสินใจอย่างมีเหตุผล	4.30	0.79	มาก
10. มีความสุขกับการเรียน	4.53	0.64	มากที่สุด
11. พึงพอใจในการให้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้สอน	4.48	0.51	มาก
12. มีความสุขกับการทำงานร่วมกับเพื่อน	4.20	0.61	มาก
13. กิจกรรมทำให้งานเสร็จเร็วและมีคุณภาพ	4.30	0.85	มาก
14. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.33	0.69	มาก
15. เนื้อหาที่เรียนมีประโยชน์ ต่อการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	4.38	0.67	มาก
รวม	4.35	0.73	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าผลความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่าความพึงพอใจโดยรวมนักศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 อยู่ในระดับพึงพอใจมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุด คือ มีความสุขกับการเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด รองลงมา คือ กิจกรรมการเรียนรู้เข้าใจง่ายและน่าสนใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 อยู่ในระดับพึงพอใจมาก และน้อยที่สุด คือ มีความสุขกับการทำงานร่วมกับเพื่อน 4.13 อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องการศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในรายวิชาการออกแบบและการพัฒนาหลักสูตร ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากผู้เรียนไม่เคยเรียนเนื้อหาใหม่มาก่อน ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่ง ที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติงานเป็นกลุ่มย่อย โดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถที่แตกต่างกัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ของแต่ละคน สนับสนุนให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จนงานสำเร็จจะลงตามเป้าหมายที่วางไว้ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมการทำงานร่วมกับผู้อื่น การรู้จักบทบาทและหน้าที่ เป็นการพัฒนาทักษะทางสังคม ทำให้สามารถปรับตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นไปอย่างสงบสุข ซึ่งสอดคล้องกับโฮแมนส์ไฮบอทและเคลลี (Homans, 1950) และ (Thibaut & Kelly, 1959) เน้นที่ความสมดุลระหว่างการให้รางวัลที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมูลค่าในการแลกเปลี่ยนทางสังคมท่ามกลางการพึ่งพาอาศัยกันของสมาชิก และ สกินเนอร์ (Skinner) เน้นที่การเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม

2. ผลความพึงพอใจของนักศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่า ความพึงพอใจโดยภาพรวมทุกข้อมีผลความพึงพอใจคิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ทั้งนี้เป็น เพราะกระบวนการจัดกิจกรรมให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจโดยยืดหยุ่นเวลาตามความเหมาะสมและแสดงความเป็นกันเองซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักศึกษา กล้าที่จะถามครู และแสดงความคิดเห็น ซึ่งขณะจัดกิจกรรมครูคอยให้ข้อเสนอแนะในส่วนที่นักศึกษายังไม่เข้าใจโดยเน้นการเข้าร่วมกิจกรรมกับนักศึกษาทุก ๆ กลุ่มให้สามารถทำกิจกรรมต่างๆ ให้บรรลุไปได้ ซึ่งเดวิด จอห์นสัน ได้กล่าวถึงทฤษฎีการพึ่งพากันทางสังคม (Social interdependence theory) มุมมองเกี่ยวกับการพึ่งพากันทางสังคมเชื่อเป็นโครงสร้างที่กำหนดปฏิสัมพันธ์ของบุคคล การกระทำ และการตัดสินใจ ผลลัพธ์ การพึ่งพากันในทางบวก (cooperation) ส่งผลให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ในทางส่งเสริมกันและกัน (promotive interaction) ที่ส่งเสริมผู้เรียนรายบุคคลและเกิดการกระตุ้นความพยายามซึ่งกันและกันในการเรียนรู้ ส่วนการพึ่งพากันในทางลบ (competition) จะส่งผลในปฏิสัมพันธ์ที่ตรงข้ามกัน คือ ผู้เรียนจะท้อแท้หรือเสียกำลังใจและขัดขวางความพยายามไปสู่ความสำเร็จของผู้อื่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

อาจารย์ผู้สอนสามารถนำรูปแบบของหลักสูตรซึ่งมีองค์ประกอบคือ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินที่ได้จากการวิจัยไปเป็นแนวทางในการออกแบบการสอนหรือเตรียมจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนสำหรับสอนนักเรียนในระดับต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้กับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในรายวิชาอื่นๆ เพื่อให้ทราบผลการวิจัยในระดับที่ลึกซึ้งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ขวัญตา บุญวาศ. (2547). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางการพยาบาลด้วยการสร้างความรู้แบบร่วมมือ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต). สาขาวิชาอุดมศึกษา .บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ทิตนา แคมมณี. (2522). “*ทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์ในการสอน*” *กลุ่มสัมพันธ์: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ*. (เล่ม 2). กรุงเทพฯ: บุรพาศิลปการพิมพ์ .

วิภา เพ็ชรเจริญรัตน์. (2555). *การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือในรายวิชาจิตวิทยาการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 1*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

Deutsch, M. (1949). A theory of cooperation and competition. *Human Relations*, 2, 129–151.

Homans, G. (1950). *The human group*. New York: Harcourt Brace.

Johnson, D. W., Johnson, R. T. & Holubec, E. J. (1994). *The nuts and bolts of cooperative learning*. Minnesota: Interaction Book Company.

Klein, S. B. (1991). *Learning*. New York: McGraw-Hill.

Piaget, J. (1985). *The equilibration of cognitive structures. The Central Problems of Intellectual Development*. Chicago: University of Chicago Press.

Skinner, B. F. (1957). *Verbal behavior*. New York: Appleton-Century-Crofts.

Slavin, R. E. (1980). “Cooperative Learning”. *Review of Educayional Research*. 2 (Summer 1980),

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society*. The development of higher psychological processes. Cambridge, MA: Harvard University Press.

การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอำเภเทพ เขต 2

A Study of Academic Administration for Small-Sized Schools under the Office of
Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area 2

สุรนาท มิตลป

บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Email: graduate@nsru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภเทพ เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภเทพ เขต 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 392 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าความเชื่อมั่น 0.743 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการศึกษา พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภเทพ เขต 2 มีสภาพการบริหารงานวิชาการทั้ง 6 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุดคือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามลำดับ

คำสำคัญ: การบริหาร, งานวิชาการ, โรงเรียนขนาดเล็ก

Abstract

This research aimed to study the academic administration of the small-sized schools under the Office of Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office 2. The samples were of the school administrators, the head of academic sections and the teachers in the small-sized schools under the Office of Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office 2 during 2015 academic year. There were 392 of sample by using Multi-Stage Random Sampling. The tool was a questionnaire about academic administration of the small-sized schools with a reliability coefficient of 0.743. The statistics used were frequency, percentage, mean ($\bar{X}$) and standard deviation (S.D.). The study results of the academic administration of the small-sized schools under the Office of Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office 2, in general, found that, the six sides of academic administration were rated at a high level and they were arranged in order of the highest level to the lowest as learning process development, school curriculum development, measurement and evaluation and transfers of

learning results, the research and educational quality development, teaching aids, innovation and educational technology development, and quality assurance in education, respectively.

Keywords: administration, academic, small-size school

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจหลักคือทำให้โอกาสกับผู้ที่อยู่ในวัยเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนได้เรียนรู้ตามวัยอย่างมีคุณภาพ ภายใต้การจัดการศึกษาด้วยรูปแบบที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ ในอดีตที่ผ่านมา การคมนาคมไม่ค่อยสะดวกเหมือนอย่างปัจจุบัน ดังนั้นหากมีประชากรอยู่ที่ใด รัฐก็จำเป็นต้องไปตั้งโรงเรียนเพื่อบริการผู้ที่อยู่ในวัยเรียนเหล่านั้น ปัจจุบันนี้ การคมนาคมสะดวกขึ้น ประกอบกับโครงสร้างประชากรเปลี่ยนไปจากเดิมมาก กล่าวคือ อัตราการเกิดของเด็กไทยมีการชะลอตัวลง ดังนั้น จึงทำให้ตัวป้อนของโรงเรียนมีแนวโน้มลดลงตามลำดับ ส่งผลให้มีโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีโรงเรียนขนาดเล็กรวมทั้งสิ้น 14,816 โรงเรียน จากโรงเรียนทั้งหมด 31,116 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 47.62 รับผิชอบนักเรียนร้อยละ 13.41 ของนักเรียนทั้งหมด อัตราส่วนครูต่อนักเรียนเท่ากับ 1:12 จากอดีตจนถึงปัจจุบัน พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กยังประสบปัญหาในเรื่องคุณภาพของเด็กนักเรียน กล่าวคือ นักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ทักษะด้านการคำนวณ และภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากตัวป้อน ประกอบกับการบริหารจัดการและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากมีจำนวนบุคลากรในโรงเรียนจำกัด และโรงเรียนมีภาระงานอื่นๆ จำนวนมาก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น หมายถึงโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 120 คนนั้น พบปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็กคือ ขาดงบประมาณ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน มีครูไม่ครบหรือไม่เพียงพอ ที่จะสอนให้

ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน ตลอดจนผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็กยังมีภาระงานที่ได้รับมอบหมายเชิงนโยบาย จากเหตุดังกล่าวและเหตุผลอื่นๆ ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กโดยทั่วไปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

(ประสงค์ เมธิพิณกุล, 2553) สอดคล้องกับการศึกษาของ สมเดช สีแสง (2552) ที่ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่ส่งเสริมคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กพบว่า ครูไม่ครบชั้น ครูไม่ครบกลุ่มสาระการเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์ไม่เพียงพอ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและไม่ผ่านการประเมินของ สมศ.การบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กนับเป็นการบริหารที่มีความแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ จากการสรุปของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551) ดำเนินการวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาพบจุดอ่อนด้านการบริหารการศึกษาซึ่งพบที่มีความแตกต่างระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดใหญ่โดยที่โรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมากยังขาดศักยภาพ ทั้งด้านครู วัสดุ ครุภัณฑ์ การพัฒนาวิชาการ รวมทั้งมีความแตกต่างกันทั้งในคุณภาพ และมาตรฐานของสถานศึกษา ซึ่งเกิดจากในโรงเรียนขนาดเล็กไม่สามารถนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติได้ครบ ซึ่งสอดคล้องจากผลการสรุปของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาพบว่าโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์การสอน เนื่องจากการขาดแคลนงบประมาณเพื่อจัดหาสื่อและอุปกรณ์การสอน สื่อที่มีอยู่ไม่ตรงกับเนื้อหา ขาดความหลากหลาย และทันสมัยจากการศึกษาเพิ่มเติมพบข้อมูลเชิงประจักษ์ที่แสดงให้เห็นว่าคุณภาพการศึกษาไทยด้านผลสัมฤทธิ์ทั้งผู้เรียนแตกต่างกันตามขนาดของโรงเรียน พื้นที่ตั้งโรงเรียนขนาดใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร และภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และโรงเรียนสาธิตและเอกชนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดทุกด้าน ในขณะที่โรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่เศรษฐกิจต่ำ มีคะแนน

เฉลี่ยที่ต่ำกว่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคุณภาพการศึกษาไทยมีความแตกต่างตามสภาพภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคมของประเทศ (พร้อมพิไล บัวสุวรรณ, 2554)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาภาคบังคับ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีเขตพื้นที่บริการรวม 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอขาณุวรลักษบุรี อำเภอคลองขลุง อำเภอคลองลาน อำเภอทรายทองวัฒนา อำเภอปางศิลาทอง และอำเภอบึงสามัคคี มีสถานศึกษาในสังกัดทั้งสิ้น 190 แห่ง จำแนกเป็นโรงเรียนหลัก 183 โรงเรียน และโรงเรียนสาขา 7 โรงเรียน แบ่งขนาดเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 111 โรงเรียน ขนาดกลาง 77 โรงเรียน และขนาดใหญ่ 2 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 2, 2556) โรงเรียนในสังกัดส่วนใหญ่กระจายอยู่ในพื้นที่ชนบท โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน ผลจากการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ปรากฏว่ายังไม่เป็นที่น่าพอใจ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากปัญหาและอุปสรรคหลายประการ เช่น มีครูสอนไม่ครบชั้น ไม่ครบวิชา ครูไม่มีความชำนาญในการสอนบางวิชา ทำให้นักเรียนไม่ได้รับความรู้อย่างเต็มที่ ขาดการฝึกทักษะ โดยเฉพาะวิชาหลัก เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และเทคโนโลยี เป็นต้น นอกจากนี้ครูยังมีการงานที่นอกเหนือจากการสอนมากเกินไป เช่น งานธุรการ การเงิน นโยบายและแผน ทำให้มีเวลาไม่เพียงพอในการสอนแต่ละวิชา ไม่สามารถปฏิบัติงานตามโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากมีครูและบุคลากรไม่เพียงพอ ทั้งนี้เพราะการจัดสรรงบประมาณและบุคลากรต้องใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการจัดสรร จึงไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในการให้บริการขั้นพื้นฐานของโรงเรียนอันเป็นผลกระทบในด้านอื่น ๆ จนส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำ จากผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พบว่า ค่าเฉลี่ยทุกรายวิชามีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับสังกัด

(43.18) และระดับประเทศ (44.81) จำนวน 53 โรงเรียน จาก 111 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 47.75 ทั้งนี้จากการประเมินสภาพปัญหาเบื้องต้น พบว่า มีหลายปัจจัย เช่น ขาดความพร้อมทางด้านบุคลากร สื่อ ครุภัณฑ์เทคโนโลยี มีจำนวนนักเรียนน้อย ขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตร เทคนิคการสอน การวิจัยในชั้นเรียน ขาดแคลนหนังสือแบบเรียน และห้องปฏิบัติการต่าง ๆ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2, 2556) จากปัญหาและอุปสรรคที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กยังไม่บรรลุเป้าหมายและยังคงขาดประสิทธิภาพในการบริหารงาน

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กที่ยังขาดปัจจัยสนับสนุนหลายด้าน เพราะงานวิชาการเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาเยาวชนให้มีความรู้ความสามารถ เป็นคนดีเป็นกำลังสำคัญของสังคม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ซึ่งผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ในการใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บริบทการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

การบริหารงานในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ได้มีการจัดตั้งในลักษณะเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 19 กลุ่มครอบคลุมทั้ง 6 อำเภอโดยมีเป้าประสงค์ 2 ประการ คือ

1. เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นเป็นผลจากการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนและห้องเรียน มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างโรงเรียนและเป็นเครือข่ายช่วยเหลือกันทางวิชาการ

2. เพื่อเพิ่มอัตรานักเรียนต่อครูสูงขึ้น นำไปสู่ประสิทธิภาพทางการจัดการศึกษาโดยการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นหรือบูรณาการรายวิชา และการจัดการให้นักเรียนจากโรงเรียนใกล้เคียงไปเรียนยังศูนย์เครือข่าย

โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 111 โรงเรียนจึงรวมตัวกันเพื่อสร้างความเข้มแข็ง ให้กับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบเครือข่ายการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการดำเนินการดังนี้

1. จัดตั้งคณะกรรมการการบริหารเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก คณะอนุกรรมการการพัฒนาด้านวิชาการ และด้านกิจกรรมการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กทุกโรงเรียน

2. พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็ง เพื่อเป็นตัวขับเคลื่อนคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก

3. พัฒนาการใช้หลักสูตรและการสอน ด้วยนวัตกรรมที่สอดคล้องกับข้อจำกัดของทรัพยากรในโรงเรียนให้กับครู และผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

4. จัดกิจกรรมการแข่งขันทางวิชาการและกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความสำเร็จของผู้บริหาร ครู นักเรียนสู่การพัฒนา

5. นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก

จากการศึกษาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 พบสภาพปัญหาการดำเนินการ 2 ประการคือ ครูไม่ครบชั้น และงบประมาณไม่เพียงพอ ซึ่งปัญหาครูไม่ครบชั้น มีแนวทางแก้ไขโดยการขอรับการสนับสนุนงบประมาณ จ้างครูอัตราจ้างจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ้างวิทยากรบุคคลภายนอก ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมชั้นเรียนในบางสาระการเรียนรู้ และจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม สำหรับปัญหางบประมาณไม่เพียงพอ แก้ไขโดยการระดมทรัพยากรท้องถิ่น ให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามาร่วมจัดทำแหล่งการเรียนรู้ภายในขอรับการสนับสนุนงบประมาณจัดซื้อคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียน และสื่อการเรียนรู้ชุมชน องค์กรเอกชน และท้องถิ่น ซึ่งการดำเนินการใช้วิธีการปูพื้นฐานให้เห็นประโยชน์ของการจัดการศึกษา เพื่อความยั่งยืนและเชื่อมั่นสู่อนาคต

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

การบริหารงานวิชาการ นั้นถือเป็นงานสำคัญที่ผู้บริหารต้องให้ความสนใจและตระหนักถึงหน้าที่ และความรับผิดชอบ รู้จักปรับปรุงตนเองให้รู้ และเข้าใจงานวิชาการสามารถเป็นผู้นำของครูด้านงานวิชาการได้ ขณะเดียวกันต้องมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนางานวิชาการที่หน่วยงานต่างๆ จัดขึ้นเพื่อจะได้นำเอาวิทยาการใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน และต้องมีการประสานงานกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างเครือข่ายแห่งการเรียนรู้ และเพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นตามลำดับ

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการที่สำคัญ และเหมาะสมเป็นไปตามบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กนั้น แบ่งเป็น 6 ด้านดังนี้ (กิตติมา ปรีดีติติก, 2532; รุ่ง แก้วแดง, 2546; อาคม วัดไธสง, 2547; กมล ภูประเสริฐ, 2547)

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ และการเพิ่มเนื้อหาสาระของวิชาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียนผู้ปกครองและชุมชน

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นการจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลจัดให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริงทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่

3. การวัดประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การกำหนดระเบียบการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ สถานศึกษาจัดให้มีการวัดผลประเมินผลทุกช่วงชั้น มีการส่งเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน และมีสารสนเทศในการเทียบโอนผลการเรียนเพื่อตรวจสอบการพัฒนาการเรียนการสอน

4. การวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย การรวบรวม และเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การร่วมกันกำหนดนโยบายวางแผนในเรื่องการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา การพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา การจัดหาแหล่งสื่อที่เสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหา ผลิตใช้และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

6. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีการควบคุม ตรวจสอบคุณภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีของโรงเรียน เสนอหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา และรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศิริพร ทาทRAY (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 2 พบว่า 1) ปัญหาการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดผล ประเมินผล และด้านการนิเทศ 2) เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 2 จำแนกตามจำนวนนักเรียนโดยรวมและรายด้าน พบว่า โรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน 60 คน และตั้งแต่ 61-120 คนขึ้นไป มีปัญหาการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 2 ด้านการบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ควรสร้างทีมงานระดับชั้นโดยประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ในการวิเคราะห์หลักสูตร และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ใช้เอง ด้านการเรียนการสอน ควรส่งเสริมชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เช่น เป็นวิทยากรบรรยาย หรือเชิญชวนนักเรียนไปศึกษาในชุมชน ด้านการนิเทศการเรียนการสอน ควรให้ครูมีการวางแผนการนิเทศร่วมกัน เพื่อทราบถึงสภาพปัจจุบันและปัญหาของโรงเรียน ด้านการบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดให้มีการ

ประชุม อบรม สัมมนาเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจแนวทางการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอน

ศุภมิตร นามทอง (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการแนะแนว ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมและรายด้าน 1 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบรายคู่ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นแตกต่างจากประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นไม่ต่างกัน ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กพบว่า ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาควรจัดทำสื่อการเรียนให้เหมาะสม และตรงตามความต้องการของนักเรียน รองลงมาคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูจัดทำวิจัยในสถานศึกษา แล้วควรนำผลวิจัยมาพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการคัดเลือกหนังสือและแบบเรียน

เพื่อใช้ในสถานศึกษา ควรคัดเลือกหนังสือที่เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตร

ชัยญา พงษ์ชัย (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 พบว่าโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสื่อการเรียนการสอน รองลงมา คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ตามลำดับ สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านสื่อการเรียนการสอนควรเพิ่มงบประมาณ และขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ โดยการระดมทุนหรือรับบริจาค ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ควรจัดอบรมหรือสัมมนาให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษา และจัดหาคู่มือรวมทั้งติดตามประเมินให้ความรู้ความเข้าใจทุกระยะ ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรมีการจัดอบรมให้แก่ครู สนับสนุนการไปศึกษาดูงาน และเพิ่มสื่อการเรียนการสอนเข้าช่วยในการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ควรจัดอบรมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผล ตลอดจนจัดหาหนังสือ คู่มือการวัดและประเมินผล และพัฒนาโปรแกรมช่วยในการวัดและประเมินผล

ชัชฎาภรณ์ ไชยฤทธิ์ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอแกลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ปัญหาการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามประสบการณ์

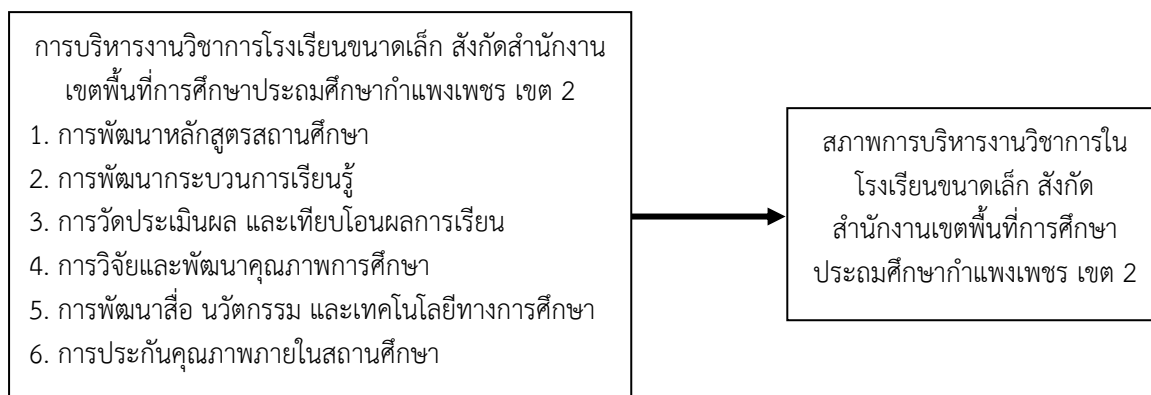
ในการทำงานน้อยกว่า 6 ปี ระหว่าง 6-10 ปี และสูงกว่า 10 ปี โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตอำเภอแกลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 2 ได้แก่ ควรมีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครูและกรรมการสถานศึกษา ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จากวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล จัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการสร้างและการใช้วัดกรรมด้วยวิธีที่หลากหลาย ควรจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาด้านวิชาการ ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน และจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการแก่ผู้บริหาร และครูผู้สอนในเรื่องเทคนิคและวิธีการนิเทศ

ธีรศักดิ์ อาษา (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรีเขต 2 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กระหว่างความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีประสบการณ์น้อยกับประสบการณ์มาก ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้มีประสบการณ์มากมีความคิดเห็นต่อปัญหาสูงกว่าผู้มีประสบการณ์น้อย แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ จัดอบรมครูในโรงเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร จุดมุ่งหมาย โครงสร้างและแนวทางการดำเนินงานตามหลักสูตร จัดอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องเทคนิคการสอน

และการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้แก่ครู เกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนในการวัดผล ประเมินผล ตลอดจนการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล จัดอบรมบุคลากรที่รับผิดชอบในการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาความรู้ เทคนิคและวิธีการนิเทศเพื่อให้ความรู้พร้อมที่จะให้คำปรึกษา คำแนะนำ และให้การช่วยเหลือในด้านการจัดการเรียนการสอนแก่ครู จัดศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จด้านการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้กับครู

สุกฤตา เกตานนท์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโคกเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรีเขต 2 กรณีศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่าโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอโคกเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรีเขต 2 มีปัญหาด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอโคกเจริญ เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และชุมชนไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนในการจัดการศึกษา ครูขาดกระบวนการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย ครูขาดความรู้ความเข้าใจในเกณฑ์การจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวัดผล และประเมินผลไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ครูขาดการทบทวนในชั้นเรียนอย่างจริงจัง โรงเรียนส่วนใหญ่ห่างไกลความเจริญจึงขาดแคลนสื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาพื้นที่ที่ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้มีน้อย ไม่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน ขาดการนิเทศอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารและครูมีภารกิจมากเกินไป การให้ความสำคัญกับการนิเทศการศึกษาไม่เพียงพอ

กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 392 คน จำนวน 111 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 111 คน หัวหน้างานวิชาการ 111 คน และครูผู้สอน 508 คน รวมทั้งสิ้น 730 คน และกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Krejcie & Morgan (1970 อ้างถึงใน สมชาย วรกิจเกษมสกุล, 2554) จะได้กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 87 คน หัวหน้างานวิชาการ 87 คน และครูผู้สอน 218 คน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 ผู้ศึกษาขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์เพื่อขอทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2 ผู้ศึกษาส่งหนังสือให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือจากสถานศึกษา พร้อมแบบสอบถามถึงผู้บริหารโรงเรียนด้วยตนเองและบางส่วนส่งทางไปรษณีย์

2.3 ผู้ศึกษาติดตาม รวบรวมแบบสอบถาม

และนำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูล โดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

3.2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น.103) แปลความหมายค่าเฉลี่ย กำหนดดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีสภาพการบริหารงานวิชาการในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีสภาพการบริหารงานวิชาการในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีสภาพการบริหารงานวิชาการในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีสภาพ
การบริหารงานวิชาการในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีสภาพ
การบริหารงานวิชาการในระดับน้อยที่สุด

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้า
งานวิชาการ และครูผู้สอน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา
หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง
จำนวน 223 คน (ร้อยละ 56.89) เพศชาย จำนวน 169
คน (ร้อยละ 43.11) มีอายุ 30 – 50 ปี จำนวน 194 คน
(ร้อยละ 49.49) รองลงมาคือ มากกว่า 50 ปี จำนวน 141
คน (ร้อยละ 35.9) อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 57 คน
(ร้อยละ 14.54) การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 211
คน (ร้อยละ 53.83) รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท จำนวน
170 คน (ร้อยละ 43.37) ระดับปริญญาเอก จำนวน 11
คน (ร้อยละ 2.81) ตำแหน่งครูผู้สอน จำนวน 218 คน
(ร้อยละ 55.62) รองลงมาคือตำแหน่งผู้บริหาร จำนวน 87
คน (ร้อยละ 22.19) ตำแหน่งหัวหน้างานวิชาการ จำนวน
87 คน (ร้อยละ 22.19) และประสบการณ์การทำงาน
มากกว่า 15 ปี จำนวน 272 คน (ร้อยละ 69.40) รองลงมา
คือ 11 – 15 ปี จำนวน 93 คน (ร้อยละ 23.72) น้อยกว่า
5 ปี จำนวน 15 คน (ร้อยละ 3.83) และ 5 – 10 ปี จำนวน
12 คน (ร้อยละ 3.06) ตามลำดับ

2. สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต 2 ปีการศึกษา 2558 ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน
อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผล
ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยและพัฒนา
คุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี
ทางการศึกษา และการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดตามลำดับ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหาร
สถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน มีความ
คิดเห็นต่อสภาพการบริหารวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

กำแพงเพชร เขต 2 ปีการศึกษา 2558 ด้านการพัฒนา
หลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ
พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษามีการวิเคราะห์เอกสารต่างๆ เพื่อกำหนดเป็น
หลักสูตรสถานศึกษา รองลงมา หลักสูตรสถานศึกษาผ่าน
กระบวนการโดยเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครอง และ
คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำ
การทดลองใช้หลักสูตรสถานศึกษา ก่อนใช้งานจริง การกำหนด
วิสัยทัศน์ เป้าหมาย ภารกิจ ของสถานศึกษาในหลักสูตร
สถานศึกษา และการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรโดยจัดให้มี
การวิจัยติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่าง
ต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ในการจัดทำหลักสูตร
สถานศึกษาได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมปัญหาและความ
ต้องการของชุมชนและท้องถิ่น และการกำหนดสมรรถนะ
สำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหลักสูตร
สถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดตามลำดับ

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหาร
สถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน มีความ
คิดเห็นต่อสภาพการบริหารวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต 2 ปีการศึกษา 2558 ด้านการพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ
พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การพัฒนากระบวนการ
เรียนรู้ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความ แตกต่าง
ระหว่างบุคคล รองลงมา การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิด
การยอมรับ เห็นคุณค่าในตนเอง การจัดการเรียนรู้โดย
เน้นด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามจุดมุ่งหมายของการจัด
การศึกษาการจัดการข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อ
จัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับระดับ ความสามารถของ
ผู้เรียน และ การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองอย่าง
ต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยที่เท่ากัน และการจัดการเรียนรู้ที่
สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำ
ที่สุด

ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบ
โอนผลการเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ
และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารวิชาการ
โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ปีการศึกษา 2558 ด้าน

การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การกำหนดระเบียบการวัด และประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาโดยสอดคล้องกับนโยบายระดับกระทรวงศึกษาธิการรองลงมา การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลของสถานศึกษามีกระบวนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง วิธีการออกหลักฐานแสดงการจบการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานของหลักสูตรและการกำหนดรูปแบบการเทียบโอนผลการเรียนตามระเบียบวิธีตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ปีการศึกษา 2558 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ รองลงมา การสร้างเครือข่ายในการวิจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียน และการบริหารจัดการครูให้ทำวิจัยเพื่อพัฒนา และแก้ไขปัญหาผู้เรียนเป็นรายบุคคลมีค่าเฉลี่ยที่เท่ากัน การนำผลการวิจัยมาใช้ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน และการสร้างเครือข่ายในการวิจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ปีการศึกษา 2558 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดทำระบบสารสนเทศการเรียนรู้ การจัดทำให้มีการประเมินผลคุณภาพ สื่อการสอน การจัดให้มีสมุดที่ประกอบด้วยศูนย์สื่อการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา การสนับสนุนให้ครูผู้สอน ผลิตสื่อการสอนที่มีคุณภาพ การจัดทำทะเบียนสื่อ และแหล่งเรียนรู้ภายใน

สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และการจัดทำทะเบียนสื่อ และแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ปีการศึกษา 2548 ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เรื่องระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี รองรับการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การกำหนดสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การกำหนดระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ยึดถือปฏิบัติร่วมกัน และการจัดทำระบบสารสนเทศของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ปีการศึกษา 2558 ผู้ศึกษาขอนำอภิปรายประเด็นที่สำคัญดังนี้

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ปีการศึกษา 2558 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากมีสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาผ่านกระบวนการโดยเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำ มีการทดลองใช้หลักสูตรสถานศึกษาก่อนใช้งานจริง มีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ภารกิจ ของสถานศึกษาในหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ศิริพร ทาทราย (2552) พบว่า ด้านการบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ควรสร้างทีมงานระดับชั้นโดย

ประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ในการวิเคราะห์ หลักสูตรและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ใช้เอง ด้านการเรียนการสอน ควรส่งเสริมชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เช่น เป็นวิทยากรบรรยาย หรือเชิญชวนนักเรียนไปศึกษาในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ เป็นต้น

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ปีการศึกษา 2558 มีสภาพการบริหารงานอยู่ในระดับมากทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการยอมรับ เห็นคุณค่าในตนเอง จัดการเรียนรู้โดยเน้นด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา จัดการข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรศักดิ์ อาษา (2554) พบว่า จัดอบรมครูเชิงปฏิบัติการในเรื่องเทคนิคการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้แก่ครู เกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนในการวัดผล ประเมินผล ตลอดจนการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล

ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ปีการศึกษา 2558 ทั้งนี้เนื่องมาจากได้มีการกำหนดระเบียบการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ สถานศึกษาจัดให้มีการวัดผลประเมินทุกช่วงชั้น มีการซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน และมีสารสนเทศในการเทียบโอนผลการเรียนเพื่อตรวจสอบการพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัชฎาภรณ์ ไชยฤทธิ์ (2554) พบว่า ควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล จัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการสร้างและการใช้นวัตกรรมด้วยวิธีที่หลากหลาย ควรจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาด้านวิชาการ

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ปีการศึกษา 2558 อยู่ในระดับมากทั้งนี้เนื่องมาจากครูผู้สอนใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ ทำวิจัยเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาผู้เรียนเป็นรายบุคคล นำผลการวิจัยมาใช้ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน สร้างเครือข่ายในการวิจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียน และระหว่างโรงเรียน และองค์กรภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2556) ที่กล่าวการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานของผู้เรียน ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา ครูและผู้เรียนปฏิรูปการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการจัดการ การหาเหตุผล และการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจ

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ปีการศึกษา 2558 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากสถานศึกษาควรใช้ห้องสมุดที่ประกอบด้วยศูนย์สื่อการเรียนรู้ภายใน จัดทำระบบสารสนเทศการเรียนรู้ จัดทำทะเบียนสื่อ และแหล่งเรียนรู้ภายใน สนับสนุนให้ครูผู้สอนผลิตสื่อการสอนที่มีคุณภาพ และประเมินผลคุณภาพสื่อการสอน ซึ่งสอดคล้องกับปิยนุช ทองพรม (2550) ได้สรุปว่า การพัฒนาและใช้สื่อทางเทคโนโลยีทางการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่มีความหลากหลาย และเลือกพัฒนาและใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากท้องถิ่นไปจนถึงสื่อที่ทันสมัยเป็นสากล

ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ปีการศึกษา 2558 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีการ

ควบคุม ตรวจสอบคุณภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำรายงานประจำปีของโรงเรียนแล้วเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2556) ที่ได้กล่าวว่า แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจะต้องทำให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชน ควรจัดระบบบริหาร และสารสนเทศโดยจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนางาน และสร้างระบบประกันคุณภาพภายในเป็นหมวดหมู่ ง่าย สะดวก รวดเร็ว ปรับให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ นอกจากนี้สถานศึกษาต้องทำแผนการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา (แผนกลยุทธ์/แผนยุทธศาสตร์) สร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็ง เน้นวงจรการพัฒนาคุณภาพของเดิมมี และดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะ ซึ่งจะ เป็นข้อมูลสารสนเทศให้กับผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก บุคลากรทางการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 2 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ควรจัดหาเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรไว้บริการให้เพียงพอ มี การนิเทศติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 อย่างต่อเนื่อง และการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อสะท้อนถึง สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ โครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และตัวชี้วัด มีการบันทึกหลังแผนเพื่อนำมาปรับปรุง พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษา

1.3 ด้านการวัดผลประเมินผล และ ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ควรมีการจัดอบรมให้ ความรู้เรื่องการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการ เรียน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง พัฒนาครูในการ สร้างเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลให้ครอบคลุม เนื้อหาสาระการเรียนรู้ มีการนิเทศติดตามประเมินผล ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และ ครูผู้สอนควรใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ ทำ วิจัยเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาผู้เรียนเป็นรายบุคคล นำ ผลการวิจัยมาใช้ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน สร้าง เครื่องมือในการวิจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียน และระหว่างโรงเรียนและองค์กรภายนอก

1.5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างาน วิชาการ และครูผู้สอนควรใช้ห้องสมุดที่ประกอบด้วยศูนย์ สื่อการเรียนรู้ภายใน จัดทำระบบสารสนเทศการเรียนรู้ จัดทำทะเบียนสื่อ และแหล่งเรียนรู้ภายใน สนับสนุนให้ ครูผู้สอนผลิตสื่อการสอนที่มีคุณภาพ และประเมินผล คุณภาพสื่อการสอน

1.6 ด้านการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและ ครูผู้สอนการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษามีการควบคุม ตรวจสอบคุณภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา จัดทำรายงานประจำปีของโรงเรียนแล้วเสนอ ต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผย ต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาและรองรับการประกันคุณภาพ ภายนอก

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดอื่นๆ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *คู่มือครูการปฏิบัติงานข้าราชการครู*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *คู่มือการบริหารงานโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กมล ภูประเสริฐ. (2547). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: เสริมสินพรเพรสซีสเต็ม
- กิตติมา ปรีดีติลล. (2532). *การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: อักษรพิทักษ์.
- ชัยญา พงษ์ชัย. (2553). *ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). การบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.
- ชัยฎาภรณ์ ไชยฤทธิ์. (2554). *ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอแกลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 2*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต).
- การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี
- ธีรศักดิ์ อาษา. (2554). *การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรีเขต 2*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี
- ประสงค์ เมธีพินิตกุล. (2553). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน เพื่อให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ และคิดเป็นด้วยการสอนบูรณาการภาษาไทย วิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ในโรงเรียนขนาดเล็ก*. *วารสารวิชาการ*. 7(71), 32.
- ปิยนุช ทองพรม. (2550). *ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเขตอำเภอหนองใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2554). *ครอบครัวและโรงเรียน หุ่นส่วนเพื่อคุณภาพของผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: แสงดาว.
- รุ่ง แก้วแดง. (2546). *พฤติกรรมการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ศรีวันตั้งเซนเตอร์.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2552). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สงขลา: นำศิลป์โฆษณา.

- ศิริพร ทาทราย. (2552). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 2. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี
- ศุภมิตร นามทอง. (2552). ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). การบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สมชาย วรภิเษมสกุล. (2554). ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุดรธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สมเดช สีแสง. (2552). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่ส่งเสริมคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. 3(2), 10.
- สุกฤตา เกตานนท์. (2555). ปัญหาและแนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโคกเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรีเขต 2 กรณีศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 2. (2556). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557. กำแพงเพชร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 2.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). กรอบทิศทางการพัฒนา ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อาคม วัธโสง. (2547). หน้าที่ผู้นำในการบริหารการศึกษา. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ผลของการใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบเพลงที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และความพึงพอใจต่อการ
พัฒนาสุนทรียภาพของนักศึกษาในรายวิชาสุนทรียศึกษากับการพัฒนาทักษะทางอารมณ์

The effect of creative art activities through music towards creative thinking and
satisfaction of students' aesthetic development in the study of aesthetic and
development emotional skills course

อัญชิษฐา ปิยะจิตติ¹, กุลธิดา มีสมบัติ², มุทิता ทาคำแสน³, สุธา เขตเกียรติกุล⁴

1, 2, 3, 4 อาจารย์, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

¹Email: kate_tungtong@hotmail.com, ²Email: kulthida330@gmail.com

³Email: t.mutita@yahoo.com, ⁴Email: Audy009@hotmail.com,

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบเพลงที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และความพึงพอใจต่อการพัฒนาสุนทรียภาพของนักศึกษาในรายวิชาสุนทรียศึกษากับการพัฒนาทักษะทางอารมณ์ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษา จำนวน 85 คน ชั้นปีที่ 2 ในรายวิชา 1072404 สุนทรียศึกษากับการพัฒนาทักษะทางอารมณ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์จากการวาดภาพ TCT-DP (Test of Creative Thinking-Drawing Production) ของ Jellen and Urban (1986) มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .89 2) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการพัฒนาการสุนทรียภาพของนักศึกษา มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .87 สถิติที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t – test dependent ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบเสียงเพลงมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความคิดละเอียดลออด้านความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และ ด้านความคิดคล่องแคล่ว มีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองในทุกด้าน และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสุนทรียภาพในการทำศิลปะสร้างสรรค์ประกอบเพลง โดยภาพรวม อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด

คำสำคัญ: กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบเพลง, ความคิดสร้างสรรค์, ความพึงพอใจ, การพัฒนาสุนทรียภาพ

Abstract

The research objective was to study the effect of creative art activities through music towards creative thinking and satisfaction of students' aesthetic development in the study of aesthetic and development emotional skills course. The population in this research was 2 groups of second year students who enrolled in 1072404: the study of aesthetic and development emotional skills course. The total of 85 students were obtained by the purposive sampling method. The tools used in this study were 1) TCT-DP (Test of Creative Thinking-Drawing Production) by Jellen and Urban (1986) with the reliability of .89 and 2) students' aesthetic development satisfaction questionnaire with the reliability of .87. The data was analyzed using mean, standard deviation and t-test. The research found that the

students who learned by using creative art activities through music showed higher score in creative thinking than before the experiment at a statistically significant level .05. When classifying into 4 criteria which are elaboration, flexibility, originality and fluency, the score was higher than before the experiment in all aspects. Moreover, by using creative art activities through music, the students overall expressed the most satisfaction in aesthetic development.

Keywords: creative art activities through music, creativity, satisfaction of aesthetic development

บทนำ

ความคิดสร้างสรรค์เป็นการคิดที่ก่อให้เกิดคุณค่าต่อบุคคล สังคม และประเทศชาติ ดังนั้นประเทศไทยจึงได้กำหนดให้ความคิดสร้างสรรค์ เป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญประการหนึ่งของการจัดการศึกษาทุกระดับ ความสามารถที่สำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์และเป็นปัจจัยในการส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ ประเทศใดที่สามารถดึงเอาศักยภาพเชิงสร้างสรรค์ของทรัพยากรมนุษย์ออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้มากเท่าใด ก็ยิ่งมีโอกาสพัฒนาและเจริญก้าวหน้าได้มากเท่านั้น ดังเช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และเยอรมนี ที่ประชาชนมีความคิดสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าใช้จินตนาการ จนสามารถสร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่ เป็นประโยชน์เอื้ออำนวยความสะดวกและเหมาะสมกับสภาพการณ์ (วรเกียรติ ทองไทย, 2553) นอกจากความคิดสร้างสรรค์แล้ว การมีสุนทรียภาพในการเรียนหรือการทำงานก็ล้วนมีความสำคัญไม่แพ้กัน ซึ่งในการทำวิจัยครั้งนี้ เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิชา สุนทรียศึกษา กับการพัฒนาทักษะทางอารมณ์ ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงสภาพปัญหาของนักศึกษาที่เป็นคนไม่ช่างสังเกต มักเห็นพ้องไปกับคนอื่น ๆ ทั้งที่ไม่เห็นด้วย ชอบทำอะไรซ้ำๆ ไม่ชอบแสดงความคิดเห็น และมักคิดไปก่อนว่า ทำงานไม่ได้ หรือหากมีข้อสงสัยแต่ไม่ซักถามอาจารย์ผู้สอน จึงควรที่จะปลูกฝังในเรื่องของการมีความคิดสร้างสรรค์และมีสุนทรียะในการเรียน เนื่องจากวิชานี้เป็นวิชาที่กล่าวถึงพื้นฐานทางดนตรี การเคลื่อนไหว และการประดิษฐ์เครื่องดนตรีต่างๆ สำหรับเด็กปฐมวัย นักศึกษาจะต้องเริ่มจากการมีสุนทรียะที่ดีทางอารมณ์ และมีความคิดสร้างสรรค์ไม่ว่าจะเป็นการเล่นแบบทำเต็น ออกแบบเครื่องดนตรีต่างๆ สำหรับเด็กปฐมวัย รวมถึงการสร้างสรรค์เพลงหรือละครง่ายๆ เพื่อที่จะถ่ายทอดให้กับเด็กปฐมวัยได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้คิดงานทดลองเพื่อเป็นการฝึกและ ปลูกพื้นฐานทางด้านความคิดสร้างสรรค์ให้กับนักศึกษา โดยการเปิดเพลงสำหรับพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการคิดงานศิลปะสร้างสรรค์เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษามีความคิดสร้างสรรค์และช่วยให้นักศึกษาได้รู้จักดึงเอาความคิดสร้างสรรค์ที่มีอยู่ในแต่ละบุคคลออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับการเรียนและการทำงานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบเพลงที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาในรายวิชาสุนทรียศึกษากับการพัฒนาทักษะทางอารมณ์
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการพัฒนาสุนทรียภาพของนักศึกษารายวิชาสุนทรียศึกษากับการพัฒนาทักษะทางอารมณ์

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับศิลปะสร้างสรรค์

1.1 ความหมายของศิลปะสร้างสรรค์

ศิลปะเป็นผลงานที่สร้างสรรค์เพื่อตอบสนองอารมณ์ความพึงพอใจ ความสุข ความดีงามให้เกิดในจิตใจ เป็นสำคัญ ผลงานศิลปะจึงต้องเกิดจากการใช้สติปัญญา ความคิด การรับรู้ อารมณ์ ความรู้สึก เจตคติ จินตนาการ (ศรียา นิยมธรรม, 2550)

ศิลปะเป็นแนวทางในการแสดงออกของเด็ก ซึ่งเด็กต้องการโอกาสได้แสดงออก อีกทั้งยังสามารถถ่ายทอดความรู้ ความรู้สึก และความเข้าใจรวมทั้งบุคลิกภาพ และความอิสระของเด็กออกมาได้ ซึ่งเหล่านี้

เป็นสิ่งที่ได้รับการถ่ายทอดจากประสบการณ์ และจินตนาการของเด็กแต่ละคนนั่นเอง (Peterson, 1958)

1.2 ความสำคัญของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

ศิลปะมีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านอารมณ์ สติปัญญา ร่างกาย สังคมสุนทรียภาพ และการสร้างสรรค์สำหรับกิจกรรมศิลปะทุกประเภทที่เด็กได้ทำด้วยมือ จะช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมือซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการจับดินสอต่อไป ทั้งยังช่วยพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาของเด็กได้อีกด้วย (บุญทิพา เตชะทรงคุณ, 2556)

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ มีอิสระภาพในการทำงาน เกิดความพอใจและสนุกสนานในขณะทำงาน ผ่อนคลายความเครียด ปลุกฝังความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง อดทนมีสมาธิในการทำงาน รู้จักรับผิดชอบส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เด็กได้เรียนรู้การเข้าสังคมจากการทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักการแบ่งปัน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีเหตุผลในการทำงานหลักในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย (พรพรรณ ร่ำไพรจุพิงศ์, 2550)

1.3 แนวทางในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ หรือการจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับงานศิลปะศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ การวาดภาพระบายสี การปั้น การพิมพ์ภาพ การพับ การตัด การฉีก ปะ ตลอดจนงานประดิษฐ์เศษวัสดุ ฯลฯ ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์ การรับรู้เกี่ยวกับความงามและส่งเสริมกระตุ้นให้เด็กแต่ละคนได้แสดงออกตามความรู้สึกและความสามารถของตนเอง ปลุกฝังลักษณะนิสัยให้เป็นคนมีความประณีต มีความละเอียดอ่อน เป็นคนมีระเบียบ รักความสะอาดในการทำงาน ข้อควรตระหนักและให้ความสำคัญคือ การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ระดับปฐมวัยมิได้มุ่งเน้นผลงานที่สวยงาม แต่เป็นการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก การใช้คำว่ากิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อให้ครูระลึกอยู่เสมอว่า ศิลปะสำหรับเด็กมิได้เน้นให้

เด็กทำได้สวยหรือเหมือนของจริง แต่ทำให้เด็กได้พัฒนาครบทุกด้านจากการทำกิจกรรมนี้ (ดาร์รัตน์ อุทัยพยัคฆ์, 2552)

การจัดกิจกรรมศิลปะให้กับเด็กปฐมวัยมีหลากหลายกิจกรรมและสิ่งสำคัญเป็นกิจกรรมที่เน้นให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ ให้โอกาสเด็กได้แสดงออกตามความสนใจ ตามความคิดและจินตนาการ กิจกรรมยังส่งเสริมพัฒนาการเด็กในทุกด้าน เด็กได้มีโอกาสได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ได้ช่วยเหลือ แบ่งปันสิ่งของกัน อันจะนำไปสู่พฤติกรรมทางสังคมที่ดีและการเรียนรู้เรื่องต่างๆ ต่อไป (พรเพ็ญ บัวทอง, 2555)

2. แนวคิดเกี่ยวกับดนตรี

2.1 ความหมายของดนตรี

มานิต หล่อพินิจ (2547) ได้ให้ความหมายของดนตรีหมายถึงลำดับเสียงอันไพเราะจากความหมายต่างๆ พอสรุปได้ว่า ดนตรีหมายถึง เสียงที่ประกอบกันเป็นทำนองที่มีระดับเสียงทั้งเสียงสูงต่ำ เมื่อฟังเสียงให้ความรู้สึก ทางด้านจิตใจ ทั้งเพลิดเพลิน อ่อนหวาน เศร้า สนุกสนาน เป็นต้น

พระเจนดุริยางค์ (อ้างอิงใน จิรวัฒน์ โคตสมบัติ, 2556) บิดาดนตรีสากลของประเทศไทย ได้ให้ความหมายไว้ว่า ดนตรีเป็นศิลปะเกี่ยวกับเสียง เป็นสาขาหนึ่งในเครือศิลปะ เป็นยอดแห่งศิลปะ มีชื่อว่า The Divine Art หมายถึง เป็นศิลปะชั้นสูง ศิลปะนี้ใช้การบรรเลงของเครื่องดนตรี หรือเสียงขับร้องเป็นสื่อ ทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกสะเทือนใจ เกิดอารมณ์สอดคล้องกันไปกับบทเพลงที่ได้รับฟังอยู่ ดนตรีเป็นสาขาหนึ่งของวิทยาศาสตร์ เพราะเสียงร้อง เสียงสูงต่ำของดนตรีเป็นไปตามกฎเกณฑ์ธรรมชาติ เครื่องดนตรีต่างๆ ต้องอาศัยกฎเกณฑ์ของวิทยาศาสตร์เข้าช่วยประดิษฐ์

2.2 ดนตรีกับความคิดสร้างสรรค์

เดลินิวส์ออนไลน์ (2555) กล่าวว่า เสน่ห์คำร้อง ทำนอง จังหวะ สอดประสาน ช่วยพัฒนาศักยภาพหลายด้านเสียงดนตรี หรือ เสียงเพลง มีงานวิจัยหลายชิ้นเผยว่า ช่วยพัฒนาศักยภาพด้านความคิด จินตนาการสร้างสรรค์ บุคลิกภาพ ความมั่นใจ กล้าแสดงออก ตลอดจนอารมณ์ และความรู้สึกจังหวะเพลงที่เร็ว และช้า รวมทั้งแนวเพลงแต่ละสไตล์ ช่วยให้รู้สึกผ่อนคลาย

คล้ายกันด้วย อย่าง บางคนเมื่อได้ฟังเพลงคลาสสิกที่มีท่วงทำนองสบาย ๆ จะรู้สึกสงบ เยือกเย็น และมีสมาธิ ในขณะที่ บางคนอาจจะรู้สึกผ่อนคลาย สดชื่นแจ่มใส เมื่อได้ฟังเพลงจังหวะเร็วขึ้นอีกหน่อย

ดนตรีเป็นเรื่องเกี่ยวกับอารมณ์และความรู้สึก การที่เด็กฟังดนตรีไทยเดิม หรือดนตรีคลาสสิกที่มีท่วงทำนองช้าไพเราะและมีเสียงธรรมชาติประกอบ เช่น เสียงนก เสียงฝนตกเบาๆ หรือเสียงน้ำไหล จะมีผลต่อพัฒนาการทางสมอง อารมณ์และจิตใจของเด็กโดยตรง ดนตรีที่มีท่วงทำนองและจังหวะช้าจะกระตุ้นคลื่นสมองให้เด็กเกิดความสงบ ผ่อนคลายและเพิ่มสมาธิในการทำงาน เสียงดนตรีบรรเลงที่มีท่วงทำนองช้าและไพเราะนี้จะช่วยส่งผลดีต่อการทำงานของสมองส่วนอารมณ์ที่เรียกว่า นีโอคอร์เท็กซ์ ซึ่งเป็นสมองส่วนที่ลึกซึ่งเกี่ยวกับ IQ คือความคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างลึกซึ้งเพราะดนตรีไทยเดิมและดนตรีคลาสสิก เป็นดนตรีที่มีความละเอียดอ่อนซับซ้อน ทำให้เด็กสามารถคิดอย่างเป็นระบบมากขึ้น นอกจากนี้ ยังช่วยในเรื่อง EQ คือการเรียนรู้ทางสังคมและการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ซึ่งจะทำให้เด็กมีความเข้าใจตนเอง สิ่งแวดล้อมและผู้อื่นมากขึ้น (แพง ชินพงศ์, 2548)

3. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์

3.1 ความหมายของความคิดสร้างสรรค์

Jellen & Urban (1986) ได้ให้ความหมายว่า ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความคิดที่มีประสิทธิภาพที่สามารถก่อให้เกิดผลทางปฏิบัติได้ในด้านต่างๆ หลายด้าน ได้แก่ ความคิด ที่ทำให้เกิด นวัตกรรม ความคิดในด้านการสร้างจินตนาการใหม่ๆ และความคิดในด้านความรู้สึกว่าจะต้องมีการก่อให้เกิดสิ่งที่แตกต่างไปจากรูปแบบเดิม

ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางสมองผ่านการคิด และนำไปสู่การคิดค้นพบสิ่งแปลกใหม่ โดยสิ่งแปลกใหม่อาจจะเป็นสิ่งแปลกใหม่ด้วยการคิดดัดแปลง ประยุกต์ความคิดเดิมผสมผสานกันให้เกิดความคิดใหม่ โดยมีความคิดจินตนาการ หรือที่เรียกว่า จินตนาการประยุกต์ที่เป็นสิ่งสำคัญในการคิดควบคู่กันเพื่อก่อให้เกิดพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น (ศรีแพร จันทราภิรมย์, 2550)

3.2 ความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่สำคัญและมีคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับมนุษย์ที่อยู่ในสังคมปัจจุบัน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ผลจากความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของมนุษย์และการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม นวัตกรรมและเทคโนโลยีนั้นจะให้นมนุษย์อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข สามารถปรับตัวและรู้จักคิดแก้ปัญหาต่างๆ เฉพาะหน้าได้อย่างรวดเร็วตามลักษณะและบุคลิกภาพของบุคคล (ศิริประภาพรณ์ ตุ่มวิจิตร, 2552 อ้างถึง วราภรณ์ รักวิชัย, 2533)

ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถที่สำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์และเป็นปัจจัยในการส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ ประเทศใดที่สามารถดึงเอาศักยภาพเชิงสร้างสรรค์ของทรัพยากรมนุษย์ออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้มากเท่าใด ก็ยิ่งมีโอกาสพัฒนาและเจริญก้าวหน้าได้มากเท่านั้น ดังเช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และเยอรมนี ที่ประชาชนมีความคิดสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าใช้จินตนาการ จนสามารถสร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่ เป็นประโยชน์เอื้ออำนวยความสะดวกและเหมาะสมกับสภาพการณ์ (วรเกียรติ ทองไทย, 2553 อ้างถึง อารี พันธุ์มณี, 2545)

3.4 แนวทางการส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์

การคิดที่ส่งเสริมความสามารถในความคิดสร้างสรรค์ คือ การคิดอย่างมีคุณภาพ รู้จักคิดแก้ปัญหา และตัดสินใจในการทำสิ่งต่างๆ ต้องมีทักษะพื้นฐานที่สำคัญ คือ ทักษะด้านการคิดและจินตนาการด้านอุปมาอุปไมย ด้านโยงความสัมพันธ์ ด้านการเปลี่ยนแปลงรูป ด้านการรับรู้และมิติสัมพันธ์ ด้านการสังเกต การจำ และการให้เหตุผล (ชลธิชา ชิวปรีชา, 2554)

แนวทางการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ มีความสำคัญมากในสังคมปัจจุบันเพราะก่อให้เกิดประโยชน์ในหลายๆ ด้าน คือ 1) ก่อให้เกิดสิ่งแปลกใหม่ 2) อำนวยประโยชน์สุขให้แก่บุคคล 3) ช่วยให้บุคคลเข้าใจปัญหาและแก้ปัญหาได้ดี 4) ช่วยให้บุคคลปรับตัวได้ดี ถ้าหากในสังคมใด ประเทศใด มีคนที่มีความคิดสร้างสรรค์เป็นจำนวนมากก็จะช่วยให้ประเทศนั้นๆ มีความเจริญก้าวหน้า เพราะความคิดสร้างสรรค์จะช่วยพัฒนา

สิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้น และพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ อยู่ตลอดเวลา (ธีรพงษ์ จันเปรียง, 2555)

4. แนวคิดเกี่ยวกับสุนทรียภาพ

4.1 ความหมายของสุนทรียภาพ

สุนทรียภาพ เป็นความรู้สึกและรับรู้ได้ถึง ความงดงาม ทั้งที่อยู่ในธรรมชาติ และเกิดขึ้นจากการ สร้างสรรค์ จึงเป็นสภาพการณ์และความสัมพันธ์ของ อารมณ์ (Emotions) และจิตใจ (Mind) ที่มีต่อการรับรู้ และชื่นชมความงาม (Beauty) ของแต่ละบุคคล ซึ่งอาจ พัฒนาต่อไปถึงขั้นซาบซึ้ง ชื่นชม หลงใหล และส่งผลต่อ บุคลิกภาพ รสนิยม ความรู้สึกนึกคิด การตัดสินใจคุณค่า รวมทั้งการตัดสินใจ และพฤติกรรมของผู้คนต่อไป นอกจากนี้ความหมายทั่วไปของคำว่า “สุนทรียภาพ” ซึ่ง มักจะให้ความสำคัญกับความรู้สึก หรืออารมณ์ และศิลปะ ที่สร้างความสุข หรือความพึงพอใจแล้ว ยังขยายความไป ถึงความรู้สึกอื่นๆ เช่น ความเศร้าโศก ความน่าเกลียด ความน่ารัก ความขบขัน ความน่าพิศวง ความน่าสนใจ ความไม่น่าสนใจ ความเพลิดเพลินใจ ความเบื่อหน่าย ความไฝฝัน ความทะเยอทะยาน แร้งบันดาลใจ การ หลงใหลตัว การมีความรู้สึกร่วม หรืออิน (Inner) ก็ทำให้เกิดอารมณ์ หรือเป็นประสบการณ์ สุนทรียะได้ เช่นเดียวกัน (กฤษณ์ วัฒนธรรค์, 2556)

4.2 ความสำคัญของสุนทรียภาพ

สุนทรียภาพของบุคคล เป็นสภาพความ ซาบซึ้งในคุณค่าของสิ่งทั้งดงาม ไพเราะ รื่นรมย์ ไม่ว่าจะ เป็นธรรมชาติ หรือ ศิลปะ ความซาบซึ้งในคุณค่า ดังกล่าวจะเจริญเติบโตได้โดยประสบการณ์ การศึกษา อบรม ฝึกฝน จนเป็นอุปนิสัย และเกิดรสนิยม (Taste) ขึ้น ตามตัวบุคคล ซึ่งถือได้ว่าเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคล ใน ความรู้สึกที่ซาบซึ้งนั้นเป็นความรู้สึกที่เกิดจากการรับรู้ที่ บริสุทธิ์ ปราศจากสิ่งใดๆ ประดังในห้วงเวลาหนึ่ง ดังนั้น พฤติกรรมของผู้ที่มีสุนทรียภาพจะมองคุณค่าของสรรพสิ่ง ทุกอย่างจากภายใน (Intrinsic Value) มากกว่าภายนอก (Extrinsic Value) เปรียบได้กับเป็นตัวกรองที่จะสนองต่อ ความต้องการที่ละเอียดอ่อน สร้างพลังเหนียวแน่นให้เกิด การกระทำที่ดีงาม งดงาม (แรงจูงใจจากภายในบุคคล) ผ่านกระบวนการไตร่ตรอง ศึกษา วิเคราะห์ พิจารณา สังเคราะห์ (การใช้วิจารณ์ญาณ) แสดงเป็นการกระทำที่มี

ความงดงามเหมาะสม ชื่นชมต่อผู้พบเห็น จนติดตัว กลายเป็นพฤติกรรมถาวร เป็นเอกลักษณ์ที่สง่างาม เฉพาะตัว น่าเคารพ นับถือ น่าเลื่อมใสและศรัทธา (ธนากรณ์ ใจสมานมิตร, 2556)

4.3 การพัฒนาสุนทรียภาพ

การพัฒนาสุนทรียภาพให้เกิดขึ้นสามารถ พัฒนาได้ทุกช่วงอายุ เนื่องจากสุนทรียภาพเกี่ยวข้องกับ อารมณ์และความรู้สึกดังกล่าวมาแล้ว และอารมณ์และ ความรู้สึกเกิดขึ้นมาพร้อมกับสภาพบุคคลซึ่งเริ่มแต่คลอด และอยู่ รอดเป็นมนุษย์และเติบโตขึ้นจนถึงตาย การพัฒนาจึงสามารถทำได้ทุกช่วงอายุ ทุกเพศ ทุกวัย ตั้งแต่ระยะแรกเกิดจนถึงผู้ปวยระยะสุดท้าย เช่น การ ขวอนปลาดตะเพียนหลากสีสวยงามให้เด็กทารกแรกเกิด มองดู จนถึงการดูแลผู้ปวยระยะสุดท้ายให้มีความสุขก่อน ตายล้วนเป็นการสร้าง สุนทรียภาพทั้งสิ้น (กฤษณ์ วัฒนธรรค์, 2556)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

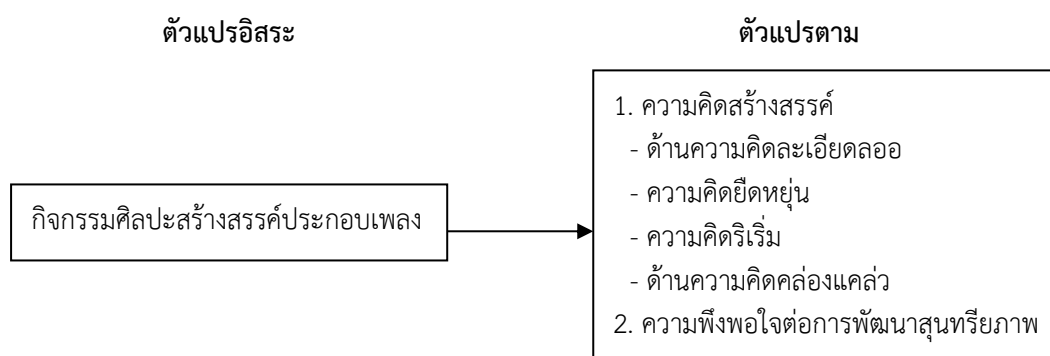
นภาพร ฟ้ากมี (2552) ได้ศึกษาผลการจัด กิจกรรมดนตรีที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดยางสุทธาราม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2551 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มี ความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะน้อย จำนวน 30 คน ซึ่ง ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่าย อีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ทาง ศิลปะเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการใช้กิจกรรมดนตรี อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการใช้ กิจกรรมดนตรีมีความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะมากกว่า นักเรียนที่ไม่ได้รับการใช้กิจกรรมดนตรี อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

นันท์ชพร จิระจรัสชัย (2551) ได้ศึกษา ความคิด สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการวาด ภาพประกอบเสียงเพลงไทยเดิม ซึ่งทำการศึกษาในกลุ่ม ตัวอย่าง นักเรียนชายและหญิง ชั้นอนุบาล ปีที่ 2 โรงเรียน สาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) มหาวิทยาลัย รามคำแหงหัวหมาก บางกะปิ กรุงเทพฯ ในภาคเรียนที่ 1

ปีการศึกษา 2550 จำนวน 15 คน จากเด็กจำนวน 27 คน ด้วยการทดสอบแล้วเลือกเด็กที่มีคะแนนต่ำ อันดับสุดท้ายมา 15 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย แผนการสอนการจัดกิจกรรมการวาดภาพประกอบเสียงเพลงไทยเดิมและแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเจเลน และเออร์บัน (Jellen and Urbain) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 แบบแผนการวิจัยใช้แบบแผนการสอบก่อน-หลังกลุ่มเดียว (The one Group Pretest-Posttest Design) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและ

ทดสอบความแตกต่างด้วย t-test แบบ Dependent Sample ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการวาดภาพประกอบเสียงเพลงไทยเดิมมีความคิดสร้างสรรค์ ทั้งภาพรวมและรายด้านหลังจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .01$ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการวาดภาพประกอบเสียงเพลงไทยเดิม ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์ทั้งภาพรวมและรายด้านสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับกิจกรรมอย่างชัดเจน

กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

นักศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบเพลงมีค่าเฉลี่ย ความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบเพลง

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาจำนวน 85 คน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 ในรายวิชา 1072404 สุนทรียศึกษากับการพัฒนาทักษะทางอารมณ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก

2. เครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์จากการวาดภาพ TCT-DP (Test of Creative Thinking - Drawing Production) ของ Jellen and Urban (1986)

2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการพัฒนาการสุนทรียภาพของนักศึกษา ได้แก่

1) ศีรษะรายละเอียดเกี่ยวกับสุนทรียภาพ จากเอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดโครงสร้างของแบบสอบถาม

2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในข้อ 1 มาวิเคราะห์และสร้างแบบสอบถาม ให้สอดคล้องกับการพัฒนาสุนทรียภาพ

3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการพัฒนาการสุนทรียภาพของนักศึกษา ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจเพื่อตรวจหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม จำนวน 3 ท่าน (IOC) ได้ค่า IOC 0.87 ซึ่งมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

4) นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการพัฒนาการสุนทรียภาพของนักศึกษามาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5) นำคะแนนที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ลัวัน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538. น.200) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.84

6) นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการพัฒนาการสุนทรียภาพของนักศึกษา ที่ปรับปรุงเหมาะสมแล้วไปจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1) ผู้ศึกษาทำการประเมินนักศึกษาก่อนการทดลอง (Pretest) ด้วยแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของ เยลเลนและเออร์บัน (Jellen and Urban, 1986) ในสัปดาห์ที่ 1

2) ผู้ศึกษาทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ตั้งแต่วันที่ 5 ตุลาคม 2558 ถึงวันที่ 2 พฤศจิกายน 2558 รวมเป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยนำกลุ่มตัวอย่างมาทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบเสียงเพลง เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของและพัฒนาสุนทรียภาพสำหรับนักศึกษา ซึ่งจะทำการสอนทุกวันจันทร์ วันละ 1 แผน รวมทั้งสิ้น 5 แผน ใช้เวลาตั้งแต่ 14.00 – 14.50 น. รวมวันละ 50 นาที

3) เมื่อดำเนินการทดลองตามแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบเสียงเพลง ครบ 5 สัปดาห์แล้ว ผู้ศึกษาได้นำนักศึกษามาทำการประเมินความคิดสร้างสรรค์ด้วยแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของ Jellen and Urban และ ทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการพัฒนาการสุนทรียภาพของนักศึกษา หลังการทดลอง (Posttest) เช่นเดียวกับการทดสอบก่อนทดลอง (Pretest) ในสัปดาห์ที่ 7

4) นำผลการตอบแบบสอบถามที่ได้ไปตรวจให้คะแนนและนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ผู้ศึกษานำแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังการทดลองมาให้คะแนนโดยนำ ข้อมูลไปหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2) เปรียบเทียบคะแนนความแตกต่าง ของคะแนนจากแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ ภายในกลุ่มทดลอง โดยใช้สูตร t – test dependent

3) ผลความพึงพอใจต่อการพัฒนาสุนทรียภาพ หลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบเสียงเพลง

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลของการเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์รายด้านก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบเสียงเพลง

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดละเอียดลออ ด้านความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่มและด้านความคิดคล่องแคล่วก่อนและหลังจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบเสียงเพลง

กลุ่มทดลอง	$\bar{X}$	S.D.	df	t	p
ด้านความคิดละเอียดลออ					
- ก่อนการทดลอง	16.24	4.13			
- หลังการทดลอง	20.2	5.13	40	5.463	0.00
ด้านความคิดยืดหยุ่น					
- ก่อนการทดลอง	4.93	3.82			
- หลังการทดลอง	8.05	3.36	40	5.18	0.00
ด้านความคิดริเริ่ม					
- ก่อนการทดลอง	8.20	2.42			
- หลังการทดลอง	10.54	1.31	40	6.03	0.00
ด้านความคิดคล่องแคล่ว					
- ก่อนการทดลอง	2.12	1.72			
- หลังการทดลอง	2.83	1.50	40	2.28	0.03

จากตารางที่ 1 พบว่า เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบเสียงเพลงมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์เป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านความคิดละเอียดลออ

คะแนนความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาด้านความคิดละเอียดลออก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดสร้างสรรค์เท่ากับ 16.24 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 4.13 และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดสร้างสรรค์เท่ากับ 20.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 5.13 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลอง พบว่า คะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 05

ด้านความคิดยืดหยุ่น

คะแนนความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาด้านความคิดยืดหยุ่นก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดสร้างสรรค์เท่ากับ 4.93 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 3.82 และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนน

ความคิดสร้างสรรค์เท่ากับ 8.05 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 3.36 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลอง พบว่า คะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 05

ด้านความคิดริเริ่ม

คะแนนความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาด้านความคิดริเริ่มก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดสร้างสรรค์เท่ากับ 8.20 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 2.42 และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดสร้างสรรค์เท่ากับ 10.54 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 1.31 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลอง พบว่า คะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 05

ด้านความคิดคล่องแคล่ว

คะแนนความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาด้านความคิดคล่องแคล่วก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดสร้างสรรค์เท่ากับ 2.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 1.72 และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดสร้างสรรค์เท่ากับ 2.83 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 1.50 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลอง พบว่า คะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่าความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ประกอบเสียงเพลง มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังการทดลองโดยรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อ

จำแนกเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความคิดละเอียดลออ ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และ ด้านความคิดคล่องแคล่ว มีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ

ตอนที่ 2 ผลความพึงพอใจต่อการพัฒนาสุนทรียภาพหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบเสียงเพลง การแบ่งเกณฑ์ระดับความพึงพอใจ ดังนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง พอใจมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง พอใจมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง พอใจปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง พอใจน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง พอใจน้อยที่สุด

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจต่อการพัฒนาสุนทรียภาพในการทำศิลปะสร้างสรรค์ ประกอบเพลง กิจกรรมออกแบบเครื่องดนตรี

ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ส่งเสริมการใช้ความรู้ด้านองค์ประกอบศิลป์	4.51	0.51	พอใจมากที่สุด	5
2. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	4.68	0.47	พอใจมากที่สุด	2
3. ส่งเสริมด้านสุนทรียภาพ	4.61	0.49	พอใจมากที่สุด	4
4. มีคุณค่าและนำไปใช้ประโยชน์ได้	4.71	0.46	พอใจมากที่สุด	1
5. สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	4.66	0.48	พอใจมากที่สุด	3
รวม	4.63	0.49	พอใจมากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่านักศึกษาตอบแบบประเมินความพึงพอใจต่อการพัฒนาสุนทรียภาพในการทำศิลปะสร้างสรรค์ประกอบเพลง กิจกรรมออกแบบเครื่องดนตรีอยู่ในระดับพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยภาพรวม 0.49 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีคุณค่าและนำไปใช้ประโยชน์ได้ มีค่าเฉลี่ย 4.71 และลำดับความพึงพอใจมากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 คือ มีคุณค่าและนำไปใช้ประโยชน์ได้

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจต่อการพัฒนาสุนทรียภาพในการทำศิลปะสร้างสรรค์ ประกอบเพลง กิจกรรมประดิษฐ์เครื่องดนตรีจากเศษวัสดุ

ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ส่งเสริมการใช้ความรู้ด้านองค์ประกอบศิลป์	4.54	0.50	พอใจมากที่สุด	2
2. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	4.51	0.51	พอใจมากที่สุด	3
3. ส่งเสริมด้านสุนทรียภาพ	4.71	0.46	พอใจมากที่สุด	1
4. มีคุณค่าและนำไปใช้ประโยชน์ได้	4.51	0.51	พอใจมากที่สุด	4
5. สอดคล้องกับเนื้อหาารายวิชา	4.51	0.51	พอใจมากที่สุด	5
รวม	4.52	0.50	พอใจมากที่สุด	

จากตารางที่ 3 พบว่านักศึกษาตอบแบบประเมิน ความพึงพอใจต่อการพัฒนาสุนทรียภาพในการทำศิลปะสร้างสรรค์ประกอบเพลง กิจกรรมประดิษฐ์เครื่องดนตรีจากเศษวัสดุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

0.50 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ส่งเสริมด้านสุนทรียภาพ มีค่าเฉลี่ย 4.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.46 อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด และลำดับความพึงพอใจมากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 คือ ส่งเสริมด้านสุนทรียภาพ

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจต่อการพัฒนาสุนทรียภาพในการทำศิลปะสร้างสรรค์ ประกอบเพลง กิจกรรมฉากละครสร้างสรรค์

ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ส่งเสริมการใช้ความรู้ด้านองค์ประกอบศิลป์	4.78	0.42	พอใจมากที่สุด	1
2. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	4.66	0.48	พอใจมากที่สุด	2
3. ส่งเสริมด้านสุนทรียภาพ	4.61	0.49	พอใจมากที่สุด	3
4. มีคุณค่าและนำไปใช้ประโยชน์ได้	4.56	0.50	พอใจมากที่สุด	4
5. สอดคล้องกับเนื้อหาารายวิชา	4.51	0.51	พอใจมากที่สุด	5
รวม	4.62	0.49	พอใจมากที่สุด	

จากตารางที่ 4 พบว่านักศึกษาตอบแบบประเมิน ความพึงพอใจต่อการพัฒนาสุนทรียภาพในการทำศิลปะสร้างสรรค์ประกอบเพลง กิจกรรมฉากละครสร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49 เมื่อแยกพิจารณาเป็น

รายข้อ พบว่า ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ส่งเสริมการใช้ความรู้ด้านองค์ประกอบศิลป์ มีค่าเฉลี่ย 4.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.42 อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด และลำดับความพึงพอใจมากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 คือ ส่งเสริมการใช้ความรู้ด้านองค์ประกอบศิลป์

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจต่อการพัฒนาสุนทรียภาพในการทำศิลปะสร้างสรรค์ ประกอบเพลง กิจกรรมออกแบบชุดประจำโรงเรียน

ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ส่งเสริมการใช้ความรู้ด้านองค์ประกอบศิลป์	4.44	0.50	พอใจมากที่สุด	5
2. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	4.49	0.51	พอใจมากที่สุด	3
3. ส่งเสริมด้านสุนทรียภาพ	4.71	0.46	พอใจมากที่สุด	1
4. มีคุณค่าและนำไปใช้ประโยชน์ได้	4.56	0.50	พอใจมากที่สุด	2
5. สอดคล้องกับเนื้อหาารายวิชา	4.49	0.51	พอใจมากที่สุด	4
รวม	4.54	0.50	พอใจมากที่สุด	

จากตารางที่ 5 พบว่านักศึกษาตอบแบบประเมิน ความพึงพอใจต่อการพัฒนาสุนทรียภาพในการทำศิลปะ สร้างสรรค์ประกอบเพลง กิจกรรมออกแบบชุดประจำ โรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับพอใจมากที่สุด

มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 เมื่อ แยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ส่งเสริมด้านสุนทรียภาพ มีค่าเฉลี่ย 4.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.46 อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจต่อการพัฒนาสุนทรียภาพในการทำศิลปะสร้างสรรค์ ประกอบเพลง กิจกรรมประดิษฐ์โรงเรียนในฝัน

ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ส่งเสริมการใช้ความรู้ด้านองค์ประกอบศิลป์	4.78	0.42	พอใจมากที่สุด	1
2. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	4.56	0.50	พอใจมากที่สุด	2
3. ส่งเสริมด้านสุนทรียภาพ	4.54	0.50	พอใจมากที่สุด	4
4. มีคุณค่าและนำไปใช้ประโยชน์ได้	4.49	0.51	พอใจมากที่สุด	5
5. สอดคล้องกับเนื้อหาารายวิชา	4.56	0.50	พอใจมากที่สุด	3
รวม	4.59	0.49	พอใจมากที่สุด	

จากตารางที่ 6 พบว่านักศึกษาตอบแบบประเมิน ความพึงพอใจต่อการพัฒนาสุนทรียภาพในการทำศิลปะ สร้างสรรค์ประกอบเพลง กิจกรรมประดิษฐ์โรงเรียนในฝัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49 เมื่อแยกพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่า ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ส่งเสริมการใช้ความรู้ด้านองค์ประกอบศิลป์ มีค่าเฉลี่ย 4.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.42 อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด

รองลงมา คือ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย 4.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีคุณค่าและนำไปใช้ ประโยชน์ได้ มีค่าเฉลี่ย 4.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51 อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด และลำดับความพึงพอใจมากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 คือ ส่งเสริมการใช้ความรู้ด้าน องค์ประกอบศิลป์

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจต่อการพัฒนาสุนทรียภาพในการทำศิลปะสร้างสรรค์ ประกอบเพลง โดยภาพรวม

ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. กิจกรรมออกแบบเครื่องดนตรี	4.63	0.49	พอใจมากที่สุด	1
2. กิจกรรมประดิษฐ์เครื่องดนตรีจากเศษวัสดุ	4.52	0.50	พอใจมากที่สุด	5
3. กิจกรรมฉากละครสร้างสรรค์	4.62	0.49	พอใจมากที่สุด	2
4. กิจกรรมออกแบบชุดประจำโรงเรียน	4.54	0.50	พอใจมากที่สุด	4
5. กิจกรรมประดิษฐ์โรงเรียนในฝัน	4.59	0.49	พอใจมากที่สุด	3
รวม	4.59	0.49	พอใจมากที่สุด	

จากตารางที่ 7 พบว่านักศึกษาตอบแบบประเมิน ความพึงพอใจต่อการพัฒนาสุนทรียภาพในการทำศิลปะสร้างสรรค์ประกอบเพลง โดยภาพรวมอยู่ในระดับพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ กิจกรรมออกแบบเครื่องดนตรี มีค่าเฉลี่ย 4.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49 อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด รองลงมา คือ กิจกรรมฉากละคร

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนในรายวิชา 1072404 สุนทรียศึกษากับการพัฒนาทักษะทางอารมณ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ได้เรียนรู้การออกแบบ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบเพลง มีพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์และสุนทรียภาพดีขึ้น จากแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 แผน ผลจากการประเมิน ผู้เรียนพบว่า ในสัปดาห์แรกนักศึกษามีความกังวลในเรื่อง การออกแบบชิ้นงานในการออกแบบกิจกรรมเครื่องดนตรี นักศึกษายังยึดติดกับผลงานที่ออกมาแล้วสวยงามจึงคิดว่า ตนเองไม่มีความสามารถที่จะทำได้ และมีการออกแบบ ชิ้นงานที่ซ้ำกันจำนวนมาก ทำให้ไม่เกิดความแปลกใหม่ และไม่กล้าแสดงออกเท่าที่ควร แต่หลังจากที่ได้ทำ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบเพลง ผู้สอนได้ใช้ คำแนะนำในเรื่องของการสร้างสรรค์ชิ้นงาน โดยใช้คำว่า

สร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย 4.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49 อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ กิจกรรมประดิษฐ์เครื่องดนตรีจากเศษวัสดุ มีค่าเฉลี่ย 4.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด และลำดับความพึงพอใจมากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 คือ กิจกรรมออกแบบเครื่องดนตรี

ศิลปะสร้างสรรค์ไม่มีผิดไม่มีถูกจะสร้างอย่างไรก็ได้โดยที่เราเป็นผู้คิดเอง และเมื่อได้ฟังเสียงเพลงจะช่วยสร้างจินตนาการสร้างสรรค์งานให้แปลกใหม่ ประณีต เมื่อนักศึกษาได้ ทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบเพลงแล้วเพลงจะช่วยกระตุ้นให้มีการแสดงออกในการสร้างสรรค์ทางศิลปะเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ดังที่ อุดม เพชรสังหาร (2551) กล่าวว่า ดนตรีสามารถมีอิทธิพลต่อสมองเราตรงส่วนที่เรียกว่า Limbic System บริเวณนี้ของสมองจะทำงานเกี่ยวกับ ภาวะอารมณ์และความรู้สึกชอบหรือเกลียดจะอยู่ที่ส่วนนี้ เมื่อระบบ Limbic Systemทำงานมากๆ จะส่งผลให้ ระบบเหตุผล (Prefrontal cortex) ทำงานน้อยลงเรียกว่า ให้อารมณ์อยู่เหนือเหตุผล ความคิดนอกกรอบจะเกิดขึ้น เพราะมันไม่มีกรอบควบคุม ความคิดจึงเป็นอิสระ ซึ่งเมื่อ ได้รับความคิดจากตรงนี้ และนำเอาหลักของเหตุผลมา ประกอบภายหลัง ก็มีโอกาสจะกลายเป็นความคิด สร้างสรรค์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ แพง ชินพงศ์ (2548) กล่าวว่า ดนตรีเป็นเรื่องเกี่ยวกับอารมณ์และความรู้สึก

การที่ให้เด็กฟังดนตรีไทยเดิม หรือดนตรีคลาสสิกที่มีท่วงทำนองช้าไพเราะและมีเสียงธรรมชาติประกอบ เช่น เสียงนก เสียงฝนตกเบาๆ หรือเสียงน้ำไหล จะมีผลต่อพัฒนาการทางสมอง อารมณ์และจิตใจของเด็กโดยตรง ดนตรีที่มีท่วงทำนองและจังหวะช้าจะกระตุ้นคลื่นสมองให้เด็กเกิดความรู้สึกสงบผ่อนคลายและเพิ่มสมาธิในการทำงาน เสียงดนตรีบรรเลงที่มีท่วงทำนองช้าและไพเราะนี้จะช่วยส่งผลดีต่อการทำงานของสมองส่วนอารมณ์ที่เรียกว่า นีโอคอร์เท็กซ์ ซึ่งเป็นสมองส่วนที่ลึกซึ่งเกี่ยวกับ IQ คือความคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างลึกซึ้งเพราะดนตรีไทยเดิมและดนตรีคลาสสิก เป็นดนตรีที่มีความละเอียดอ่อนซับซ้อน ทำให้เด็กสามารถคิดอย่างเป็นระบบมากขึ้น นอกจากนี้ ยังช่วยในเรื่อง EQ คือการเรียนรู้ทางสังคมและการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ซึ่งจะทำให้เด็กมีความเข้าใจตนเอง สิ่งแวดล้อมและผู้อื่นมากขึ้น

หลังจากการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ประกอบเพลงในชั้นที่ 2 จนถึงชั้นที่ 5 จึงทำให้นักศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบเสียงเพลง มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังการทดลองโดยรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความคิดละเอียดลออ ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และด้านความคิดคล่องแคล่วมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ และมีสุนทรียภาพในการทำกิจกรรมในทุกกิจกรรม โดยวัดจากแบบประเมินความพึงพอใจต่อการพัฒนาสุนทรียภาพในการทำศิลปะสร้างสรรค์ ประกอบเพลง โดยภาพรวม อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1.1 ผู้สอนสามารถนำรูปแบบดังกล่าวไปทดลองใช้ในการสอนวิชาอื่นๆ ได้

1.2 ในการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ประกอบเพลง สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ควรมีมากพอเพื่อใช้วัสดุต่างๆ ที่หลากหลายในการสร้างสรรค์ชิ้นงานตรงตามความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษา

1.3 ในการกำหนดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ อาจมีการปรับเปลี่ยนตัวกิจกรรมให้เหมาะสมกับองค์ประกอบศิลป์ และยากง่ายเหมาะสมกับนักศึกษา

1.4 ผู้ศึกษาควรศึกษา ความหมายขององค์ประกอบศิลป์ และนำมาปรับใช้ในการสื่อสารอธิบายการทำกิจกรรมให้กับนักศึกษา

1.5 ในการทำกิจกรรมควรเลือกเวลาที่เหมาะสมในการทำกิจกรรม หรือมีการยืดหยุ่นและปรับเวลาเพื่อให้นักศึกษาได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างเต็มที่

1.6 เมื่อเสร็จสิ้นการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง ควรมีการสนทนาร่วมกันสรุปถึงการทำกิจกรรมในแต่ละวัน ถึงผลงานของตนเอง เพื่อให้นักศึกษามีโอกาสเล่าเรื่องราวการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง พร้อมทั้งรู้คุณค่าของผลงานของตนเองและผู้อื่นในการทำกิจกรรมในแต่ละวัน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษา ผลของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบเพลง ในระยะยาวเพื่อติดตามผลการทดลองที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์

2.2 ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบเพลงต่อความสามารถด้านอื่นๆ

2.3 ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบเพลงอื่นๆ นอกจากเพลงคลาสสิกและเพลงที่พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เช่น เพลงพื้นบ้าน เพลงไทยเดิม เพลงพระราชนิพนธ์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กฤษมันต์ วัฒนานรงค์ . (2556). *การพัฒนาสุนทรียภาพ (Aesthetics)* (Online). สืบค้นจาก www.thairath.co.th/content/edu/341567. 11 พฤศจิกายน 2558
- จิรวัดน์ โครสมบัติ.2556.ดนตรี (Music) (Online). <https://sites.google.com/site/mrjisclassroom/dntri>. 9 พฤศจิกายน 2558

- ชลธิชา ชิวปรีชา. (2554). *ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมศิลปะด้วยใบตอง*. ปรินญาณินพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ดาร์ธัน อูทัยพยัคฆ์. (2552). *การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ (กิจกรรมศิลปะ)*. (Online). https://www.gotoknow.org/posts/32405_9_พฤศจิกายน_2558
- เดลินิวส์ออนไลน์. (2555). *ดนตรีกับความสร้างสรรค์* (Online). <https://blog.eduzones.com/successway/100038>. 1 พฤศจิกายน 2558
- ธีรพงษ์ จันเปรียง. (2555). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยการวาดภาพด้วยวิธีการสร้างเรื่องของเด็กอนุบาล 3 โรงเรียนอนุบาลสิริขุนหาญ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดศรีสะเกษ*. ปรินญาณินพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธนากรณ์ ใจสมานมิตร. (2556). *สุนทรียภาพกับการสร้างแรงบันดาลใจในปัจจุบัน*. (Online). <http://www.jobpub.com/articles/showarticle.asp?id=2891>. 1 พฤศจิกายน 2558
- นภาพร พักมี. (2552). *ผลการกิจกรรมดนตรีที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดยางสุทธาราม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นันทพร จิระจรรย์. (2551). *ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการวาดภาพประกอบเสียงเพลงไทยเดิม*. ปรินญาณินพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เบญญา แสงมะลิ. (2545). *ประมวลการสอนนักเรียนอนุบาล*. กรุงเทพมหานคร: ครูสภา.
- ประไพ ประดิษฐ์สุขการ. (2558). *ศิลปะ (Arts)*. (Online). <http://taamkru.com/th/%E0%B8%A8%E0%B8%B4%E0%B8%A5%E0%B8%9B%E0%B8%B0/>. 9 พฤศจิกายน 2558
- พรพรรณ ราไพโรจน์. (2550). *ทักษะการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การวาดภาพประกอบการพิมพ์ภาพ*. ปรินญาณินพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พรเพ็ญ บัวทอง. (2555). *ผลของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุธรรมชาติท้องถิ่นที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย*. ปรินญาณินพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- แพง ชินพงศ์. (2548). *ดนตรีชวนมหานเด็ก*. (Online). <http://www.cf.mahidol.ac.th/autopage/file/MonAugust2008-10-26-8-Copy%20of%201.pdf>. 22 ตุลาคม 2558
- แพง ชินพงศ์. (2553). *ดนตรี ทำให้เด็กฉลาดสร้างสรรค์*. ประชาชาติธุรกิจออนไลน์. (Online). http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1276594041&grpId=07&catid=00
- มานิต หล่อพินิจ. (2547). *ดนตรีไทย*. กรุงเทพมหานคร: ทิพย์วิสุทธิ.
- วรเกียรติ ทองไทย. (2553). *ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากหนังสือภาพ*. ปรินญาณินพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อ้างถึง อารีพันธ์มณี. 2545. *ฝึกให้คิดเป็น คิดให้สร้างสรรค์*. กรุงเทพมหานคร: ไยไหม.
- ศิริประภาพรณัฏฐ์ ตุ่มวิจิตร. (2552). *การศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยจากการจัดกิจกรรมศิลปะการติดดอกไม้แห้ง*. ปรินญาณินพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อ้างถึง วราภรณ์ รักวิชัย. 2535. *การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพมหานคร: กราฟฟิคอาร์ต.

- ศรีแพร จันทกริรมย์. (2550). *ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้เปลือกข้าวโพด*. ปรินญา นิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศรียา นิยมธรรม. (2550). *ทัศนศิลป์เพื่อการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : แวันแก้ว.
<https://sites.google.com/site/mrjisclassroom/dntri> 9 พฤศจิกายน 2558
- Jellen, G. & Urban, K. (1986). *Spring test for creative drawing production*, The Creative Child and Adult Quarterly. 11(8), 107-155.
- Peterson, H. T. (1958). *Kindergarten: the key of child growth*. New York: Exposition press.

**การพัฒนาแบบแผนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครนายก**
**A Development School Curriculum for ASEAN of secondary
school in Nakhon Nayok Province**

เอมิกา รัตนมาลา¹ และ สุทธิพร บุญส่ง

หลักสูตรการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Email: Amika_jt@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาแบบแผนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครนายก 2) เพื่อศึกษาความเหมาะสมของแบบแผนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครนายก ระเบียบวิธีและเครื่องมือวิจัย ได้แก่ 1) การวิเคราะห์เอกสาร 2) การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 9 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์ 3) การสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 18 คน ด้วยแบบการสนทนากลุ่ม และ 4) ตรวจสอบความเหมาะสมของแบบด้วยแบบสอบถาม ผลวิจัยพบว่า

1) หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครนายก ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (2) การกำหนดหลักการและเป้าหมายหลัก (3) การกำหนดเนื้อหาและการจัดการเรียนรู้ (4) การนำไปใช้และปรับปรุงหลักสูตร (5) การวัดและประเมินผลหลักสูตร

2) แบบแผนที่พัฒนาขึ้นผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าเหมาะสมในการนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครนายก

คำสำคัญ: การพัฒนาแบบแผน, หลักสูตรสถานศึกษา, ประชาคมอาเซียน

Abstract

The research objectives: 1) To Development School Curriculum for ASEAN Of secondary school in Nakhon Nayok Province., 2) To propose a model of School Curriculum for ASEAN Of secondary school in Nakhon Nayok Province. The research methodologies and tools used in 1) the study are document analysis, interviews with 9 key informants with semi-structural interview form 2) focus group discussion with 18 scholars with questions for group discussion form and check eligibility by questionnaires. The results of the study showed that:

1) School curriculum for ASEAN of secondary school in Nakhon Nayok province Include (1) Analysis basics data. (2) Defining Principles And the main goal. (3) Determining content and Learning management. (4) Implementation and improvement courses. (5) Measurement and evaluation program.

2) The developed model school curriculum for ASEAN of secondary school in Nakhon Nayok province is appropriate and can be adjusted for the development developed school curriculum for ASEAN of secondary school in Nakhon Nayok province.

Keywords: Model Development, School Curriculum, ASEAN

บทนำ

จากสภาวะการเปลี่ยนแปลงของระบบโลกเสรีในยุคโลกาภิวัตน์ ได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขององค์กรทั่วโลกตลอดมา โดยเกิดการแข่งขันกันสูงมากทำให้แต่ละองค์กรต้องการพัฒนาและปรับการบริหารจัดการให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้เพื่อความอยู่รอดและสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ รวมถึงภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ปรับกลยุทธ์การบริหารจัดการ โดยการรวมตัวกันเป็นประชาคมเพื่อผนึกกำลังของประเทศสมาชิก 10 ประเทศ การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาประเทศ ซึ่งหากประเทศใดมีประชากรที่ได้รับการศึกษาอย่างถูกต้องและทั่วถึง ประเทศนั้นก็จะประสบความสำเร็จในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม (สีลา มะเค็ง, 2544, น.202) นอกจากนี้การศึกษายังเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นพื้นฐานอันสำคัญของการพัฒนาและเป็นเครื่องชี้นำสังคม ผู้ที่ได้รับการศึกษาจึงเป็นบุคคลที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 21 (พ.ศ.2552 – 2561) มุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีเป้าหมายหลัก เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงการมีคุณภาพและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา, 2552, น.2)

ในปี 2558 ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการ จึงต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่ต้องเกิดขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะภาคการศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมของเด็กและเยาวชน ที่ถือเป็นอนาคตสำคัญของประเทศ ดังนั้นระบบการศึกษาจำเป็นที่จะต้องพัฒนาการศึกษาของไทยให้ก้าวหน้าไปพร้อมกับอาเซียน บทบาทของครูผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่ต้องการตอบสนองการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นการจัดการศึกษาในหลักสูตรจะต้องปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน โดยครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงแนวโน้มในการ

พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเข้าสู่อาเซียน ในด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตร ข้อมูลพื้นฐานของการพัฒนาหลักสูตร รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร (สังต์ อุทรานันท์, 2532, น.12) ในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาอาเซียนอย่างเต็มรูปแบบทางการศึกษาของไทย และนักเรียน นักศึกษาจะสามารถเรียนรู้ทักษะด้านภาษาและวัฒนธรรม ของประเทศอาเซียนทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เป็นมาตรฐานเดียวกันและสามารถเอื้อประโยชน์ทางด้านการศึกษาของไทยให้มีการพัฒนาในหลายด้าน เพื่อที่จะเป็นการกระตุ้นการศึกษาของไทยให้มีความก้าวหน้าและความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศในการเข้าสู่อาเซียน

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดเป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีศักยภาพในการแข่งขันเวทีระดับชาติและเวทีโลกพร้อมกันนี้ได้รับการบูรณาการพัฒนาศูนย์ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร

จังหวัดนครนายกเป็นจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์และแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติที่น่าสนใจ จังหวัดได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและระบบการศึกษาที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนอาเซียนซึ่งนอกจากหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานที่นักเรียนได้ศึกษาตามระบบแล้ว จังหวัดยังได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพัฒนาจังหวัดเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของระบบการศึกษาในปัจจุบัน เพื่อรองรับการเข้าสู่อาเซียนจึงได้ศึกษารูปแบบทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่อาเซียนของผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา เพื่อ

ทราบแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและรูปแบบด้านการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับการเข้าสู่หลักสูตรของอาเซียนในปัจจุบัน อย่างมีคุณภาพและจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาผู้เรียนได้ตรงกับความต้องการของประชาคมอาเซียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครนายก
2. เพื่อศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครนายก

วิธีการวิจัยดำเนินการวิจัย

ได้ดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาพัฒนารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครนายกโดยการ 1)ศึกษาเอกสาร บทความ สื่อออนไลน์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ 2)สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร หรือมีความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 9 คน ด้วยการเลือกเจาะจง (Purposive Selection)

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนครนายกโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร การใช้หลักสูตรผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจำนวน 18 คน ด้วยการเลือกเจาะจง (Purposive Selection) และตรวจสอบโดยการตอบแบบสอบถามใช้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกับการสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัย

สรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครนายกโดยการโดยการ ศึกษาเอกสาร บทความ สื่อออนไลน์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรและมีความเชี่ยวชาญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้ร่างรูปแบบประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
2. ขั้นกำหนดหลักการและเป้าหมายของ

หลักสูตร

3. ขั้นการกำหนดเนื้อหาและการจัดการ

เรียนรู้

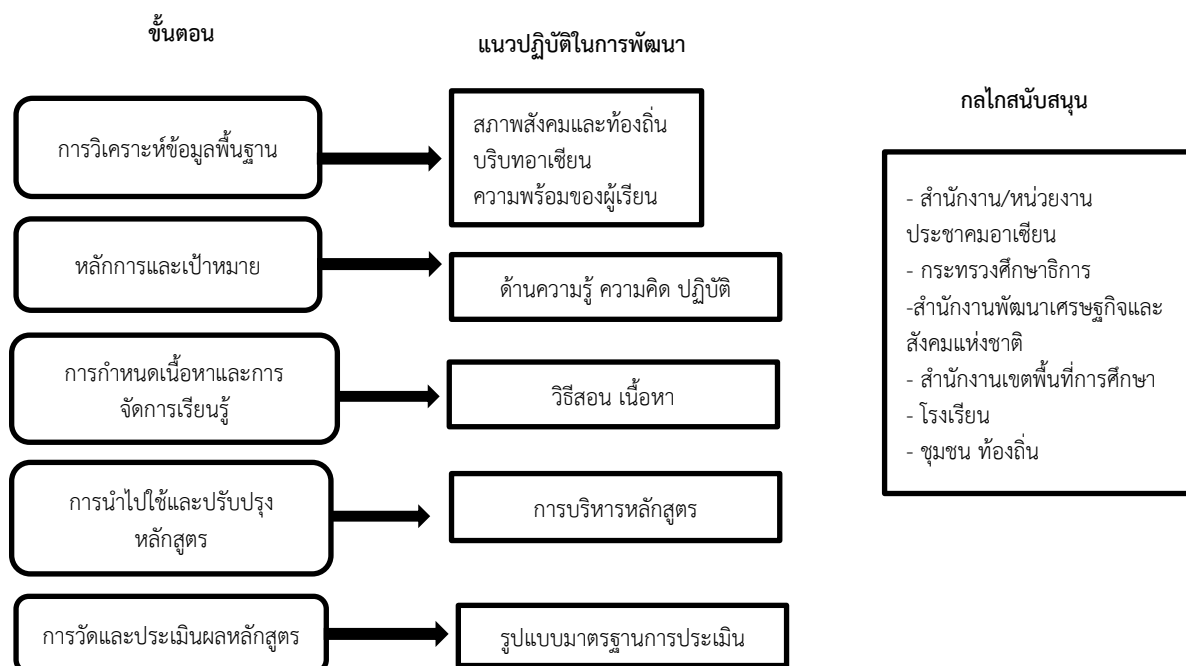
4. ขั้นการนำไปใช้และปรับปรุงหลักสูตร

5. ขั้นการวัดและประเมินผลหลักสูตร

ผู้วิจัยได้นำแนวปฏิบัติและกลไกในการ

สนับสนุนการจัดทำหลักสูตรมาให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาต่อไป

2. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนครนายกโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร การใช้หลักสูตร ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาผลการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นควรมีลักษณะ ดังภาพที่



ภาพที่ 1 สรุปผลการวิจัยตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวิจัย

โดยประกอบด้วยประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
 - 1.1 สภาพสังคมและท้องถิ่น
 - ข้อมูลพื้นฐานท้องถิ่น
 - ต้องการองค์ความรู้/บริบท
 - 1.2 บริบทอาเซียน
 - จุดมุ่งหมายด้านการศึกษาของประชาคมอาเซียน
 - สภาพที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในอนาคตผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม
 - แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 - 1.3 ความพร้อมของผู้เรียน
 - คุณลักษณะที่พึงประสงค์และสมรรถนะ
2. ขั้นกำหนดหลักการและเป้าหมายของ
 - 2.1 ด้านความรู้
 - เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - จัดการเรียนรู้การสอนให้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น และชุมชน
 - มีความสามารถในการใช้ ICT
 - กระบวนการคิด การวิเคราะห์ การสร้างสรรค์ กระบวนการกลุ่ม การแก้ปัญหา และมีภาวะผู้นำ
 - 2.2 ด้านความคิด
 - ส่งเสริมการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคมและวัฒนธรรม

พอเพียง
ภิบาล สันติวิธี

- ยอมรับความแตกต่างในการนับถือศาสนา
- ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- วิถีชีวิตประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักธรรม
- มีความพร้อมในการเป็นผู้บริโภคที่ตัดสินใจ

แบบมีข้อมูลความภูมิใจในความเป็นไทย/ความเป็นอาเซียน

- สามารถในการจัดการและควบคุมตนเอง
- มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ คุณธรรม

การมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองและพลโลก

2.3 ด้านการปฏิบัติ

- สื่อสารผ่านทางอินเทอร์เน็ตกับครูและเพื่อนในประเทศอาเซียน
- มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- เน้นการเสริมสร้างทักษะทางกายหรือทักษะพิสัย ทักษะกระบวนการ การใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาเพื่อนบ้าน

3. ขั้นการกำหนดเนื้อหาและการจัดการเรียนรู้

3.1 วิธีสอน

- เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้
- จัดการเรียนรู้โดยใช้การบูรณาการ
- จัดการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น

ปรับเปลี่ยนกิจกรรมได้ตามความเหมาะสมจากสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมที่เป็นจริง

- สอนเน้นกระบวนการเรียนรู้
- ใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้
- บูรณาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

3.2 เนื้อหา

- เนื้อหาในหลักสูตรทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น
- บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

- เนื้อหารายวิชาที่เรียนสอดคล้องกับประเทศอาเซียน

- กำหนดหน่วยการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและปัจจุบันในวิชาสังคมศึกษา ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ของประเทศอาเซียน

4. ขั้นการนำไปใช้และปรับปรุงหลักสูตร

- จัดทำแผนบริหารหลักสูตร
- ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

- มีวิธีการประเมินผลหลักสูตรมีการประเมินที่หลากหลายเพื่อครอบคลุม

- การนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

- ปรับหน่วยการเรียนรู้หรือหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง
- คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียน ร่วมกันบริหารหลักสูตร

- ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน/องค์กรในชุมชน

5. ขั้นการวัดและประเมินผลหลักสูตร

- เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล

- มีการวัดประเมินผลที่หลากหลายตามสภาพจริง

- มีเครื่องมือด้านวัดผลในมาตรฐานสากล
- ให้ผลการประเมินย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง

4.3 การตรวจสอบความเหมาะสมของโมเดล

รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครนายกโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญในภาพรวมทุกขั้นตอนมีความเหมาะสมเมื่อพิจารณาในแต่ละขั้นตอนพบว่าขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน มีความเหมาะสมมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ขั้นตอนการวัดและประเมินหลักสูตร และขั้นตอนที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุด ได้แก่ ขั้นตอนการกำหนดหลักการและเป้าหมาย

บทสรุป

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุป รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครนายก ในภาพรวมทุกขั้นตอนมีความเหมาะสมเมื่อพิจารณาในแต่ละขั้นตอนพบว่าขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน มีความเหมาะสมมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมรองลงมาได้แก่ การนำไปใช้และปรับปรุงหลักสูตร และขั้นตอนที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุด ได้แก่ ขั้นตอนการวัดและประเมินหลักสูตรโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยมีแนวปฏิบัติที่มีความเหมาะสมคือ ต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน/บริบทของโรงเรียน/ชุมชนท้องถิ่นและศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรม สิทธิมนุษยชน สภาพสิ่งแวดล้อม

2. ขั้นตอนหลักการและเป้าหมายของหลักสูตรมีแนวปฏิบัติที่มีความเหมาะสมคือ ผู้เรียนต้องมีทักษะกระบวนการ การใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน และมีความภูมิใจในความเป็นไทย/ความเป็นอาเซียนนักเรียนมีพัฒนาการด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคมและวัฒนธรรม

3. ขั้นตอนการกำหนดเนื้อหาและการจัดการเรียนรู้มีแนวปฏิบัติที่มีความเหมาะสมคือสาระของเนื้อหาในหลักสูตรต้องทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น และจัดการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนกิจกรรมได้ตามความเหมาะสมจากสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมที่เป็นจริง

4. ขั้นตอนการนำไปใช้และปรับปรุงหลักสูตร มีแนวปฏิบัติที่มีความเหมาะสมคือ มีการวางแผนการบริหารหลักสูตรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน องค์กรในชุมชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง

5. ขั้นตอนการวัดและประเมินผลหลักสูตรมีแนวปฏิบัติที่มีความเหมาะสมคือ เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลหลักสูตรและใช้วิธีการวัดประเมินผลหลักสูตรที่หลากหลายตามสภาพจริงและครอบคลุมกลุ่มที่เกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาของจังหวัดนครนายกมีประเด็นที่เป็นข้อเสนอแนะในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1) ต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน/บริบทของโรงเรียน/ชุมชนท้องถิ่นและศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรม สิทธิมนุษยชน สภาพสิ่งแวดล้อม

2) ผู้เรียนต้องมีทักษะกระบวนการ การใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน และมีความภูมิใจในความเป็นไทย/ความเป็นอาเซียนนักเรียนมีพัฒนาการด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคมและวัฒนธรรม

3) เนื้อหาในหลักสูตรต้องทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น และจัดการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนกิจกรรมได้ตามความเหมาะสมจากสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมที่เป็นจริง

4) มีการวางแผนการบริหารหลักสูตรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน องค์กรในชุมชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง

5) เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลหลักสูตรและใช้วิธีการวัดประเมินผลหลักสูตรที่หลากหลายตามสภาพจริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรทำวิจัยเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรโดยใช้ข้อมูลทางสถิติขั้นสูงเพิ่มขึ้นเพื่อยืนยันการนำรูปแบบไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในระดับอื่น ๆ ด้วยเพื่อจะได้พัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3) เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นวิจัยเน้นเชิงคุณภาพ จึงควรทำการวิจัยเชิงปริมาณเกี่ยวกับเรื่องรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาของจังหวัดนครนายกเพื่อได้รับทราบข้อมูลอย่างรอบด้าน

เอกสารอ้างอิง

- กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2554). *สำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติและการสร้างประชาคมอาเซียน*. [ข้อมูลออนไลน์]. สืบค้นจาก www.mfa.go.th/asean/asean%20building.ppt. 31 สิงหาคม 2558
- กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2553). *ตารางการดำเนินมาตรการภายใต้แผนงานการจัดตั้งประชาคม สังคมและวัฒนธรรมอาเซียนของหน่วยราชการที่ดูแลด้านสังคมและวัฒนธรรม*. [ข้อมูลออนไลน์]. สืบค้นจาก http://www.mfa.go.th/asean/asean_web/docs/asean_culture.pdf. 31 สิงหาคม 2558
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงศ์. (2539). *การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กสินเพรส.
- ณกมล ปูญเขตต์ทิกุล. (2554). *การศึกษาประชาคมอาเซียน*[ข้อมูลออนไลน์]. สืบค้นจาก <http://web62.sskru.ac.th/aseansskru/maxsite/?name=news&file=readnews&id=158> 28 กันยายน 2558
- นันทนา คชเสนี. (2554). *เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน* (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://e-learning.kusol.org/course/view.php?id=57>. 10 กันยายน 2558
- บุญมี เณรยอด. (2531). *หลักการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์. สาขาหลักสูตรและการสอน. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2553). *การประเมินหลักสูตร*. ใน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (บรรณาธิการ) *รวมบทความทางการประเมินหลักสูตร*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). (หน้า 91-99). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุจิร ภูสาระ. (2545). *การพัฒนาหลักสูตร: ตามแนวปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.
- ศุภมาส ลิมาวัฒนชัย. (2547). *ศึกษาเรื่องกระบวนการและผลของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนนำร่อง: พหุกรณีศึกษาหลายพื้นที่*. วิทยานิพนธ์. ครุศาสตรมหาบัณฑิตวิทยาลัย การศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศึกษาธิการกระทรวง. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เสน่ห์ บุญชู. (2547). *แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนในฝัน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านอ่างกะปอง จังหวัดตราด*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สัจด์ อุทรานนท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2551) *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- สหชัย สาสน. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบดินเดชา*. คณะครุศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- Armstrong, David G. (2003). *Curriculum Today*. Upper saddle River, New York : Merrill Prentice.
- Ec, Jessic., Agnes Chang and Oon – Seng Tan. (2004). *Thinking about Thinking What Educators Need to Know*. Singapore: McGraw-Hill.

- Good, C. (1973). *Dictionary of education*.
New York : Mc.Graw-Hill. Gredler, M.E.
(1997). *Learning and Instruction Theory
into Practice*. New Jersey : Prentice-Hall
Inc.
- Jerry, E. (1996). A process for effective graphic
curriculum development. *Dissertation
Abstracts International*, 11(4), 4254-A.
- Moc, Gilchrist, Kate Myess and Jane Reed. (2004).
The Intelligent School. London : SAGE
Publication.
- Oliva , Peter F. (n.d.). *Developing the
Curriculum*. 3rd ed. New York : Harper
Collins Publisher , 1992.
- Saylor , Galen J., Alexander , William M. & Lewis ,
Arthur J. (n.d.). *Curriculum Planning for
BetterTeacher and Learning*. 4th ed.
New York : Holt Rinehart and Winston,
1981.
- Tyler, Ralph W. (n.d.). *Basic Principles of
Curriculum and Instruction*. Chicago:
University of Chicago Press, 1949

โมเดลความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

:วิเคราะห์กลุ่มพหุ

A Model Organizational Commitment on Personnel Rajaphat Suan Dusit University: MultiGroup Analysis.

ธารารัตน์ วรรณรัตน์

นักวิจัย, มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก

Email: thararat_wan@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลปัจจัยที่ส่งผลและศึกษาความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรในสายวิชาการ และสายสนับสนุนการสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตปีการศึกษา 2557 จำนวน 528 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างและการวิเคราะห์กลุ่มพหุ โดยใช้โปรแกรม AMOS ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1.โมเดลความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยมีค่า $\chi^2 = 197.601$, $df=119$, $p=.000$, $GFI= .968$, $CFI =.991$, $RMSEA=.035$ ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตมากที่สุดได้แก่ ความพึงพอใจในการทำงานรองลงมาได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย เท่ากับร้อยละ 46 2.โมเดลความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตมีความไม่แปรเปลี่ยนในด้านรูปแบบของโมเดลนำหน้าองค์ประกอบ และเส้นอิทธิพลของตัวแปรเชิงสาเหตุ

คำสำคัญ: ความผูกพันต่อองค์กร, โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ, วิเคราะห์กลุ่มพหุ

Abstract

The purposes of this research were to validate and Invariance the structural equation model Organizational Commitment on Personnel Rajaphat Suan Dusit University : MultiGroup Analysis. The sample were personnel Rajaphat Suan Dusit University 528 persons from Stratified Random Sampling. The method to collect the data of this research was the 5 rating scale questionnaires. Analyzed using descriptive statistics, multiple correlation for coefficient analysis, confirmatory factor analysis, structural equation model analysis, and multi-Group structural equation model analysis by AMOS. The study findings could be summarized as follows: 1. A model Organizational Commitment on Personnel Rajaphat Suan Dusit University was in congruence with empirical data. This could be considered from statistical values used for checking $\chi^2 = 197.601$, $df=119$, $p=.000$, $GFI= .968$, $CFI =.991$, $RMSEA=.035$. All of the variables predictive a model Organizational Commitment on Personnel Rajaphat Suan Dusit University

at 46 percent respectively. 2. A model Organizational Commitment on Personnel Rajaphat Suan Dusit University was Invariance by factor loading and beta weight in structural equation.

Keywords: Organizational Commitment, structural equation model, multi-Group analysis

บทนำ

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจของประเทศที่อยู่ในสภาวะตกต่ำ ความผันผวนทางการเมือง การเปลี่ยนทางสังคม รวมถึงสภาพแวดล้อมในการทำงานจึงส่งผลให้องค์กรต่าง ๆ มีการปรับเปลี่ยนนโยบาย รูปแบบการบริหาร โครงสร้างองค์กร เพื่อให้สอดคล้องและทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน การปรับเปลี่ยนดังกล่าวส่งผลโดยตรงต่อบุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่จำเป็นต้องปรับตัวให้สามารถปฏิบัติงานภายใต้นโยบายและการบริหารที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งบางครั้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก็ส่งผลในด้านบวกและด้านลบ ผลที่มีต่อองค์กรในด้านบวกคือ องค์กรมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพบุคลากรผู้ปฏิบัติงานมีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน แต่บางครั้งการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วเกินไปนี้อาจส่งผลในด้านลบคือ บุคลากรผู้ปฏิบัติงานจะทำงานโดยที่ไม่ได้ผูกพันต่อองค์กร ความพึงพอใจในการทำงานจะลดลงไปเรื่อย ๆ ซึ่งถ้ามีโอกาสที่ดีกว่า บุคลากรผู้ปฏิบัติงานอาจจะลาออกจากงานเพื่อไปทำงานที่มีโอกาสก้าวหน้าทั้งในด้านการงาน เงินเดือน การยอมรับ รวมถึงสังคมที่ดีกว่าปัจจุบัน คงต้องยอมรับว่าเมื่อถึงยุคสมัยหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงตัวแปรสำคัญที่ส่งผลให้องค์กรต้องชะงักงันคือ "ความผูกพัน" หรือ "Commitment" ในองค์กรที่เริ่มลดลงทั้งนั้นเพราะเรื่องความผูกพันเป็นตัวผสมผสานความเป็นหนึ่งเดียวกันขององค์กรที่กำลังเกิดช่องว่าง จนทำให้กระบวนการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพอาจลดลง เนื่องจากความผูกพันมีความสัมพันธ์กับอัตราการลาออกหรือ Turnover rate ถ้าบุคลากรมีความผูกพันสูงอัตราการลาออกก็จะต่ำ (พรรัตน์ แสงหาญ, 2551) ขณะที่บางองค์กรกลับให้ความสำคัญเรื่องการเสริมสร้างขีดความสามารถของบุคลากรมากกว่าการสร้างความผูกพันให้เกิดขึ้นในองค์กร ซึ่งต่างจาก "เดล คาร์เนกี" บริษัทพัฒนาศักยภาพผู้นำ

ระดับโลกที่เน้นความสำคัญกับปัจจัยการสร้างความสัมพันธ์ในองค์กรเพื่อยุติวิกฤตแรงงานที่เกิดจากการเปื้อนงาน ปริมาณ มิมะพันธุ์ (2557) กล่าวว่า "ปัญหาสำคัญที่องค์กรไทยควรหันมาให้ความสนใจมากที่สุดคือ ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรและองค์กร" โดยเฉพาะบุคลากรกลุ่มคนรุ่นใหม่ อย่าง Gen Y เนื่องจากคนกลุ่มนี้มักให้ความสำคัญกับอิสระและชีวิตส่วนตัว ขณะเดียวกันเขาก็ต้องการความท้าทายในชีวิตและอาชีพ การงานมากกว่าการอดทนทำงานในสภาวะแวดล้อมที่ไม่ต้องการปัจจัยเช่นนี้จึงทำให้การสร้างผูกพันของบุคลากรและองค์กรในปัจจุบันเป็นไปได้ยากขึ้น ส่งผลให้อัตราการเปลี่ยนงาน (Turnover rate) มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย

ดังนั้นเมื่อองค์กรต้องการให้บุคลากรมีความผูกพันกับองค์กร และให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานที่มีคุณภาพและทุ่มเทให้กับองค์กรอย่างเต็มที่ ผู้บริหารจะต้องพยายามหาวิธีการที่จะทำให้บุคลากรแสดงศักยภาพอย่างแท้จริง โดยการสร้างสมดุลระหว่างงานและชีวิตของบุคคล เพื่อให้พนักงานมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี เพราะคุณภาพชีวิตการทำงานจะมีความสำคัญกับผลของงานที่มีต่อบุคคล และประสิทธิภาพขององค์กร และสุดท้ายองค์กรจำเป็นต้องเข้าใจและสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดีซึ่งประโยชน์ของบรรยากาศในการทำงานที่ดีมักถูกละเลยหากแต่ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าบรรยากาศในการทำงานมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานถึงร้อยละ 30 ในการสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดีนั้นผู้นำต้องมีทักษะที่เหมาะสมในการสร้างความผูกพันและสนับสนุนบุคลากรโดยผู้นำต้องเข้าใจวิธีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจให้แก่บุคลากรในการทำงานแต่ละอย่างเพื่อที่บุคลากรจะได้รู้สึกเป็นผู้รับผิดชอบและได้ตัดสินใจในงานนั้นหากสามารถทำได้องค์กรจะสามารถถึงศักยภาพของพนักงานออกมาได้มากที่สุดซึ่งบุคลากรเหล่านี้จะเป็นผู้ที่พร้อมทุ่มเทและเสียสละเพื่อความสำเร็จขององค์กรนั้นๆ

และผลักดันองค์กรให้มีความสามารถในการแข่งขันที่สูงกว่าคู่แข่งโดยสรุปพบว่าบรรยากาศองค์กรเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่สำคัญในการศึกษาขององค์กรของมนุษย์เป็นสิ่งที่เชื่อมโยงระหว่างลักษณะที่มองเห็นได้ขององค์กร เช่น โครงสร้าง กฎเกณฑ์แบบความเป็นผู้นำและขวัญกับพฤติกรรมของ ผู้ปฏิบัติงานเป็นต้นบรรยากาศองค์กรจะเป็นความรู้สึกของการปฏิบัติงานต่อลักษณะที่มองเห็นได้ขององค์กรจะมี อิทธิพลต่อการกำหนดพฤติกรรม ต่อทัศนคติของบุคลากร (Litwin and Stringer, 2002, p. 65; Steers and Porter, 1983, p. 365) บราวน์ และโมเบอร์ก (Brown and Moberg, 1980, p. 420) ให้ความเห็นว่าบรรยากาศ องค์กรยังมีส่วนในการวางรูปแบบความคาดหวังของ สมาชิกในองค์กรต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ขององค์กรซึ่งจะ ช่วยกระตุ้นให้มีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร และความพอใจที่จะ อยู่ในองค์กร ดังนั้นหากต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือ พัฒนาองค์กรแล้วสิ่งที่ผู้บริหารองค์กรจะต้องพิจารณา เปลี่ยนแปลงก่อนอื่นคือ บรรยากาศองค์กรเพราะ บรรยากาศองค์กรได้รับการสั่งสมมาจากความเป็นมาของ วัฒนธรรมและกลยุทธ์ขององค์กรตั้งแต่อดีตแนวความคิด ของ บราวน์และโมเบอร์กสอดคล้องกับแนวความคิดของ เฮลริเจล และสโลคัม (Hellrigele and Slocum, 1974, p. 430) ที่มีความเห็นว่าผู้บริหารทุกคนควรให้ความสำคัญ ต่อบรรยากาศขององค์กรเพราะบรรยากาศองค์กรจะช่วย ให้ผู้บริหารวางแผนที่จะเปลี่ยนแปลงได้ดีขึ้น จะช่วยให้ องค์กรมีประสิทธิภาพมากขึ้นจะทำให้บรรลุเป้าหมายของ องค์กรได้เร็วขึ้น

อย่างไรก็ตามปัจจุบันมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กำลังประสบปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีความสามารถ เนื่องจากมีการลาออกของบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถรวมทั้งองค์กรกำลังเข้าสู่ ภาวะการเปลี่ยนแปลงและการเกษียณอายุราชการ มี บุคลากรที่อยู่ในระหว่างการพัฒนาความสามารถและ ประสบการณ์ การขาดแคลนอัตรากำลังผู้มีความชำนาญ งานในเวลาอันไม่เหมาะสม ย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่อ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติภารกิจของ มหาวิทยาลัย จึงถือเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ มหาวิทยาลัยจะต้องรักษาอัตรากำลังให้คงอยู่กับองค์กรให้ นานที่สุด โดยพบว่าบุคลากรที่มีคุณภาพบางส่วนได้ขอ

ลาออกเพื่อไปอยู่ยังหน่วยงานหรือสถาบันใหม่ ทำให้ มหาวิทยาลัยต้องสูญเสียงบประมาณส่วนหนึ่งในการ พัฒนาบุคลากรเหล่านั้นอีกทั้งส่งผลกระทบต่อภารกิจงานที่ ขาดความต่อเนื่องอันเนื่องจากการลาออกของพนักงาน และบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ อันเป็นที่มาของการ กำหนดแผนกลยุทธ์ในการรักษาบุคลากรของมหาวิทยาลัย ไว้ซึ่งได้กำหนดไว้ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การรักษา บุคลากรที่เป็นเลิศและพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรเพื่อ ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยมีเป้าหมาย คือรักษาความผูกพันของบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ

จากสภาพการณ์ดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีแนวคิดที่ จะศึกษาในเรื่องของปัจจัยที่ก่อให้เกิดความผูกพันต่อ องค์กร เพื่อที่จะสามารถนำปัจจัยต่างๆ นั้นมาใช้ประโยชน์ ในการเสริมสร้างและเพิ่มพูนรักษาให้บุคลากรมีความ ผูกพันต่อองค์กร ซึ่งถือได้ว่าเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวที่จะทำให้ บุคลากร มีความรัก ความพึงพอใจที่จะร่วมงานกับองค์กร ต่อไป รวมถึงสามารถที่จะนำข้อมูลต่างๆ ที่ได้มาปรับปรุง และพัฒนาในกระบวนการบริหารงานบุคคลซึ่งจะช่วยลด ปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาการลาออกของบุคลากรและจะ ทำให้บุคลากรเกิดความจงรักภักดีต่อองค์กรตามนโยบาย การบริหารงานบุคคลและองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพมาก ยิ่งขึ้น รวมถึงเพื่อที่จะนำมาสร้างความเป็นเลิศทางด้าน วิชาการและบริการทางการศึกษา เพื่อที่จะแข่งขันกับ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนอื่นต่อไปในอนาคต และอาจจะยังเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานอื่นที่จะนำไปใช้ เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการพัฒนาและสร้าง แรงจูงใจในการทำงานให้แก่บุคลากรในองค์กรอีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
2. เพื่อศึกษาความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลความ ผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวน ดุสิตระหว่างบุคลากรที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งกับบุคลากร ที่เป็นลูกจ้างประจำตามสัญญาจ้าง

วิธีการดำเนินงาน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่บุคลากรในสายวิชาการ และสายสนับสนุนการสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตจำนวน ๒,๓๘๗ คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่บุคลากรในสายวิชาการ และสายสนับสนุนการสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตปีการศึกษา 2557 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างให้มีขนาดใหญ่พอตามหลักการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Hair และคณะ, 1998; นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 528 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามมาตรฐานวัดประมาณค่า 5 ระดับโดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามความผูกพันต่อองค์กรมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95
2. แบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94
3. แบบสอบถามบรรยากาศองค์การมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93
4. แบบสอบถามความพึงพอใจในการทำงาน ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เพื่อให้ทราบลักษณะของการแจกแจงข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

2. วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต โดยใช้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันเพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

3. ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยใช้ผลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (Confirmatory Factor Analysis)

4. ตรวจสอบความเหมาะสมของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยใช้สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบดัชนีดัชนีตรวจสอบความกลมกลืนเชิงสัมบูรณ์ (Measure of Absolute Fit) เป็นการตรวจสอบความกลมกลืนของรูปแบบความสัมพันธ์ตามสมมติฐานในการวิจัยโดยรวมทั้งรูปแบบ (Overall Model Fit)

5. ทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์พหุกลุ่ม(Multi Group) โดยใช้โปรแกรมAMOS โดยการกำหนดค่าพารามิเตอร์ระหว่างกลุ่มประชากรให้มีค่าเท่ากันพิจารณาจากค่าไค-สแควร์(Chi-square) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of fit index : GFI) ดัชนีวัดความเป็นปกติ (Normal Fit Index : NFI) ดัชนีวัดความสอดคล้องเปรียบเทียบ (ComparativeFit Index : CFI) มีค่าเข้าใกล้ 1 หรือเท่ากับ 1 จึงจะยืนยันได้ว่าการทดสอบระหว่างกลุ่มประชากรนั้นมีความไม่แปรเปลี่ยนและการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเพิ่มสถิติที่ใช้ทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ระหว่างกลุ่มโดยการทดสอบความแตกต่างของค่าไค-สแควร์(χ^2) และทดสอบความมีนัยสำคัญโดยใช้ความแตกต่างของค่าองศาอิสระ (df) การแปลผลการวิเคราะห์ถ้าผลต่างของค่าไค-สแควร์ที่ได้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแสดงว่าไม่มีความแปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ของโมเดลระหว่างกลุ่มแต่ถ้าผลต่างของค่าไค-สแควร์ที่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติแสดงว่ามีความแปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ดังกล่าวระหว่างกลุ่มนั้นคือค่าพารามิเตอร์ของตัวแปรที่วัดได้ในแต่ละกลุ่มมีค่าไม่เท่ากัน

ผลการวิจัย

1. ในการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลตามสมมุติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลประหยัดโดยพิจารณาจากค่าสถิติและเกณฑ์การพิจารณาในทุกข้อยกเว้นระดับความน่าจะเป็น(Probability Level) ที่มีค่าไม่ผ่านเกณฑ์โดยมีรายละเอียดดังนี้ การทดสอบค่าไค-สแควร์(Chi-Square) เท่ากับ 196.25 ที่ $df=118$ เท่ากับ 1.66 โดยมีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ .000 ค่าดัชนีวัด

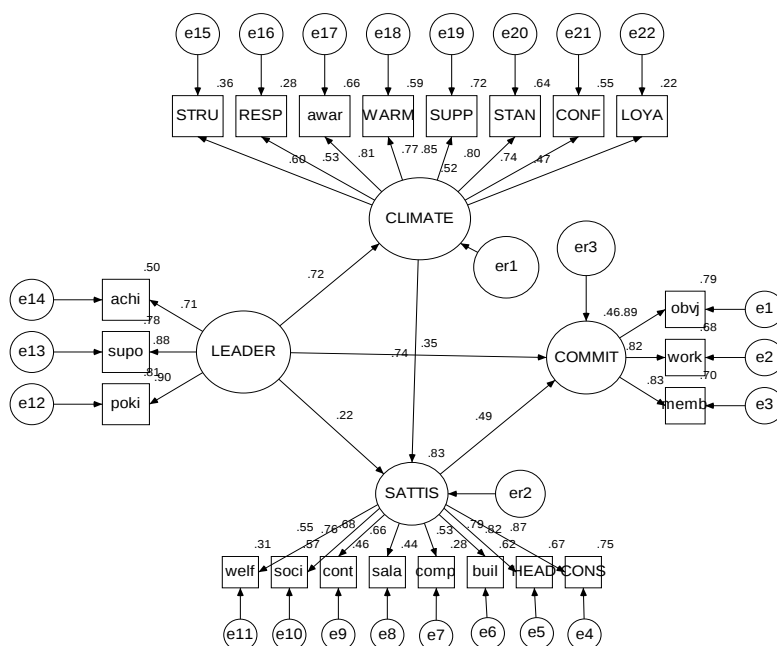
ระดับความกลมกลืน(GFI) เท่ากับ .968 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ .991 และค่าดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ RMSEA เท่ากับ .034 จึงสามารถสรุปได้ว่าโมเดลความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดี รายละเอียดแสดงตามตารางที่1

ตารางที่ 1 ค่าสถิติในการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลตามสมมุติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลประหยัด

ค่าสถิติในการทดสอบ	ค่าสถิติในโมเดล	เกณฑ์ในการพิจารณา	ผลการพิจารณา
ค่าไค-สแควร์(Chi-Square)ที่ $df=118$	1.66	<2	ผ่านเกณฑ์
ระดับความน่าจะเป็น(Probability Level)	.000	$p>.05$	ไม่ผ่านเกณฑ์
ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน(GFI)	.968	$GFI>.95$	ผ่านเกณฑ์
ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบ (CFI)	.991	$CFI>.95$	ผ่านเกณฑ์
ค่าดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA)	.035	$RMSEA<.05$	ผ่านเกณฑ์

ผลการศึกษาค่าสัมประสิทธิ์ของโมเดลความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตได้รับอิทธิพลตรงมาจากความพึงพอใจในการทำงานมากที่สุดมีค่าเท่ากับ .49 มีนัยสำคัญที่ระดับ.01 แสดงว่าความพึงพอใจในการทำงานเป็นสาเหตุที่สำคัญมากที่สุดของความผูกพัน

ต่อองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตสุดรองลงมาได้แก่ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีอิทธิพลตรงมีค่าเท่ากับ.35 มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นสาเหตุของความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตในลำดับรองลงมาโดยมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายเท่ากับร้อยละ 46 รายละเอียดตามภาพที่ 1



$$\chi^2 = 196.25, df=118, p=.000, GFI = .97, CFI = 1.00, RMSEA=.03$$

ภาพที่ 1 โมเดลความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่ปรับเป็นโมเดลประหยัด

1. ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตระหว่างบุคลากรที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งกับบุคลากรตามสัญญาจ้าง

2. ผลการทดสอบสมมุติฐานที่ 1

$H_{(Unconstrained)}$ ทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโดยไม่มีการกำหนดค่าพารามิเตอร์ พบว่าค่าสถิติ χ^2/df มีค่าเท่ากับ 1.53 GFI เท่ากับ .944 ค่า CFI เท่ากับ .985 และค่าสถิติ RMSEA เท่ากับ .032 แสดงว่าโมเดลความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตมีความไม่แปรเปลี่ยนระหว่างบุคลากรที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งกับบุคลากรตามสัญญาจ้าง

3. ผลการทดสอบผลการทดสอบสมมุติฐานที่ 2

$H_{(Measurement weight)}$ ทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าประมาณน้ำหนักองค์ประกอบภายใต้ของรูปแบบรูปแบบโดยไม่มีการกำหนดค่าพารามิเตอร์ในสมมุติฐานที่ 1 $H_{(Unconstrained)}$ พบว่าค่าไคสแควร์ (χ^2) ระหว่างสมมุติฐานที่ 1 $H_{(Unconstrained)}$ กับ สมมุติฐานที่ $H_{(Measurement$

weight) พบว่ามีค่าเท่ากับ 17.721 ที่ เท่ากับ 18 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการทดสอบผลการทดสอบสมมุติฐานขั้นที่ 3 โดยเพิ่มการเท่ากันของการประมาณสัมประสิทธิ์อิทธิพลของตัวแปรแฝงในโมเดลพบว่า (χ^2) มีค่าเท่ากับ 6.312 ที่ เท่ากับ 5 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการทดสอบผลการทดสอบสมมุติฐานขั้นที่ 4 โดยเพิ่มการเท่ากันของการประมาณความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดล พบว่า (χ^2) มีค่าเท่ากับ 0.047 ที่ เท่ากับ 1 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการทดสอบผลการทดสอบสมมุติฐานขั้นที่ 5 โดยเพิ่มการเท่ากันของการประมาณเศษเหลือของตัวแปรแฝงภายในโมเดลพบว่า มีค่าเท่ากับ 7.010 ที่ เท่ากับ 3 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการทดสอบผลการทดสอบสมมุติฐานขั้นที่ 6 โดยเพิ่มการเท่ากันของการประมาณเศษเหลือบนตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลพบว่า เท่ากับ 7 แตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตมีความแปรเปลี่ยนระหว่างบุคลากรที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งกับบุคลากรตามสัญญาจ้างเมื่อเพิ่มเติมนการเท่ากันของการ

ประมาณเศษเหลือบนตัวแปรสังเกตได้ในโมเดล ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์อื่น ๆ อีก รายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดล ซึ่งศึกษาจำแนกตามสถานภาพของบุคลากรที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งกับบุคลากรตามสัญญาจ้าง

สมมุติฐาน	χ^2	df	χ^2 /df	GFI	CFI	RMSEA	$\Delta\chi^2$	Δdf
$H(\text{Unconstrained})$	364.280	238	1.531	.944	.985	.032	-	-
$H(\text{Measurement weight})$	382.001	256	1.492	.941	.985	.031	17.721	18
$H(\text{Structural weight})$	388.313	261	1.488	.941	.985	.030	6.312	5
$H(\text{Structural covariances})$	388.386	262	1.482	.941	.985	.030	0.047	1
$H(\text{Structural residual})$	395.682	265	1.493	.940	.984	.031	7.010	3
$H(\text{Measurement residual})$	561.103	372	1.508	.916	.978	.031	34.57**	7

** มีนัยสำคัญที่ .01

อภิปรายผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตและตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตระหว่างบุคลากรที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งกับบุคลากรที่เป็นลูกจ้างประจำตามสัญญาจ้างผู้วิจัยขออภิปรายผลในประเด็นต่อไปนี้

1. โมเดลสมมุติฐานปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตได้รับพบว่ามีอิทธิพลตรงมาจากความพึงพอใจในการทำงานมากที่สุดแสดงว่าความพึงพอใจในการทำงานเป็นสาเหตุที่สำคัญของความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตเป็นไปตามสมมุติฐานซึ่งจากการศึกษาพบว่าบุคลากรความรู้สึที่ดีต่อสถานที่ทำงานชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยและการบริหารของมหาวิทยาลัยแต่ไม่พึงพอใจในด้านอัตราค่าจ้างและผลตอบแทนในลักษณะที่ได้รับเป็นรายเดือน รวมค่าตอบแทนในรูปแบบ

ผลประโยชน์อื่น เช่น สวัสดิการหรือรางวัลของบุคลากรเนื่องการให้รางวัลซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาความผูกพันกับองค์กร ถึงแม้ค่าตอบแทน ผลประโยชน์ และโอกาสที่จะบรรจุเป้าหมายที่ทำทนายจะมีความสำคัญ แต่บุคลากรที่มีความผูกพันกับองค์กรจะให้ความสำคัญกับรางวัลระหว่างบุคคลด้วย เช่น การได้รับการยอมรับ การเลื่อนตำแหน่ง หรือเป็นผู้มีส่วนร่วมกับโครงการใหม่ ๆ ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องสร้างระบบการให้รางวัลที่ให้ความสำคัญกับบุคคล และความภาคภูมิใจที่บูรณาการเข้ากับเป้าหมายของบุคคลและองค์กร ซึ่งจะช่วยกระตุ้นและธำรงรักษาความผูกพันกับองค์กรให้แก่บุคลากรเพื่อที่จะให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพและทุ่มเทให้กับองค์กรอย่างเต็มที่ โดยผู้บริหารต้องพยายามหาวิธีการที่จะทำให้บุคลากรแสดงศักยภาพอย่างแท้จริง เช่น การคัดเลือกบุคคลที่มีประวัติการทำงานดี การให้เงินเดือนที่สูงใจ การให้ปฏิบัติงานที่สำคัญและท้าทาย หรือการเลื่อนตำแหน่งงาน เป็นต้นซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา

ของ ปิยาพร ห่องแสง (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มีผลต่อความผูกพันในองค์กรของพนักงานสาขานาครอสมลินในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปว่าความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการทำงานของพนักงาน โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างสูง ขณะที่ ขจรศักดิ์ สุขพัฒน์ (2547) พบว่าความพึงพอใจในสวัสดิการที่เป็นตัวเงิน และไม่เป็นตัวเงิน เช่น ด้านงานด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กรรองลงมาได้แก่ภาวะผู้นำของผู้บริหารแสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นสาเหตุของความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศิริพร นาคสุวรรณ(2548) พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความผูกพันต่อองค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร บรรยากาศองค์กร ความพึงพอใจในการทำงาน

2. ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของโมเดลความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตกับข้อมูลเชิงประจักษ์ความผูกพันต่อองค์กรได้รับอิทธิพลตรงมาจากภาวะผู้นำของผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญแสดงภาวะผู้นำเป็นสาเหตุของความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตเป็นไปตามสมมุติฐานซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของศิริพร นาคสุวรรณ (2548),มธมนต์ แคะเทอร์เรนซ์(2554),บุญเจือ จุฑาพรรณชาติ (2554)

3. ความพึงพอใจในการทำงานได้รับอิทธิพลตรงมาจากบรรยากาศองค์กรอย่างมีนัยสำคัญ แสดงบรรยากาศองค์กรเป็นสาเหตุของความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตเป็นไปตามสมมุติฐาน บรรยากาศองค์กรที่ดีจะส่งผลให้ประสิทธิผลการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยดีขึ้นด้วย โดยผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า บรรยากาศองค์กรที่มีอิทธิพลสำคัญได้แก่ได้แก่ ด้านโครงสร้าง ด้านนโยบายการบริหาร ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการยอมรับ ด้านการสนับสนุน และด้านความผูกพัน โดยประเด็นที่บุคลากรในมหาวิทยาลัยเห็นว่าเป็นบรรยากาศที่ดีและเหมาะสมในการปฏิบัติงานได้แก่มีการกำหนดนโยบาย/วิสัยทัศน์/พันธ

กิจและเป้าหมายของมหาวิทยาลัยอย่างชัดเจนบุคลากรมีความภาคภูมิใจที่ได้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย สอดคล้องกับ Borden (1982 : 260) Litwinและ Stringer (2002 : 371) รัตน์ชัย เตียววิเศษ (2554),วรรณนีย์ สุขวิบูลย์ (2548),อรวรรณ เหมนวล(2554), ศิริเพ็ญ อรัญศิริ (2550)และวัชรินทร์ วิจิตรวงษ์ (2548)

4. บรรยากาศองค์กรได้รับอิทธิพลตรงมาจากภาวะผู้นำของผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญที่ แสดงภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นสาเหตุของบรรยากาศองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต หทัยชนก บุญมาก. (2555)

5. จากการศึกษาปัจจัยด้านบรรยากาศองค์กรที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์กรพบว่าบรรยากาศองค์กรของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตไม่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน อันเกิดจากในปัจจุบันบุคลากรมีบรรยากาศในการทำงานร่วมกันน้อยลงโดยเน้นไปที่ความรับผิดชอบต่อหน้าที่มากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อ้นชีษฐา รมริน(2552) ที่ได้ศึกษาการรับรู้บรรยากาศองค์กรและความผูกพันต่อองค์กรระหว่างพนักงานระดับปฏิบัติการฝ่ายผลิตกับพนักงานสำนักงานในบริษัทแห่งหนึ่งในจังหวัดระยองผลการวิจัยพบว่าการรับรู้บรรยากาศองค์กรไม่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานระดับปฏิบัติการฝ่ายผลิตกับพนักงานสำนักงาน

6. ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดลความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตมีความไม่แปรเปลี่ยนระหว่างบุคลากรที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งกับบุคลากรตามสัญญาจ้างทั้งในส่วนของการทดสอบโมเดลอิสระ ผลการทดสอบผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าประมาณน้ำหนักองค์ประกอบภายใต้ของรูปแบบรูปแบบโดยไม่มีการกำหนดค่าพารามิเตอร์กำหนดการเท่ากันของการประมาณสัมประสิทธิ์อิทธิพลของตัวแปรแฝงในโมเดลการเท่ากันของการประมาณความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรแฝงว่าโมเดลความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตมีความไม่แปรเปลี่ยนระหว่างบุคลากรที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งกับบุคลากรตามสัญญาจ้างจึงแสดงให้เห็นว่า

ข้อสรุปที่กล่าวมาข้างต้นในการสรุปและอภิปรายผลการวิจัยมีความสอดคล้องกันทั้งในส่วนบุคลากรที่บรรจุแต่งตั้งและบุคลากรตามสัญญาจ้างจึงสามารถนำผลการศึกษามาใช้ในการบริหารบุคลากรของมหาวิทยาลัยในภาพรวมได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การสร้างความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตอันเป็นกลยุทธ์หลักของมหาวิทยาลัยในการรักษาคณที่มีคุณภาพให้ทำงานกับมหาวิทยาลัย ผู้บริหารควรพิจารณาการบริหารงานบุคคลโดยการสร้างความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรจากองค์ประกอบต่อไปนี้

1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารโดยเน้นผู้บริหารแบบแลกเปลี่ยนซึ่งบุคลากรให้ความสำคัญกับผู้บริหารที่มีความสามารถในการบริหารจัดการ ให้ความชัดเจนในบทบาท รวมถึงรางวัลและสิ่งตอบแทนที่ได้รับจากการทำงาน

1.2 บรรยากาศองค์การที่บุคลากรให้ความสำคัญและมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการทำงานคือมาตรฐานซึ่งบุคลากรต้องรับรู้เป้าหมายและขอบเขตการทำงานที่ชัดเจน ความถึงความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่

1.3 ความพึงพอใจในงานบุคลากรจะมีความรู้สึกที่ดีต่อผู้บริหารที่มีลักษณะการกำกับดูแลให้คำแนะนำ คำปรึกษาหรือข้อเสนอแนะในการทำงาน

1.4 ผู้บริหารควรพิจารณาภาวะผู้นำในรูปแบบของภาวะผู้นำแลกเปลี่ยน บรรยากาศองค์การในแง่ความชัดเจนของขอบเขตงาน ความพึงพอใจของงานที่จะทำให้บุคลากรมีความรู้สึกห่วงใย ไม่คิดเปลี่ยนงานหรือลาออกมีลักษณะความผูกพันต่อมหาวิทยาลัยซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิเคราะห์รวมทั้งสายสอนและสายสนับสนุนการสอนรวมทั้งผู้อยู่ในสถานะข้าราชการ พนักงาน อัตราจ้างซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการเปรียบเทียบระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐ มหาวิทยาลัยเอกชนหรือมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

2. จากผลการวิจัยโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตสามารถอธิบายความแปรปรวนได้เพียงร้อยละ 48 ควรเลือกตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารองค์การเพิ่มเข้ามาเพื่ออธิบายความแปรปรวนของความผูกพันต่อองค์กรได้มากขึ้น

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์กรของมหาวิทยาลัยของรัฐ/ในกำกับของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชนเพื่อตรวจสอบโมเดลว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ในประเด็นเช่นบรรยากาศทางวิชาการ ความพึงพอใจในงาน วัฒนธรรมองค์กร เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ธนวิน ทองแพง. (2549). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ*

ประสิทธิผลของมหาวิทยาลัยบูรพา (ปริญญา
นิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต). สาขาวิชาการ
อุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสเรล : สถิติวิเคราะห์
สำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

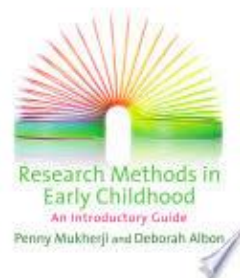
นิพนธ์ วรรณเวช. (2548). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์
กับประสิทธิผลของการจัดการศึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันราชภัฏ.
(ปริญญาานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต).*
สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

- บัณฑิตผั่งนรินทร์. (2550). อิทธิพลของลักษณะขององค์กร นโยบายการบริหารและการปฏิบัติงานสภาพแวดล้อมการทำงานภายในองค์กร แรงจูงใจการทำงาน ความพึงพอใจในงานและความผูกพันต่อองค์กร ที่มีต่อประสิทธิผลของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. (ปริญญาโท) การศึกษาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์. (2532). ความผูกพันต่อสถาบันของอาจารย์ในสาขาอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พรทิพย์ หับทิมทองคำ. (2540). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันกับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท), มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รัตนชัย เดียววิเศษ. (2554). ความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อบรรยากาศองค์กรในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. (วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมหมาย ศรีทรัพย์. (2543). การศึกษาความผูกพันต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหงของข้าราชการสาย ข. กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท), มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อรอุมา ศรีสว่าง. (2544). "ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเอกชน". (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) บัณฑิต. หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม,
- Buchanan II, B. (1974). "Building Organizational Commitment: The Socialization of Managers in Work Organization". *Administrative Science Quarterly*. 19 (March 1974): 533-546.
- Balfour, D.L. (1990). *Individual and Organization: Modeling Commitment in Public Organization*. Unpublished Doctoral Dissertation, The Florida State University.
- Cho, N. (1988). *Organizational Lag*. Employee Commitment and Organizational Performance: A comparative Study of Two Korean Automobile Plants. Pennsylvania: Unpublished Doctoral Dissertation, University of Pennsylvania.
- Dornstein, M. and Y. Matalow. (1989). "A Comprehensive Analysis of the Predictors of Organizational Commitment: A Study of voluntary Army Personnel in Israel". *Journal of Vocational Behavior*. 2 (June 1989): 192-203.
- Glisson, C. (1988). "Predictors of Job Satisfaction and Organizational Commitment in Human Service Organizations". *Administrative Science Quarterly*. 33 (March 1988): 61-81.
- Morrow, P.C. 1987. "Work Commitment and Job Satisfaction Over Three Career Stage". *Journal of Vocation Behavior*. 24 (July 1980) : 330-346.
- Sorensen, W.B. 1985. *A Causal Model of Organization Commitment Job Satisfaction*. Nursing Personnel Military Hospital. Iowa: Unpublished Doctoral Dissertation, University of Iowa.
- Steers, R.M. and Porter, L.W. (1983). *Employee Organization linkage : the psychology of commitment absenteeism and turnover*. 45-50.

- Stone, E.F. and W.P. Porter. (1975). *Motivation and Work Behavior*. New York: McGraw-Hill.
- Strauss, G. and L.R. Sayles. 1980. *Personnel: The Human Problems of Management*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Witting, U.K. (1985). *Determinants and Consequences of Organization Commitment: A Comparison Between Value Commitment and Continuance Commitment*. New York: Unpublished Doctoral Dissertation. City University of New York

บทความปริทัศน์หนังสือ
วิธีวิทยาการวิจัยสำหรับเด็กปฐมวัย
Research Methods in Early Childhood 2nd Edition

พัฒนพงศ์ ตันเจริญ



หนังสือวิธีวิทยาการวิจัยสำหรับเด็กปฐมวัยของ Penny Mukherji และ Deborah Albon พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นหนังสือที่นำเสนอหลักการแนวคิดและวิธีการในการดำเนินการวิจัยสำหรับเด็กปฐมวัย โดยผู้เขียนได้เรียบเรียงจากประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยกว่า 20 ปีทั้งการสอนและวิจัยทำให้มีความเข้าใจในเรื่องการเรียนรู้ของเด็กและมี

ผลงานวิจัยที่ประสบความสำเร็จมากมาย ในหนังสือมีตัวอย่างงานวิจัย บทความและอ้างอิงที่น่าเชื่อถือ ซึ่งถือได้ว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์กับบุคลากรทางการศึกษานักวิจัยที่สนใจจะศึกษาวิจัยด้านเด็กปฐมวัย โดยหนังสือได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ส่วนที่ 1 กระบวนทัศน์ (Paradigms) และหลักการ (Principle) ในการวิจัยประกอบแนวคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับวิธีแสวงหาความรู้ ความจริง ตามแนวคิดปฏิฐานนิยม (Positivism Research) การวิจัยตามแนวปฏิฐานนิยมกับการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงทดลอง การหาความสัมพันธ์ ความตรงและความเชื่อมั่นรวมทั้งข้อจำกัดของการวิจัยตามแนวคิดปฏิฐานนิยมแนวคิดทางจิตวิทยาและการทำวิจัยในเด็ก ส่วนที่ 2 ผู้เขียนได้เสนอรูปแบบในการวิจัยที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยโดยแต่ละรูปแบบจะนำเสนอตั้งแต่ความหมาย เหตุผลในการนำมาใช้ในการวิจัยการออกแบบและการนำมาใช้ในการวิจัยสำหรับเด็กปฐมวัย ได้แก่การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey) การวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณา (Ethnography) กรณีศึกษา (Case studies) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ส่วนที่ 3 เป็นการนำเสนอวิธีดำเนินการได้แก่ การสังเกตการณ์ (Observation) การสัมภาษณ์ (Interviews) การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) การใช้เอกสารและข้อความเสมือน (Using document and visual texts) วารสารและเครื่องมือที่ช่วยในการวิจัย และส่วนที่ 4 เป็นการนำเสนอโครงการและกระบวนการในการวิจัยประกอบด้วยการออกแบบการวิจัย (Research design) ขั้นตอนในการวางแผนการวิจัย การเลือกประเด็น วิธีการที่เหมาะสม กลุ่มตัวอย่าง ความเชื่อมั่นและความตรงการเขียนเค้าโครงการวิจัย การทบทวนวรรณกรรม (Reviewing the literature) ความหมายสำคัญของการทบทวนวรรณกรรมแนวทางการทบทวนวรรณกรรมที่สมบูรณ์และการนำไปใช้ การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล (Analysing and presenting) โดยนำเสนอเกี่ยวกับการจัดการข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพ การเขียนรายงานผลการวิจัย (Writing up) การนำเสนอผลโครงการวิจัยและประเด็น จุดสำคัญที่ควรเน้นในการเขียนรายงานการวิจัย

ซึ่งการนำเสนอหนังสือเล่มนี้ผู้เขียนได้นำประสบการณ์ที่สำคัญและยากที่สุดในการทำวิจัยจากจุดเริ่มต้นการวิเคราะห์ประเด็นสำคัญ การเลือกกลุ่มตัวอย่างและพื้นที่ในการวิจัย โดยเฉพาะประเด็นสำคัญในการวิจัยที่นักวิจัยและครูปฐมวัยส่วนใหญ่วิตกกังวลได้แก่ การเลือกตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการวิจัย สำหรับการวิจัยตามแนวคิดปฏิฐานนิยมอย่างสมบูรณ์ ผู้วิพากษ์จึงเป็นประโยชน์ของหนังสือเล่มนี้และอยากแนะนำให้ผู้ที่สนใจนำมาอ่านเพื่อเพิ่มประสบการณ์ในการวิจัยต่อไป

ใบสมัครสมาชิก
วารสารอนาคตวิทยาทางการศึกษา

☐ สมัครสมาชิกใหม่ ☐ ต่ออายุ

1. ประเภทสมาชิก

1.1 ☐ ประเภท บุคคล

ชื่อ _____ นามสกุล _____ เลขที่สมาชิก _____

1.1.1 บุคลากรภายใน: มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

☐ นักศึกษา ☒ ปริญาโท ☒ ปริญาเอก

☐ อาจารย์ หรือ ☐ อื่นๆ โปรดระบุ _____

1.1.2 บุคลากรภายนอก: สถาบัน/หน่วยงาน _____

☐ นักศึกษา ☒ ปริญาโท ☒ ปริญาเอก

☐ อาจารย์ หรือ ☐ อื่นๆ โปรดระบุ _____

1.2 ☐ ประเภท หน่วยงาน _____

2. ที่อยู่ในการจัดส่งวารสาร

เลขที่ _____ หมู่ที่ _____ ตรอก/ซอย _____ ถนน _____

แขวง/ตำบล _____ เขต/อำเภอ _____ จังหวัด _____

รหัสไปรษณีย์ _____ โทรศัพท์ _____ อีเมล _____

3. ประเภทการสมัครวารสารอนาคตวิทยาทางการศึกษา

☐ 1 ปี 2 ฉบับ เป็นเงิน 200 บาท ☐ 2 ปี 4 ฉบับ เป็นเงิน 400 บาท

☐ 5 ปี 10 ฉบับ เป็นเงิน 1,000 บาท

หมายเหตุ ค่าสมาชิกรวมค่าจัดส่งแล้ว

การชำระค่าสมาชิก

☐ โอนเงินเข้าบัญชี

ธนาคารกรุงเทพ สาขาราชวิถี เลขที่บัญชี 131-080011-3

*เมื่อโอนเงินแล้ว กรุณาส่งหลักฐานการโอนเงินกลับทาง E-Mail: chatchai55020517@gmail.com

กองบรรณาธิการวารสารวิชาการ

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก

เลขที่ ข4 - 390 ถ.สุวรรณศร อ.เมือง จ.นครนายก 26000

โทรศัพท์ 037-321590 ต่อ 6445-6 โทรสาร 037-321591